

Rust in Rusland
westers belang
PAGINA 4

'Moslimleiders
zijn eng'
PAGINA 5

Wim Jense kwaad
op 'Boze Moeders'
PAGINA 11

● Frans Houben

Ben van der Burg
stopt voorlopig
PAGINA 19

Frans Houben nog
twee jaar topper
PAGINA 20

De meiden van
Peter Murphy
PAGINA 20

Buikdansend
over grenzen
PAGINA 21

Vlaamse rockers
in 'Olland'
PAGINA 22

Een filosofische
psychotherapeut
PAGINA 23

● De Heerlense Sharahzd Huisman

Italianen wenden
zich tot Satan
PAGINA 25

Margriet en Pieter
25 jaar getrouwd
PAGINA 27

Kees Koning en
het zesde gebod
PAGINA 29

● Margriet en Pieter in hun verlovingstijd

Ziekenboek voor
bonsaiboompjes
PAGINA 31

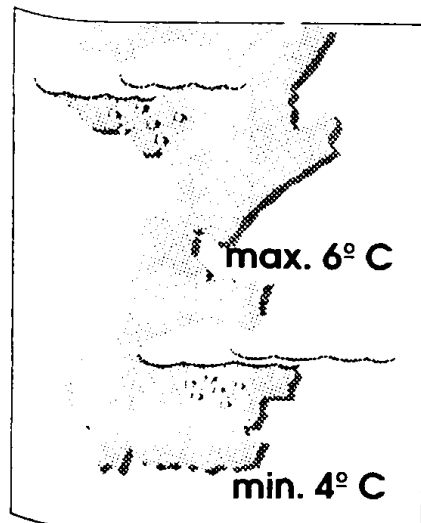
Archie Bunker
viert jubileum
PAGINA 35

Programma's voor
het weekende
PAGINA 37 en 39

Wereldwijde veroordeling besluit Israël

TEL AVIV - De Palestijnse delegatie naar het vredesoverleg met Israël heeft haar vertrek naar Washington definitief uitgesteld. De Palestijnen protesteren daarmee tegen de aangekondigde deportatie van Israël van twaalf Palestijnen uit de bezette gebieden, die internationaal protesten heeft opgeroepen. Maar de Israëlische minister van Defensie, Moshe Arens, zei gisteravond dat geen politieke druk, 'zelfs geen Amerikaanse druk', verandering kan brengen in Israël's besluit. De Amerikaanse regering heeft gisteren scherpe kritiek geuit op het Israëlische deportatiebesluit. Een woordvoerder van het ministerie van Buitenlandse Zaken in Washington zei dat 'tot het hoogste niveau' bij de Israëlische regering is aangedrongen het besluit terug te draaien. Hij noemde het 'onbegrijpelijk' dat Israël zo kort vóór de hervatting van het vredesoverleg dinsdag in Washington een dergelijk besluit neemt. Ook Engeland, de huidige voorzitter van de Veiligheidsraad, Frankrijk, Egypte en Jordanië hebben het besluit veroordeeld.

In een verklaring kondigen de Palestijnse delegatieleden aan dat ze nadere instructies zullen afwachten van het PLO-hoofdkwartier in Tunis.

VEEL BEWOLKING EN EERST NOG REGEN

Vandaag zorgt een storing boven ons land voor veel bewolking en periodes met regen. De wind is matig tot vrij krachtig uit een west tot zuidwestelijke richting. De middagtemperatuur wordt ongeveer 7 graden. De minimumtemperatuur voor de komende nacht wordt 5 graden. Morgen zal de storing onze omgeving verlaten, maar in de ochtend zorgt deze nog voor veel bewolking en plaatselijk voor regen of motregen. In de middag wordt het droog en kunnen enkele opklaringen Limburg bereiken. De wind neemt af tot matig uit westelijke richting. De middagtemperatuur wordt ongeveer 7 graden terwijl het kwik vannacht daalt tot circa 5 graden. Voor verdere informatie betreffende het weer in Limburg kunt u bellen 06-91122346.

Uranium te koop in Tadjikistan

...mag het een onse meer wezen?...

Vredesoverleg wordt mogelijk volgende week in Brussel hervat Bestand in Kroatië wankelt

ZAGREB - Ondanks het jongste bestand in Joegoslavië dat gisteren om 18.00 uur (Nederlandse tijd) is ingegaan, wordt in sommige gebieden nog steeds gevochten, zo blijkt uit eerste voorlopige berichten. De bemiddelaar van de Europese Gemeenschap voor Joegoslavië, Lord Carrington, heeft gisteren voorgesteld om volgende week in Brussel het vredesoverleg over Joegoslavië te hervatten.

De radio in Belgrado meldde dat na het van kracht worden van het nieuwe, vijftiende bestand op sommige plaatsen langs het front nog werd gevochten. Ook in Zagreb is vernomen dat er geen sprake is van een volledig staakt-het-vuren.

Vertegenwoordigers van het Joegoslavische federale leger en de Kroatische regering spraken donderdag in Sarajevo in aanwezigheid van de speciale afgezant van de Verenigde Naties, Cyrus Vance, af dat de wapens vanaf vrijdag 18.00 uur zouden zwijgen.

Tot vlak vóór het ingang van het staakt-het-vuren werd er op verschillende plaatsen langs het front in Kroatië fel gevochten. Het federale leger verheugde gisteren in Kroatië zijn offensief. Volgens de Kroatische radio en televisie gingen na zes uur in Nova Gradiska (West-Slavonië) en in Osijek (Oost-Slavonië) de 'buitengewoon heftige' gevechten door. In Osijek werden gisteren drie mensen gedood en raakten er vijf gewond.

Extremisten

Waarnemers verwachten dat de strijd pas vandaag in de vroege ochtend langzaam zal luwen. Zij waarschuwen dat het bloedvergieten niet helemaal zal ophouden, omdat extremistische groepen in beide kampen waarop Belgrado en Zagreb geen grip hebben, willen doorgaan met vechten.

Lord Carrington zei in Lissabon na gesprekken met Vance en de Portugese minister van Buitenlandse Zaken, Joao de Deus Pinheiro, dat hij de presidenten van de republieken heeft uitgenodigd om donderdag 9 januari naar Brussel te komen voor de negende ronde van de vredesconferentie over Joegoslavië. De Portugese minister nam namens zijn land, dat sinds 1 januari voorzitter van de EG is, aan het gesprek met Carrington deel.

Vance keert terug naar New York waar hij verslag zal uitbrengen aan de nieuwe secretaris-generaal, Boutros Boutros Ghali, over de eventuele stationering van een VN-vredesmacht in Kroatië. De VN stellen als voorwaarde voor het sturen van een 10.000 man sterke vredesmacht dat er in Joegoslavië een bestand van kracht wordt dat ook werkelijk wordt nageleefd.

(ADVERTENTIE)

(ADVERTENTIE)

UW VOORDEEL

Enkellaars met leder voet in zwart en grijs.

Maten 40 - 46.
Normaal 69.95
Bristolprijs 60.-
Alléén vandaag

39.95

BRISTOL

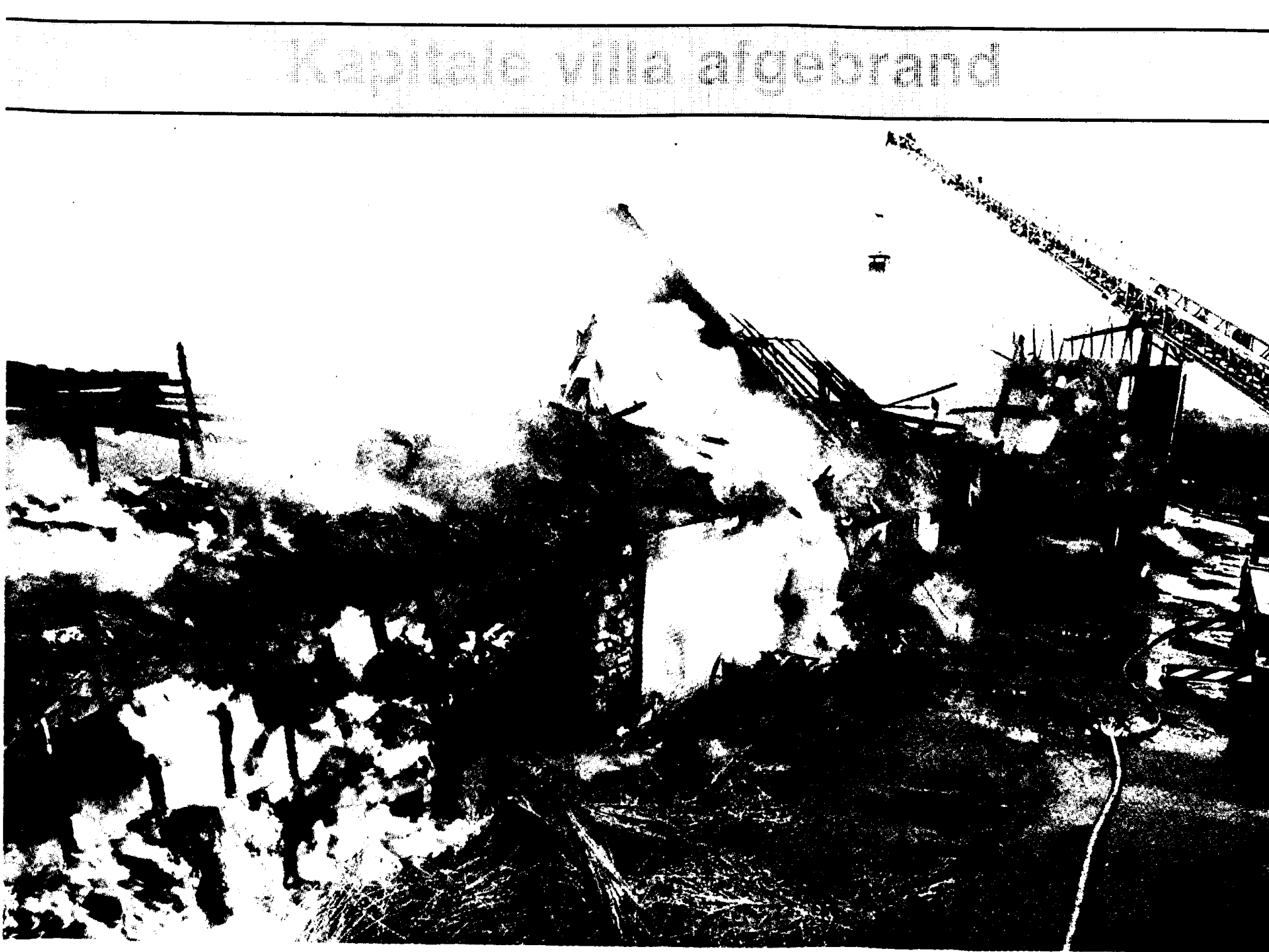

Heerlen: Hogeweg 2-4
Rothen/Meerssen: 'Au Ciel' Kullenstraat 75
Sittard: winkelcentrum 'den Tempel'
Kerkrade: Nulanderstraat 102

Lubbers naar Zuid-Afrika

DEN HAAG - Premier Lubbers en minister Van den Broek zullen van 18 tot en met 20 februari op uitnodiging van president F. W. de Klerk een officieel bezoek aan Zuid-Afrika brengen. Dit heeft het ministerie van Buitenlandse Zaken in Den Haag gisteren meegedeeld. Nederlandse premiers hebben Zuid-Afrika gemenen sinds de apartheidspolitik in de jaren vijftig het karakter van de samenleving ging bepalen.

Het programma voor het bezoek is nog niet bekend, maar het ligt voor de hand dat Lubbers en Van den Broek ook een ontmoeting zullen hebben met de leider van het African National Congress (ANC), Nelson Mandela. Mandela werd in Nederland op het hoogste niveau ontvangen nog vóórdat president De Klerk, na een bezoek aan een groot aantal Westeuropese landen waarbij Nederland werd overgeslagen, voor een officieel bezoek werd uitgenodigd. Het Komitee Zuidelijk Afrika en de Werkgroep Kairo's betrouwen dat met het officiële bezoek niet is gewacht tot in Zuid-Afrika een regering is aangetreden die het vertrouwen heeft van de diverse politieke stromingen. De twee anti-apartheidsorganisaties betrouwen dat Nederland 'de banden wil aanhalen met de huidige blanke regering die slechts een kleine minderheid van de Zuidafrikaanse bevolking vertegenwoordigt.'

Kapitale villa afgebrand

● Brandweerkorpsen in Noord-Limburg hebben gisteren niet kunnen voorkomen dat de kapitale villa 'De Kalkhof' aan de Kruisweg in Arcen tot de grond toe afbrandde. Brandmeester Louwes van de Venlose brandweer schatte de schade op enkele miljoenen gulden. „Het rieten dak heeft ons danig parten gespeeld, want een dergelijke dakbedekking is erop gemaakt water af te stoten en niet om water op te nemen." De Venlose brandweer, die rond elf uur werd gealarmeerd, kreeg hulp van de regionale brandweer. Maar alle pogingen om het vuur in de als een fakkel brandende verbouwde boerderij onder controle te krijgen, mistukten. De bewoners van het vlakbij het veerpunt over de Maas naar Lottum gelegen pand wisten zelf een deel van de huisraad redden. Persoonlijke ongelukken deden zich niet voor, al overleefden enkele goudvissen de brand niet. De oorzaak van de brand, waarschijnlijk wegspringende vonken uit de open haard, wordt vandaag onderzocht door de technische recherche. Foto: JEROEN KUIT

(ADVERTENTIE)

PRIMEUR IN LIMBURG!
RENAULT 19 CABRIOLET

AUTOBEDRIJF KERRES
Dom. Mijnstraat 25, Kerkrade. 045-452424

(ADVERTENTIE)

BEGIN 1992 GOED! BEGIN BIJ

TOPLEDER
Zitcomfort

UNIEK, alleen zaterdag 4 januari.
Bij aankoop van een compleet bankstel, een 7-daagse wintersportvakantie GRATIS*

TOPLEDER NUTH, Thermiekstraat (t.o. MAKRO, 045-245505)
SITTARD, Brugstraat 2, 046-520401

Reis georganiseerd i.s.m. Reisburo Crombag-v.d. Burgt
* of de helft in kontanten.

(ADVERTENTIE)

INTERIEURVERZORGING
FRANS EURLINGS BV

Ruim 2000 m²
exclusieve
toprecreatie
Karakter in
wonen
Donderdagavond
loopavond
3 km vanaf
Meubelboulevard

VALKENBURGERWEG 43 VOERENDAAI TEL. 045 7512 2

(ADVERTENTIE)

limburgs dagblad
de duidelijke krant

Nú twee weken gratis

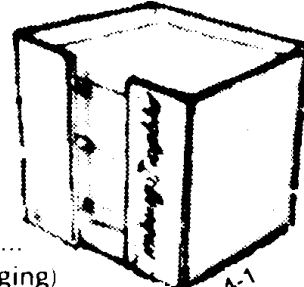
Ja, die duidelijke krant wil ik hebben!
Noteer mij als abonnee.

Naam:
Adres:
Postcode/woonplaats:
Telefoon: (voor controle bezorging)
giro/banknummer:

De eerste twee weken ontvang ik de krant gratis.
Daarna betaal ik ☐ per kwartaal ☐ per maand
Stuur mij ☐ de machtiging voor automatisch betalen,
Ik ontvang dan de handige, fraaie memo-kubus.
☐ een acceptgirokaart

De afgelopen drie maanden heb ik geen L.D. (proef)abonnement gehad
Deze bron in open enveloppe zonder postzegel zenden naar:
Limburgs Dagblad,
Antwoordnummer 46, 6400 VB Heerlen

of bel gratis 06-0229911

VEX

En...
elke dag
voor 7 uur
in de bus

8 710404 400017

K

fectie uit wat zijn hart hem in-geeft.

Roger Pintens uit het Belgische Schellens ontwierp al vroeg een eigen fantastische wereld, los van de herkenbare omgeving, waarin hij wezens plaatste, die diverse emoties uitdrukten. Vrijwel geeft hij ze in geabstraheerde mensenfiguren weer, waarvan het geslacht onbepaald is. Aanvankelijk hadden zijn koppen vage gezichtstreken, later werden ze gesluisd. Nu vertonen ze typische karaktertrekken, behorende bij ofwel de 'leaders' - met opgeheven hoofd - ofwel de 'common people' - met koppen naar beneden, als teken van onderdanigheid.

exposities

Tinholt en Pintens in Artisant

MAASTRICHT - Galerie Artisant, Grote Gracht 43 in Maastricht, toont tot en met 8 februari schilderijen van Jan Tinholt en beelden en bronzen van Roger Pintens. De galerie is geopend van dinsdag tot en met zaterdag van 13.30 tot 17.30 uur.

Jan Tinholt, in 1950 in Utrecht geboren, is een autodidact. In 1984 begon hij met schilderen en vanaf 1985 exposeert hij regelmatig. In zijn werk gaan de voor de kunstenaar zo karakteristieke figuren een strijd aan met het hen omringende landschap. Een strijd om de aandacht van de kijker, die onbeslist eindigt: de schilderijen zijn een eenheid, de twee verschillende aspecten kunnen niet zonder elkaar bestaan, tenzij de schilder dat expliciet wil. Dan kan er een eenzaam droomlandschap ontstaan zonder enig 'levend' wezen erin.

Deze combinatie van droom en werkelijkheid geeft de schilderijen een dubbele bodem: humor en melancholie zorgen dat de kijker erom kan lachen en huilen tegelijk. Tinholt, die zich beweegt tussen het 'Naïeve' en het 'Magisch Realisme' voert met veel fantasie, inspiratie en per-

Kartoenale in Hoensbroek

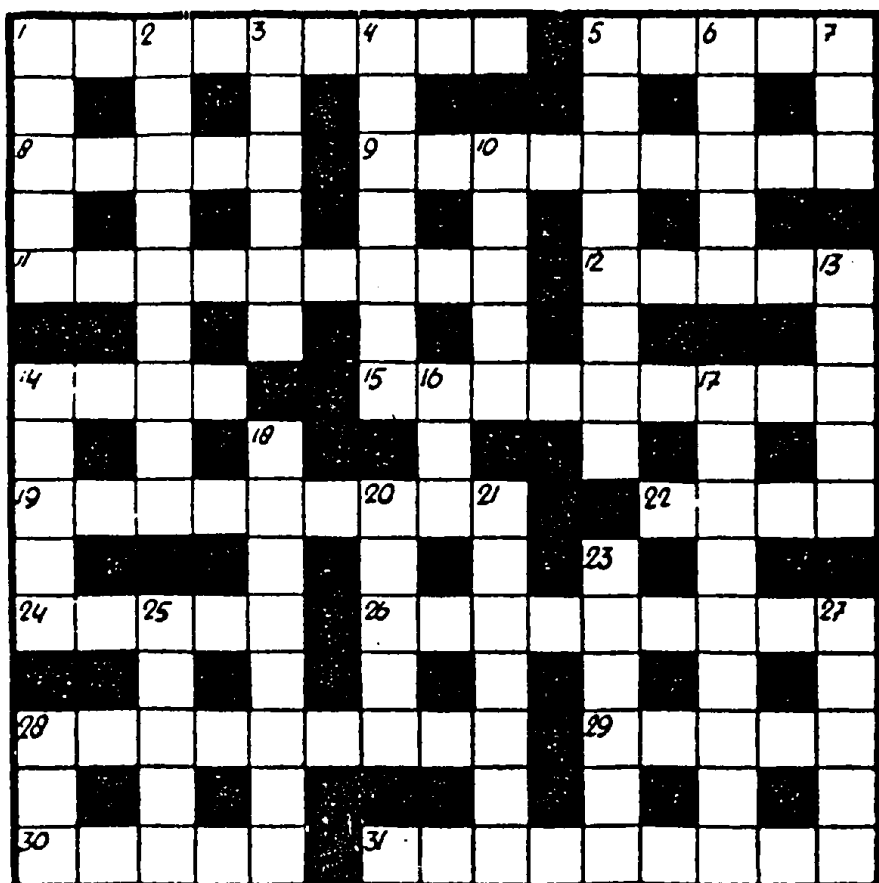
HOENSBRÖEK - De veertiende Kartoenale, die tot en met 2 februari te zien is in kasteel Hoensbroek, heeft als thema 'het milieu'. De expositie omvat honderd tekeningen en is te bezichtigen op de expositiezolder van het slotgebouw, dagelijks van 10.00 tot 12.00 en 13.30 tot 17.00 uur.

Uit 46 landen zonden 592 deelnemers in totaal 1617 cartoons in. Een selectie hiervan vormt deze expositie, die voor een groot gedeelte bestaat uit inzendingen uit Oosteuropese landen, waar deze vorm van satire zeer geliefd is.

Oplossing van gisteren

SHELVY SLAGER
B O K E E C A N V K
U I E R S T O O T S E M I
R N O R I N K B A R N
C L A B B B A S O K
H O L G E L E E R D V E E
T R E S K W U E A R L
N A U W L E T T E N D
K U I P A E A K E U R
E R G H A N E A R U I
N N R U M L C I P R M
N B O T F U T L U S P
I R A K P O K E R S I R E
S A N E O N O P E L
L I V R E I T E K O R T

cryptogram

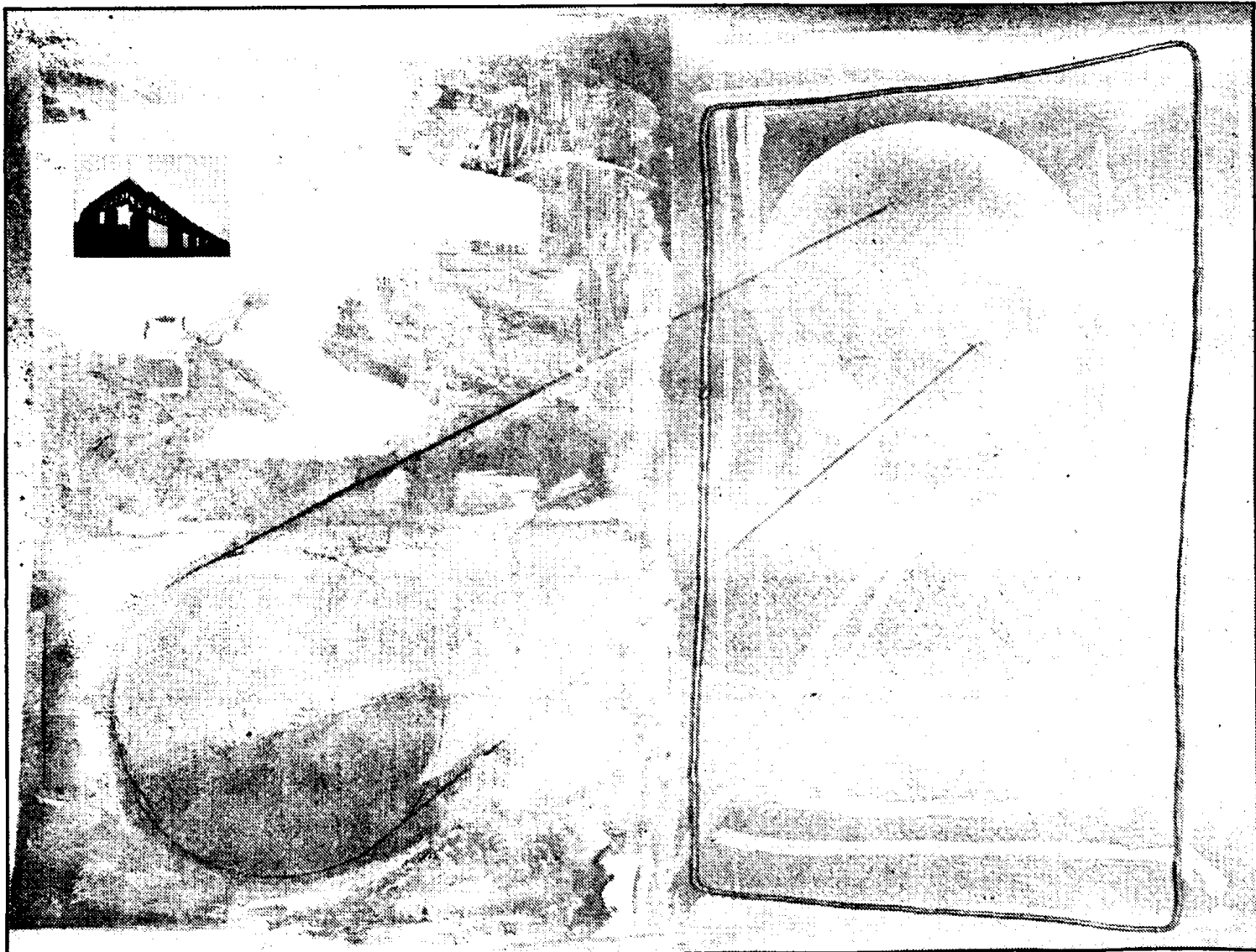
Horizontaal: 1. Dierlijk speelgoed voor Europese kindertjes? 5. De armzalige rivier is een eind weg. 8. Plantaardige eerste klas reclame. 9. Vuurwerk om te eten! 11. Is voor kussen en afbreken? 12. Doe 'ns wat anders met dat buisje. 14. Drank voor een tweede keus buitenland? 15. Doodlopende zijweg zonder geld! 19. Overheersende geestelijke loop. 22. Geld vastzetten en niet bij de boom. 24. Achter de huid zit nog een lichaamsdeel. 26. Er is altijd goed gezorgd voor de overleden familie. 28. Maak dat de kat wijs! 29. De zeeman met de snuit. 30. 'k Had pijn op de mat. 31. Gebruik maken van cadeau gekregen officiële papieren.

Verticaal: 1. Daar wordt wat aangelaapt. 2. Leur met de po die brandbaar is. 3. Hiel moeten we dan met elkaar leven. 4. Kerk volk. 5. De buit is niet flink met de schoot maak. 6. Zij zijn als vogels in de lucht te beminnen. 7. Is er een Frans woord voor deze toeloop? 10. Gaan we bij de arbeid? 13. Toe maar, of je hem leeggooit. 14. Vies is de boom, we gaan hem schoonmaken. 16. Vooruit, sluiten de tent. 17. De moeder van de schilder vond het lekker. 18. Links gekleurd vuurwerk? 20. Wat een handel! 21. Zo te horen een filosoof zonder betekenis. 23. In het midden een mast, bijna voor niets. 25. En uit schilderen gaan met gloed. 27. Misschien leuk werk, maar 't kost wel geld. 28. Harig dier.

Bruining en Souren met eerste solo bij Simera

Twee reizigers, twee werelden

• 'Bleiwerke Moresnet' van Ralph Souren, te zien in galerie Simera in Maastricht. Uit dit schilderij blijkt de fascinatie van de kunstenaar voor de bizarre merkwaardigheid van deze uithoek.

dat het pronkstuk met zijn machtige schijfremmen een constructie is van eigen vinding en van eigen merk. Het heeft Ralph Souren al over vele wegen gevoerd, zo zilver en stofvrij als het is.

Het draagt een hoeveelheid zeepstukken in perspex op de duozit en een tekstrol op het stuur. De liefde voor techniek gaat vaker met aandacht voor het hogere gepaard, bedenkt men, getuige de roem van Pirsings boek: 'Zen en de kunst van het motoronderhoud'.

Het zal blijken dat Pirsings filosofie, die noch van Zen noch van het motoronderhoud een wezenlijk beeld geeft, met die van Souren groter raakvlakken heeft. De keuze van het vervoermiddel heeft veel te maken met een manier van waarnemen, mogelijk zelfs met een manier van leven. Ook Souren schrijft ten slotte zijn 'Chautauqua', door de een reeks 'ouderwetse populaire praatjes' genoemd, bedoeld om te stichten en te vermaken, maar door de ander 'een filosofisch systeem, waarin wetenschap, religie en humanisme tot elkaar worden gebracht'.

Staalkaart

De verkenning van de wereld die Souren onderneemt kijkend met de ogen in de wind en de voet sche-

rend over het beton van het wegdek, voert hem niet naar Arizona maar naar een zo dichtbij gelegen uithoek als Moresnet, een oord dat hem door bizarre merkwaardigheid heeft gefascineerd. Tien schilderijen vormen de picturale neerslag van zijn verkenning, die zich bezighield met de drastische ingrepen van de mens in het landschap en met de kortstondige geldigheid van denkbeelden. Met de neergang van de zinkindustrie in La Calamine en de textielindustrie in Eupen. De collectie kan geen uitputtend beeld geven van Sourens picturale vermogens, maar zij geeft een gevarieerde staalkaart: er zijn hevig expressivistische doeken, figuraties van interieurs, architectonische elementen en pop-art-achtige gestalten, maar ook summere nagenoeg abstracte verbeeldingen op basis van materie: textiel, krantenpapier, foto's en kaartmateriaal. Alles verwerkt met terughoudendheid tot een schimmig en intrigerend beeld van: 'een verschoten land'.

Het kan goed zijn dat de collectie wel een uitputtend beeld geeft van Sourens ambitie: alert te reageren op de wereld en het leven, al dan niet vanaf het motorzadel gezien. Variërend in techniek van schilderen, waarvan hij genoeg in huis heeft, en variërend in emotionele lading; er kan in de kunst van Souren van alles gebeuren wat zich niet voor alle toekomst laat voorspellen.

verder...

de etalages en de kantoorruimten van het LIASS, Elisabethstraat 9 te Geleen. Open tijdens kantooruren.

... toont Fotogalerie 68, poortgebouw Kasteel Hoensbroek, tot en met 9 februari foto's van Gerard Slegers. De expositie heeft de titel 'Emozioni Nella Luce' en

DOOR PIETER DEFESCHE

MAASTRICHT - Wie zich gedachten wil maken over de ontwikkelingen in de beelden-kunst of beelden bouwen van haar actuele verschijningsvormen, die doet er goed aan af en toe een stille zijstraat in de slaan van een verkeersader die de Markt met het Maastrichtse Vrijthof verbindt. Zij is genoemd naar een van de tientallen kloosterorden die ooit het beeld van de stad hebben bepaald. Er is nauwelijks verkeer en de sfeer is negentiende eeuws: kloosters en aardewerk-industrie hebben culturele activiteiten de kans verschaft in onvermoeide hoeken te wortelen; toen de helden van het kunstenaarsinitiatief Het Bassin vermoeid raakten verlieten ze de waterkant en betrokken een oude synagoge meer landinwaarts. Er is daar aanpalend een filmhuis en terwijl de roep van Het Bassin bleef hangen zijn de tentoonstellingsactiviteiten er al jaren zonder de subsidies van destijds vervolgd door mensen die zich presenteren onder de naam Simera.

Het ziet er allemaal frisgeschilderd en monter uit. Er is een groot raam gekomen in de zijwand dat uitzicht biedt op het binnenplein, of inzicht aan de binnenkomer, die tot 18 januari terecht kan voor een kennismaking met het werk van twee debuterende schilders - een initiatief van de bedrijfsvoerders waar motivatie achter zit. Misschien maakt dat het leerzaam uit van een bezoek aan Simera: wat er gebeurt is actueel en de motivatie is altijd merkbaar, al ontbreken soms de middelen om ze in breedvoerige teksten te vervatten, verlicht met kleurendrukwerk.

Debutanten

Gekomen voor de schilderijen van twee debutanten, de ene collectie onder de Griekse titel Arche, de andere geheten 'Verschoten Land', wordt de binnenkomer door zijn inzicht in het raam onthutst. Een van chroomstaal en lakwerk glimmend motorrijwiel trekt daar alle aandacht: het is zo indrukwekkend en levendacht dat het daar door de eigenaar om praktische redenen lijkt gesteld. Het zal blijken aan Ralph Souren te behoren, daar als kunstwerk in conceptuele zin te zijn opgesteld en gewoon motorfiets te heten. Wie belangstelling voor motoronderhoud met die voor beeldende kunst verbindt, mag weten

... is in galerie Wunnik, Eindstraat 58 in Schinveld, tot en met 2 februari een expositie te zien met werk van Sijf Biessen. Het betreft een serie van twintig olieverfschilderijen, gebaseerd op de Egyptische mythologie en de individuele verwerking van deze archetypische beelden. Open iedere zondag van 14.00 tot 18.00 uur.

... exposeert Ursula Snijders-Winkel tot en met 20 februari in

HEERLEN

Stadsgalerij Heerlen, Raadhuisplein 19. Suzan Drummen en Piet Dirckx. T/m 12/1, open di t/m vr 11-17 uur, za en zo 14-17 uur.

HOENSBRÖEK

Kasteel Hoensbroek. Veertiende Kartoenale. T/m 2/2, open dag 10-12 en 13.30-17 uur. Fotogalerie 68. Foto's van Gerard Slegers. T/m 9/2, open ma t/m vr 10-12 en 13.30-17 uur, za en zo 13.30-17 uur.

NUTH

Atelier Jac Vinken, Stationsstraat 71. Expositie van Adnan Elmeky en Pablo Rueda-Lara. T/m 18/1, open di t/m vr 9-18 uur, za 9-17 uur.

LANDGRAAF

Galerie Gaudi, Hereweg 83. Expositie van Rijnhard Schregardus en Leendert Buth. T/m 19/1, open do t/m zo van 10-17 uur.

MAASTRICHT

Natuurhistorisch Museum, De Bosquetplein 6-7. Expositie van Thekla tussen licht en schaduw. T/m 2/2 1992, open ma t/m vr 10-12.30 uur en 13.30-17 uur, za en zo 14-17 uur. Bonafantemuseum, Dominikanerplein 5. Expositie 'Hemel & Aarde - Wereld en van verbeelding'. T/m 23/2 1992. Galerie Artisant, Grote Gracht 43. Werk van Jan Tinholt en Roger Pintens. Van 4/1 t/m 8/2, open di t/m za van 13.30-17.30 uur. Artifort, St. Annalaan 23. Expositie 'Maastrichtse Kunstenaars NU'. T/m 6/1 1992, open ma t/m vr van 10-17 uur, za van 10-16 uur. Galerie Fah, Brusselsestraat 80. Tentoonstelling van Charles Nihoul. T/m 8/1, open vr t/m zo van 13-17 uur. Galerie Simera, Bogaardenstraat 40b. Expositie van Annelinde Bruining en Ralph Souren. T/m 18/1 1992, geopend wo t/m za 13.30-18 uur. Gouvernemen, Limburglaan 10. KeuzeWerk. Van 10/1 t/m 21/2, open op werkdagen 9-17 uur. Galerie Fah, Brusselsestraat 80. Werk van Gard van Wegberg. Van 10/1 t/m 16/2, open vr t/m zo 13-17 uur.

CADIER EN KEER

Galerie 'De Keerder Kunstkamer', Kerkstraat 10. Expositie Patrick Rijs en Jan Praet. T/m 15/1, open do t/m zo 13-17.30 uur.

GULPEN

De Aw Sjoeklaafabriek, Ringweg 31. Werk van Charles Pekkelaar en Piet Haag. Van 12/1 t/m 9/2, open do t/m zo 13-17.30 uur.

MARGRATEN

Galerie & Atelier, Groot Welsden 48. Klei-schilderijen van Natascha Rieter en raku-objekten van Siegfried Gorinkat. T/m 31/1, geopend di t/m zo 13-17 uur.

VAALS

Museum 'de Kopermolen', Von Clermontplein 11. Keramische objecten van Frans Lagro. T/m 5/1, open di t/m zo 14-17 uur.

BEEK

Gemeentehuis, Raadhuisstraat 9. Schilderijen van Piet Schoenmakers. Heijboer en beelden van Louis Wierds. T/m 17/1, open ma t/m vr 8.30-12.30 uur, ma en do 13.30-17.30 uur, zo 22/12, do 26/12, zo 5/1 en zo 12/1 ook 14-17 uur.

SITTARD

Kritzerdthuis, Rosmolenstraat 2. Expositie van Piet Schoenmakers. T/m 12/1, open di t/m vr 10-17 uur za en zo 14-17 uur. Den Tempel, Gruizenstraat 27. Een aflopende zaak, fototentoonstelling van Bert Janssen. T/m 12/1.

LIMBRICHT

Limburgs Volkskundig Centrum, Allee 1a. Tentoonstelling. Elk huisje haaien kruisje. T/m 9/2, geopend di t/m vr 13-17 en za en zo 14-17 uur. Exlibrisgalerie Kasteel Limbricht, Allee 1. Tentoonstelling van internationale inzendingen voor de Johan Schwencke-prijs en rozenexlibris. T/m 19/1, open van di t/m zo vanaf 14 uur.

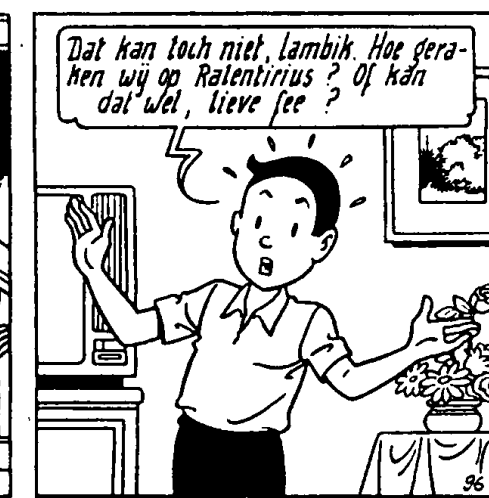
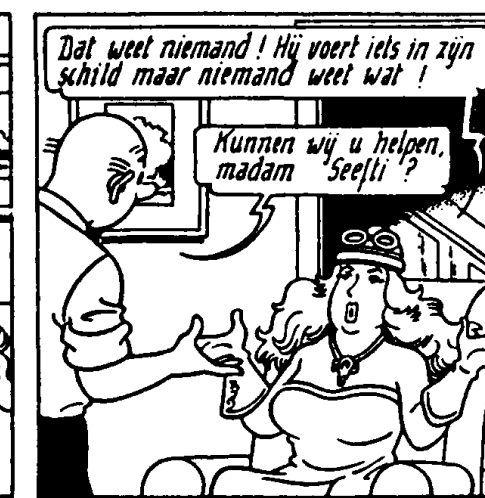
ROERMOND

Gemeentemuseum Roermond, Andersonweg 4. Other voices - other rooms, tien schilders uit Zuid-Nederland. Van 11/1 t/m 23/2. Meubels en beelden van Pi Backus. T/m 16/2, open di t/m vr 11-17 uur en za en zo 14-17 uur.

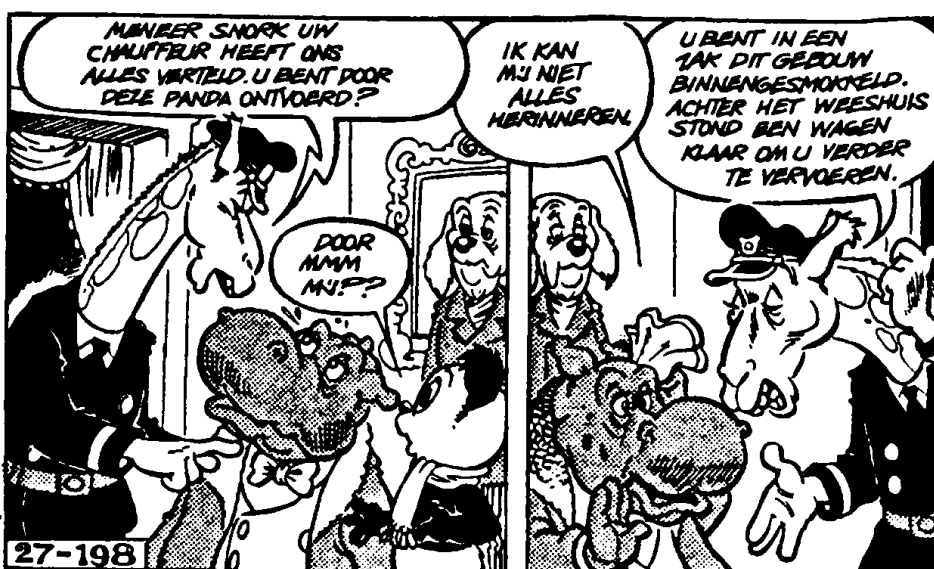
VENLO

Gedruisemuseum, Goltziusstraat 21. Tentoonstelling 'Op het land - Grafiek uit het land van Rembrandt'. T/m 6/2. Museum van Bommel-Van Dam. Deken van Oppensingel. Expressions Ceramiques, keramiek uit Brussel en Wallonië. Van 10/1 t/m 16/2, open dag 10-16.30 uur, za en zo 14-17 uur.

de toetootjes

panda en de weldader

recept

Lamskotelet met mintsaus

Benodigdheden voor 4 personen: 8 lamskoteletjes, zout, peper, salie, 50 g boter, 2 el bloem, 2 dl bouillon, 2 el mintgelei. Bestrooi het vlees met zout en peper en wrijf het in met de salie.

Verhit boter en bak het vlees in ca. 10 minuten aan alle kanten bruin. De koteletjes zijn dan ook meteen gaar, dus u legt het vlees dan in een warme schaal om het op temperatuur te houden. Roer vervolgens de bloem door het braadvocht en voeg de koude bouillon toe.

door huub meijer

Let op dat u blijft roeren tot een gebonden saus ontstaat zonder klontjes. Roer daarna de mintgelei door de saus en schenk dit over de koteletten. Het smaakvolle lamsvlees en de aparte mintsmaak combineren fantastisch gebakken aardappelen en groenten naar keuze.

UITGEVERSMATSCAPPI Limburgs Dagblad

Directie: Mr. F.A.M. van Hellemond K.J. Verwer

Hoofdkantoor: In de Cramer 37 6411 RS Heerlen

Telefoon: Abonnementen 045-739801 Advertenties 045-739802 Algemeen 045-739911 Piccolo-advertenties 045-71996

Fax: Advertenties 045-739201 Algemeen 045-739301 Redactie 045-739201

Banken: ABN Bank Heerlen 57 75 35 93 Postbank 10 35 10

Rayonkantoren: Brunsum 045-256363 Geleen 046-746863 Heerlen-Centrum 045-717711 Kerkrade 045-452932/455554 Maastricht 043-254471 Maasbracht 04750-1844 Roermond 046-515557 Sittard 04406-1504 Valkenburg

Abonnementen: Bij vooruitbetaling te voldoen bij automatische betaling: per maand f 27,40 per kwartaal f 82,20 Per acceptgiro: per maand f 28,40 per kwartaal f 83,20 losse nummers f 1,00 Bfr.

ENSCHDEDE – „Puur bedrog.“ Zo omschrijft Helmut Weber van de overkoepelende organisatie van ziekenfondsen (AGK) in Duitsland het gedrag van zes Nederlandse tandartsen die hun praktijk uitoefenen in het Duitse grensgebied nabij Winterswijk (Kreiss Borken). Zij zouden de in de branche gebruikelijke kortingen van tandtechnische laboratoria niet hebben doorgegeven aan ziekenfondsen. In Duitsland is dat verplicht.

De Krankenkassen, de Duitse ziekenfondsen, willen dat het zezal de vestigingsvergunning wordt ontnomen. De overkoepelende organisatie van zieken-

Nederlandse tandartsen frauderen in Duitsland

fondsen (AGK) zal de beroeps-groep van tandartsen in elk geval voorstellen de zes vakgenoten voor een paar jaar te schorsen.

De zes tandartsen hebben tegenover het Openbaar Ministerie in Munster toegegeven dat ze de gebruikelijke kortingen van tandtechnische laboratoria in eigen zak hebben gestopt. Ze waren daartoe – anders dan in Nederland – contractueel ver-

plicht. Daardoor werden de ziekenfondsen voor minstens 200.000 en de patiënten voor ruim 130.000 mark benadeeld. Het wordt echter niet uitgesloten dat de gefraudeerde bedragen aanmerkelijk hoger zijn.

Het geld verdween rechtstreeks in de zakken van de tandartsen zelf of het werd op hun bankrekeningen in Oostenrijk en Zwitserland gestort. Een van de zes tandartsen drukte meer achterover dan de vijf anderen bij el-

kaar. Hij en één collega hebben enkele dagen vastgezeten, maar mochten na het betalen van fikse borgsommen naar huis.

De fondsen kwamen de fraude op het spoor doordat een Duitse tandarts, die eveneens opdrachten in Winterswijk liet uitvoeren, wel op zijn nota's vermeldde welke korting hij had gekregen.

Het is overigens niet ongewoon, dat Nederlandse medici – naast tandartsen ook artsen en fysiotherapeuten – in de Duitse grensstreek praktiseren. Nederland heeft een overschot aan tandartsen en kent geen vrije vestiging. Duitsland heeft die beperking niet.

Functionarissen ontkennen koerswijziging VS 'Sancties tegen Libië geenszins uitgesloten'

WASHINGTON – De Verenigde Staten, Groot-Brittannië en Frankrijk willen dat de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties een resolutie aanneemt waarin Libië wordt opgeroepen agenten uit te leveren die volgens de drie landen betrokken zijn geweest bij bomaanslagen op een Amerikaans en een Frans vliegtuig. Dat hebben functionarissen van de drie landen gisteren bekendgemaakt.

Komt Libië niet aan de eis tegemoet, dan zullen de drie streven naar vergaande VN-maatregelen, inclusief sancties, aldus de functionarissen, die niet met naam genoemd wilden worden.

De Amerikaanse krant de Washington Post had gisteren gemeld dat de Verenigde Staten, Frankrijk en Groot-Brittannië ervan afzagen om de Veiligheidsraad te vragen sancties tegen Libië af te kondigen, omdat daar binnen de vijftien leden tellende V-raad onvoldoende steun voor zou bestaan.

Een woordvoerder van het Franse ministerie van Buitenlandse Zaken noemde het bericht echter 'ongegrond'. Hij zei dat de VS, Frankrijk

en Groot-Brittannië hun overleg over deze kwestie voortzetten en nog een definitieve aanbeveling moeten doen aan de secretaris-generaal van de VN.

De Libische agenten wier uitlevering is gevraagd, worden ervan beschuldigd bommen te hebben geplaatst in het Pan-Am-vliegtuig dat in december 1988 op het Schotse plaatsje Lockerbie neerstortte, en in een toestel van het Franse UTA dat in 1989 boven de Sahara ontplofte. Bij de aanslagen kwamen respectievelijk 270 en 171 personen om het leven.

Dreigend tekort verloskundigen

UTRECHT – Om een tekort aan verloskundigen te voorkomen zal de opleidingscapaciteit fors moeten worden uitgebreid. Dat is de conclusie van een verkennende studie die H. Crebas voor de Nederlandse Organisatie van Verloskundigen (NOV) heeft uitgevoerd.

Volgens haar is de werkdruk voor de 900 zelfstandig praktiserende verloskundigen nu al groot. Een van de oorzaken is het stijgend aantal geboorten: 170.000 per jaar zo'n vijftien jaar geleden tegen 190.000 nu. Bovendien is er sprake van een verschuiving naar door verloskundigen begeleide bevallingen.

Ook is de gemiddelde leeftijd van de vroedvrouwen lager geworden. De jongeren kiezen vaker voor deeltijds of houden er al dan niet tijdelijk helemaal mee op als ze zelf zwanger worden, ook omdat het een zeer zwaar beroep is. Ten slotte is het aantal taken van de verloskundigen uitgebreid.

Al met al zijn er volgens Crebas ook voor eenzelfde aantal bevallingen al meer verloskundigen nodig dan vroeger.

Zij bepleit behalve uitbreiding van de opleidingsmogelijkheden ook het bevorderen van herintreding en zonodig bijscholing.

Bush voorspelt einde Saddam

WASHINGTON – Het Gemenebest van Onafhankelijke Staten zal een succesvol opvolger blijven te zijn van de ter ziele gegane Sovjetunie. De dagen van Saddam Hoessein als leider van Irak zijn echter geteld. Dat voorspelt de Amerikaanse president George Bush in een tv-interview met de Britse journalist David Frost dat gisteren in de VS, Groot-Brittannië en enkele andere landen is uitgezonden.

Volgens Bush verkeert de Iraakse leider in een 'toenemend isolement' en zal hij uiteindelijk door de groeiende oppositie in eigen land worden afgezet. „Ik kan u geen datum geven. Maar de geschiedenis leert dat een tiran van dat soort eenvoudig niet kan blijven doorgaan met zijn eigen mensen te terroriseren“, gaf Bush zijn interviewer te verstaan.

Op de vraag of de VS als voorwaarde voor het bestand in de Golfoorlog niet hadden moeten eisen dat Saddam zou worden uitgeleverd, antwoordde Bush dat daarvoor grondtroepen naar Bagdad hadden moeten gaan, waardoor de oorlogscapaciteit met de andere Arabische landen in groot gevaar zou zijn gekomen. „Ik wilde dat niet doen. Ik wil geen jongemannen een oorlog in sturen, wanneer ik niet kan zien dat zij snel de overhand zullen krijgen“, aldus de Amerikaanse leider.

Over het GOS zegt Bush dat hij verwacht dat het losse staatsverband dat in de plaats komt van de Sovjetunie een blijver zal zijn. „Ik denk dat er nog enkele moeilijke hobbels moeten worden genomen, maar de bijeenkomsten van Alma-Ata die ze aan het eind van het jaar hadden waren zeer positief“, meent Bush.

(ADVERTENTIE)

Meubelgroothandel
Reulen bu

TOEGANG VOOR IEDEREEN

Zeer grote collectie bankstellen, kasten, eethoeken, Lazy-Boy fauteuils en vloerbedekking etc. etc.
INRUIL MOGELIJK
5000 m² verkoopruimte

maandag 13-18 uur
donderdag koopavond

40 VERSCHILLENDE SLAAPKAMERS

Heerenweg 251, Heerlen
Tel. (045) 216123
Langs grote weg
Heerlen-Brunsum

'Onduidelijkheid over bevoegdheden zorgt voor conflicten'

Artsen komen zelf met richtlijnen euthanasie

UTRECHT – Het is van groot belang dat artsen en verpleegkundigen met elkaar in gesprek raken over het complexe vraagstuk van de euthanasie. Dit geldt ook voor hulpverleners die principieel tegen euthanasie zijn. Onduidelijkheid over de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van artsen enerzijds en verpleegkundigen anderzijds geeft in de praktijk aanleiding tot conflicten en onvrede. De organisaties van artsen en verpleegkundigen, de KNMG en de Nieuwe Unie '91 (NU '91), zeggen dit in een inleiding bij euthanasie-richtlijnen die zij gezamenlijk hebben opgesteld.

Volgens deze richtlijnen kan alleen een arts de beslissing nemen om tot euthanasie over te gaan. Als de verpleegkundige betwijfelt of de zorgvuldigheidseisen goed worden toegepast, moet een gesprek met de arts mogelijk zijn. Een verpleegkundige die blijft twijfelen moet, na overleg met de patiënt en na dit aan de arts te hebben meegedeeld, een derde om advies of bemiddeling kunnen vragen.

Gewetensnood

In situaties waarin de verpleegkundige vindt dat tot euthanasie moet worden overgegaan en de behandelend arts niet, kan de verpleegkundige, die dagelijks met de patiënt optrekt, in gewetensnood komen. In dat geval kan deze de patiënt wijzen op de mogelijkheid een andere arts te raadplegen.

Juridisch kan een arts de uitvoering van euthanasie niet delegeren. Maar als er meerdere handelingen voor nodig zijn die hij niet alleen kan uitvoeren, mag hij volgens de richtlijnen een bij de besluitvorming betrokken verpleegkundige vragen mee te werken. Daarbij moet schriftelijk worden vastgelegd wie wanneer welke handeling verricht.

Artsen en verpleegkundigen kunnen op grond van gewetensbezwaren weigeren deel te nemen aan besluiten tot en uitvoering van euthanasie. Als zij een verzoek om levensbeëindiging krijgen zijn ze moreel verplicht de patiënt op de hoogte te stellen van hun standpunt. Ook mag van hen worden verwacht dat ze de patiënt zo snel mogelijk de gelegenheid bieden voor contact met een andere hulpverlener, aldus KNMG en NU '91.

Geringe stijging asielverzoeken

DEN HAAG – Het aantal personen dat in 1991 in Nederland een asielverzoek heeft ingediend, is ten opzichte van 1990 nauwelijks gestegen. In totaal telde het ministerie van Justitie dit jaar 21.615 asielzoekers tegenover 21.208 vorig jaar. Daarmee is de begin dit jaar alom verwachte sterke stijging van het aantal asielzoekers uitgebleven. Joegoslavië gold in 1991 als het belangrijkste land van herkomst van asielzoekers.

Massamoord in Burundi

BRUSSEL – Tenminste 3.000 inwoners van de Afrikaanse staat Burundi zijn de afgelopen weken om het leven gekomen bij gevechten tussen regeringstroepen en oppositie. Medewerkers van Europese mensenrechtenorganisaties hebben dat gisteren in Brussel gezegd. De Belgische professor Filip Reyntjes is pas geleden teruggekeerd uit Burundi, waar hij een onderzoek heeft ingesteld naar de oorzaken van het geweld in het Centraal-Afrikaanse land. Volgens Reyntjes hebben getuigen meegedeeld dat veel slachtoffers behoren tot het Hutu-volk. Veel Hutu's zouden zijn gedood door paramilitaire troepen en slecht gedisciplineerde regerings-soldaten.

● **Aanhangers van Gamsachoerdia overmeesteren met brutaal geweld één van de rebellen nadat deze het vuur had geopend op demonstrerende loyalisten.**

Doden en gewonden bij demonstratie voor Gamsachoerdia

TBILISI – De Georgische oppositie heeft volgens ooggetuigen gistermiddag in de hoofdstad Tbilisi het vuur geopend op een betoging van aanhangers van de belegerde president Zviad Gamsachoerdia.

Volgens het ministerie van Volksgezondheid vielen er twee doden en tenminste 25 gewonden. Twee van de gewonden verkeerden in kritieke toestand en zouden het waarschijnlijk niet halen.

Ooggetuigen zeiden drie auto's met gewapende leden van de oppositie bij de demonstratie te hebben gezien. Dzjaba Ioseliani van de militai-

re raad die donderdag werd opgericht, ontkende niet dat de oppositie het vuur op de demonstranten had geopend en veroordeelde het incident evenmin. „Gisteren hebben we bekendgemaakt dat demonstraties verboden

waren. Dat is gebruikelijk en we zullen ze uiten blijven drijven“, zei hij.

Ongeveer een kwartier na het begin van de betoging verschenen er verscheidene auto's, waaruit tien tot vijftien gewapende personen, van

wie sommige gemaskerd waren, uitstapten. Eerst schoten zij zo'n drie minuten met hun automatische wapens in de lucht en gooiden vervolgens rookbommen naar de ongeveer tweeduizend demonstranten. Toen een aantal van de betogers met stenen op de schutters kwam toeren, openden zij het vuur en vluchtten. Tenminste twee van de schutters werden door de betogers gegrepen en in elkaar geslagen.

In de straten rond het parlamentsgebouw in Tbilisi, waar Gamsachoerdia zich heeft verschanst, wordt al 13 dagen gevochten. In de strijd zijn tenminste 73 mensen omgekomen en 400 anderen gewond geraakt.

Rebellen openen vuur op loyalisten

Hoofdverdachte in 'moordzaak-Fagel' krijgt twaalf jaar

UTRECHT – De rechtbank in Utrecht heeft gisteren in de moordzaak-Fagel de 23-jarige M.O. conform de eis veroordeeld tot twaalf jaar gevangenisstraf.

Evenals de officier van Justitie beschouwt de rechtbank O. als het brein achter de moord op restauranthouder Gerard Fagel.

De 21-jarige S.Z., die het fatale schot loste op Fagel, kreeg tien jaar. De 28-jarige E.L. werd ook veroordeeld tot tien jaar, evenveel als tegen hem was geëist.

Z. en L. drongen in de nacht van 9 juni 1989 de boven het restaurant gelegen woning van Fagel in Bosch en Duin binnen. Daar lagen op dat moment de restauranteigenaar en zijn vriendin te

slapen. Het duo was op zoek naar een fors geldbedrag dat zich volgens een tip van O. in het pand moest bevinden.

Fagel en zijn vriendin werden echter wakker waarna L. in paniek naar buiten vluchtte. Z. verklaarde dat hij in feite per ongeluk Fagel had neergeschoten. Hij zei dat Fagel hem opeens bij de hand pakte waarna het pistool afging en de restauranthouder dodelijk werd getroffen.

De officier beschouwde O. als het brein achter de overval. Hij kwam met de tip over het geld en verschaftte pistool, vermommingen en handschoenen. Ook reed hij het tweetal naar het restaurant. Zelf bleef O. tijdens de inbraak in de auto zitten.

(ADVERTENTIE)

- PARTICULIERE WONINGBOUW (SINDS 1976)
- VERBOUWINGEN
- LEVERANCIER VAN KÖMMERLING KUNSTSTOFRAMEN

BOUWBEDRIJF

PHILIPPEN-BREMEN BV

Brunsum
Churchillstraat 3
Tel. 045-256807/256885

Duitsland
5135 Seifkant-Süsterseel
Dechant Kamperstraße 42

Tsjaads leger in tegenoffensief

NAIROBI – Het regeringsleger van Tsjaad heeft gisteren een groot tegenoffensief ingezet tegen rebellen in het westen van het land. Daarbij zou de strategisch belangrijke stad Bol zijn heroverd. De beslissing van Frankrijk om 450 extra parachutisten naar Tsjaad te sturen ter bescherming van de 3.000 Franse burgers en van de bevolking, is met gejuich ontvangen in de hoofdstad N'djamena.

De Tsjaadse autoriteiten ontkenden

gisteren dat de rebellen de hoofdstad tot op 100 kilometer waren genaderd en dat er gevochten zou worden in de steden Massaguet en Massakori op respectievelijk 80 en 150 kilometer van N'djamena.

Volgens de minister van Informatie hebben de regeringstroepen in het strijdgebied in de buurt van het Tsjaad-meer inmiddels versterking gekregen van manschappen uit zowel het noorden als oosten van het land. De opstandelingen, aanhangers van de in december 1990 verdreven president Hissène Habré, slaagden er eerder deze week vrij gemakkelijk in de steden Bol en Liwa in te nemen.

punt uit

● Ooievaars

De verdachten van de diefstal uit het ooievaarsdorp Het Liesveld in Groot-Ammers zijn gisteren vrijgelaten. Ze hebben een bekentenis afgelegd. De twintig nog vermiste ooievaars blijven spoorloos. De rijkspolitie werkt met drie mensen aan het onderzoek.

● Botsingen

Bij een reeks kettingbotsingen in dikke mist zijn donderdag op een snelweg in het noorden van Italië zeven doden gevallen en ruim 120 mensen gewond geraakt. Bij de botsingen, die zich voordeden op een tracé van de autosnelweg tussen Piacenza en Parma, waren in totaal 200 vrachtwagens en personenauto's betrokken.

● Lawines

Bij lawines in het onder hevige sneeuwval gebukte Koerdenegebied in het zuidoosten van Turkije zijn bij lawines 21 mensen om het leven gekomen. In de Koerdenregio heerst momenteel bar winterweer. Honderden bergdorpen zijn vaak al wekenlang door metersdiepe sneeuw van de buitenwereld afgesneden.

● Ambassades

De landen van de Europese Gemeenschap zouden gezamenlijke ambassades moeten openen in voormalige Sovjet-republieken. Dit oppert de Duitse minister van Buitenlandse Zaken, Hans-Dietrich Genscher, vandaag in een interview met de 'Mitteldeutschen Zeitung'.

● Vliegeren

Een 22-jarige man uit Putten is gistermiddag op het strand in IJmuiden om het leven gekomen toen hij bij het beoefenen van flexi-foil (een bepaalde vliegertechniek) naar beneden stortte. Waarschijnlijk door zijn onervarenheid raakte het slachtoffer op vijf meter hoogte verstrikt in de stuurlijnen en stortte neer.

● Acties

Anti-militaristische actievoerders hebben in de nacht van donderdag op vrijdag prik- en kladacties uitgevoerd op militaire terreinen in Teuge, Oirschot, Eindhoven en Den Haag. De acties zijn in een telefoontje aan het ANP opgeëist door een zich 'Kees is overal' noemende actiegroep. Bij het regionaal Vervoers- en Verkeerscommando Oost in Teuge werden 135 banden lek gestoken van zware vrachtauto's. In de generaal-majoor De Ruiter van Stevinc-kazerne in Oirschot sneuvelden twee banden. Zowel in Teuge als in Oirschot en verder ook bij de rij- en tractieschool in Eindhoven en de Frederik-kazerne in Den Haag lieten de actievoerders op voertuigen met gele verf geschilderde leuzen achter met teksten als 'Kees moet vrij'. Die tekst slaat op de anti-militaristische actievoerder Kees Koning die op dit moment voor soortgelijke daden gevangen zit.

● Bartje

De gemeente Assen dient geen aanklacht in tegen de oudejaarsvereniging de Geitefok in Oldeberkoop wegens de diefstal van Bartje. De gemeente en de Geitefok zijn gisteren overeengekomen dat leden van deze vereniging Bartje vandaag zullen terugzetten. De kosten zijn voor rekening van de oudejaarsvereniging. De sokkel raakte beschadigd, toen de Geitefokkers maandagnacht het beeldje hebben weggenomen.

● Brand

Een 43-jarige man, die naar een brand in Amsterdam-Noord stond te kijken, is onwel geworden en later in een ziekenhuis overleden. De brand ontstond gisterochtend vroeg in een oud leegstaand schoolgebouw aan de Zamenhofstraat. Het pand is in de as gelegd.

● Brood

De prijs van een heel brood (ongeveer 800 gram) gaat op 13 januari met acht cent omhoog. Andere soorten brood zullen eveneens in prijs stijgen. Dat is de verwachting van de Nederlandse Bakkerij Stichting, die dit gisteren aan de verkopers van brood heeft geadviseerd. Stijgende kosten vormen de aanleiding voor de prijsverhoging.

● Record

PTT Post heeft de afgelopen weken een record-hoeveelheid kerst- en nieuwjaarskaarten bezorgd van ruim 200 miljoen stuks. Vorig jaar rolden er 192 miljoen stuks in de Nederlandse brievenbussen. Er zijn ook meer decemberpostzegels verkocht: ruim 180 miljoen, tegen 166 miljoen vorig jaar.

Koude Oorlog wordt ook in de toekomst duur betaald

Rust aan Russisch front is een westers belang

DOOR HENK GLIMMERVEEN

DEN HAAG - Tientallen jaren heeft de wereld er gevaarlijk doch eenvoudig uit gezien. Het evenwicht tussen Washington en Moskou werd nauwelijks verstoord door de entree in de internationale arena van het Verenigd Europa, Japan en China. Houwdegens noch utopisten, reactionairen noch pacifisten konden de perfecte balans verstoren. Maar ineens is alles voorbij. Het westen heeft gewonnen, het communisme definitief verloren. En verder staat er bijna niets vast. De enige zekerheid is, dat „zij in het oosten“ het allemaal nog veel slechter krijgen en dat „wij in het westen“ ons ideologische gelijk duur zullen moeten gaan betalen.

Hoe duur, dat weet niemand. Maar één ding staat vast: de terugkeer naar het kapitalisme in Oost- en Midden-Europa zal gepaard gaan met massale werkloosheid. Economische instituten in Moskou hebben al uitgerekend dat op korte termijn rekening gehouden moet worden met 40 tot 50 miljoen werklozen.

Maar Rusland is bankroet. Een werkloosheidsuitkering voor Ivan Modalevitsj zal er dus bij inschieten. Wie er dan wel betaalt? Monsieur Jacques uit Frankrijk, mister Jones uit Engeland, Herr Schulz uit Duitsland en meneer Jansen uit Nederland. Rust aan het Russische front is namelijk een westers belang, zo wordt ons dezer dagen onophoudelijk voorgehouden.

Tientallen jaren hebben we betaald om de Koude Oorlog koud te laten blijven; tientallen jaren zullen we nu gaan betalen om vooral niet de hete adem van werkloze Russen in ons nek te voelen. Niets is te veel om dat doel te bereiken. Zelfs de NAVO wordt ingeschakeld om de Russen de winter door te helpen.

Ideologie

Goede bedoelingen hebben het vaak het nadeel dat ze slecht worden uitgevoerd. De ideologie mag dan kloppen; ze wordt door mensenhanden vorm gegeven.

Dat geldt in het westen, dat is ook voor de ex-USSR van toepassing. Gorbatsjov wist in 1985 op het nippertje de machtsstrijd in het Politbureau van de Moskouse partijleider Grisjin te winnen. Had Grisjin het in het Kremlin voor het zeggen gekregen, dan had de Muur in Berlijn nog gestaan, was Ceausescu nog in functie en was de NAVO nog de NAVO. De etnische conflicten in de Sovjetunie zouden bloedig zijn neergegleden en de burgeroorlog in Joegoslavië zou

● GEORGE BUSH
...gevecht om Amerikaanse werkgelegenheid...

niet zijn uitgebroken, omdat het de wereldvrede in gevaar had gebracht. Dankzij het verval van het Sovjet-imperium is de Golfoorlog voor het Westen met een sissie afgelopen. De rol van de Sovjetunie als supermacht was al uitgespeeld en Washington maakte uitermate effectief gebruik van het morele gehalte van de Verenigde Naties. De „Moeder van alle Veldslagen“ heeft vervol-

● JOHN MAJOR
...verliezer bij tussentijdse verkiezingen...

gens ook de politieke positie van de VN aanzienlijk gewijzigd. Van speelbal in de Koude Oorlog veranderde de VN in een doeltreffend (Amerikaans) instrument, losgemaakt van ideologische ballast. De VN kan zich nu ontpoppen tot het „morele geweten“ van de wereldgemeenschap, net zoals in het begin van de jaren vijftig de Europese Gemeenschap uit ideologische motieven kon worden opgericht.

Machtspolitiek

De vraag is echter of het zo ver komt. Zal idealisme het gaan winnen van keiharde machtspolitiek? Daar ziet het niet naar uit. De nieuwe doelstellingen van de VN (strijd tegen armoede, milieubederf, Aids, drugs en vluchtelingen) zijn kansloos tegen de onvermijdelijk likende economische botsingen die op uitbarsten staan.

Het is frappant te zien hoe staatslieden met internationale allure moeite hebben zich in eigen land staande te houden. Niet alleen Michail Gorbatsjov is met dat fenomeen geconfronteerd; George Bush maakt precies hetzelfde mee. De president die de Golfoorlog won en die voor het eerst Palestijnen en Israëliërs aan één tafel kreeg, ziet zich geconfronteerd met een vijandig thuisfront. Premier Major van Groot-Brittannië heeft met dezelfde feiten te maken: hij wordt internationaal zeer gerespecteerd, maar bij tussentijdse verkiezingen blijkt hij de grote verliezer. Zowel Groot-Brittannië als de VS gaan dit jaar cruciale verkiezingen tegemoet. De aandacht voor het buitenland zal in deze twee landen ongetwijfeld drastisch verminderen. Wie sprak daar ook weer over de „morele plicht“ om de mensen in Oost- en Midden-Europa te helpen? En wie helpt hen dan?

Bush' Republikeinse tegenkandidaat Pat Buchanan heeft tot zijn belangrijkste verkiezingssleus „America First“ gemaakt - dezelfde leus waarmee in 1940 invloedrijke Amerikanen probeerden Roosevelt van deelname aan de Tweede Wereldoorlog af te houden.

Isolement

Komt er een Amerikaans isolement? Het ziet er op dit moment niet naar uit, alhoewel de geluiden dat Europa zijn eigen boontjes maar moet doppen, in Washington steeds nadrukkelijker gaan doorklinken.

Het gaat economisch niet goed met de VS. En als de Amerikaanse president een tweede ambts-termijn ambieert, dan zal hij eerst orde op zaken in eigen huis moeten stellen. De reis naar Japan, kort voor de jaarwisseling, was hoogstwaarschijnlijk de laatste buitenlandse trip van Bush voor de presidentsverkiezingen. Er stond met dat bezoek wel het een en ander op het spel. Bush had zijn kiezers namelijk niets meer of minder beloofd, dat hij in Japan zou vechten voor de „Amerikaanse werkgelegenheid“. De president had met die uitspraak vooral de auto-indus-

trie op het oog. Het concern General Motors heeft onlangs namelijk aangekondigd dat 74.000 arbeidsplaatsen worden geschrapt. De reden: de import van Japanse auto's.

Veiligheid

De Amerikaans-Japanse verhoudingen laten al geruime tijd te wensen over. Hoewel de GATT-onderhandelingen over vrije wereldhandel zich ogenschijnlijk concentreren op de tegenstellingen tussen de EG en de VS, zal de werkelijke botsing gaan plaatsvinden tussen „het westen“ (EG en VS) en Japan.

Een dergelijke confrontatie zal het wereldbeeld naar verwachting even ingrijpend veranderen

als de Koude Oorlog lange tijd heeft gedaan. Het zal ook de functie van een reeks internationale organisaties grondig wijzigen. Het Internationaal Monetair Fonds (IMF) heeft zich tot dusver nooit mogen bezighouden met de relatie tussen veiligheid en economische hervormingen. Maar het IMF zal zich in de toekomst vooral moeten gaan afvragen of de veiligheidssituatie in een bepaald land wel afdoende garanties biedt voor financiële injecties. Zo beschouwd zal het verschil tussen NAVO en IMF in de toekomst nauwelijks zichtbaar meer zijn.

Wordt de wereld daar veiliger door? Spreekt daar nog iemand over vijftig miljoen werkloze Russen?

Joegoslavië

achtergrond

Aids ernstige bedreiging voor Afrikaanse economie

DAKAR - De immuuniteitsziekte Aids heeft Afrika harder getroffen dan elke andere regio. Zelfs volgens terughoudende officiële schattingen luidt de verwachting dat Aids tegen het jaar 2010 25 procent van het Afrikaanse arbeidspotentieel heeft weggevaagd. Aids betekent niet alleen menselijk leed, maar dreigt ook de Afrikaanse economie in een chaos te storten.

Economen waarschuwen dat de ziekte die het menselijk afweersysteem aantast, Afrika voor ongekende economische problemen stelt daar de komende acht jaar naar verwachting ruim vijf miljoen volwassenen aan Aids zullen overlijden. De wereld mag Afrika niet in de steek laten, zo vindt Kekoura Kourouma, hoofd van het Guineese nationale aidsprogramma. „Denk erom dat een zieke bevolking niet in staat is te werken, niet in staat is haar schulden te betalen“.

Eén op iedere 40 volwassenen in Afrika is al besmet met het HIV-virus dat Aids veroorzaakt. De slachtoffers maken deel uit van de werkende bevolking waar de economie op draait, mensen in de leeftijd van 15 tot 49, boeren, mijnwerkers en ook de beter opgeleide elite. Aids zal ertoe leiden dat veel kinderen hun ouders verliezen en alleen op de wereld komen te staan. Onderzoekers schatten dat in 2000 tien miljoen kinderen in Afrika wees zullen zijn.

Op een internationale aidsconferentie die in december in Afrika werd gehouden, werd gesteld dat nu al arbeidsintensieve sectoren als de landbouw en de mijnindustrie de gevolgen van Aids ondervinden. In Zambia, waar in steden het infectiepercentage al op 20 ligt, dreigen de kopermijnen in problemen te komen, doordat aids gaten slaat in het arbeidersbestand.

Ook in economisch stabielere landen begint de economie de gevolgen te voelen van de ziekte.

Kenia liep miljoen aan buitenlandse inkomsten mis, doordat de toeristen wegbleven na berichten over Aids. Zelfs Zuid-Afrika, waar tot nu toe nog maar 1000 Aidsgevallen geregistreerd zijn, zal voor grote economische kosten komen te staan. Aan de hand van een rekenmodel hebben Zuidafrikaanse onderzoekers bevestigd dat, in het gunstigste geval, Aids Zuid-Afrika tegen het eind van de eeuw 2,3 procent van het bruto nationaal product zal kosten. De zorg voor Aidspatiënten en het verlies aan productiviteit kan oplopen tot 30,6 miljard rand (circa 20 miljard gulden) tussen 1991 en 2000.

Volgens schattingen van de WHO zijn er op de hele wereld tien miljoen mensen besmet met het HIV-virus. Tussen de zes en zeven miljoen van hen wonen in Afrika, waar al een miljoen mensen aan de ziekte zijn overleden. Aangezien bijna alle seropositieve volwassenen binnen tien jaar

na besmetting de fatale Aids-symptomen krijgen, kan men ervan uitgaan dat de komende acht jaar circa vijf miljoen Afrikanen aan Aids sterven. Volgens voorspellingen van het WHO zullen tegen het jaar 2000 zeker 14 miljoen volwassen Afrikanen drager van het virus zijn en dus zal het aantal sterfgevallen ook toenemen.

Afwijkend

Aids vernietigt systematisch het menselijk afweersysteem, waardoor de aidspatiënt ten prooi valt aan allerlei infecties. De ziekte wordt voornamelijk via seksueel contact of besmetting via bloed (transfusies) overgedragen. Het besmettingspatroon in Afrika wijkt echter duidelijk af van dat in de geïndustrialiseerde landen. In Noord-Amerika en Europa trof het HIV-virus homoseksuelen en druggebruikers het

hardst. In Afrika bezuiden de Sahara werd 90 procent van de HIV-besmetting overgebracht via heteroseksueel contact. Het treffen van preventieve maatregelen, met name het gebruik van condooms, is in Afrika slechts langzaam van de grond gekomen door een combinatie van desinteresse van de regering, gebrek aan geld, analfabetisme, religieuze taboes en traditioneel seksueel gedrag.

Aids drukt nu al enorm zwaar op het budget voor volksgezondheid. In sommige steden wordt 80 procent van de ziekenhuisbedden al ingenomen door Aidspatiënten. Weinig patiënten kunnen zich AZT veroorloven, het voornaamste middel dat de ontwikkeling van de ziekte afremt. Zelfs het rijke Zuid-Afrika heeft besloten geen AZT te bieden aan Aidspatiënten in staatsziekenhuizen. Zelfs zonder AZT zal de zorg voor Aidspatiënten in het jaar 2000 naar verwachting tussen de 34 en 70 procent van alle uitgaven voor volksgezondheid in Zuid-Afrika opslurpen.

Daarnaast zijn er de indirecte kosten, zoals het teruglopen van de arbeidsproductiviteit gedurende het ziektebeeld, niet alleen van de patiënt zelf maar ook van diens naaste verwanten die tijd zullen nemen om voor de zieken te zorgen. Ook het regelen en bezoeken van begrafeningen en het verwerken van het rouwproces doen de arbeidsproductiviteit teruglopen.

• Oost-West

Enige jaren geleden toen ik tijdens carnaval een pilsje bestelde in een Sittards café, vroeg mij een vrouw: „Is nu het achterlijke Zuiden wel goed? Waarom blijf je niet in het Westen?“

Omdat ik de achtergrond van de vraag meende te begrijpen, besloot ik niet boos te worden en legde uit dat ik hier woon en waarschijnlijk hier zal blijven wonen. Ze luisterde wantrouwend, maar gedoogde me.

Een dezer dagen, toen ik weer eens de problemen over de oost-west-baan probeerde te begrijpen, moest ik aan dit geval denken. Ik probeerde me voor te stellen, dat de Limburgers eens wat meegaander zouden moeten zijn. Dat we eens in konden spelen op de kans die Limburg krijgt na 1992. Als die uitbreiding nu eindelijk van de grond zou kunnen komen, als dat gemor over Glanbrook nu eindelijk eens zou ophouden, als nieuwe projecten eens fatsoenlijk van de grond zouden kunnen komen...

Met een beetje fantasie zou je je voor kunnen stellen dat van „onze“ kleinkinderen over tientallen jaren in Zandvoort op een terrasje, een kopje koffie met, onder licentie gebakken, Limburgse vlaai bestelt. Dat dan een mede-bezoeker tot hem richt en zegt: „Is nu het achterlijke Westen wel goed? Waarom blijf je niet in het zuiden?“

SELFKANT, DUITSLAND
D. van Wieringen.

• Boekbespreking (2)

Jan van Lieshout schrijft in het Limburgs Dagblad van 17 december jl. op een pagina waar „kunst“ boven staat over het boek 'Bericht aan Hare Majesteit' van Rosalie Sprooten. In zijn bespreking blijkt uit meerdere zinsneden dat hij opgesloten blijft in de beperkte wereld van een historicus met matige kwaliteiten.

Hij noemt haar boek een „geschiedkundig werk“ een „historiografie“ en kijkt dan ook niet verder dan zijn neus lang is. Daarom stoort hij zich aan het gebruik van initialen, daarom noemt hij de eigen ervaringen van de schrijver „vaag en irrelevant“.

Van Lieshout is een beperkt historicus doordat hij geloof in één kijk op de werkelijkheid: de controleerbare feiten. Dat het boek ook een weergave is van emoties van de mensen die aan dit boek hebben meegewerkt, aan hun twijfel over hun rol die ze gespeeld hebben in de oorlog zal hem dan ook gestoord hebben. Dit zal meegespeeld hebben in de geprikkelde toon waarin hij dit boek beschouwt.

Eigen aan 'kunst' is vaak het meerlagig karakter: meerdere 'waarheden' zitten ook in dit boek opgesloten. Van die essentie geeft Van Lieshout aan niets te begrijpen. Hij doorzocht het boek vruchteloos op 'wezenlijk nieuwe feiten' en 'zinnen om in een etalage te leggen'. Feit is dat het boek vooraan in de boekhandels ligt, zelfs in etalages.

MAASTRICHT M.J. Niemann.

• Verschijningen

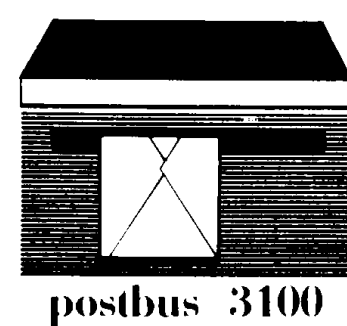
Over het instituut Kerk is al lange tijd veel geschreven, maar ook veel gefantaseerd en soms is over dit instituut ook veel onzin geschreven. Dit is ook het geval met het artikel in uw krant van 10 december jl.

Kort en bondig moet ik allereerst opmerken, dat de Kerk geen machtsinstituut is, dit nimmer geweest is en dat ook nooit zal worden. De Kerk is door Christus gesticht als HEILSINSTITUUT en als zodanig zal de Kerk zich ook steeds gedragen. Dit houdt tevens in, dat de Kerk ook nooit een democratische structuur zal krijgen. Christus heeft namelijk het geloof aan de apostelen toevertrouwd en hun de opdracht gegeven dit geloof aan alle volkeren te verkondigen en die volkeren alles te leren onderhouden van Hij hun geboden heeft (Matth. 28, 18-20).

Vervolgens merk ik op, dat de Kerk nimmer veranderingen in het haar toevertrouwde geloof heeft aangebracht of doorgevoerd; de Kerk kan dit namelijk niet, omdat het geloof van de Kerk onveranderlijk is. Hoogstens kan de Kerk bepaalde geloofspunten helderder verklaren om de gelovigen tot een beter inzicht en daardoor tot een dieper geloof te brengen. Toevoegen, wijzigen of afschaffen van geloofspunten kan en mag de Kerk niet. In kwesties van geloof en zeden kan de Kerk dan ook niet dwalen. Wel kan de Kerk kerkelijke geboden invoeren, wijzigen en afschaffen.

In tegenstelling tot hetgeen de schrijver in het artikel van 10 december beweert, heeft de Kerk nog steeds apostelen, namelijk de bisschoppen, de opvolgers van de apostelen. De katholieke Kerk is ook heilig, niet omdat alle lidmaten heilig zijn, maar omdat zij allen aan Christus zijn toegewijd, aangezien alleen binnen de Kerk het wettige offer

lezers schrijven

postbus 3100

In deze rubriek neemt de redactie brieven van lezers op. De redactie hoeft het niet eens te zijn met de inhoud. De brieven dienen betrekking te hebben op publicaties in deze krant en moeten kort en zakelijk zijn. Te lange brieven worden ingekort of getrouweerd. Een ingezonden brief moet voorzien zijn van naam, adres en telefoonnummer. Brieven op rijm, of brieven die oproepen tot acties of aanzetten tot geweld of andere onwettige daden, worden niet geplaatst. Datzelfde geldt ook voor brieven met onwelvoeglijk taalgebruik en beledigingen. Anonieme brieven worden evenmin geplaatst.

wordt opgedragen en die Kerk het mystieke Lichaam van Christus is.

Helaas heeft de Kerk in haar geschiedenis ook zwarte bladzijden op haar naam staan; zo zijn er zelfs Pausen geweest die geen voorbeeldig leven hebben geleid. Maar ondanks die zwarte bladzijden bleven de geloofs- en zedenleer onaangestast; de leiding van de H. Geest is dan ook duidelijk merkbaar. De Kerk heeft zich dan ook onder de hoede of zegen van God uit gewerkt.

Dat Maria aan drie eenvoudige kinderen in Portugal is verschenen, houdt per se niet in, dat de Kerk het contact met God verloren zou hebben. Wij mogen aan de tussenkomst van God geen beperkingen opleggen en nog minder deze opdringen. Maar verschijningen en privé-openbaringen vermeerdere het geloofsgoed niet, omdat met de dood van de eerste apostelen de algemene openbaring afgesloten is. Wel kunnen dergelijke verschijningen en private openbaringen ook voor anderen bestemd zijn en door de bekendmaking daarvan een gunstige invloed uitoefenen op het godsdienstig leven van velen.

Betreffende de taak van de Kerk bij verschijningen en private openbaringen is dan ook nauwgezet te onderzoeken of er in de verklaringen, die de Heiland, Zijn Moeder of Zijn Heiligen in de mond gelegd worden, volstrekt niets voorkomt dat de goddelijke openbaring tegensprekt. Zo heeft dit ook plaats gehad met de verschijningen in Fatima. De katholieke herderskinderen hebben de verschijningen en de boodschappen aan de Kerk voorgelegd. Om te beginnen bij hun eigen pastoor. De Kerk heeft naar aanleiding van het nauwgezette onderzoek de verschijningen erkend. Ergo, de Kerk heeft dus niets ingepikt.

NEERBEEK P. Frissen.
(Brief door redactie ingekort.)

• Grootoudersdag

Op de laatste dag van 1991 kan ik het niet nalaten te reageren op een artikel in uw blad van 31 december: 'Na vader- en moederdag nu ook grootoudersdag'.

Strikt genomen moest het dan zijn: een opadag en een omadag, want het heet toch ook een vader- en een moederdag? Dit alles zou moeten gebeuren volgens een door het blad Fifty-Fifty opgezette actie. Dat beweert ook daarbij geen commerciële bedoelingen te hebben.

Juist rond deze feestdagen erget het mij des te meer omdat je rondom je heen ziet, dat alles commercie is. De sfeer rond Sinterklaas is gevolgen, iets van weleer geworden. Kerst is pure commercie, een grote cadeau-shop zou je het kunnen noemen. En wat is er met Kerstfeest bedoeld... ja, een feest van vrede en geluk. Kijk eens rond om je heen!

De middenstanders varen er wel bij en daarvan komt ook de stimulans waar het een moeder-, vader of grootoudersdag betreft. Als iedereen het gebod 'Eert uw vader en moeder' naleeft, dan hebben vaders en moeders en grootouders alle dagen feest en dat hoeft niet steeds gepaard te gaan met bloemen en cadeaus, want juist dat bloemetje en cadeautje is meestal een afschuif-systeem van: 'Zo, dat heb ik weer gehad, daar ben ik weer voor een jaar vanaf'. Verder kijkt er niemand meer naar om.

Onze maatschappij gaat ten onder aan commercie en eigenbelang want zolang men rond feestdagen als Kerst die sfeer van vrede en geluk niet proeft, hoeft ook die vader-, moeder- en grootoudersdag er niet te zijn. En dan heb ik het niet eens over dieren-dag. Zo zal men straks ook wel weer een gek vinden die de auto-en fietsdag uitvindt. Ook dat laatste zal dan wel 'geen commercie' zijn!

HEERLEN H.J. Vestjens.

achtergrond

Islamoloog dr Ascha van de Rijksuniversiteit Utrecht:

'Niet de moslims, maar hun fanatieke leiders zijn eng'

DOOR TACO SLAGTER

UTRECHT – Apocalyptische visioenen over de opmars van radicale moslims houden sinds de Algerijnse parlementsverkiezingen westerse oriëntalist en politieke commentatoren in een wurgende omstrengeling. Columnisten in Egyptische en Syrische kranten doen er niet voor onder. Met dit verschil echter dat zij wanhopig proberen de omvang en de kracht van het islamitisch reviel te badineren. Maar tussen de regels klinkt toch de angst door voor mohammedaanse staten naar het voorbeeld van Iran.

In de denkbeelden van westerse politieke en diplomatieke 'profeten' zouden ook de leiders van het aan Algerije grenzende Marokko en Tunesië (gedruken de 'Magreb' genoemd), net als destijds de sjah van Perzië, het binnenkort moeten afleggen tegen de compromisloze imams. Voor de Marokkaanse koning Hassan II en de Tunesische president Ben Ali komen de klepels van de doodsklokken al langzaam in beweging, zo moeten we geloven. En op de valreep van de 21ste eeuw denkt het moderne Westen alsnog zijn gelijk te krijgen: bloedddorstigheid en boosaardigheid zijn moslims aangeboren.

Het is verleidelijk om bij het politieke fenomeen dat zich in Algerije afspeelt meteen te denken aan een herhaling van de Iraanse islamitische revolutie in 1979. De Utrechtse islamoloog en socioloog dr Ghasan Ascha kan echter weinig begrip opbrengen voor die aanvechting. „Het Westen overdrijft,” zegt hij. „Zodra fanatieke moslimgroeperingen wereldwijd de aandacht op zich vestigen, wordt Iran erbij gesleept. Ik vind dat onjuist.

Er zijn veertig islamitische landen die een vijfde van de wereldbevolking omvatten. Horen we ooit iets over die honderden miljoenen moslims in Bangladesh, Indonesië, India, Mali en Senegal? Iran is een uitzondering, maar het Westen reduceert dat tot een algemeen politiek verschijnsel in de gehele islamitische wereld en schrijft het islamisme (voor Ascha is het begrip fundamentalisme ontsproten aan het westerse, christelijke denken) in het bijzonder toe aan Arabieren.

Protest

Ascha, een Syriër die aan de Sorbonne in Parijs promoveerde en sinds 1987 op de Rijksuniversiteit in Utrecht werkt, meent ook als Arabier heel goed te weten waar hij het over heeft. „De huidige zogenaamde islamitische herleving is een reactie op de onderdrukking door de afzonderlijke Arabische staten,” legt hij uit. „Bovendien is het geen reviel, maar een protest tegen honger, ziekte en onwetendheid, ondanks de oliedollars van sommige van deze landen. De mensen hebben geen hoop meer op de toekomst en uitend dat door, soms met geweld, om brood, sociale gerechtigheid.

Het plan-Simons en de toekomst

DOOR CAREL GOSLING

DEN HAAG – Staatssecretaris Simons (volksgezondheid) droomt er al van. Zo rond 1995 kent Nederland een sociale basisverzekering gezondheidszorg. Vrijwel alle zorg die er nu al is, valt onder die verzekering. Alleen 'luxe' voorzieningen niet. Daar moet degene die er behoefte aan heeft, zich zelf maar voor verzekeren.

Die ene basisverzekering betekent ook een einde aan het onderscheid tussen het ziekenfonds voor de armeren, en de particuliere verzekeraars voor de rijkere. Gelijke monniken, gelijke kappen. Er is nog maar één soort verzekeraar (de zorgverzekeraar) en die bedient alles en iedereen. Zonder onderscheid naar inkomen of gezondheidstoestand. Tegelijk trekt de overheid zich grotendeels terug uit de gezondheidszorg. In een vrije markt, met volop concurrentie, moeten alle betrokkenen in de gezondheidszorg zelf maar gaan uitmaken hoe zij aan de behoeften van de burgers tegemoet komen. Welke voor-

zieningen er worden geboden en waar. Wat de kwaliteit daarvan wordt en vooral: hoeveel er voor betaald moet worden.

Het lijkt haast een utopie, daar waar alles in de gezondheidszorg nu centraal, vanuit WVC wordt geregeld en vastgelegd. Waar duizenden regeltjes bestaan voor elke voorziening, de kwaliteit ervan en de prijs. Waar concurrentie niet bestaat en waar iedereen zijn eigen gangetje gaat met als resultaat dat de patiënt een nummer is geworden dat alleen gevraagd wordt op tijd te betalen voor de verleende diensten.

Zoals al eerder aangegeven wil de bewindsman de ambz als vehikel gebruiken op weg naar de door hem gewenste basisverzekering. Daartoe moeten jaarlijks voorzieningen uit het ziekenfonds naar die wet worden overgebracht. Op 1 januari 1992 medicijnen en nog wat klein spul. Op 1 januari 1993 huisartsenhuur en kraamzorg. Een jaar later de specialistische hulp met ingang van 1995 de paramedische voorzieningen, zoals fysiotherapie. Het spoorboek van Simons ligt vast. Maar of het zo ook zal gaan is zeer de vraag. De Tweede en Eerste Kamer zetten grote vraagtekens achter de drammerigheid

Dit is het vijfde en laatste deel van een serie artikelen over de gevolgen van de stelselherziening in de gezondheidszorg per 1 januari 1992. Eerdere delen verschenen op 21, 28 en 31 december en 3 januari jongstleden.

waarmee de bewindsman voort wil gaan. Men vraagt zich daar af of het allemaal wel zo kan. En of het allemaal wel zo moet.

Zo is het wel aardig om te stellen dat vrijwel alle zorg die nu bestaat in een basisverzekering moet, maar misschien is de vraag geoorloofd of dat wel nodig is. Wellicht kan er ook nog eens kritisch gekeken worden naar het huidige aanbod van zorg en de noodzaak om dat allemaal onverkort voort te zetten.

Punt twee: als je zegt een sociale verzekering te willen, is het dan wel zo verstandig om vrijwel alles aan betrokkenen zelf over te laten. Helemaal te gokken op de wer-

king van de vrije markt. Er daarbij van uitgaande dat de onderlinge concurrentie er wel voor zal zorgen dat de kwaliteit van het gebodene goed blijft en de prijs niet te hoog is.

Sprekend over de prijs: Simons wil met zijn plannen naar een eerlijker lastenverdeling. Degenen die het niet breed hebben moeten hun uitgaven voor de gezondheidszorg de komende jaren zien dalen. Mensen met geld genoeg zullen daarentegen hun lasten zien stijgen.

In de ogen van de bewindsman moeten alleenstaande werknemers met een inkomen van meer dan 88.000 gulden over de komende vijf jaar 700 procent (!) meer voor hun gezondheidszorg gaan betalen dan nu het geval is. Voor andere werknemers blijven de lasten ongeveer gelijk.

Een zelfstandige die getrouwd is en twee kinderen heeft, particulier verzekerd is en ongeveer 45.000 gulden bruto heeft, ziet zijn lasten over vijf jaar gemeten met 20 procent dalen. Voor een alleenstaande bejaarde die particulier is verzekerd en een inkomen heeft van ongeveer 45.000 gulden bruto is die lastendaling nog iets meer: 25 procent.

Zoals we al eerder aangaven zijn de cijfers van Simons voor veel discussie vatbaar. Zeker als je uitgaat van allerlei verwachtingen waar de markt (lees ziekenfondsen en verzekeraars) zich niet aan hoeven te houden, en allerlei andere kostenstijgingen in de sector buiten beschouwing laat. En nog afgezien van het feit dat hogere lasten voor dit plan, niet op zichzelf staan. Ook andere lasten lopen op. En mochten inkomens gaan dalen in de komende jaren, dan kan dat nog een heel probleem worden.

Tweede en Eerste Kamer hebben inmiddels op de rem getrapt. Men wil dat de bewindsman elke volgende stap op weg naar 'zijn' basisverzekering in een wetsvoorstel voorlegt. Dat kan de Kamer dan bespreken en eventueel wijzigen. Zo bepaalt de Kamer uitvoering en tempo van de stelselherziening gezondheidszorg, en niet meneer Simons. Een lelijke streep door de rekening van de bewindsman, die dacht de zaak via algemene maatregelen van bestuur (amvb's) wel te kunnen doordrukken. Stukken waar de Kamer alleen maar 'ja' tegen kon zeggen.

Hoe het uiteindelijk allemaal gaat uitpakken weet dus eigenlijk nog niemand.

● Duizenden moslims bidden elke vrijdag in de straten van Algiers bij de Kouba Moskee.

vrijheid en democratie te vragen. Die hoofdoorzaken zij in feite de grondslag van alle protestbewegingen in de Derde Wereld.

Wat het islamisme in Algerije betreft, is de visie van Ascha heel simpel te verklaren. Dertig jaar staatssocialisme dat met dwingen de hand door de eenheidspartij Nationaal Bevrijdingsfront (FLN) aan de Algerijnen was opgelegd, bracht uiteindelijk armoede, werkloosheid en frustratie. Door kelderende olieprijs kwam ruim drie jaar geleden naar boven op welke schandalige manier de riantoe opbrengsten van het 'zwarte goud' de machthebbers, de partijelite, maar ook de samenleving had gecorrumpeerd. Het volk kwam in opstand en het tot dan toe onbetekenende Islamitische Reddingsfront (FIS) profiteerde daarvan. Dat met name miljoenen jongeren tussen de 18 en 30 jaar - 85 procent heeft geen baan en geen huis - al bij de gemeenteraadsverkiezingen in 1990 voor het FIS kozen, mag volgens dr Ascha dan ook niet verbazen.

„Er zijn in Algerije geen politieke alternatieven geweest waarlangs de onvrede op geweldloze wijze een uitweg kon vinden,” licht hij toe. „Net als in de meeste andere Arabische landen is tientallen jaren de oppositie gevangenen gezet, gemarteld en soms vermoord. Het FIS beloofde iedereen werk en een dak boven z'n hoofd. De massa dacht: laten we die partij dan maar proberen, met de hulp van God, als dat kan. Maar dat was een desparate keuze.”

Gat in de markt

Volgens Ascha betekent het islamisme niet dat er in de Arabische wereld ineens meer gelovigen zijn of dat de islam intensiever wordt beleefd. „De propvolle moskeeën met de omringende straten erbij worden door de westerse media gretig gebruikt om het fanatisme, het Arabische geweld en de internationale terreur aan te tonen. De televisiebeelden niet laten zien, is dat bij het vrijdaggebed andere moskeeën bijna leeg zijn. Dat komt omdat sommige moskeeën

populairder zijn dan andere, vanwege het politieke protest dat in de preek wordt verwoord. Daar komen de mensen voor en niet voor het gebed. De imams hebben een gat in de markt van het politieke protest gevonden en heeft niets van doen met theologische of godsdienstige herlevingen.”

Toch is bij de gemeenteraads- en parlementsverkiezingen in de voormalige Franse kolonie (van 1832 tot 1962) gebleken dat fundamentalistische en traditionele waarden van de islam menig Algerijn aanspreken. Jonge mannen laten hun baarden groeien, bedekken het hoofd met een gehaakt kappe en hebben het colbert en pantalon naar Franse snit vervuld voor een witte kalabya (het traditionele Arabische gewaad). Ook veel Algerijnse vrouwen sluiëren zich weer en gaan gekleed in van hals tot enkels reikende fantasievolle lappen.

Bruikbaar

Voor de Utrechtse islamoloog is

echter dat uiterlijke vertoon en de agitatie tegen alcohol en westerse videofilms slechts een camouflage voor waar het in Algerije werkt. „Moslims hebben per definitie geen afkeer van westerse waarden en politieke systemen,” weet hij. „Ze zijn niet achterlijk en voorzien goed dat het Westen er in is geslaagd de welvaart te bevorderen. Maar ze moeten wel wat aan de westerse manier van leven hebben, wil het worden geaccepteerd als bruikbaar.”

Met baarden en achterhaalde zedelijkheidsopvattingen lost het FIS de gigantische sociale en economische problemen van Algerije eveneens niet op. Voor Ascha is Iran daarvan het voorbeeld. „De islamitische revolutie is daar in feite falikant mislukt,” zegt hij. „De mensen zijn er in materiële zin alleen maar op achteruit gegaan. De Algerijnse toekomstige leiders zijn in elk geval gewaarschuwd. Wanneer ze na de victorie bij de tweede verkiezingsronde hun beloften niet waar maken, zal het snel met hen zijn gedaan. En je

Het Islamitische Reddingsfront (FIS) in Algerije stevent over twee weken vrijwel zeker af op een eclatante overwinning. Tijdens de eerste ronde van deze unieke vrije parlementsverkiezing op tweede kerstdag behaalden de 'baarden' al 188 zetels in de 430 plaatsen tellende volksvertegenwoordiging. De regerende eenheidspartij Nationaal Bevrijdingsfront (FLN) kwam niet verder dan 16 bankjes. Slechts 28 zetels houden het FIS nog af van een absolute meerderheid. Maar daar lachen de fundamentalistische leiders om, zo zeker zijn ze van die nog resterende stemmen. Regimes in de omringende landen als Marokko en Tunesië zouden huiveren bij de gedachte dat ook zij ten prooi vallen aan de fanatieke yaandeldragers van de 'ware' islam. Maar is die vrees gerechtvaardigd? Zijn met politieke ontwikkelingen in Algerije de laatste obstakels geslecht naar een totale 'iranisering' van de Arabische wereld?

Onze correspondent Taco Slagter analyseerde met de Utrechtse islamoloog en socioloog dr Ghasan Ascha de omvang, de kracht en de oorzaken van de islamitische 'herleving'. „Het Westen overdrijft,” meent Ascha.

mag aannemen dat het ze niet zal lukken, want het FIS heeft zelfs geen politiek programma.”

Ascha is er vrijwel zeker van dat de meeste Algerijnen de islamisten de rug zullen toekeren als ze te lang op werk en een huis moeten wachten. „Het gaat hen in de eerste plaats om een verbetering van de leefomstandigheden.”

Niet anti-westers

Het optimisme van Ascha is mede gebaseerd op het democratiseringsproces in Algerije. In dat opzicht is naar zijn oordeel ook volstrekt geen 'iranisering' van het land te verwachten. Een belangrijk verschil met Teheran is dat daar de ayatollah's de macht konden grijpen door een volksoptstand tegen het tirannieke bewind van een verwesterse en anti-islamitische despoot. „In Algerije gaat het tenslotte om vrije verkiezingen en is de overweldigende steun voor het FIS in feite een afstraffing van het incompetente FLN,” aldus Ascha. Bovendien denkt hij dat de Westeuropese cultuur 'zwaar drukt' op de samenleving, hoe arm de Algerijnen ook zijn en hoe devoot ze zich op dit moment manifesteren. „Daarom zie je in Algiers geen spandoeken met anti-westerse slogans als 'dood aan de imperialistische duivels', zoals dat nu nog steeds het geval is in Iran.”

In principe juicht Ascha dan ook de politieke ontwikkelingen in Algerije toe. Hij vindt het 'uniek' dat dit het enige Arabische land is waar democratische verkiezingen met een meer-partijenstelsel mogelijk zijn gemaakt. Volgens hem vergeet het Westen maar al te gemakkelijk dat het daar in de eerste plaats om gaat.

Instabiliteit

Ascha vindt dat vooral onbegrijpelijk, omdat Europa en Amerika altijd de mond zo vol hebben over vrijheden. Als het gaat om handhaving van dictatoriale regimes of langs democratische weg tot stand gebrachte politiek islamisme, dan is de keus voor Ascha niet moeilijk. Mits natuurlijk die radicale moslimleiders de democratie blijven respecteren. „En ik zie het FIS daar nog niet van afwijken. Tenslotte bestaat die beweging uit talrijke groepen waarin de gematigden de boventoon voeren.”

Het risico dat de fundamentalisten in Algerije, eenmaal op het pluche van de macht gezeteld, het democratisch bestel alsnog om zeep helpen, blijft toch levensgroot

aanwezig. Ascha ontkent dat niet. „Rellen zullen misschien het gevolg zijn en een lange tijd van politieke instabiliteit. Maar geen burgeroorlog. Daarvoor zijn de Algerijnen het strijden moe,” meent hij.

Marokko

Vanuit die optiek is het voor Ascha dan ook zeer twijfelachtig of zich een golf van islamitisch fanatisme over de andere Magreblanden zal uitstorten. Voor wat betreft Marokko baseert hij zich daarbij bovendien op de religieuze functie van de koning, die behalve staatshoofd, ook bevelhebber van de gelovigen is. „Om die titel en diens vermeende afstamming van de profeet Mohammed wordt Hassan alom in zijn land gerespecteerd,” legt Ascha uit.

Maar het succes van de Algerijnse broeders kan de fundamentalisten in Marokko wel aanmoedigen eveneens het volk te mobiliseren tegen de schrijnende armoede en de spijlucht van de koninklijke familie. Ascha geeft dat toe, maar verwacht geen opstand die de troon in gevaar zal brengen. „Rellen in de sloppenwijken van Casablanca behoren tot de mogelijkheden, maar de koning heeft de politieke touwtjes te strak in handen om die uit de hand te laten lopen.”

Tunesië

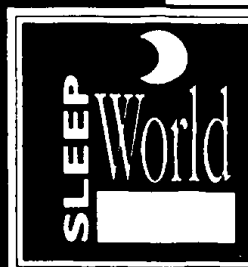
Tunesië zal het volgens de Utrechtse islamoloog niet anders vergaan. Ook president Ben Ali zit stevig in het zadel. Verder wijkt de repressie tegen de fundamentalisten niet af van die in Marokko. In beiden landen is de Moslim Broederschap een verboden organisatie en zitten de meest militante leiders achter de tralies. Daar komt nog bij dat de Tunesiers sinds de val president Bourguiba (1987) hard op weg zijn zelf hun arabisch-islamitische wortels terug te vinden.

Kortom, naar de opvattingen van dr Ghasan Ascha zal het allemaal niet zo'n vaart lopen. Het Westen beoordeelt naar zijn mening de politieke omwenteling in Algérie op verkeerde veronderstellingen. Volgens hem is het islamisme een tijdelijk verschijnsel, een overbrugging in de zoektocht van Arabieren naar een aanvaardbare politiek en een culturele bedding waarin zowel westerse waarden als islamitische tradities goed gedijen. „Niet moslims zijn eng, maar de fanatieke leiders en hun onverdraagzame ideologieën,” zegt Ascha tot slot.

(ADVERTENTIE)

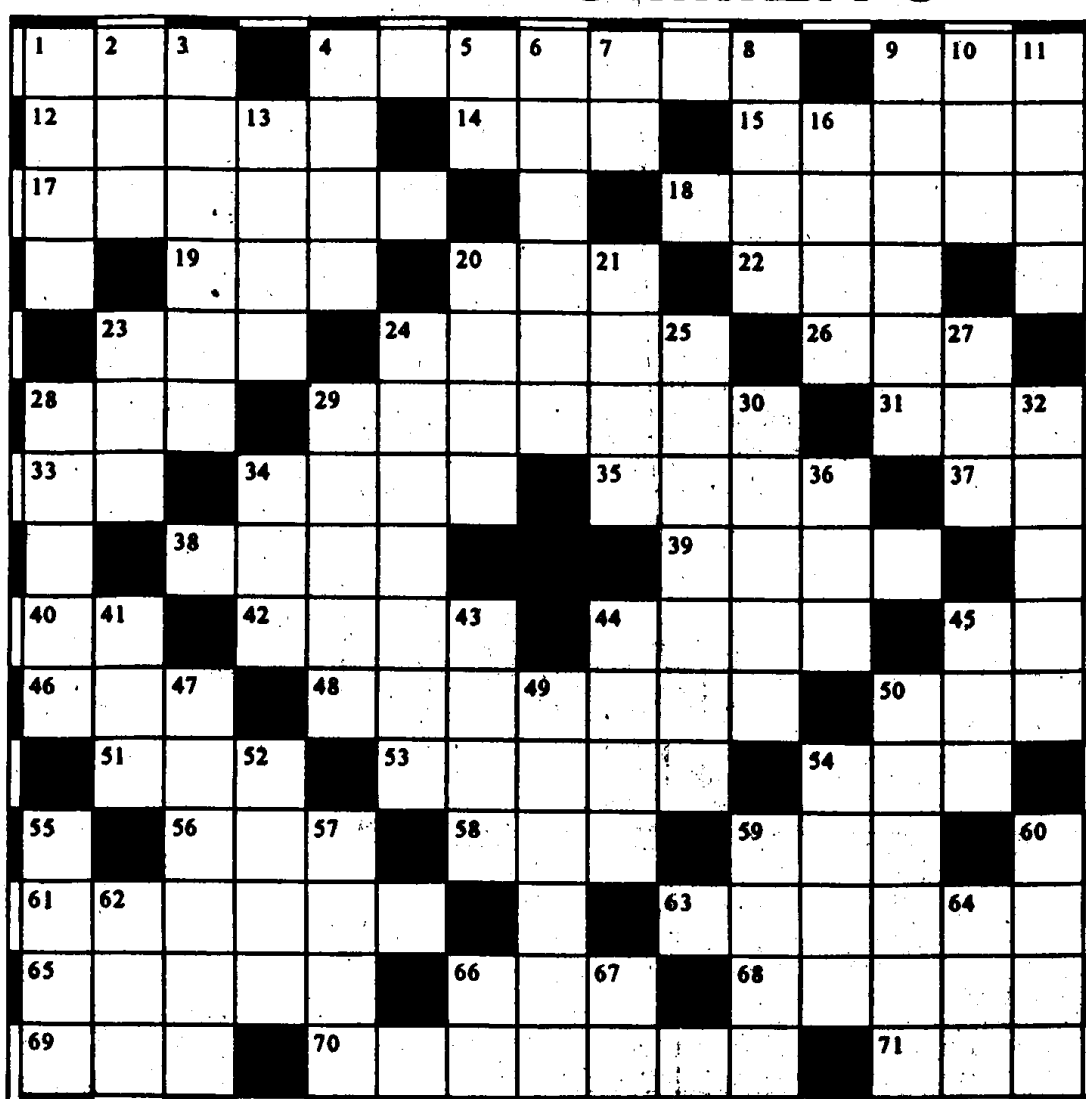

Top in Vorm

Woonboulevard Heerlen • In de Cramer 168
tel: 045-754292Interieur
RomantiekAkerstraat Noord 362 • Heerlen/Hoensbroek
tel: 045-229191Slaapkamer-
speciaalzaakAkerstraat Noord 362 • Heerlen/Hoensbroek
tel: 045-229191

Grote Limburgs Dagblad-puzzelactie

PUZZEL NUMMER 5

Horizontaal: 1. deel van het gezicht; 4. handel; 6. zoen; 12. plaats in Noord-Brabant; 14. familielid; 15. appel; 17. vezelachtige delfstof; 18. een der Verenigde Staten; 19. streling; 20. mannelijk; 22. zelfkant; 23. bloeiwijze; 24. lang verdicht prozaverhaal; 26. koordans; 28. Engelse titel; 29. oud en daardoor lekker; 31. kloosterzuster; 33. nummer; 34. periode van zeven dagen; 35. Engelse universiteitsstad; 37. Engelse ontkenning; 38. grote heuvel; 39. opnieuw; 40. gereed; 42. plaats in Gelderland; 44. overschot; 45. zangnoot; 46. veerkracht; 48. plaats in Groningen; 50. briefje uit een lotarij; 51. voortdurend; 53. rivier in de Sovjetunie; 54. Europeaan; 56. lichte buiging; 58. voorzetsel; 59. roem; 61. roofdier; 63. onraad; 65. Indogermaan; 66. snijwerktuig; 68. slingerplant; 69. reserve; 70. gat waarin het spel draait; 71. verkorting van Rio de Janeiro.

Verticaal: 1. medicijn (Ind.); 2. heerlijk; 3. geeste; 4. gekookte rijst; 5. Japans bordspel; 6. het registreren van geluid; 7. ten afscheid; 8. loven; 9. langzaam afblitzen; 10. U Edele; 11. deel van een boom; 13. liefste (Engels); 16. wild zwijn; 20. steekwapen; 21. woede; 23. houding; 24. wijfjesree; 25. verzameling van onderling verbonden zaken; 27. atoom; 28. deel van een viol; 29. vrouwelijk roofdier; 30. ijverig; 32. nimmer; 34. vastgestelde regel; 36. visgerei; 41. sprookjesfiguur; 43. grondsoort; 44. kler; 45. in-sekt; 47. relatie; 49. broekophouder; 50. beroep; 52. ritueel gebruik; 54. bijbelse figuur; 55. boom; 57. vrucht; 59. verharde huid; 60. rivier in Italië; 62. vlaktemaat; 64. streling; 66. zangnoot; 67. soortelijk gewicht.

Oplossing nr. 5

Als u de hele puzzel hebt opgelost, moet u de volgende cijfers 35 - 56 - 7 - 71 - 16 - 59 achter elkaar zetten. U leest dan een woord dat, samen met het nummer van de puzzel, vormt. U moet dit woord niet alleen opsturen, maar ook goed bewaren, samen met het nummer van de puzzel, want u hebt dit nog nodig aan het einde van onze uit 20 rondes bestaande puzzelactie.

Bewaar daarom ALLE oplossingen!

De oplossing van puzzel 5 moet vóór 16 januari 1992 in ons bezit zijn.

Doe mee en steun de goede doelen

20 weken lang publiceren wij op zaterdag een puzzel waaraan u kunt deelnemen en een kans maakt op de wekelijkse geldprijzen en de hoofdprijs van f 5000,-

De opbrengst van de puzzel gaat naar goede doelen, 75% is bestemd voor Het Limburgs Instituut voor kinderrevalidatie 'Franciscusoorde' te Valkenburg en 25% van de opbrengst is bestemd voor de Stichting Jo Hansenprijs te Meerssen

Inlichtingen:

Voor inlichtingen kunt u tijdens kantooruren telefonisch terecht onder nummer 045 - 733911.

Voor het kansspel van deze puzzelactie heeft de staatssecretaris van Justitie op 2 december 1991 aan het bestuur van het Limburgs Instituut voor Kinderrevalidatie 'Franciscusoorde' te Valkenburg vergunning verleend onder nummer L.O. 910/130/188.91.

De wekelijkse prijzen

Eerste prijs
f 1000,-

Tweede prijs
f 300,-

Derde prijs
f 150,-

Vierde prijs
f 100,-

Vijfde t/m tiende prijs f 50,-

Hoofdprijs
f 5000,-
(indien mogelijk)

Zo kunt u deelnemen

PER GIRO OF BANK:

Schrijf de oplossing op een giro/bank-overschrijving onder het woord "Mededelingen" en maak minimaal f 3,- over naar:

Puzzelactie Limburgs Dagblad Postbank: 19 75 600
Postbus 1000 6400 BA HEERLEN

PER BRIEFKAART:

Noteer aan de linkerkant van de briefkaart uw naam, adres en woonplaats. Vermeld tevens de oplossing van de betreffende puzzel. Behalve de gewone frankering plakt u tenminste f 3,- aan postzegels bij. U stuurt de briefkaart naar:

Puzzelactie Limburgs Dagblad
Postbus 1000 6400 BA HEERLEN

Voorwaarden: om te kunnen meedingen naar de beschikbaar gestelde prijzen moet per giro of bank ten minste drie gulden zijn overgemaakt of op de briefkaart naast het gewone porto ten minste drie gulden extra aan geldige postzegels zijn bijgeplakt. U mag zoveel oplossingen inzenden als u wilt. Hoe meer inzendingen, hoe meer kansen op een prijs. Bovendien geeft u meer steun aan de goede doelen van deze Puzzelactie. Iedereen kan meedoen, u hoeft dus geen abonnee te zijn. Medewerkers van Uitgeverij Limburgs Dagblad B.V. mogen meepuzzelen, maar komen niet in aanmerking voor het winnen van een prijs. Per giro deelnemen is het voordeligst, aangezien dit geen extra (porto)kosten met zich meebrengt. Het overgemaakte bedrag komt geheel ten goede van de Puzzelactie. Van de extra geplakte postzegels op de briefkaarten moet een gedeelte worden afgestaan aan de PTT. De oplossingen en de einduitslag zijn gedeponneerd bij notaris mr. P.M.J.A. Muijters te Heerlen die ook de prijstrekkingen verricht.

Prijswinnaars puzzel no. 3 Oplossing: EKSTER

1e prijs, f 1000,00
Hr. en mevr. Jagtman-Makenbach
Pastoor van Eysstraat 74
6161 VP Geleen

2e prijs, f 300,00
De heer J.G.H.M. Cortenraad
Titus Brandsmastraat 58
6441 LC Brunssum

3e prijs, f 150,00
De heer J. Bloem
Jacq. van Maerlantstraat 17
6416 TV Heerlen

4e prijs, f 100,00
De heer H.Th.G. Fleuren
Demstraat 38
6431 TE Hoensbroek

5e prijs, f 50,00
De heer B. Dieteren
Holsterbrug 66
6365 CE Schinnen

6e prijs, f 50,00
Mevrouw M. Geurts-Cremers
Mgr. Kerckhofstraat 64
6181 JD Eindhoven

7e prijs, f 50,00
De heer W.M.J. Wetzels
Gouv. Houbenstraat 10
6118 CM Nieuwstadt

8e prijs, f 50,00
De heer P.M.A. Hellebrekers
Steenakker 37
6116 CG Roosteren

9e prijs, f 50,00
De heer R.A. Leurs
Heerlerweg 45
6367 AA Voerendaal

10e prijs, f 50,00
Mevrouw B. Brostmeyer
Schinkelstraat 13
6444 AC Brunssum

● Een trotse vader Jagtman en zijn charmante dochter Irma willen graag moeder Jagtman vervangen, die helaas ziek in bed ligt.
Foto: PETER ROOZEN

Ik puzzel me rot!

GELEEN - De puzzels in het Limburgs Dagblad, de Telegraaf, de Televisier en vele andere bladen, Bep Jagtman-Makenbach uit de Pastoor van Eysstraat in Geleen lost ze al meer dan tien jaar op en, u raadt het al: nog nooit iets gewonnen. „Ik koop al meer dan veertig jaar een staatslot, speel elke week in de lotto, maar het geluk een prijs te winnen ging steeds aan mij voorbij.”

„Je rekent er niet op, want ik stuur de puzzels in omdat het voor een goed doel is. Ik kan het nog steeds niet geloven dat

ik nu de gelukkige ben,” zegt Bep Jagtman, die door een fikse griep het bed moet houden. De geboren Amsterdamse toog met haar man Han 38 jaar geleden naar Geleen waar Han, nu in de VUT, werkzaam was bij DSM. Zelf kleren maken is haar grootste hobby. Met zeven dochters en zeven kleinkinderen heeft zij genoeg te doen.

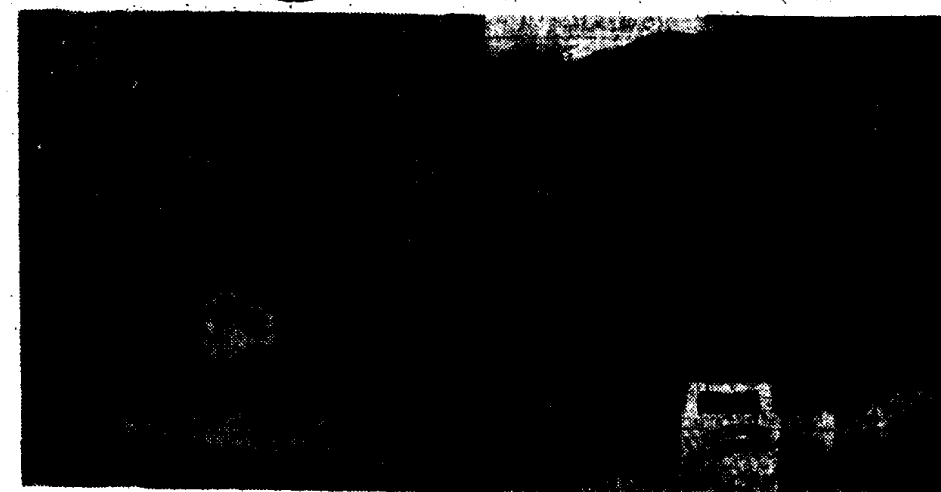
Dochter Irma verwacht dat moeder nu wel snel beter zal zijn, zeker als zij een weekendje aan de kust in Zeeland als bestemming kiest voor de gewonnen prijs.

Puzzelactie zorgt ook voor speeltuin Franciscusoorde Spelen belangrijk voor ontwikkeling van kind

door Jan Diederik

HOUTHEM - Kinderen moeten kunnen spelen. Bewegen, ravotten, klimmen, stoeien met zand en water: het is allemaal onontbeerlijk voor een harmonische lichamelijke en geestelijke ontwikkeling. Dat geldt voor gezonde kinderen, maar dat geldt eens te meer voor kinderen met een handicap. Om te kunnen spelen zijn er speelruimte en speelgoed nodig. Vooral een speeltuin is, in een tijd dat vrije speelruimte beperkt is, onmisbaar. Maar voor gehandicapte kinderen is de reguliere speeltuin niet geschikt. „Gehandicapte kinderen kunnen er niet zelfstandig gebruik van maken. Moeder of een begeleider moet met het kind mee op de schommel of de wip, maar dat vermindert het plezier en de vormende waarde van de speeltuin,” zeggen Miriam Stassen en Ammie Kusters, groepsleiders van de therapeutische peutersgroep in het Franciscusoorde.

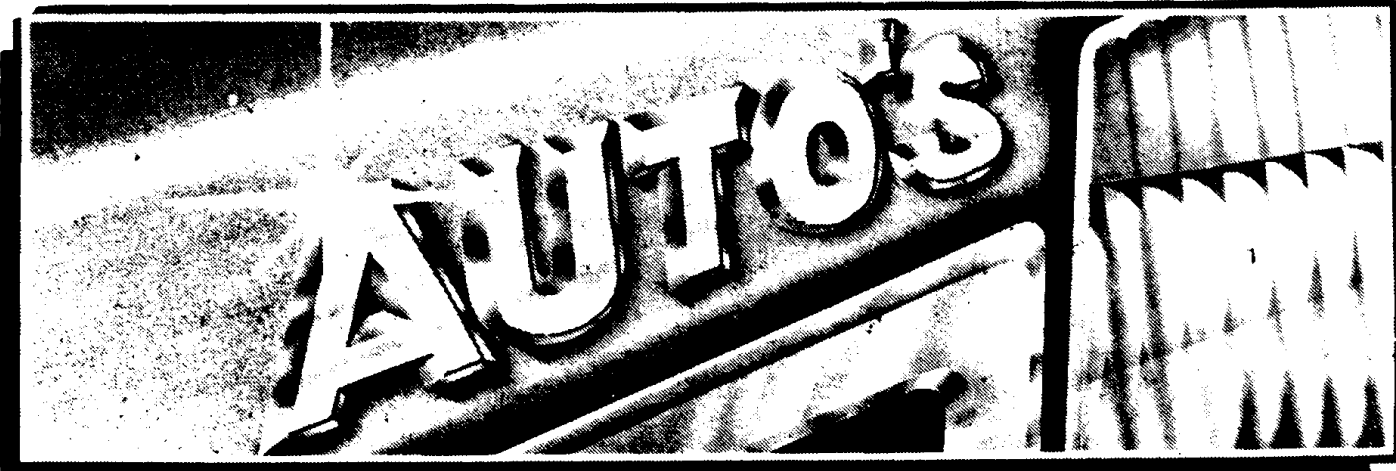
Beiden dromen al geruime tijd van een speeltuin die wel geschikt is voor de peuters en kleuters die in het dagcentrum of de observatie-afdeling worden opgevangen. Een aangepaste speeltuin die pal aan hun paviljoen een plaats moet krijgen. Het is volgens de beide leiders enorm belangrijk dat ook het gehandicapte kindje zich zelfstandig kan amuseren in een speeltuin. „Het moet een vorm van ontspanning zijn. Zij moeten niet ook daar onze adem in de nek voelen. Ze hebben toch al zo'n intensief dagprogramma,” zo lichten zij nader toe. In een reguliere speeltuin staan schommels die te hoog zijn of te zwaar. Klimrekken zijn veelal te gevaarlijk. De akelige trap naar

● Peuter- en kleuteropvang in Franciscusoorde

Foto: WIDDERSHOVEN

een glijbaan kunnen gehandicapte kindertjes niet beklimmen. Aan sommige toestellen doen zij zich pijn. De peuters van het Franciscusoorde hebben daarom een aangepaste speeltuin nodig: een veilige schommel die laag bij de grond hangt, een glijbaan die van een gemakkelijk te beklimmen heuvel afdaalt, een poppenhuisje waar ze in kunnen kruipen, en vooral ook water en zand waar ze zonder problemen bij kunnen en zonder gevaar mee kunnen spelen. „Nu hebben we niets behalve een plastic bak waarin we op een zomerdag wat water kunnen gieten. En je ziet al hoe fijn de kinderen dat vinden. Soms gaat een van de kleuters spontaan tussen de struiken zitten en met een schepje woelen in de losse aarde. Daaruit blijkt hoe noodzakelijk deze vorm van spelen is,” zeggen de groepsleiders. Iedereen in het Franciscusoorde, van de helpers in het dagcentrum tot de directeur, vindt dat de speciale speeltuin er moet komen. Aan de Maastrichter ontwerper Frans Vreeswijk is gevraagd een ontwerp te maken. Tijdens onderlinge gesprekken zijn al enkele ideeën op tafel gekomen. Gedacht wordt aan een bepaald thema: een boerderij met speelapparaten in de vorm van beesten. Ze worden gevestigd in de primaire kleuren rood, geel en blauw. „Die felle kleuren doen niet alleen feestelijk aan. Het zijn ook de enige kleuren die kleine kinderen kunnen onderscheiden. Vooral voor kinderen met een visuele stoornis is dat belangrijk.” De speeltuin zal worden gecompliceerd met een circuit van verharde padjes waarop de kinderen met de eigen drijwielers kunnen rondrijden zonder gevaar. Omdat het paviljoen voor de peuter- en kleuteropvang vlakbij de Geul ligt is ook een omheining noodzakelijk. Binnen die omheining kunnen de kinderen dan ook nog met een bal spelen. Hoeveel de speciale speeltuin gaat kosten is nog niet bekend. Gedacht wordt aan een bedrag dat rond 40.000 gulden ligt. Het Franciscusoorde, de ouders en ook de kindertjes hopen dat de puzzelactie genoeg geld opbrengt om de speeltuin te kunnen betalen.

Opel

OPEL Kadett diesel, stationcar, 3-86, 115.000km, f.6.950,-. Tel. 04906-1387.

Te k. KADETT, bwj. '81, zien is kopen, Dr. Schaepmanstr. 12, Brunssum. 045-255304.

Peugeot

PEUGEOT 405 ST 1900, blauwmet, stuurbekr, duur- ste uitv. 10-88, f.19.750,-. Auto Limburg, Mauritsweg 126, Stein.

205 GTi ZWART, APK, zeer snel, pr. f.11.750,-. Tel. 045-319328.

Te k. PEUGEOT 205 Accent, bwj. '87, kl. blauw, APK, gebr. als 2e auto, vr.pr. f.10.250,-. 045-422870.

PEUGEOT 205 Citi Cabriolet, kl. rood, 65.000 km, bwj. febr. '89, radio, v.c., vr.pr. f.32.000,-. Tel. 046-529487.

Weg omst. te k. PEUGEOT 309, 1.4i GR, 23.000 km, bwj. 4-90, f.8.000,- onder nw.pr. Tel. 04744-2260.

PEUGEOT 309 XLD, bwj. sept. '88, 5-bak, topcond. Verbr. 1.20. 046-529307.

PEUGEOT 205 XE, 1985, rood, f.6.950,-. Tel. 045-255784.

Porsche

MOORE PORSCHE 924, div. extra's, i.z.g.st., f.8.500,-. Vliegveidweg 62, Beek.

Renault

RENAULT 25 TX 2.2 inj., an- tracetmet, 1e eig. nw.st. 1989, f.24.500,-. Auto Lim- burg, Mauritsweg 126, Stein.

RENAULT 25 TX, bwj. '88, g. rsmet, electr. ramen, centr. vergrend., stuurbekr., uitste- kende auto, vr.pr. f.16.250,-. Tel. 04499-1632.

RENAULT Espace TSE 2000, bwj. '86, alle extra's, trekhaak, alum. velgen, prijs f.26.000,-. nieuwprijs f.66.000,-. Tel. 04454-2577.

Te k. RENAULT 9 diesel bwj. '84, in perf. staat, vr.pr. f.4.950,-. Tel. 045-729506.

R 4 BEST, F6, gr. kent. LPG, '83, APK, i.g.st., vr. pr. f.1.450,-. 04493-1910.

Renault FUEGO GTL, bwj. '81, kl. beige, sportcoupe, nw. banden, APK '93, i.z.g. st., f.2.350,-. 046-527379.

RENAULT 21 Nevada TD diesel, stationcar, 1988, 90.000 km, f.16.950,-. Tel. 04906-1387.

Rover

Te k. ROVER Saloon bwj. 1955, 6 cyl., pr.n.o.t.k. Tel. 045-251582.

Seat

Te k. SEAT Marbella, 1988, zwart, km. 48.000, rech- tevoorschade, f.1.750,-. Tel. 04748-2979/1268.

Fura GL, bwj. '84, Ibiza GL 1.2 3-drs. blauw, '85, Ibiza GL 1.2 5-drs. rood, '87, Ibiza GLX 1.2 i, 3-drs., '91, Mala- ga GLX 4-drs. demo '91, Marbella GL 3-drs. rood, '88 Toledo GLX 1.8i demo '91, AUTOSPORT, Schelsberg 155, Heerlen, 045-725507.

Saab

Te koop SAAB 99 GL, APK 10-92, bwj. 77. Tel. 045-228394.

Skoda

Te k. wegens sterfgeval Skoda FAVORIT, 5-drs, kl. wit, bwj. mrt '91, vr.pr. f.13.000,-. Tel. 045-428486.

Suzuki

Suzuki ALTO GL, nov. '87, 37.500 km, goed onder- houden, f.6.800,-. Tel. 045-753973 (na 12.00 u).

Te k. witte uitgeb. Opel MANTA, bwj. '77, vr. pr. f.2.200,-. Tel. 045-419260.

Te k. SUZUKI Samurai Jeep, 90, blauwmet, div. acc. km.st. 9.000, cabrio, Tel. 045-259983.

Talbot

TALBOT Horizon, '84, APK 5-92, pr.n.o.t.k. J. Maenen- str. 60 Wijnandsrade.

Te k. TALBOT 1510LS, bwj. '80, met APK, pr. f.650,-. Tel. 045-740006.

Toyota

Te k. TOYOTA Celica 2.0 XT, bwj. '82, Uterweg 129, Heerlen.

Toyota COROLLA 16 V LX, bwj. 11-87, vr.pr. f.15.250,-. Tel. 045-213852.

Volkswagen

Te k. gevr. VW KEVERS 1303, voor restauratie. Be- allen hoogste prijs! Tel. 045-423199.

Te k. VW GOLF 1.6 GTi uitv. '84, 15', schuifd., kl. wit, cent. '91, i.z.g.st., f.9.750,-. 045-443620 na 17.00 uur.

Te koop GTi MOTOR com- pleet, vraagprijs f.750,-. Tel. 045-210072.

VW-GOLF 1300, bwj. '86, z.g.st., pr.n.o.t.k. Geen handel. 045-753087.

Te koop VW GOLF GTi, bwj. '84, nw. model, kl. zwart, alle kenbare extra's, vr. pr. f.13.500,-. kent. TB-13-XG, Concordiastr. 17, Itevoort.

VW Jetta 1300, bwj. 1985, APK 8-92, f.6.450,-, vaste r. f.13.000,-. Tel. 045-751387.

Te k. VW Scirocco GT, bwj. '77, i.z.g.st., div. extra's, vr. pr. f.4.800,-. 04406-12090.

Te k. VW PASSAT Variant, z.g.st., km. 76.000, met APK, bwj. '86, G. Gezelles- str. 25, Molenberg-Heerlen.

Te koop GOLF GTi met veel extra's, zeer mooi, pr.n.o.t.k. Tel. 045-752389.

VW GOLF 1600 LS auto- maat, i.z.g.st., bwj. '82, pr. f.3.500,-. Tel. 045-255578.

Te k. VW KEVER bwj. '84, 70.000 km, APK 10-92, i.z. g.st., groen, pr. f.5.950,-. Tel. 045-252227.

VW GOLF 1800 GTi, 6-88, metallic groen, 60.000 km, f.17.500,-. Tel. 04906-1387.

VW PASSAT station, variant CL 66 KW, 3-89, wit, LPG, f.26.950,-. Tel. 04906-1387.

VW GOLF GTi, antr. met, sportw., in nw.st., 10.000 km, '85, f.13.750,-. Tel. 040-515556.

Te koop VW-KEVER 1300, bwj. '73, enig weg, wel goed, vr.pr. f.1.450,-. 046-512542.

Volkswagen

Te k. VOLVO 345 special, auto- maat, bwj. 1991-17, kl. zilvermet., 17.000 km, pr. f.22.500,-. Tel. 045-721915.

VOLVO 440 DL inj., bwj. feb. '91, kl. rood, 19.500 km vr.pr. f.27.500,-. Tel. 045-422012.

Te k. weg omstandigh. VOLVO 440 DL, 5-87, 47.000 km, pr.n.o.t.k. Tel. 045-314672.

VOLVO 340 GL HB antracietmet get. glas, open dak, 5-bak, 1988, f.14.750,-. Auto Limburg, Mauritsweg 126, Stein.

VOLVO 440 GL, kl. blauw- met, bwj. nov. '88, div. extr. spoiler, alu. vgn. etc. perf. staat, f.16.900,-. Tel. 045-270286.

Te k. VOLVO 340 L autom., '83, i.g.st., APK 12-92, f.2.700,-. 045-274218.

Voor liefh. DAF 46 autom., bwj. '76, APK, i.g.st., iets apart, te a.b. 045-313622.

Te koop VOLVO Sedan 1700, met trekhaak, i.z.g.st., '86, Tel. 045-257664.

Te k. VOLVO 343 GL, bwj. '80, zeer goed onderh., pr. f.2.900,-. Haefland 7, Brunssum.

VOLVO 360 GLT kl. wit, bwj. 8-87, met trekh., pr. f.12.500,-. 04498-53646.

Volkswagen

Te k. VOLVO 340 L autom., '83, i.g.st., APK 12-92, f.2.700,-. 045-274218.

Voor liefh. DAF 46 autom., bwj. '76, APK, i.g.st., iets apart, te a.b. 045-313622.

Te koop VOLVO Sedan 1700, met trekhaak, i.z.g.st., '86, Tel. 045-257664.

Te k. VOLVO 343 GL, bwj. '80, zeer goed onderh., pr. f.2.900,-. Haefland 7, Brunssum.

VOLVO 360 GLT kl. wit, bwj. 8-87, met trekh., pr. f.12.500,-. 04498-53646.

Zastava

Zastava YUGO, bwj. '86, (model Ford Fiesta), 41.000 km, f.3.450,-. 045-255784.

Diversen

Nieuw in Limburg!

AUTOBEDRIJ RODENBURG

Valkenburg

Broekhem 46, 6301 HJ. Tel. 04406-16668. Fax. 13565.

Mercedes 190 D diamant uitv. 1989 f. 39.950,-

BMW 735i automaat 1987 f. 39.950,-

Mercedes 190 D 2.0 automaat 1986 f. 39.950,-

Mercedes Benz 200 TD blauw 1986 f. 39.950,-

Opel Omega 3.0i, sport rood, 1988 f. 31.950,-

Audi 80 2.0E zilvermetallisch 1989 f. 29.950,-

Mercury Sable V6 aut. station 1988 f. 29.950,-

Audi 90 2.3E 1987 f. 27.950,-

Peugeot 405 GRD Break 1989 f. 25.950,-

Opel Senator 3.0i, 215 PK 1987 f. 25.950,-

Mercedes 190E uitv. 1984 f. 21.950,-

Opel Kadett GSi 2.0 rood 1987 f. 21.950,-

BMW 316 1.8 LPG d. blauwmet. 1987 f. 16.950,-

Peugeot 205 XS 1.4 rood 1988 f. 16.950,-

Citroen BX 19 TRS 1988 f. 15.950,-

Ford Sierra 2.0 GL autom. 1987 f. 14.950,-

Mazda 626 GLX 2.0 diesel LTD 1987 f. 14.950,-

BMW 320i 1984 f. 13.950,-

Honda Civic Shuttle 1.5 GL 1986 f. 13.950,-

Opel Manta 1.8 GSi uitv. 1986 f. 13.950,-

Toyota Corolla HB 1.3 DX 12V 1986 f. 11.950,-

VW Golf 1.6 GL 5-drs. 1984 f. 11.950,-

Lancia Y10 Sport 1988 f. 11.950,-

Renault 25 TS LPG 1988 f. 11.950,-

Fiat Uno 60 S rood 1988 f. 10.950,-

Ford Orion 1.6 Bravo 1985 f. 9.950,-

Peugeot 205 XR Van-uitv. 1987 f. 9.950,-

Seat Ibiza GL 1987 f. 9.950,-

Honda Civic 1.3 GL autom. 1985 f. 9.950,-

Peugeot 205 XL 1985 f. 8.950,-

VW Jetta 1.6 D 1983 f. 6.950,-

Audi 100 1980 f. 2.950,-

Motorfiets

Honda CM 450 E 1984 f. 5.950,-

INRUIL-GARANTIE-FINANCIERING-LEASING mogelijk

Wij zijn geopend van ma. t/m za. 9.00-18.00 uur.

Donderdag tot 21.00 uur.

Valkenburg-Voorschoten.

OPGELET, gevr. voor ex- port, pers. en bedrijfsauto's in alle prijsklassen v.a. f.500,-. Schade of defect geen bezwaar. Contant geld. 045-727742 b.g.g. 723076.

Te koop gevraagd PERSON-AUTO'S en alle type bedrijfsauto's. Autobedrijf Loek Schaepkens te Klim- men. Tel. 04405-2896.

GEVRAAGD auto's v.a. bwj. 80-85, ook schade met RDW vrijwaring. Gratis op- halen. Tel. 045-423199.

Motorfiets

Honda CM 450 E 1984 f. 5.950,-

INRUIL-GARANTIE-FINANCIERING-LEASING mogelijk

Wij zijn geopend van ma. t/m za. 9.00-18.00 uur.

Donderdag tot 21.00 uur.

Valkenburg-Voorschoten.

OPGELET, gevr. voor ex- port, pers. en bedrijfsauto's in alle prijsklassen v.a. f.500,-. Schade of defect geen bezwaar. Contant geld. 045-727742 b.g.g. 723076.

Te koop gevraagd PERSON-AUTO'S en alle type bedrijfsauto's. Autobedrijf Loek Schaepkens te Klim- men. Tel. 04405-2896.

GEVRAAGD auto's v.a. bwj. 80-85, ook schade met RDW vrijwaring. Gratis op- halen. Tel. 045-423199.

Motorfiets

Honda CM 450 E 1984 f. 5.950,-

INRUIL-GARANTIE-FINANCIERING-LEASING mogelijk

Wij zijn geopend van ma. t/m za. 9.00-18.00 uur.

Donderdag tot 21.00 uur.

Valkenburg-Voorschoten.

OPGELET, gevr. voor ex- port, pers. en bedrijfsauto's in alle prijsklassen v.a. f.500,-. Schade of defect geen bezwaar. Contant geld. 045-727742 b.g.g. 723076.

Te koop gevraagd PERSON-AUTO'S en alle type bedrijfsauto's. Autobedrijf Loek Schaepkens te Klim- men. Tel. 04405-2896.

GEVRAAGD auto's v.a. bwj. 80-85, ook schade met RDW vrijwaring. Gratis op- halen. Tel. 045-423199.

Motorfiets

Honda CM 450 E 1984 f. 5.950,-

INRUIL-GARANTIE-FINANCIERING-LEASING mogelijk

Wij zijn geopend van ma. t/m za. 9.00-18.00 uur.

Donderdag tot 21.00 uur.

Valkenburg-Voorschoten.

OPGELET, gevr. voor ex- port, pers. en bedrijfsauto's in alle prijsklassen v.a. f.500,-. Schade of defect geen bezwaar. Contant geld. 045-727742 b.g.g. 723076.

Te koop gevraagd PERSON-AUTO'S en alle type bedrijfsauto's. Autobedrijf Loek Schaepkens te Klim- men. Tel. 04405-2896.

GEVRAAGD auto's v.a. bwj. 80-85, ook schade met RDW vrijwaring. Gratis op- halen. Tel. 045-423199.

Motorfiets

Honda CM 450 E 1984 f. 5.950,-

INRUIL-GARANTIE-FINANCIERING-LEASING mogelijk

Wij zijn geopend van ma. t/m za. 9.00-18.00 uur.

Donderdag tot 21.00 uur.

Valkenburg-Voorschoten.

OPGELET, gevr. voor ex- port, pers. en bedrijfsauto's in alle prijsklassen v.a. f.500,-. Schade of defect geen bezwaar. Contant geld. 045-727742 b.g.g. 723076.

Te koop gevraagd PERSON-AUTO'S en alle type bedrijfsauto's. Autobedrijf Loek Schaepkens te Klim- men. Tel. 04405-2896.

GEVRAAGD auto's v.a. bwj. 80-85, ook schade met RDW vrijwaring. Gratis op- halen. Tel. 045-423199.

Motorfiets

Honda CM 450 E 1984 f. 5.950,-

INRUIL-GARANTIE-FINANCIERING-LEASING mogelijk

Wij zijn geopend van ma. t/m za. 9.00-18.00 uur.

Donderdag tot 21.00 uur.

Valkenburg-Voorschoten.

OPGELET, gevr. voor ex- port, pers. en bedrijfsauto's in alle prijsklassen v.a. f.500,-. Schade of defect geen bezwaar. Contant geld. 045-727742 b.g.g. 723076.

Te koop gevraagd PERSON-AUTO'S en alle type bedrijfsauto's. Autobedrijf Loek Schaepkens te Klim- men. Tel. 04405-2896.

GEVRAAGD auto's v.a. bwj. 80-85, ook schade met RDW vrijwaring. Gratis op- halen. Tel. 045-423199.

Motorfiets

Honda CM 450 E 1984 f. 5.950,-

INRUIL-GARANTIE-FINANCIERING-LEASING mogelijk

Wij zijn geopend van ma. t/m za. 9.00-18.00 uur.

Donderdag tot 21.00 uur.

Valkenburg-Voorschoten.

OPGELET, gevr. voor ex- port, pers. en bedrijfsauto's in alle prijsklassen v.a. f.500,-. Schade of defect geen bezwaar. Contant geld. 045-727742 b.g.g. 723076.

Te koop gevraagd PERSON-AUTO'S en alle type bedrijfsauto's. Autobedrijf Loek Schaepkens te Klim- men. Tel. 04405-2896.

GEVRAAGD auto's v.a. bwj. 80-85, ook schade met RDW vrijwaring. Gratis op- halen. Tel. 045-423199.

Motorfiets

Honda CM 450 E 1984 f. 5.950,-

INRUIL-GARANTIE-FINANCIERING-LEASING mogelijk

Wij zijn geopend van ma. t/m za. 9.00-18.00 uur.

Donderdag tot 21.00 uur.

Valkenburg-Voorschoten.

OPGELET, gevr. voor ex- port, pers. en bedrijfsauto's in alle prijsklassen v.a. f.500,-. Schade of defect geen bezwaar. Contant geld. 045-727742 b.g.g. 723076.

Te koop gevraagd PERSON-AUTO'S en alle type bedrijfsauto's. Autobedrijf Loek Schaepkens te Klim- men. Tel. 04405-2896.

GEVRAAGD auto's v.a. bwj. 80-85, ook schade met RDW vrijwaring. Gratis op- halen. Tel. 045-423199.

Motorfiets

Honda CM 450 E 1984 f. 5.950,-

INRUIL-GARANTIE-FINANCIERING-LEASING mogelijk

Wij zijn geopend van ma. t/m za. 9.00-18.00 uur.

Donderdag tot 21.00 uur.

Valkenburg-Voorschoten.

OPGELET, gevr. voor ex- port, pers. en bedrijfsauto's in alle prijsklassen v.a. f.500,-. Schade of defect geen bezwaar. Contant geld. 045-727742 b.g.g. 723076.

Te koop gevraagd PERSON-AUTO'S en alle type bedrijfsauto's. Autobedrijf Loek Schaepkens te Klim- men. Tel. 04405-2896.

GEVRAAGD auto's v.a. bwj. 80-85, ook schade met RDW vrijwaring. Gratis op- halen. Tel. 045-423199.

Motorfiets

Honda CM 450 E 1984 f. 5.950,-

INRUIL-GARANTIE-FINANCIERING-LEASING mogelijk

Wij zijn geopend van ma. t/m za. 9.00-18.00 uur.

Donderdag tot 21.00 uur.

Valkenburg-Voorschoten.

OPGELET, gevr. voor ex- port, pers. en bedrijfsauto's in alle prijsklassen v.a. f.500,-. Schade of defect geen bezwaar. Contant geld. 045-727742 b.g.g. 723076.

Te koop gevraagd PERSON-AUTO'S en alle type bedrijfsauto's. Autobedrijf Loek Schaepkens te Klim- men. Tel. 04405-2896.

GEVRAAGD auto's v.a. bwj. 80-85, ook schade met RDW vrijwaring. Gratis op- halen. Tel. 045-423199.

Motorfiets

Honda CM 450 E 1984 f. 5.950,-

INRUIL-GARANTIE-FINANCIERING-LEASING mogelijk

Wij zijn geopend van ma. t/m za. 9.00-18.00 uur.

Donderdag tot 21.00 uur.

Valkenburg-Voorschoten.

OPGELET, gevr. voor ex- port, pers. en bedrijfsauto's in alle prijsklassen v.a. f.500,-. Schade of defect geen bezwaar. Contant geld. 045-727742 b.g.g. 723076.

Te koop gevraagd PERSON-AUTO'S en alle type bedrijfsauto's. Autobedrijf Loek Schaepkens te Klim- men. Tel. 04405-2896.

GEVRAAGD auto's v.a. bwj. 80-85, ook schade met RDW vrijwaring. Gratis op- halen. Tel. 045-423199.

Motorfiets

Honda CM 450 E 1984 f. 5.950,-

INRUIL-GARANTIE-FINANCIERING-LEASING mogelijk

Wij zijn geopend van ma. t/m za. 9.00-18.00 uur.

Donderdag tot 21.00 uur.

Valkenburg-Voorschoten.

OPGELET, gevr. voor ex- port, pers. en bedrijfsauto's in alle prijsklassen v.a. f.500,-. Schade of defect geen bezwaar. Contant geld. 045-727742 b.g.g. 723076.

Te koop gevraagd PERSON-AUTO'S en alle type bedrijfsauto's. Autobedrijf Loek Schaepkens te Klim- men. Tel. 04405-2896.

GEVRAAGD auto's v.a. bwj. 80-85, ook schade met RDW vrijwaring. Gratis op- halen. Tel. 045-423199.

Motorfiets

Honda CM 450 E 1984 f. 5.950,-

INRUIL-GARANTIE-FINANCIERING-LEASING mogelijk

Wij zijn geopend van ma. t/m za. 9.00-18.00 uur.

Donderdag tot 21.00 uur.

Valkenburg-Voorschoten.

OPGELET, gevr. voor ex- port, pers. en bedrijfsauto's in alle prijsklassen v.a. f.500,-. Schade of defect geen bezwaar. Contant geld. 045-727742 b.g.g. 723076.

Te koop gevraagd PERSON-AUTO'S en alle type bedrijfsauto's. Autobedrijf Loek Schaepkens te Klim- men. Tel. 04405-2896.

GEVRAAGD auto's v.a. bwj. 80-85, ook schade met RDW vrijwaring. Gratis op- halen. Tel. 045-423199.

Motorfiets

Honda CM 450 E 1984 f. 5.950,-

INRUIL-GARANTIE-FINANCIERING-LEASING mogelijk

Wij zijn geopend van ma. t/m za. 9.00-18.00 uur.

Donderdag tot 21.00 uur.

Valkenburg-Voorschoten.

OPGELET, gevr. voor ex- port, pers. en bedrijfsauto's in alle prijsklassen v.a. f.500,-. Schade of defect geen bezwaar. Contant geld. 045-727742 b.g.g. 723076.

Te koop gevraagd PERSON-AUTO'S en alle type bedrijfsauto's. Autobedrijf Loek Schaepkens te Klim- men. Tel. 04405-2896.

GEVRAAGD auto's v.a. bwj. 80-85, ook schade met RDW vrijwaring. Gratis op- halen. Tel. 045-423199.

Motorfiets

Honda CM 450 E 1984 f. 5.950,-

INRUIL-GARANTIE-FINANCIERING-LEASING mogelijk

Wij zijn geopend van ma. t/m za. 9.00-18.00 uur.

Donderdag tot 21.00 uur.

Valkenburg-Voorschoten.

OPGELET, gevr. voor ex- port, pers. en bedrijfsauto's in alle prijsklassen v.a. f.500,-. Schade of defect geen bezwaar. Contant geld. 045-727742 b.g.g. 723076.

Te koop gevraagd PERSON-AUTO'S en alle type bedrijfsauto's. Autobedrijf Loek Schaepkens te Klim- men. Tel. 04405-2896.

GEVRAAGD auto's v.a. bwj. 80-85, ook schade met RDW vrijwaring. Gratis op- halen. Tel. 045-423199.

VW Golf Memphis '88, VW Polo '86, Nissan Sunny SLX Coupe 1.6 '89, Honda Cor- coure '88, Opel Rekord 2.0 S '85, Ford Fiesta 1100 '85, Ford Fiesta '85, Fiat Panda 5-bak '87, Toyota Tercel '82, VW Golf '83, Alfa 33 1.5 '88, Mazda 323 '83, BMW 318i '83, BMW 323i '83, BMW 316 '84, BMW 318i '85, Su- zuki Carry Bus '86, Suzuki Alto GLX '88, Suzuki Alto autom. '88, Suzuki Alto '82, Porsche 924 '78, Autobedrijf REUBSAET, Op de Vey 47, 49, Geleen. Tel. 046-744944. Uw adres APK keu- ring. Alle auto rep.

INKOOP goede auto's, cont. geld. Joosten, Scharnweg 3, Maastricht 043-634978.

MERCURY Sable LS 3.8i Sedan, d.blauwmet., '88, f.21.500,-. Tel. 040-515556.

Te koop gevr. AUTO'S en bedrijfsauto's, schade/defect geen bezwaar 045-720200.

BMW 524 TD '88-89, 1e eig. va. f.39.500,-. 520i 12-88 f.38.500,-. 525i '83-85 va. f.7.500,-. 320i Touring '89 1e eig. f.34.000,-. 316/323i '84-87 va. f.9.000,-. 732i '82 va. f.6.750,-. Porsche 944 aut. '84 1e eig. f.31.750,-. 924 80/84 va. f.12.500,-. Mercedes 190D 12-89 1e eig. f.41.000,-. 240 Td combi '79 f.5.250,-. 200 80 f.5.000,-. Audi 100 cc 2.3i m.89 1e eig. f.23.000,-. 100cc avant quattro '86 f.19.500,-. 80 D '88 f.23.500,-. 80 D '88 f.21.000,-. 80 S '88-90 va. f.21.000,-. Opel Omega 2.0 GLi aut. '89 1e eig. f.21.750,-. Omega combi '88 1e eig. f.20.500,-. Omega 18S/2.0i '88-90 va. f.14.500,-. Senator 2.5i aut. 12-88 1e eig. f.26.500,-. Senator 3.0 '84-86 va. f.8.000,-. Rekord 2.0S '83 f.4.250,-. Kadett GLD 5-drs f.15.750,-. Kadett 1.2 1.3/1.6 '84-89 va. f.5.500,-. Kadett cabriolet '81 f.9.750,-. VW Passat 1.8 CL '89 1e eig. f.24.750,-. Passat combi turbo D '87 f.17.500,-. Golf D '86-88 va. f.10.000,-. Golf 1.3/1.6 '84-89 va. f.8.750,-. Golf '87 excl. uitv. f.4.750,-. Passat D/Jetta '84-85 va. f.7.000,-. Kever '74 f.4.250,-. Ford Sierra combi D '85-88 va. f.9.500,-. Sierra D '85-90 va. f.7.500,-. Sierra '83-90 va. f.5.750,-. Scorpio 2.0 d.c.h. c. '90 f.21.750,-. Scorpio 2.0 GL '86-89 va. f.13.750,-. Escort 1.3/1.6 1.6D '82-89 va. f.5.500,-. Escort aut. '85 f.8.750,-. Escort combi '88 1e eig. f.14.750,-. Alfa 75 1.6i '86-88 va. f.11.500,-. Fiat Tipo 1e eig. '90 1e eig. f.17.500,-. Panda Fire '87 1e eig. f.8.900,-. Croma '82 '87 1e eig. f.12.750,-. Ritmo '88-89 va. f.7.500,-. Seat Ibiza 1.2 GL '86 1e eig. f.7.500,-. Peugeot 309 GTi 1.9 89 1e eig. f.23.500,-. 405 GR 1.9 Break 89 1e eig. f.24.500,-. 405 GR '89 1e eig. f.20.750,-. 205 junior '87 f.10.000,-. Renault 19 GTi/GTX '89 1e eig. va. f.17.500,-. 21 GTL '86-88 va. f.9.750,-. 11 GTL '88 va. f.8.250,-. 25 GTi/GTX '85-90 va. f.7.500,-. Citroen BX Break TRD Turbo '88 1e eig. f.16.750,-. BX Turbo D '88-89 va. f.15.750,-. BX Pal- mer's '88 1e eig. f.13.500,-. BX '88-89 va. f.5.000,-. BX 190 '87-88 va. f.9.250,-. Visa/Chrono '85 va. f.4.500,-. CX GTi aut. '87 f.14.000,-. Toyota Celica '83-85 va. f.7.000,-. Carina '85 f.7.500,-. Tal van goedk. inruilauto's. Dikte 100% financiering. Han VAN SINTMAARTENDIJK, Trichterweg 109, Brunssum. Tel. 045-229800.

Autocentrum VEENSTRA: VW Golf 1800 GT BBS-uitv. '88 f.23.500,-. VW Golf 1300 CL '87 f.13.900,-. Mazda 626 LX 5-drs. '89 f.20.900,-. Honda Accord 2.0 EX '87 f.17.900,-. Hon- da Civic 1.5 GL '88 f.16.900,-. Nissan Sunny 1.3 Trend '88 f.15.900,-. Ford Escort 1600 i type '88 f.14.250,-. Ford Escort La- ser '85 f.7.450,-. Ford Es- cort 1300 veel acc. '81 f.3.750,-. Ford Escort 1400 Sierra '86 CL 3-drs. type '88 f.14.900,-. Ford Sierra 1.6 Special 4-drs. '89 f

HET LIMBURGS DAGBLAD VOOR OOSTELIJK ZUID-LIMBURG IS DE PLAATSELIJKE EN REGIONALE EDITIE VAN HET LIMBURGS DAGBLAD VOOR HET GEBIED OOSTELIJK ZUID-LIMBURG. HOOFDREDACTEUR: RON BROWN. CHEF EDITIEREDACTIE: WIM DRAGSTRA. HOOFDKANTOOR: 6411 RS HEERLEN, IN DE CRAMER 37, TEL. 045-739911. SERVICEKANTOOR: 6411 NM HEERLEN, GEERSTRAAT 5, TEL. 045-717719. RAYONKANTOREN: 6461 ED KERKRADE, MARKT 42, TEL. 045-455506. 6443 CB BRUNSSUM, RUMPENERSTRAAT 81, TEL. 045-256363.

Passagiersvervoer luchthaven drastisch gedaald

Wim Jense gaat tekeer tegen 'Boze Moeders'

MAASTRICHT – Luchthavendirecteur Jense heeft gisteren in zijn nieuwjaarsspeech de 'Boze Moeders' die heftig protesteren tegen de Oost-westbaan, flink de mantel uitgeveegd.

Jense heeft zich het afgelopen jaar behoorlijk geërgerd aan de actiegroep. Alleen al de naam 'Boze Moeders' roept zijn weerzin op. Het trekken van een parallel met de Argentijnse moeders (die rouwen om hun aan het generaalsregime verloren zonen, red.) is onsmakelijk.

Jense richtte zijn grieven met name

op de aanvoerder van de Limburgse Boze Moeders, mevrouw Goudsmit. Volgens Jense heeft de opstuwende Limburgse economie – mede dank zij de luchthaven – ertoe geleid dat meneer Goudsmit een goede baan bij DSM kon krijgen en dat de familie twee jaar geleden in Oirsbeek kwam wonen. Hij verwijt haar dat ze nu ten strijde trekt tegen de luchthaven waarvan de bezwaren allang bekend waren toen de familie zich vlakbij de landingsbaan vestigde. Rechtstreeks tot mevrouw Goudsmit: „Jammer dat uw man niet bij ons is komen werken want dan had u nu lid kunnen worden van het Graetheide-comité. Overigens denk ik dat enkele jaren boosheid vele malen slechter voor uw gezondheid zijn dan het geluid van een enkel vliegtuig.”

De luchthaven heeft een erg moeilijk jaar achter de rug. Het passagiersvervoer daalde in 1991 met ruim 15 procent, de daling was vooral te merken in de chartersector. Jense: „Een gevoelig verlies”. De luchtvracht bleef in de eerste helft van '91 licht achter, maar door een goede tweede helft steeg de omzet met 1,5 procent.” Jense herinnerde aan enkele belangrijke wapenfeiten uit het afgelopen jaar. Door een nieuw uitsluit van het Oost-westbaan-besluit verschoof het jaar van (vermoedelijk) gereedkomen naar 1997. Door groeiende exploitatiekortoren werd een afslankingsoperatie noodzakelijk. 25 arbeidsplaatsen moeten verdwijnen, waarvan 10 door gedwongen ontslag. Als heuglijk feit kon Jense melden dat het dal in het passagiersvervoer is gepasseerd. De nieuwe lijndienstvervoerder Air Exel doet het volgens Jense prima. Vanaf 12 januari wordt driemaal daags naar Londen gevlogen. En in de loop van het jaar komen er een of twee Duitse bestemmingen bij.

Met de Kamers van Koophandel zijn afspraken gemaakt voor een Euregionale afstemming van de luchthaven. Het aantal bedrijven op de luchthaven en het bedrijventerrein Technoport Europe steeg van 63 naar 66.

Jense verwacht dat dit jaar de besluitvorming over de Oost-westbaan echt wordt afgerond. Hij zegt dat minister Maij van Verkeer & Waterstaat hem herhaaldelijk stellig die indruk heeft gegeven.

'Kantorendrukke' Heerlen

● In het Heerlense centrum is het bouwen van kantoren op het moment een populaire bezigheid. Op drie plaatsen tussen het NS-station en Winkelcentrum 't Loon verschijnen dit jaar nieuwe complexen. Aan de Schakelweg, vlak bij de kerk aan de Laanderstraat, staat momenteel een grote kraan in het 'gat van Heerlen'. Hier wordt het fundament gelegd voor een kantorengedouw op het zogenaamde Vak E. Huurders hiervan worden de NMB-bank en de Rijksgebouwendienst, die hier de ambtenaren van het douanedistrict Heerlen onderbrengt. Het complex moet in het voorjaar van 1993 opgeleverd worden. Projectontwikkelaar Stienstra zegt nog deze maand met nadere bijzonderheden over het gebouw te komen. Ook de eerste paal moet nog in januari de grond in. Het architectonisch ontwerp is van Wim Quist.

Foto: FRANS RADE

het 'Horse Centre' spreekt me dan ook zeer aan.”

Ook Johan Knaap, bedrijfsleider van het paardenproefbedrijf in Brunssum, staat positief tegenover een Europees paardencentrum. In tegenstelling tot Blauw, die het centrum in plaats van het proefbedrijf wil, ziet Knaap meer in een samenwerking tussen de beide instellingen. „De overheid wil dat het bedrijfslieven gaat betalen voor het paardpraktijkonderzoek,” legt Knaap uit. „Dat brengt veranderingen met zich mee, waarop we ons moeten bezinnen. Ik denk niet dat het proefbedrijf daarvoor van Brunssum naar Lelystad hoeft te verhuizen. Maar het is wel goed om na te denken over aanvullende taken. Een combinatie tussen het onderzoek van het proefbedrijf en het onderwijs en de voorlichting van het paardencentrum is voor mij heel aanvaardbaar.”

Voorzitter Hub Haenen van de draf en renbaan ziet het plan als een goede aanvulling op het internationale trainingscentrum dat sinds 1 januari op het terrein gevestigd is. „We doen er uiteraard alles aan om de draf- en renbaan voor de toekomst te behouden. Alles wat daaraan kan meehelpen, is welkom. Het idee van

je. Samen kunnen we dan kijken of het plan haalbaar is.”

Concreet uitgewerkt is het plan nog niet. „Ik reageer gewoon op de ontwikkelingen in Zuid-Limburg,” meent Blauw. „Doordat ik zowel kamerlid als voorzitter van de afdeling paardenhouderij van het Landbouwschap ben, ken ik een heleboel mensen uit het paardewereld-

voorbeeld ook paarderassen, koetsen en demonstraties bekijken.

Zoiets zou ook in Zuid-Limburg grote kans van slagen hebben, mede gezien de gunstige ligging in de Euregio. Zeker nu de koersen op de draf- en renbaan zijn afgeschaft en er stemmen opgaan om de paardenproefbedrijven te concentreren in Lelystad, moeten we er alles aan doen om die twee 'beauties' van ac-

Van Melik exploiteert Trefcentrum

BRUNSSUM/HEERLEN – Party Service Van Melik/Van Melik, een onderdeel van de Van Melik Food Groep, zal met ingang van vijftien januari de exploitatie van de golfhoreca 't Trefcentrum op zich nemen. Tevens zal het Heerlense bedrijf het merendeel van de werknemers overnemen. Voorts ligt het in de bedoeling dat de nieuwe exploitant zal participeren in het nog te bouwen golfhotel. Directeur Jef van Melik ziet in de nieuwe activiteit op de Brunssummerheide een belangrijk steunpunt voor zijn bedrijf. „Zeker als de uitbreiding van de golfbaan een feit is en het hotel gerealiseerd zal worden. Bovendien denken wij heel sterk aan een combinatie met de activiteiten die wij in de toekomst in Kasteel Hoensbroek gaan ontplooiën. Arrangementen waarin cultuur, sport, congressen, seminars, feesten, jubilea, conferenties etc. opgenomen kunnen zijn. Uiteraard staat de zorg voor het golfgebeuren steeds voorop.” Gisteren vernam het personeel, werkzaam in het Trefcentrum op de golfbaan (in totaal tien werknemers) van de overname. Een woordvoerder van de huidige exploitant Trefcentrum BV sprak van een „naadloze overgang van de golfhoreca in een nieuw bedrijf. Tegen de achtergrond van de financiële herstructurering ten behoeve van het golfhotel was het zaak, de bestaande horecافaciliteiten te beëindigen.”

LANDGRAAF/BRUNSSUM – De draf- en renbaan in Landgraaf en het Brunssumse paardenproefbedrijf zijn uitermate geschikt voor de vestiging van een Europees paardencentrum. Dat zegt VVD-kamerlid P. Blauw, voorzitter van de afdeling paardenhouderij van het Landbouwschap en van de kamercommissie voor Landbouw, Natuurbeheer en Visserij.

Het idee is afkomstig van het Haagse Cavalcade (een bureau van deskundigen uit de paardenhouderij), dat samenwerkt met HP Projectpromotion uit Heerlen. Het paardencentrum vindt zijn oorsprong in Amerika. „Daar hebben ze 'Horse Centres' waar alles wat ook maar iets met paarden van doen heeft bij elkaar is gebracht,” aldus Blauw.

Demonstraties

„Je kunt er paardrijden, maar bij-

Heroïne in zilverpapier

HEERLEN – De politie van Heerlen heeft gisteravond nabij de Spoorweg twee mannen aangehouden in verband met heroïnebezit. Bij het zien van de patrouille gooide een 37-jarige Heerlenaar een bolletje zilverpapier weg, waarin heroïne bleek te zitten.

De andere man, een 37-jarige inwoner van Hoogzand, was in het bezit van een sleutel van een stationskuis. Hierin werd een elektronische weegschaal en nog ongeveer 64 gram heroïne gevonden.

De mannen werden voor verhoor meegenomen naar het politiebureau. Daar bleek dat de man uit Hoogzand niet was teruggekeerd naar het Huis van Bewaring in Den Bosch, waar hem kort verlof was verleend. Ook had hij nog voor 425 gulden boetes openstaan.

Weeda directeur gezondheidszorg

HEERLEN – Dr W. Weeda uit Baarn wordt per 1 april directievoorzitter van de stichting Gezondheidszorg Oostelijk Zuid-Limburg. Hieronder vallen het De Weverziekenhuis in Heerlen, het Gregoriusziekenhuis en verpleeghuis Schuttershof, beide in Brunssum. De 45-jarige Weeda is geboren Rotterdammer. Hij was tot 1987 hoogleeraar aan de Universiteit van Amsterdam en recentelijk voorzitter van het College van Bestuur van de Hogeschool Midden-Nederland in Utrecht. Daar leidde hij de fusie van 18 HBO-scholen.

Weeda volgt G. Kroon op, die per 1 juni gebruik maakt van de VUT. Het is wel de bedoeling dat Kroon betrokken blijft bij de fusiebesprekingen met andere instellingen in de gezondheidszorg.

Klimmense overleden

HEERLEN – De 48-jarige mevrouw F.V. uit Klimmen, die woensdagavond ernstig letsel opliep bij een verkeersongeval op de provinciale weg in Doornrade, is gisteren in het Heerlense ziekenhuis aan haar verwondingen overleden.

Toen de vrouw samen met haar man de weg overstak werd ze gegrepen door de personenauto van de 21-jarige B. uit Sittard. Onderzoek wees later uit dat de verdachte te hard heeft gereden.

Onderduiken voorkomen

ECHT – De Vreemdelingendienst in het asielzoekersopvangcentrum (AZC) in Echt wil kost wat kost voorkomen dat er nog meer asielzoekers onderduiken die het land uitgezet moeten worden. De afgelopen weken doken er al twee Vietnamezen en zes Russische joden onder. Van de Russen waren er vier via Israël naar Nederland gekomen. Twee van hen kwamen rechtstreeks uit Rusland. De uitgeprocedeerde asielzoekers doken onder nadat ze er lucht van hadden gekregen dat ze het land zouden worden uitgezet. In het AZC Echt verbleven momenteel nog 21 Vietnamezen. De Vreemdelingendienst wilde om onderduiking te voorkomen gisteren niet zeggen hoeveel van hen op korte termijn uitzetting boven het hoofd hangt. Twee van hen mogen na een uitspraak van het Gerechtshof in Den Bosch in ieder geval de herziening van hun asiel-aanvraag afwachten.

Directeur WEGOM vertrekt

GELEEN – Algemeen directeur J. Hendriks van het werkvoorzieningschap Geleen en omstreken (WEGOM) gaat per 1 november met vervroegd pensioen. Dat maakte de directeur tijdens zijn nieuwjaarstoespraak in Geleen bekend aan. Tevens kondigde hij aan dat WEGOM 1992 begint met een gat in de begroting van bijna vijf ton. Als hoofdoorzaak noemde Hendriks de bezuinigingen op de subsidie die het bedrijf krijgt van het ministerie van Sociale Zaken. Wie de opvolger van Hendriks wordt, die al tien jaar de directeursfunctie bekleedt, is nog niet bekend.

Meisje (13) al weken vermist

ECHT – Een 13-jarig meisje dat met haar ouders verbleef in het asielzoekersopvangcentrum van Echt (AZC) wordt sedert drie weken vermist. Het gaat om Erdo Ibrahim. Zij zou met een onbekende man, mogelijk haar vriend, weggegaan zijn omdat ze het in het AZC niet kon uithouden. De Vreemdelingendienst is na uitdrukkelijk verzoek van haar moeder op zoek naar het kind.

Van onze verslaggever

MAASTRICHT/DEN BOSCH – Met het aantekenen van cassatie bij de Hoge Raad heeft de Duitse zich zakenman noemde Hubert Wetzler (51) zijn door de rechtbank van Maastricht geadviseerde uitlevering aan de Duitse justitie voorlopig kunnen uitstellen.

Wetzler die in afwachting van zijn uitzetting in het Huis van Bewaring in den Bosch verblijft, wacht in Duitsland, waar hij te boek staat als een meesteroplichter, vrijwel zeker opnieuw een zeer lange opsluiting. Niet alleen wil het Openbaar Ministerie hem in handen krijgen vanwege een belastingschuld van een kwart miljoen en het uitzetten van een restantstraf van vier maanden, maar ook voor een onderzoek naar een serie nieuwe aangiften van flessentrekkerij.

Wetzler maakte een half jaar geleden in Limburg 'naam' met een pretentieuze miljoenenproject voor een congressentrum annex uitgeverij in Echt. Een project waarnaar het gemeentebestuur Echt aanvankelijk wel oren had, maar dat na een korte doorlichting een luchtbel bleek.

Zijn raadsman in Nederland mr J.J.M. Goltstein bevestigde gisteren de risico's die Wetzler in Duitsland loopt: „Deze zieke man vecht voor wat hij waard is, tegen een toekomst die er in zijn land weinig rooskleurig uitziet. Over de strafmaat in Duitsland

frons ik ook wel eens de wenkbrauwen. Voor gelijksoortige feiten moet je in Nederland aanzienlijk meer doen. Wetzler staat in zijn land bovendien te boek als iemand die zodanig hinderlijk is dat hij uit de samenleving moet verdwijnen. Dat wil zeggen dat het uitzetten van een restant van vier maanden van een straf van twaalf jaar wel eens wat langer kon worden dan de rechtbank in Maastricht veronderstelde.”

Die rechtbank in Maastricht vond dat de eis van officier mr J. Ummels, die handelde op ver-

zoek van zijn Akense collega Leu, kon worden ingewilligd op basis van de gegevens over een belastingschuld en het uitzetten van een restantstraf. Geen termen voor uitlevering zag de Maastrichtse rechtbank met betrekking tot het door de justitie in Aken geopende onderzoek naar nieuwe gevallen van flessentrekkerij.

Wetzler liet gisteren vanuit zijn cel in Den Bosch weten dat hij inmiddels tegen de officier van justitie in Aken een klacht heeft ingediend wegens machtsmisbruik en valsheid in geschrifte. Volgens Wetzler heeft het Open-

baar Ministerie de officier in Maastricht misleid met een verlopen arrestatiebevel. Dit bevel was op het moment dat in Maastricht de eis tot uitlevering werd ingediend al weer verlopen en is lopend de procedure in Maastricht vervangen door een nieuw bevel. „Volgens het Europees verdrag kan er zonder arrestatiebevel geen uitleveringsprocedure worden gestart”, vindt Wetzler in tegenstelling tot de rechtbank in Maastricht.

Bij justitie in Aken werd er op gewezen dat de uitlevering niet alleen gebaseerd was op dit bevel, maar ook op de aanwezige

belastingschuld en de ten uitvoerlegging van een voorwaardelijke straf (wegens het niet nakomen van bij de vrijlating gedeponeerde voorwaarden, waaronder verblijf in Nederland).

Raadsman mr Goltstein vindt het jammer dat zijn client niet gewoon vrij kan rondlopen. „Zijn hoge bloeddrukklachten zijn ernstig en vluchten zal hij niet”.

Wanneer het cassatie-verzoek wordt behandeld is onbekend, maar zal zeker nog vele maanden op zich laten wachten.

'Zakenman' gaat in cassatie en klaagt Akense officier aan

Uitlevering Wetzler opgeschort

Beeldengroep Bergportaal 'teruggerestaureerd'

Roemeense restauratrice beloond met beeldje

Van onze verslaggever

MAASTRICHT - De Roemeense restauratrice Michaela Nacu (39), heeft gisteren uit handen van deken M. Hanneman van Maastricht een geschenk ontvangen voor haar werk bij de restauratie van de beeldengroep in het Bergportaal van de Servaasbasiliek. Zij werd verrast met een replica van het middel-euws Servaasbeeld.

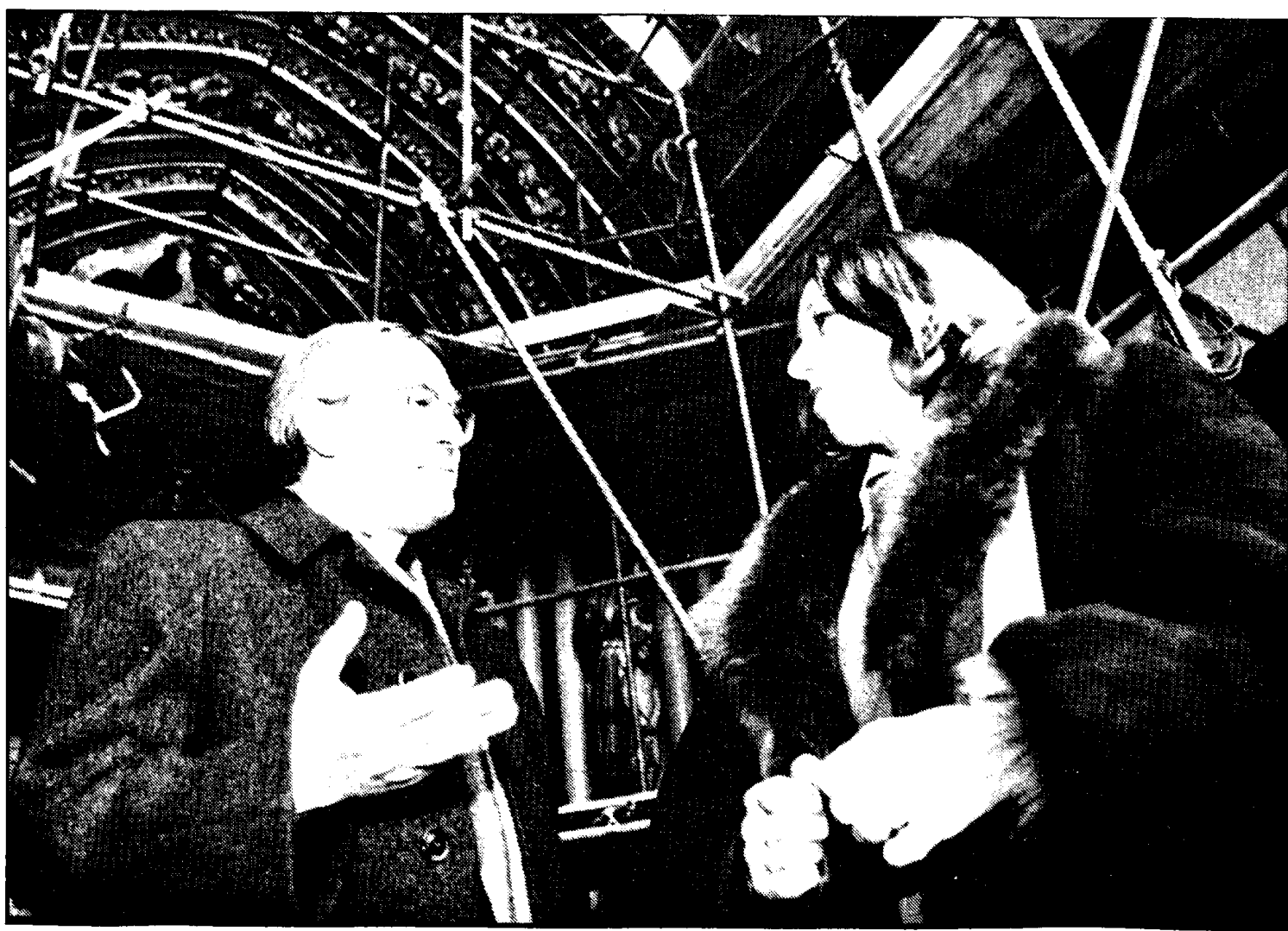
De Roemeense heeft de beelden van het Bergportaal voorzien van een nieuwe polychroomlaag op plaatsen waar dat nodig was. De beeldengroep is 'teruggerestaureerd' naar de 19de eeuwse 'Cuijers-restauratie'.

In Roemenië is Michaela Nacu een autoriteit als restauratrice van iconen. Zij is hoofd van de betreffende afdeling van het nationaal museum in Boekarest. Na de decemberrevolutie in 1989 trad zij in de openbaarheid en kwam zij in contact met de Stichting Restauratie Limburg in

Rolduc, waar een kostbaar schilderij van het Roemeens museum werd gerestaureerd. Vanwege haar deskundigheid werd zij betrokken bij de restauratie van de beeldengroep in het Bergportaal, die dateert uit de 13de eeuw.

In totaal heeft zij vijf maanden onder supervisie van architect Satijn en restaurateur Eric Tjebbes aan de opdracht gewerkt. Al die maanden logeerde zij in een bejaardentehuis in Geulle. De burgemeester van Meerssen moest er aan te pas komen om haar verblijfsvergunning verlengd te krijgen.

In de maand mei zal het Bergportaal worden opgeleverd als laatste onderdeel van de totale restauratie van de Servaasbasiliek. Omdat het Bergportaal in het verleden de functie had van speciale entree voor hoogwaardigheidsbekleders als keizers, koningen en hoge prelaten, hoopt het kerkbestuur dat een lid van het Koninklijk Huis, bij voorkeur de koningin, bereid zal zijn dit voor West-Europa zeldzame portaal plechtig te openen.

● Deken Hanneman en de Roemeense restauratrice Michaela Nacu voor het Bergportaal van de Servaasbasiliek.

Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Opnieuw record gebroken en boven het landelijk gemiddelde

Casino Valkenburg

400.000 bezoekers

VALKENBURG - Het Holland Casino in Valkenburg heeft afgelopen jaar 396.316 bezoekers getrokken. Dat zijn er 50.123 meer dan het vorige topjaar 1990. De stijging in Valkenburg met ruim 12,6 procent lag boven het landelijk gemiddelde van tien procent. In totaal trokken de acht officiële casino's in Nederland vorig jaar 8.520.328 bezoekers tegen bijna 3,2 miljoen in 1990. Het casino in Scheveningen trok de meeste bezoekers, 699.656 in getal.

Valkenburg boekte voor het eerst sinds de opening in 1977 een gemiddeld dagbezoek van meer dan duizend gasten. Voordat het speelcas-

ino in gebruik werd genomen hield een optimistische raming rekening met een gemiddeld dagbezoek dat precies de helft daarvan is: 500 gasten.

Zoals onlangs gemeld zal over enkele weken een beslissing worden genomen over een nieuw gebouw voor het Holland Casino Valkenburg.

Er zal een keus worden gemaakt tussen een locatie in het Rotsparc tegenover het kuurcentrum Thermae 2000 en een plek aan de Maas in de nieuwe wijk Ceramique te Maastricht.

Een ministeriële beslissing wordt komend jaar verder verwacht over nieuwe casino's op Schiphol en in Eindhoven. De directie van Holland Casino's wil op Schiphol een klein casino voor wachtende reizigers en in Eindhoven een speelbank als onderdeel van een multifunctioneel project bestaande uit, behalve een casino, een muziekcentrum, winkels en horeca, een ondergrondse parkeergarage, woningen en kantoren. De opening van beide casino's wordt verwacht halverwege 1993.

Holland Casino's verwacht dat de netto-winst over afgelopen jaar hoger zal uitkomen dan de 88,1 miljoen van 1990.

De casino's in Zandvoort, waar het bezoek stabiel bleef, en Groningen, waar procentuele stijging gelijk aan het landelijk gemiddelde werd gehaald, komen waarschijnlijk uit de rode cijfers, zodat alle vestigingen bijdragen aan de winst.

● Frits Bom, op de foto achtervolgd door een tropische muzikale verrassing, opende de Vakantiebeurs in het MECC.

Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Cevan Kerkrade wordt opgeheven

HEERLEN - De Kerkraadse vestiging van het centrum voor automatisering Noord-Nederland Cevan wordt dit jaar opgeheven. De vier medewerkers blijven nog tot 1 januari 1993 op de loonlijst staan, waardoor het voor hen eenvoudiger moet zijn ander werk te vinden.

De bedrijfsactiviteiten van Cevan zijn overgenomen door RAET NV in Arnhem, zo is gisteren bekend gemaakt. In de drie noordelijke provincies verleende Cevan automatiseringsdiensten aan gemeenten. Met de overname vergroot RAET, ook gevestigd in Heerlen, zijn marktaandeel aanmerkelijk.

In Limburg was Cevan betrokken bij automatiseringsprojecten van de gemeenten Kerkrade en Simpelveld. Vorig jaar al besloot de gemeente Kerkrade uit te zien naar een ander bedrijf, volgens een ambtenaar „omdat de resultaten alles behalve tot tevredenheid leidden”.

Wethouder Smeijsters reageert verbaasd op de overname: „Het is wel een vreemde gewaarwording. Ik weet nog niet hoe we de zaken zullen afhandelen, maar we zullen in het vervolg zeker streven naar een onafhankelijke positie van een dergelijk bedrijf.”

(ADVERTENTIE)

VIB

Vakantie Info Beurs

mecc
MAASTRICHT

De grootste én gezelligste reis- en vakantiebeurs in de gehele Euregio (±100 stands). • Presentatie • Informatie • Promotie • Film • Zang/folklore

VRIJDAG 3 **ZATERDAG 4** **ZONDAG 5**
JANUARI '92 JANUARI '92 JANUARI '92
11.00-21.00 UUR 10.00-20.00 UUR 10.00-18.00 UUR

Entree: volwassenen 6,50 / 65+ers 5,50 / kind. t/m 11 jaar gratis
Organisatie: reisburo Schoenmaeckers reisburo van hulst

Flaneren door tropische sferen op beurs in het MECC

Verwende vakantieganger gaat wildwatervaren

DOOR GRAZIELLA RUNCHINA

MAASTRICHT - Terwijl het buiten nog behoorlijk koud is en de winter nog in alle hevigheid los moet barsten, wil de Vakantie Info Beurs (VIB) in het MECC de bezoeker alvast meevoeren naar tropische sferen en zijn vakantiegevoelens aanwakkeren.

Voor de vijfde achtereenvolgende keer wordt de vakantiebeurs in het MECC van 3 tot en met 5 januari gehouden. Meer dan honderd stands vullen de 2500 vierkante meter vloeroppervlak met hun voor het merendeel zonovergoten toeristenpakketten. Een soort Miss-verkiezing onder vreemde landen en culturen. Wie is het mooist, het meest boeiend en presenteert zich het best. Elk land meent dat in huis te hebben waartoe de reislustige Nederlander zich het meest voelt aangetrokken. Ze staan er met parasolletjes en strandballen, met strooien hoeden en kano's, die dames en heren van touroperators, reis- en verkeersbureaus. Om te behagen, nieuwsgierig te maken en te verkopen.

Bamboevlot

De 'gewone' strandvakantie is uit, zegt de standhouder van ABC-reizen. „De toerist anno 1992 wil iets doen op vakantie. Had je tien jaar geleden al een actieve vakantie als je, behalve op het strand liggen, kon surfen en een museum bezoeken, tegenwoordig wil de avontuurlijke vakantieganger in zijn zwembroek tegen watervallen opklimmen en op een bamboevlot wildwatervaren op bruisende en kolkende rivieren”.

Vakantieman Frits Bom opende de

poorten tot het surrogaat-vakantieparadijs gistermiddag om 12.00 uur. Nog voordat er ook maar één reis geboekt was, werden de eerste koffers en reistassen al verkocht aan de globetrotters in spe. Om de felbegeerde vakantie al vast wat dichterbij te brengen. Het op dit tijdstip nog niet massaal toegestroomde publiek flaneert tussen de verschillende stands. Alles wat nieuw en onbekend is, trekt de aandacht. 'Cuba' is een van de nieuwste loten aan de vakantieboom. „Een onbekende wereld in een oud jasje”, zegt meneer Smeesters die net terug is van zijn Cubaanse reis.

De man in de Cyprus-stand prijst zijn reizen aan als een koopman snaaspeels op de markt. Twintig meter bij hem vandaan schuift een Grieks folklore-ensemble naar het podium om er een staaltje volksdanskunst weg te geven.

Inhaalrace

De reisbureaus lijken bezig aan een inhaalrace. De markt lijkt zich te hebben hersteld na de toestanden in de Golf van een jaar geleden. „Veel mensen zijn vorig jaar laat of helemaal niet op vakantie geweest”, zegt A. van Bokhoven van Holland International. „Nu loopt het weer storm. Het is weer veilig om in een vliegtuig te stappen en het Midden-Oosten te bezoeken.”

Maar niet alleen de geijkte vakantie-landen winnen terrein. Ook volstrekt onbekende oorden als IJsland en Jamaica mogen zich verheugen in een toenemende belangstelling.

Het publiek vraagt om informatie, snuffelt rond en zit met de neus in folders gedoken. Voor velen een middagje uit, voor anderen is het

uitzoeken van een reis steevast het begin van elk nieuw jaar.

Grofweg lopen er twee soorten potentiële vakantiegangers rond op de beurs. De eerste laat alles waarin hij niet is geïnteresseerd links liggen. De ander kijkt, vergelijkt, wikt en weegt prijzen en bestemmingen. Jan en Simone uit Brunsum twijfelen nog tussen Noorwegen en Egypte, de familie Roijen uit Banholt struint elke stand af op zoek naar informatiemateriaal over de nieuw te openen Euro-Disneyworld in Parijs. Tot nu toe tevergeefs.

Na een middagje cultuurhappen keren de meeste bezoekers huiswaarts met plastic zakken vol folders. De vakantievoorpret kan beginnen. En die is vaak nog leuker dan de vakantie zelf.

Finchley Trading neemt truc over

DOOR PETER BRUIJNS

Die aanvraag is tot dusver nog niet door de Kamer geëffectueerd.

Honderden

Dealworth bemiddelde afgelopen jaar voor honderden Duitse ondernemers die dachten tegen een geringe rente grote kredieten te kunnen verkrijgen. Maar nadat Dealworth de bemiddelingskosten inde, hoorden of zagen de Duitsers niets meer van het bedrijf. Ze leden voor miljoenen schade. Wie klaagde, werd doorverwezen naar Engeland, waar volgens Dealworth de financiers zelden.

Het is nog de vraag of Dealworth juridisch kan worden aangepakt. Door de bemiddelingscontracten tekende het bedrijf waarschijnlijk slechts een inspanningsverplichting. „We hebben ons best gedaan en dat de Engelse financiers vervolgens niet met krediet over de brug komen, kan ons niet worden verweten”, redeneren de Landgraafse ondernemers.

Truc

Van dezelfde simpele truc maakten Fritz S. en Jozef K. ruim een jaar geleden gebruik, maar toen heette de dekmantel MSI Trading Ltd.

Justitie in Maastricht heeft nog steeds geen besluit genomen over een onderzoek naar Dealworth. Officier van justitie Nabben wil niet zeggen of en wanneer een dergelijk besluit zal worden genomen. Hij toonde zich gisteren misnoegd over de uitgebreide berichtgeving over deze kwestie in het Limburgs Dagblad. Dat bemoeit een eventueel onderzoek, meent hij.

Pensioenfonds ontkent verdeeldheid

ABP-topman Snijders schildert het zonnig

DOOR PETER BRUIJNS

HEERLEN - ABP-hoofddirecteur M. Snijders zet zijn vriendelijkste gezicht op. Heel even haalt hij zijn onafschiedelijke pijp uit zijn mond. „Maakt u er alstublieft een positief stukje van. Er is de laatste tijd al genoeg narigheid over ons in de kranten verschenen. Dat kunnen we niet gebruiken. Het demotiveert onze medewerkers zo.”

De hoofddirecteur sloeg gisteren tijdens en na zijn nieuwjaarspeech een zo positief mogelijke toon aan om zijn personeel toch vooral maar niet nodeloos te verontrusten. Zo kon het gebeuren dat hij, pratend over de financiële positie van het fonds, verzuimde te vermelden dat het vermogenstekort het afgelopen jaar met 20 procent is toegenomen tot ruim 23 miljard gulden. Voor dit jaar wordt zelfs een verslechtering van 25 procent verwacht, waardoor het ABP straks zo'n 29 miljard gulden te weinig heeft om aan alle pensioenverplichtingen ter kunnen voldoen.

Overgeplaatst

Omwille van de lieve vrede ging Snijders ook nogal kort in op de plannen om sommige pensioen- en sociale zekerheidsactiviteiten te verplaatsen naar enkele tientallen ABP-regiokantoren. Dat houdt in

dat werkgelegenheid voor vele tientallen tot mogelijk honderden mensen van Heerlen naar andere regio's verhuist. Heerlense medewerkers die hun werk zo dreigen te verliezen, kunnen op vrijwillige basis worden overgeplaatst naar de regiokantoren. „Daar is veel belangstelling voor”, zegt Snijders. Maar de vakbonden beweren juist het tegenstelde.

In zijn toespraak ging Snijders wel uitvoerig in op de samenwerking met Rodamco betreffende buitenlandse beleggingen in onroerend goed. Rodamco is op dat gebied veel beter thuis dan de ambtenaren van het ABP. Maar de moeizame manier waarop de overeenkomst met Rodamco tot stand kwam werd breed uitgemeten in de pers.

Onenigheid

De ABP-top reageerde medio december als door een adder gebeten op een artikel in NRC Handelsblad. Daarin werd gesuggereerd dat tussen de hoofddirectie en het bestuur van het ABP grote onenigheid is ontstaan over het tot stand komen van de samenwerking met Rodamco. Verder schreef de krant dat het bestuur op een gegeven moment de hoofddirectie niet langer in staat achtte de onderhandelingen met Rodamco tot een goed einde te brengen.

De ABP-top ontkende een en ander met klem. Er bestaat zowel bij bestuur als bij de hoofddirectie geen onenigheid over de samenwerking met Rodamco, luidde een persverklaring.

Snijders hoopt dat nu, na het tekenen van de overeenkomst, de rust bij het ABP zal weerkomen. Voor drastische reorganisaties hoeft het personeel in Heerlen volgens hem op korte termijn niet bevreesd te zijn. Op het ogenblik werkt Snijders aan een werkgelegenheidsplan voor de komende vier jaren. Alleen bij de diensten Onroerend Goed en AOV gaat de komende tijd werk verloren meent hij. Verder is alles koek en ei.

Zijn collega, hoofddirecteur J.W. Goslings, denkt daar anders over. „Het is niet gezond dat het soort kwesties zoals met Rodamco via de krant loopt. De organisatie functioneert dan ergens niet goed.”

● M. Snijders

DSM bevestigt plan EPZ-centrale

GELEEN - DSM en de electriciteitsproducent EPZ zullen komend voorjaar een intentieverklaring ondertekenen voor de bouw van een stroomcentrale op het DSM-complex in Geleen, indien studie aantoonde dat zo'n centrale daar haalbare kaart is. Dit heeft H. Loonen, hoofd Utiliteits bij DSM, recent schriftelijk laten weten aan de medewerkers van de Productgroep Energie van het concern.

Loonen schreef de brief naar aanleiding van een artikel in het Limburgs Dagblad van 20 december jl., waarin melding werd

gemaakt van voornoemd project. DSM noch EPZ wilden toen officieel bevestigen dat hiervan sprake was. Een voor EPZ werkzame energiedeskundige schatte de haalbaarheidsskans in het artikel op 90 procent.

Bevestiging van DSM-zijde komt nu wel via de brief, waarin overigens wordt ontkend dat de centrale van 200 à 400 Megawatt al omstreeks 1993 in gebruik genomen zou kunnen worden, zoals in DSM- en EPZ-kringen is gesuggereerd. Volgens Loonen kan de centrale op zijn vroegst in 1997 in bedrijf komen.

Hij wijst het betrokken DSM-personeel er verder op dat het hele project nog in de onderzoeksfase is en dat definitieve besluiten nog niet genomen zijn. Een concreet contract tussen beide partijen verwacht hij niet voor 1993. Hiervoor is besluitvorming op nationaal niveau voor wat betreft de landelijke stroomvoorziening mede bepalend, aldus het hoofd Utiliteits.

Verder wordt met het schrijven bevestigd, dat de mogelijke bouw van de warmtekrachtcentrale mede wordt ingegeven door de bedrijfspolitiek van DSM. Die is erop gericht waar mogelijk niet-kernactiviteiten aan derden uit te besteden. DSM zou van de nieuwe centrale zowel stroom als stoom gaan betrekken. Verder zou de eenheid elektriciteit moeten gaan leveren voor andere afnemers buiten het hekkwerk van DSM.

†

"Je hebt iemand nodig, stil en oprecht, die, als het er op aankomt, voor je bidt en voor je vecht, pas als je iemand hebt die met je licht en met je griet, dan pas kun je zeggen: ik heb een echte vriend."

Bedroefd, maar vervuld van het vele goede dat hij ons tijdens zijn leven heeft meegegeven en dankbaar dat hem een lang ziekbed bespaard is gebleven, delen wij u mee dat wij, veel te vroeg, afscheid hebben moeten nemen van mijn lieve en zorgzame echtvriend, mijn zoon, onze pa, schoonvader, broer, zwager, behuwdzwager en tjne opa

Wilhelmus Joseph Marie Ummels (Willy)

in de leeftijd van 69 jaar.

Heerlen: **Finy Ummels-Keulaerds M.J.M. Ummels-Stassar Jo Ummels Klaskje Ummels-Hoekstra Bart, Margje, Sjouke Bert Ummels Janneke Visser Wim, Baukje, Cor Mieke Gielsens-Ummels Jos Gielsens Elke, Harrie, Joke Familie Ummels Familie Keulaerds**

3 januari 1992
Kaldebomweg 2, 6417 BA Heerlen

Er is gelegenheid afscheid te nemen van Willy in de rouwkapel van het De Weverziekenhuis te Heerlen, dagelijks van 16.00 tot 17.00 uur.

De eucharistieviering te zijner nagedachtenis vindt plaats op dinsdag 7 januari om 14.00 uur in de dekenale kerk Sint Pancratius, Kerkplein te Heerlen. Aansluitend vindt de crematieplechtigheid plaats in het crematorium Imstenrade, Imstenraderweg, Heerlen.

Gelegenheid tot condoleren na afloop van de crematie.

Zij die geen afzonderlijke overlijdensannonce hebben ontvangen, worden verzocht deze annonce als zodanig te beschouwen.

Geen toespraken

†

„De Heer heeft mij gezien en onverwacht ben ik opnieuw geboren en getogen. Hij heeft mijn licht ontstoken in de nacht gaf mij een levend hart en nieuwe ogen."

Verdrietig, maar vooral dankbaar voor het vele moois dat hij in ons leven bracht, geven wij u kennis dat heden van ons is heengegaan, onze zorgzame vader, zoon, broer, zwager en oom

Jan Bouwels

Hij overleed in de leeftijd van 54 jaar.

Heerlen: **Katja Bouwels en Pascal Cordewener Anita Bouwels en Frank Ossel Mevr. A.G. Bouwels-Bouwels Familie Bouwels Familie Blom**

Heerlen, 3 januari 1992
Nieuwstraat 33
Corr.adres: Oude Kerkstraat 61, 6412 XE Heerlen

De plechtige eucharistieviering zal gehouden worden op dinsdag 7 januari om 11.00 uur in de parochiekerk H. Hart van Jezus te Schandelen-Heerlen, waarna de begrafenis zal plaatsvinden aan de algemene begraafplaats Akerstraat, ingang Groene Boord.

Samenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.

De overledene zal mede herdacht worden in de h. mis van zondag om 11.30 uur in eerder genoemde kerk.

Gelegenheid tot afscheid nemen van Jan in het uitvaartcentrum Dela in Heerlen, Grasbroekerweg 20, zondag van 14.00 tot 15.00 uur, maandag van 18.00 tot 19.00 uur.

Wilt u, indien wij vergeten zijn u een kennisgeving te zenden, deze annonce als zodanig beschouwen.

†

Marianne Gottschalk, oud 68 jaar, weduwe van **Donne Klassen**, Maastricht. De Distele 16b. Corr.adres: Th. Schaepkensstraat 2, 6221 VZ Maastricht. De uitvaartdienst zal plaatshebben op maandag 6 januari om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Michaël te Heugem-Maastricht. Er is geen condoleren.

†

Truus Sweetman, oud 69 jaar, echtgenote van **Siem Rosier**, 6211 CA Maastricht, Kleine Gracht 5. Eucharistieviering in de parochiekerk van St. Matthias, Boschstraat te Maastricht op maandag 6 januari om 14.00 uur. Er is geen condoleren.

†

Dankbaar voor het vele goede dat zij ons tijdens haar leven heeft gegeven, hebben wij afscheid moeten nemen van onze lieve moeder, schoonmoeder, oma, zus, schoonzus, tante en nicht

Maria Prevoo-Quadflieg

weduwe van

Hubert Antoon Prevoo

Zij overleed in de leeftijd van 72 jaar, voorzien van het h. olielesel.

Arconpark (Z.Afr.): **Huppi, Santie en kinderen Hanny en Marcel Eys: Meyerton (Z.Afr.): Hans, Denise en kinderen Marleen en Pé Ger, Carla en kinderen Familie Quadflieg Familie Prevoo**

Heerlen, 2 januari 1992, Sittarderweg 112D
Corr.adres: Oude Schoolhof 5, 6287 BK Eys

De plechtige uitvaartdienst zal gehouden worden op maandag 6 januari om 14.30 uur in de parochiekerk van de H.H. Martelaren van Gorum te Heerlen, Sittarderweg, waarna aansluitend de begrafenis zal plaatsvinden op de begraafplaats aan de Akerstraat te Heerlen.

Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

†

Na een kortstondige ziekte overleed toch nog vrij onverwacht, voorzien van de h. sacramenten der zieken, op 83-jarige leeftijd, in het verpleegtehuis St. Camillus te Roermond, mijn dierbare vrouw, onze zorgzame moeder en schoonmoeder, lieve oma, schoonzus, tante en nicht

Carolina van Sloun

echtgenote van

Joseph Körvers

Wij vragen u voor haar te bidden.

De bedroefde familie:

Echt: **J. Körvers Arnold Körvers Anny Körvers-Golstein Muriel, Karol, Sharon Corry Pernot-Körvers Frans Pernot Carina, Frank**

Papenhoven: **Echt: Els Peters-Körvers Ton Peters Jack en Linda Jos, Liane**

Echt: **Jeanne Roijackers-Körvers Huub Roijackers Berry, Maud Familie van Sloun Familie Körvers**

6101 KP Echt, 3 januari 1992
Palmstraat 14

De plechtige eucharistieviering wordt gehouden op dinsdag 7 januari om 11.30 uur in de parochiekerk van de H. Pius X te Echt, waarna vertrek naar het crematorium Nedemaas te Geleen voor de uitvaart.

Samenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid tot schriftelijk condoleren vanaf 11.00 uur.

Maandag 6 januari om 18.40 uur rozenkransgebed tot intentie van de overledene in voornoemde kerk.

Gelegenheid tot afscheid nemen dagelijks van 18.00 tot 19.00 uur in het mortuarium Huize Sint Antonius, Gasthuisstraat 3 te Echt.

Dankbetuiging

Voor uw gewaardeerde blijken van deelneming ons betoond bij het overlijden en de begrafenis van mijn echtgenoot en onze vader

Derk Timmer

danken wij u hartelijk.

Mevr. M. Timmer Michelle Sally

De plechtige zeswekendienst zal gehouden worden op zondag 5 januari 1992 om 11.00 uur in de kerk O.L. Vrouw Onbevleete Ontvangenis te Terwinselen-Kerkraade.

†

Ik droomde eens en zie ik loop aan 't strand bij lage tij. Ik was daar niet alleen, want ook de Heere liep aan mijn zij. We liepen saam het leven door en lieten in het zand, een spoor van stappen, twee aan twee: de Heere liep aan mijn hand. Ik stopte en keek achter mij en zag mijn levensloop, in tijden van geluk en vreugd van diepe smart en hoop. Maar als ik goed het spoor bekeek, zag ik langs heel de baan, daar waar het juist het moeilijkst was, maar één paar stappen staan ... Ik zei toen: „Heere, waarom dan toch?” Juist toen ik U nodig had, juist toen ik zelf geen uitkomst zag op het zwaarste deel van het pad ... De Heere keek toen vol liefd' mij aan en antwoordde op mijn vragen: „Mijn lieve kind, toen 't moeilijk was, toen heb ik jou gedragen ..."

Ans

* 8 april 1954 † 31 december 1991

lieve vrouw van

Chris Hofland

en zorgzame moeder van

Bart, Anja en Linda

6441 KA Brunssum, Eisenhowerstraat 2

In besloten kring hebben we Ans na een plechtige eucharistieviering in de parochiekerk van de H. Geest te Brunssum, op 3 januari 1992 te ruste gelegd op het r.k. kerkhof te Rumpen-Brunssum.

Nog altijd is het moeilijk om de leegte die zij achterliet te aanvaarden, maar mooi zijn de herinneringen die blijven.

De eerste jaardienst voor mijn echtgenote en mijn moeder

Mien van de Laar-Claassen

zal plaatsvinden op zondag 5 januari a.s. om 10.00 uur in de St. Bernarduskerk te Ubachsberg.

W. van de Laar - M. van de Laar
Januari 1992

Dankbetuiging

Wij danken u allen voor uw medeleven bij het overlijden en het afscheid van onze lieve echtgenoot, vader en opa

Heinz Van Weperen

Familie Van Weperen

De zeswekendienst is op zondag 5 januari 1992 a.s. om 11.00 uur in de St. Josefkerk te Heerlerbaan.

MAASLANDZIEKENHUIS Sittard-Geleen

Gevestigd per 1 januari 1992

J.W.C.M. HEYNENS, KINDERARTS

GESPECIALISEERD IN LONGZIEKTES BIJ KINDEREN

In samenwerking met de kinderartsen J.J.M. Peters, E.J.M. Raven en dr. S.P.M. van der Zee.

Spreekuren Sittard: J.W.C.M. Heynens, E.J.M. Raven, dr. S.P.M. van der Zee, tel. afspraken: 597898.

Spreekuren Geleen: J.W.C.M. Heynens en J.J.M. Peters tel afspraken: 783364.

Voor het opgeven van familieberichten voor de krant van maandag, bestaat gelegenheid op zondagmiddag tussen 15.00 en 16.00 uur op ons hoofdkantoor, of telefonisch uitsluitend op 045-739886.

Limburgs Dagblad

In de Cramer 37, Heerlen.

†

„Als ik, de tunnel doorgedaan, sta in Uw ontoegankelijk licht, wil dan onzegbaar tot mij spreken en geef me een onzichtbaar teken dat wij elkaar verstaan".

In uw gebed en in uw blijvende herinnering bevelen wij van harte aan

zuster Henriëtte

Martina Maria van de Pol

Dochter der Liefde

die, na een lange en slopende ziekte, gesterkt door het sacrament der zieken, op 1 januari 1992 is thuisgekomen in het Huis van de Heer, aan wie ze zichzelf in leven en sterven had toegewijd.

Zuster Henriëtte werd 81 jaar.

Wij zullen de heilige eucharistie vieren voor haar zielernst heden, zaterdag 4 januari om 11.00 uur in de Kapel van het Missiehuis, Kerkstraat 8 te Panningen.

Hier zullen we haar te ruste leggen op de begraafplaats Heiderust.

Dochters der Liefde Familie van de Pol

5981 CD Panningen
1 januari 1992
Kerkstraat 3

†

Op 2 januari 1992 overleed onze medebroeder, broer, schoonbroer en oom

Br. George

Martinus J.A. Degenkamp

Hij was 45 jaar lid van de congregatie Brs. v.d. H. Joseph en overleed voorzien van het sacrament der zieken in de leeftijd van 77 jaar.

Met waardigheid sloot hij zijn leven af, dat bestond uit inzet voor anderen.

Congregatie Brs. v.d. H. Joseph Br. Johannes Wolters Algemeen Overste Familie Degenkamp

2 januari 1992
Gasthuisstraat 35
6416 AM Heerlen

De plechtige eucharistieviering vindt plaats op dinsdag 7 januari 1992 om 10.30 uur in de parochiekerk te Heel, waarna de begrafenis zal plaatsvinden op het kloosterkerkhof te Koningslust.

Gelegenheid tot afscheid nemen dagelijks tussen 16.00 en 18.00 uur in het mortuarium van het Laurentiusziekenhuis te Roermond, ingang Mgr. Driessenstraat.

Zij die onverhoopt geen kennisgeving mochten hebben ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

PSST...

onze nieuwe MEUBELN maken plaats voor onze nieuwe MEUBELN

kortingen tot

-50%

zutendaal

woonkultuur

Dorpsstraat 2-4, 3690 Zutendaal. Telefoon: 011/61.11.36. Telefoon vanuit Nederland: 09-3211 611136. Iedere dag open van 10 tot 18 uur; woensdag gesloten.

Levering franco aan huis zonder grenskosten.

Iedere zondag open van 10 tot 18 uur.

†

Veel te vroeg, is na een leven dat getekend was met liefde, hulpvaardigheid en zorgzaamheid, van ons heengegaan, mijn innig geliefde vrouw, onze goede moeder, schoonmoeder, en grootmoeder

Johanna Catharina Lotz

echtgenote van

Johannes Wilhelmus Antonius Drossaert

Zij overleed in de leeftijd van 66 jaar, voorzien van de h. sacramenten.

Beek: **J.W.A. Drossaert Jo Drossaert † Maastricht: Ton Drossaert Sissi Janssen**

Beek: **Willem Drossaert Carla Drossaert-Packbier Kim, Jo Familie Lotz Familie Drossaert**

6191 PW Beek, 2 januari 1992
de Adsteeg 33

De plechtige uitvaartdienst zal plaatsvinden op maandag 6 januari om 10.30 uur in de St. Martinuskerk, Burg. Janssenstraat te Beek, waarna aansluitend de crematie in het crematorium Nedemaas, Voutershof 1 te Geleen.

Gelegenheid tot schriftelijk condoleren achter in de kerk.

Heden, zaterdagavond om 18.40 uur wordt de rozenkrans gebeden en aansluitend de h. mis gelezen in voornoemde kerk.

Moeder is opgebaard in de rouwkamer van Uitvaartcentrum Daemen, Prins Mauritslaan 5 te Beek. Bezoek dagelijks van 18.30 tot 19.00 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

IN ONZE 3 SPECIAALZAKEN

OPRUIMING

met 10 - 20 - 30 - 40% korting op:

Bankstellen - Salontafels - Wandmeubels

Toogkasten - Slaapkamers - etc..

VEGERS MEUBELN

Eiken klassiek
Honigmanstraat 47
Heerlen

Slaapkamers
Heerlerbaan 235
Heerlen

Moderne Meubelen
Licht 2
Kerkraade

Met straattheater, rockconcert en discoshow

Akense politie wijst jeugd op gevaar drugs

DOOR FRANK SEUNTJENS

AKEN – Voor de politie in Aken is de maat vol: in de stad waren afgelopen jaar zeventien drugdoden te betreuen, een absoluut recordaantal. Onder het motto 'Zoff dem Stoff', vrij vertaald 'weg met dat spul' wordt de Akense jeugd de komende drie maanden op allerlei manieren gewezen op de gevaren van druggebruik. Een greep uit het programma: een ideeënwedstrijd voor scholieren, straattheater, een tentoonstelling, een rockrevue en een anti-drugdisco.

Politiechef Bönninghaus heeft honderd scholen in Aken en omgeving in een persoonlijke brief op de campagne attent gemaakt. Hij is ernstig bezorgd

over het jaarlijks stijgende aantal jongeren dat in de Domstad sterft door het gebruik van met name heroïne. En hoe navrant het ook klinkt, de Akense politie

denkt dat dit komt door de goede kwaliteit van de heroïne die in de stad wordt verhandeld. „Vroeger was de heroïne die hier op de markt werd gebracht minder zuiver,” zegt woordvoerder Jürgen Bremes. „Maar de verslaafden houden daar geen rekening mee. Nu het spul beter is, gebruiken ze nog steeds dezelfde hoeveelheden als vroeger. De kans op een overdosis is dan levensgroot.”

Videoclips

Rode draad in de campagne is een wedstrijd voor scholieren, de zogenaamde Ideeënkist. De jeugd kan prijzen verdienen met het schrijven van artikelen, het ontwerpen van affiches, het maken van videoclips etcetera. „In feite mag alles, als er maar de vloer wordt aangeveegd met druggebruik”, zegt Bremes

Deze maand staat de actie 'Zoff dem Stoff' in het teken van straattheater. Op school en op straat beelden artiesten de gevolgen van druggebruik uit. Ook het publiek mag meedoen. In februari kan de Akense jeugd terecht op een groots opgezette tentoonstelling over alles wat met drugs te maken heeft. De expositie wordt gehouden in Düsseldorf, maar de politie zorgt voor het vervoer. Inmiddels zijn al zestig bussen gereserveerd. „We rekenen op een geweldige

● Jürgen Bremes van de Akense politie: „We zijn hier in de Domstad, niet in de Drugstad.”

Foto: DRIES LINNSEN

belangstelling, want alle scholen hebben positief op de campagne gereageerd,” aldus Bremes.

In maart komt er een luidrechtig einde aan 'Zoff dem Stoff'. Voor dinsdag de tiende staat een rockrevue op de agenda, waar bekende en minder bekende groepen belangeloos optreden. Op het repertoire prijken uitsluitend anti-drugsongs. Op woensdag 18 maart volgt de uitsmijter: een disco-avond met licht- en laser-

show waarvoor de evenementenhallen in Eschweiler is afgehuurd. De politie verwacht dat daar minimaal tweeduizend jongeren op afkomen.

Boodschap

Bremes twijfelt er niet aan dat de campagne vruchten af zal werpen. „Dat is natuurlijk nooit echt meetbaar, maar we zijn ervan overtuigd dat we op deze manier

toch een heleboel scholieren ervan kunnen weerhouden met drugs te gaan experimenteren. Want de opzet van de campagne lijkt dan wel ludiek, de boodschap is duidelijk. En we moeten wat doen. In 1990 hadden we in Aken tien drugdoden, vorig jaar dus zeventien. Als die lijn doorzet, komen we in 1992 boven de twintig uit. Dat willen we koste wat kost vermijden. We willen niet dat Aken in plaats van Domstad Drugstad wordt.”

de mening van

Op het terrein van onderwijs en scholing is er in de Euregio Maas-Rijn momenteel sprake van een beperkt aantal grensoverschrijdende projecten. Die zijn voornamelijk tot stand gekomen op in-

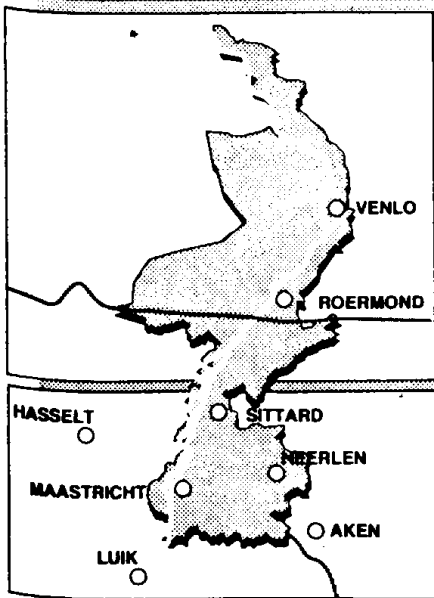
tatief van opleidingsinstaties en branche-organisaties.

Volgens het ROA, het Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt van de Rijksuniversiteit Limburg, is een verdere integratie van onderwijsprogramma's voor de ontwikkeling van een Europees arbeidsmarkt van groot belang. Er zou een inventarisatie moeten worden gemaakt van alle belemmeringen die deze samenwerking nu nog in de weg staan.

Het ROA is bovendien van mening dat de subsidieverstrekkers voor scholingsprojecten in de Euregio Maas-Rijn een gezamenlijk opleidingsplan moeten opzetten met gemeenschappelijke subsidievoorwaarden. Daarnaast pleit het researchcentrum voor een 'Euregio actieplan regionale'. Ook zou wellicht een coördinatiepunt moeten worden ingericht voor het opzetten van grensoverschrijdende beroepsopleidingen en vakcursussen.

Het ROA komt tot deze aanbevelingen in een onderzoek in opdracht van de provincie.

over de grenzen

Politie probeert fietsdiefstallen te beperken

Fiets stelen of bestolen worden

Van onze verslaggeefster

HEERLEN – Er worden nog steeds veelvuldig fietsen gestolen in ons land. De slachtoffers van de diefstallen doen meestal geen aangifte bij de politie. Een andermaats fiets 'jatten' is onderhand een gebruikelijke methode om toch thuis te geraken. De Heerlense politie wil deze vicieuze cirkel van 'jatten en verder jatten' doorbreken. De slachtoffers krijgen de gelegenheid een fiets bij de politie terug te kopen.

Een gezellig avondje in de kroeg, wordt het op een gegeven moment toch tijd om naar huis te gaan. Al afscheid nemend loop je naar de deur waar je fiets staat, of beter gezegd stond.

Want ondanks het dikke kettingslot, is het de dader toch gelukt om vandoor te gaan met je trouwe

tweewieler. Een probleem, dat de politie inmiddels boven het hoofd groeit.

„Fietsen worden tegenwoordig massaal gestolen. In 1991 lopen de cijfers van gestolen fietsen in de duizenden”, vertelt H. Naberhuis van de Heerlense politie. Volgens

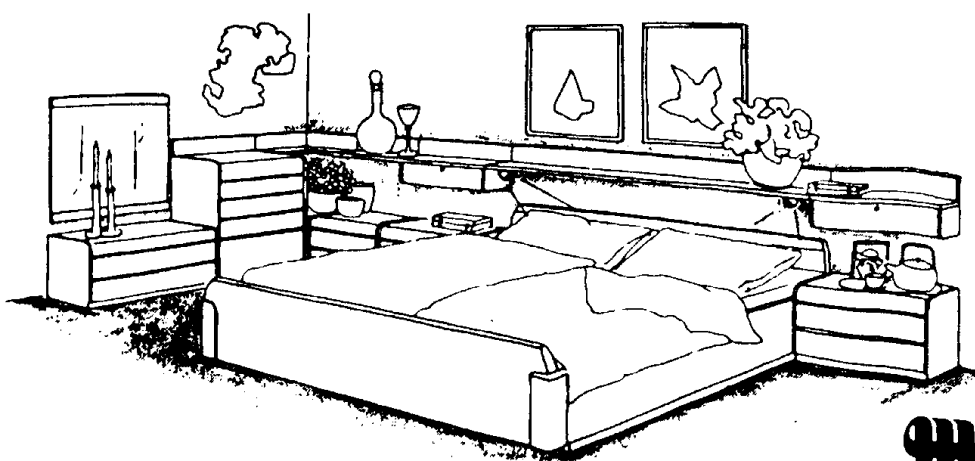
● In de kelders en stallingen van de politiebureaus in Limburg stapelen de gestolen fietsen zich op. De politie van Heerlen gaat ze nu aan de slachtoffers verkopen. Archiefphoto FRANS RADE.

(ADVERTENTIE)

Voor iedereen, voor groot en klein

'GOED SLAPEN SHOW'

IN LIMBURGS GROOTSTE SLAAPADVIES-CENTRUM

Musterring

Welkom in Limburgs meest compleet centrum voor gezond slapen.

Een uitgebreide collectie goede en gezonde slaapsystemen, met medewerking van o.a. Auping, Zevenslaper, Beka, Norma, Vredestein, Hulsta, Moser, Aquadroom, Irisette, Rumat, Dunlop.

Gemiddeld brengt u een derde deel van uw leven op bed door. U mag dus best kritisch zijn als u een nieuwe matras, slaapkamer of waterbed gaat kopen. Laat deze 'Goed Slapen Show' niet voorbij gaan en kom diverse slaapsystemen testen.

van sloun
SLAAPADVIES
CENTRUM

INTERIEUR
WAARBORG

HERKENT U AAN DE KWALITEIT

SITTARD
Industriestraat 23
Industriestraat 4ROERMOND
Minderbroederssingel 33
Zwartbroekstraat 20VALKENBURG
Reinaldstraat 1VALKENBURG
zondag geopend
van 13.00-17.00 uur

hem, is het percentage van gevonden fietsen nogal hoog. Naberhuis: „We hebben talloze fietsen in huis die nooit door de eigenaars opgehaald zijn”. De politie verkoopt na een wachttijd van vier maanden, de opgehaalde fietsen massaal aan een opkoper.

Zelf

Dat de fietsen niet opgehaald worden, ligt vooral aan het feit dat de eigenaars vaak geen aangifte doen. Meestal stelen de slachtoffers zelf een fiets, zonder te beseffen dat zij daarmee in plaats van bestolene ook dief zijn.

Volgens de nieuwe regeling die bij de Heerlense politie wordt ingevoerd, krijgen slachtoffers bij hun aangifte een 'aankoopcertificaat'. Als de gestolen fiets niet teruggevonden wordt, kan het slachtoffer een fiets kopen van de politie.

„Wij willen die spiraal doorbreken. Als slachtoffers een fiets bij ons kopen, hoeven ze ook geen andere fietsen te stelen”, zegt Naberhuis.

Wanneer het systeem inwerking gaat, is volgens de woordvoerder nog onzeker. Wel verwacht de politie dat de nieuwe regeling een succes zal worden.

De tweedehands rijwielverkopers zijn er echter minder blij mee. De eigenaar van een rijwielhandel R. Saalmans, vreest dat nu minder mensen een tweedehands fiets zullen kopen.

„Als nu een fiets gestolen wordt, gaan de slachtoffers eerder bij de politie een nieuwe kopen dan bij ons”, meent Saalmans.

Ook rijwielhandelaar N. van Bijnen kijkt met argusogen naar de nieuwe regeling van de politie.

„Het is een feit dat steeds meer fietsen worden gestolen, maar ik denk dat het voor mij schadelijk zou zijn als de politie ook fietsen gaat verkopen”, zegt hij.

Ook in Maastricht en Sittard is het fietsdiefstal een probleem voor de politie. Jaarlijks worden ongeveer 1900 fietsen in Maastricht gestolen, waarvan ongeveer 300 bij de eigenaar terug gebracht worden. Volgens de Maastrichtse politie woordvoerder Math Derye doen veel eigenaars bijna niks om hun gestolen fietsen terug te vinden.

„Als je ziet hoeveel mooie mountainbikes hier in de kelders staan, dan verwacht je toch wel dat de eigenaars ze komen op halen”, vertelt Derye. De politie houdt regelmatig een fietskijk-dag, waar slachtoffers hun gestolen fiets kunnen opzoeken. Toch raken de kelders van de politie regelmatig overvol met niet terugbezorgde fietsen.

Een regeling om fietsen te verkopen aan slachtoffers, zit er volgens de woordvoerders van de politiekorpsen in Maastricht en Sittard nog niet in.

Grote toename faillissementen Belgisch-Limburg

HASSELT – Het aantal faillissementen in Belgisch-Limburg is vorig jaar met 44 procent gestegen. In 1990 gingen 'slechts' 169 vennootschappen op de fles, maar vorig jaar liep dat aantal op tot 244, of 75 meer dan in het jaar daarvoor. Dat blijkt uit cijfers van de rechtbanken van koophandel in Hasselt en Tongeren. Sinds 1987 was het aantal faillissementen in Belgisch-Limburg vrijwel stabiel gebleven. De meeste faillissementen kwamen voor in het arrondissement Hasselt, waar 152 vennootschappen over de kop gingen.

In het arrondissement Tongeren steeg het aantal faillissementen vorig jaar met 23. Naar juridische vorm moesten vooral coöperatieve vennootschappen gedwongen sluiten.

(ADVERTENTIE)

Klein in
meters
GROOT in
SERVICE
GROOTSTE
collectie20 meter
in de
Emmastraat,
voorbij
'ABN-bankcontactlente-
brillenspecialzaakVoor 'n
BREDE
KIJK!P. HOPPENBROUWERS
EMMAPLEIN 11
HEERLEN. Tel. 711984
Met onze bekende
garanties

in de theaters:

„Alles in de familie” in Heerlen

HEERLEN:

– za. 4/1: „Alles in de familie”, klucht van Thei Dols (20.30 uur).

– zo. 5/1: Narcis met 'Het verlegen mannetje' (14.30 uur).

– di. 7/1: Staatsoperette Warschau met 'Maske in Blau'.

– wo. 8/1: RO Theater met 'Tea and sympathy' van Robert Anderson.

KERKRADE:

– zo. 5/1: concert van Sharon Quartet.

MAASTRICHT:

– za. 4/1: Amsterdams Kleinkunstfestival (23.00 uur).

– za. 4/1: William, muziektheater van De Nieuwe Snaar.

– zo. 5/1: Babar, jeugdvoorstelling van Theatergroep Vandenbuick (14.30 uur).

– wo. 8/1: lunchconcert van Milena Dzekova en Marijke van Duin (12.30 uur).

– wo. 8/1: 'Thyestes' door Zuidelijk Toneel.

ROERMOND:

– zo. 5/1: Nieuwjaarsconcert met Harmonie Concordia Melick en Piet Jee-gers Klarinet Choir (19.30 uur).

– di. 7/1: Drums of the world, slagwerkconcert door Circle Percussion.

– wo. 8/1: jubileumconcert Laurens van Rooyen.

AKEN:

– za. 4/1, di. 7/1 en wo. 8/1: Die Affare Rue de Lourcine.

Tenzij anders aangegeven beginnen alle voorstellingen om 20.00 uur.

Dansen

leer je pas goed bij
Danscentrum Weisscher
F.D.O. - gediplomeerd
Lid van F.D.O., N.B.D., B.U.D.O., N.R.A., N.A.D.B.
Wij starten half januari in
**Geleen, Sittard, Nuth,
Treebeek, Brunssum**
met cursussen in:
stijldansen, rock 'n' roll, disco.
Ook 40plus (gehuwde) parencursus stijldansen.
Onthoudnummer: 04493-4343
Nu ook bij ons de allermeest danstend
**Soca, Hip Hop, TAGO-MAGO
en WHITE EMOTION**

ANWB en Bovag erk. Verkeersschool WISCHMANN & ZN voor al uw rijbewijzen, motor, auto, vrachtauto, bus, retractor en oplegger, auto en vrachtauto met aanhangwagen, opleiding voor alle chauffeursdiploma's. 045-327121 Landgraaf 8 en 10 dansgeleiding voor personenauto ook mogelijk. Stuurcursus chauffeursdiploma 28-12. Stuurcursus geverijde stoffen 4-1-92.

Homo/lesbisch... en op zoek naar een relatie:
Idemdito
Sip. Alternatieve Relatievorming, Lange Gaar 44, Belft, 015-136631. Erkend door Raad van Toezicht.

Aids infolijn
Bel gratis
06-0.22.22.20
Maand t/m vrijdag
van 14.00 tot 22.00 uur.

Iedere zaterdag en zondag gedurende de 30 jaar in de kelder LA CHALET in Treebeek. DJ Richard, 22:00 open 20.00 uur. Iedere zaterdag alleenstaanden-bij Chalet Treebeek, Komeest. 25a. 045-211375.

Alleenstaanden, Werkgroep 1 Guliks-Hoes, Hoek Agricolastraat-Ophoven 1, Sittard, organiseert iedere zondag een dans- en contactavond. Bewijs verplicht. Inl. 046-747962.

WED. 57 jr. ongebonden, goed verzorgd uiterlijk, gezellig type, zit idem HEER plasm. 60-65 jr. uit goed milieu om 'n serieuze en eerlijke relatie mee op te bouwen. Lst. l.b.v. auto. Br.nr. B-0120, L.D. Postbus 2610, 6401 DP Heerlen.

Nette 1 man 28 jr. donker zkm. VROUW 25/30 jr. kind g. bezw. Br.nr. B-0124, L.D. Postbus 2610, 6401 DP Heerlen.

Nette 1 man 28 jr. donker zkm. VROUW 25/30 jr. kind g. bezw. Br.nr. B-0124, L.D. Postbus 2610, 6401 DP Heerlen.

Nette 1 man 28 jr. donker zkm. VROUW 25/30 jr. kind g. bezw. Br.nr. B-0124, L.D. Postbus 2610, 6401 DP Heerlen.

Nette 1 man 28 jr. donker zkm. VROUW 25/30 jr. kind g. bezw. Br.nr. B-0124, L.D. Postbus 2610, 6401 DP Heerlen.

Te k. schitterende zuiver zijden BRUIDSAPON, mt. 38, p.n.r.1k. Overdag tel. nr.: 043-612084, 's avonds: 045-750707.

Als u ons voor 12 uur 's morgens belt, staat uw PICCOLO de volgende dag al in het Limburgs Dagblad. Tel. 045-719966.

Als u ons voor 12 uur 's morgens belt, staat uw PICCOLO de volgende dag al in het Limburgs Dagblad. Tel. 045-719966.

Wat VERKOPEN? Adviseur via: 045-719966.

Wat VERKOPEN? Adviseur via: 045-719966.

Wat VERKOPEN? Adviseur via: 045-719966.

Wat VERKOPEN? Adviseur via: 045-719966.

Wat VERKOPEN? Adviseur via: 045-719966.

Wat VERKOPEN? Adviseur via: 045-719966.

Wat VERKOPEN? Adviseur via: 045-719966.

MUSIC HOUSE

DAAN SMIT BV
1200 meter² muziekplezier!!!

Meer dan 75 keyboards op voorraad!! vraag om een vak kundige demonstratie, ook voor een goede occasion hebben wij een goede kans.

Geen problemen met de nieuwste midi/synthesizer/key-board technieken, vakkundige product-specialisten staan u met raad en daad terzijde.

Met meer dan 200 elect. gitaren vindt u in iedere prijsklasse wel uw instrument, desgewenst aan uw wensen aangepast, gitaar en versterker vanaf f 495,-.

Ruime sortering orgels (vanaf f 1.495,-) en elect. piano's, occasions elect. orgels vindt u bij ons al vanaf f 150,-!!! zolang de voorraad strekt.

Voor al uw muziekinstrumenten
WIJ ZIJN DEALER VAN O.A. YAMAHA, ROLAND, KORG, AKAI, ELKA, TANNY, ENSONIC, HOHNER, CASIO, SONOR, IBANEZ, GEM FARRISA, LEM, ORLA, EL VOICE, HILL, D&R, TAMA, PEURL.
Geopend van half tien tot zes, maandag gesloten.

Super Aanbieding
uit onze midi-afdeling
Roland JX1 Synthesizer
van f 1.860,- voor f 999,-
KOOP BIJ DE MAN, DIE HET OOK BEDIENEN KAN!

STALMEIER
de muzikalspecialist
Dordrecht koopavond

Te k. BOXEN Bose Acousti-mas 5 syst. nw. pr. f 1.900,- nog 3 jaar garantie, v.p.r. f 1.100,-. Tel. 045-318326.

Te k. Elect. ORGEL v.p.r. f 700,-. Tel. 045-454144.

Te k. Elect. ORGEL v.p.r. f 700,-. Tel. 045-454144.

Te k. Elect. ORGEL v.p.r. f 700,-. Tel. 045-454144.

Te k. Elect. ORGEL v.p.r. f 700,-. Tel. 045-454144.

Te k. Elect. ORGEL v.p.r. f 700,-. Tel. 045-454144.

Te k. Elect. ORGEL v.p.r. f 700,-. Tel. 045-454144.

KNIP UIT! Te huur, draai-molen en nieuw luchtkussen. Tel. 045-315378.

Piccolo's doen vaak wonderen... Probeer maar! Tel. 045-719966.

Gebr. SWINKELS zijn verhuisd naar De Beitel 74, Heerlen. Wij betalen de hoogste prijs voor al uw oud ijzer/metalen. 045-422025.

Gebr. SWINKELS zijn verhuisd naar De Beitel 74, Heerlen. Wij betalen de hoogste prijs voor al uw oud ijzer/metalen. 045-422025.

Gebr. SWINKELS zijn verhuisd naar De Beitel 74, Heerlen. Wij betalen de hoogste prijs voor al uw oud ijzer/metalen. 045-422025.

Gebr. SWINKELS zijn verhuisd naar De Beitel 74, Heerlen. Wij betalen de hoogste prijs voor al uw oud ijzer/metalen. 045-422025.

Gebr. SWINKELS zijn verhuisd naar De Beitel 74, Heerlen. Wij betalen de hoogste prijs voor al uw oud ijzer/metalen. 045-422025.

Gebr. SWINKELS zijn verhuisd naar De Beitel 74, Heerlen. Wij betalen de hoogste prijs voor al uw oud ijzer/metalen. 045-422025.

Gebr. SWINKELS zijn verhuisd naar De Beitel 74, Heerlen. Wij betalen de hoogste prijs voor al uw oud ijzer/metalen. 045-422025.

Gebr. SWINKELS zijn verhuisd naar De Beitel 74, Heerlen. Wij betalen de hoogste prijs voor al uw oud ijzer/metalen. 045-422025.

Club 06- Special sex
Draai eerst 06-320.320 EN DAN VOOR
SM 25
onderdanig, ze doet wat je wilt

Hetero 26
onze meisjes zijn overal voor in

Lesbisch 45
mm meisjes onder elkaar

Meesteres 46
Schiet op! Ze zit te wachten

Lolita 47
ondeugend

Heerlijk live 48
Sexen live opgenomen

Meegenieten 60
De spannendste sex 50 cpm

BUURVROUW
Buk eens even! 50 cpm. 06.320.324.14

Homosex voor 2
Draai eerst 06-320, en dan: SM Limburg... 325.18 Jack Off Privé... 321.16 Darkroom... 324.16 Gay Pervers... 325.16 Travestie... 329.36 Transsexual... 329.36 Bi-sex... 323.36 Jongens sex... 325.19 Studenten-sex... 327.56 50 ct p/m Pb. 75141 A'dam

Homo dating
06-320.330.95 - 50 ct p/m

Triosex contact
06-320.320.92 - 50 ct p/m Ook voor partnernuil

Sex aan huis
Bel voor prive of escort 06-320.330.60 - 50 ct p/m

Privé Yvonne
Knappe sexy meisjes in Nylonkousjes. Kapelweg 4, Kerkrade. Tel. 045-425100. 7 dagen geopend, 11-24 uur, zondags van 15-23 uur

Dolce Vita
Hedenavond sexparty voor paren en alleenstaanden. Paren gratis entree. Speciaal voor de alleenstaande nieuwjaarsprijs. Tot ziens in Dolce Vita, voor meer info 04750-11876, Rijksweg 15, Linne.

Privéclub Amorosso
Met Angela, Michelle, Deborah, Samantha, Melanie en NIEUW NIEUW: Tamara, Jolanda en Christien. Rijksweg Zuid 105, Geleen. Tel. 046-756335

Porky's Pretpark!!
045-228481 / 229680
nu ook zaterdag open van 11.00-19.00 uur.

VILLA LIBERTA
Voor paren en alleenstaanden. Beste vrienden, de dansschouwen aan en op naar Libe. De "Screwballs" zorgen voor Live muziek. Verder "Angle" een nieuw talent. Niet 1, niet 2, niet 3 maar 4 mannen tegelijk. Maaskeizerweg 24, 300 mtr. v.a. A2 richting Susteren. Tel. 04499-4928.

Club 2000
Ook in 1992 vervullen wij weer graag uw wensen. Rijksweg Noord 22, Geleen. Tel. 046-742315.

Club Mirabelle
Club Nirwana
Bekend van tv en faam!!! Niet goed, geld terug-garantie i.p.v. luchtkastelen!!! Geen praatjes, maar gaafjes! Erotische shows op verz. Kant-oning-service!!! Melden die aan de top willen staan. Alles geheel vrijblijvend in ons gedwongen sfeer. Open van 22.00 tot 06.00 uur.

Zonnehemels
Enorme sortering zonnehemels en banken vindt u bij van Uden Expert.

COMPUTER
Te k. Reom CT COMPUTER 640 K.B. Ram, hard-disk, VGA monitor, 2 disk-drives, pr. t.e.a.b. Tel. 04405-2152.

SIEMENS
Boech, Zanker, AEG, Miele-wasmachines, drogers, koelkasten, vriezers, vaatwassers. De laagste prijs. Jac. Kohnen, Rijksweg N 104, bij zekernuis Sittard. 045-312228 of 514882.

WITTE HAL
Sittard
Bergweg 51-53 Industrieterrein Bergweg. 046-518162

WITTE HAL
Sittard
Bergweg 51-53 Industrieterrein Bergweg. 046-518162

WITTE HAL
Sittard
Bergweg 51-53 Industrieterrein Bergweg. 046-518162

WITTE HAL
Sittard
Bergweg 51-53 Industrieterrein Bergweg. 046-518162

WITTE HAL
Sittard
Bergweg 51-53 Industrieterrein Bergweg. 046-518162

WITTE HAL
Sittard
Bergweg 51-53 Industrieterrein Bergweg. 046-518162

WITTE HAL
Sittard
Bergweg 51-53 Industrieterrein Bergweg. 046-518162

WITTE HAL
Sittard
Bergweg 51-53 Industrieterrein Bergweg. 046-518162

WITTE HAL
Sittard
Bergweg 51-53 Industrieterrein Bergweg. 046-518162

DOOR BENTI BANACH

EYGELSHOVEN – We schrijven 1893. Harmonie Sint Caecilia uit Eygelshoven bestaat één jaar en organiseert haar eerste weidfeest. Als Harmonie Eendracht uit Nieuwenhagen haar partij blaast, staan enkele leden van Sint Caecilia lachend langs de zijlijn. Het gelach schiet bij de Nieuwenhagenaren dusdanig in het verkeerde keelgat, dat de twee muziekcorpsen elkaar in de haren vliegen en de rijkspolitie moet optreden.

Met een karabijnshoofden proberen de agenten de boel te sussen, echter met een averechte uitwerking: de muzikanten storten zich nu op de schutters. Marechasse Vosmeer wordt onder de voet gelopen, maar slaagt er met hulp van wachtmeester Goedegebure in weer op te krabbelen. Vosmeer ziet geen andere uitweg meer dan zijn wapen te richten, zodat hij Johan Dircks in de hals treft. 'Dezes broeder zag dit en wilde op de marechasse toespringen, toen deze opnieuw een schot loste en den laatste doodschot', zo schrijft het Limburgs Dagblad van 26 juni 1893.

Dit is de eerste anekdote uit het boek *Harmonie Sint Caecilia Hondert Jaar*, dat morgen ter gelegenheid van het eeuwfeest van het Eygelshovense muziekcorps wordt gepresenteerd. Anno 1992 is Harmonie Sint Caecilia al lang weer een rustige en bescheiden harmonie geworden. Niets herinnert meer aan het dorpsdrama uit de vorige eeuw. Drie heren vertellen kalm over het honderdjarige Sint Caecilia.

Weense stijl

„Morgen begint het jubileum met een nieuwjaarsconcert. Dan wordt ook de nieuwe dirigent Thijs Zenden officieel voorgesteld”, vertelt John Prevo. Hij is de tijdelijke voorzitter van het corps. Het concert zal in Weense stijl plaatsvinden. De muzikale festiviteiten zijn verspreid over het hele jaar. Het accent zal echter liggen op het echte eeuwfeest in mei dat vier dagen zal duren.

John Prevo is negentwintig jaar

ontmoeting op zaterdag

lid van de harmonie, maar is ondanks deze palmares een van de jongsten in het bestuur. De meeste bestuurders zijn de vijftig gepasseerd, maar de jeugdige aanwas van het orkest is in deze door popmuziek gedictieerde tijden groot genoeg. Prevo: „We hebben een behoorlijke brok jongeren. Die worden op een speciale manier geworven. We benaderen ze persoonlijk. We proberen ze te bereiken via de muzikscholen en onze dirigent geeft een aantal uren les aan de basisscholen.”

De meeste aantrekkings op de jongeren zal waarschijnlijk het repertoire hebben. Het eerste gedeelte van het nieuwjaarsconcert is gevuld met eigentijdse werk zoals het thema van de film *Dances With Wolves* en *I just can't stop loving you* van Michael Jackson. Prevo: „Als ze dat spelen dan zie je de kinderen een stukje omhoog gaan op hun stoel.” Ook het stuk *The Happy Cyclist* baart opzien door de fietsbellopartij van W. Rovers.

De harmonie uit Eygelshoven telt 64 spelende leden. Met bestuur en aanhang erbij komt het ledental op negentig. John Prevo en broer Joep, een van de samenstellers van het jubileumboek, geven te kennen dat het aantal in de loop der jaren redelijk stabiel is gebleven. Ook tijdens de twee wereldoorlogen is de harmonie op de been gebleven. In het jubileumboek lezen we: *1914. De Eerste Wereldoorlog breekt op 1 augustus uit. Verschillende leden van Sint Caecilia moeten in militaire dienst. De vereniging maakt een moeilijke*

Honderd jaar Harmonie Sint Caecilia Eygelshoven

'Niet zo'n supermodern korps met pingpongwerk'

● Op deze foto uit 1905 zien we de twee oudste verenigingen van Eygelshoven aan het begin van de Laurastraat. Harmonie Sint Caecilia wordt bijgestaan door schutterij Sint Sebastianus.

tijd door. Repetities zijn zeldzaam en uitvoeringen zijn helemaal niet mogelijk.

Toon

Het oorlogsjaar 1941 wordt gekenmerkt door de opluistering

van de begrafenis van zeven mensen die zijn omgekomen bij een bombardement. In datzelfde jaar treedt tijdens een familiefeestavond van de harmonie de nog beginnende komiek Toon Hermans op. Vijfenvertig gulden vroeg de nu beroemde enter-

tainer voor zijn optreden. In een brief aan Sint Caecilia maakte Hermans zijn wensen ten aanzien van het toneel kenbaar:

„Kunt u zorg dragen voor neutraal toneeldecor”, liefst Gordijnen? Dringend verzoek ik U om

goede toneelverlichting. U weet, dat ik niet veel plaats nodig heb, dus als U aan de voorkant het toneel met een paar schijnwerperjes kunt belichten, dan is de zaak in orde.

Het grootste gedeelte van de tijd heeft Sint Caecilia in haar honderd jaar gevuld met het opluisteren van traditionele feesten, feesten die in dienst staan van de gemeenschap. Volgens John Prevo is dat de hoofdzaak van het muziekcorps: „Je bent er voor de gemeenschap. Dat betekent dat je er bent op koninginnedag, bij processies, bij sereñades aan gouden paren. Een dorp zonder harmonie is een doot dorp.” „Als de harmonie er niet is, dan mis ik iets. Of dat nu op koninginnedag of bij een communiefeest is. Dat ervaar ik zo”, aldus Joep Prevo.

Probleem

Vele tradities zijn in de loop der jaren in de vergetelheid geraakt. Ook het Sint Caecilia-feest is niet meer wat het geweest is. Prevo: „Caecilia werd vroeger altijd gevierd op de betreffende dag. Het gros van de spelers werkte toen op de mijn en de meesten kregen wel vrij om te kunnen spelen. Nu wordt het feest op de dichtbijzijnde zaterdag gevierd. We moeten proberen de weinige tradities die we nog hebben in stand te houden. De mensen hebben echter één probleem: tijd. Niemand heeft meer tijd.”

Na de oorlog heeft Sint Caecilia vriendschapsbanden aangeknoopt met een korps uit het Duitse Pfaffenrot. De contacten leidden zelfs tot een Eygelshovens-Pfaffenrots huwelijk. In binnen- en buitenland werden prijzen en onderscheidingen in de wacht gesleept. En even hebben de Eygelshovenaren in de superieure (hoogste) afdeling voor harmonieën vertoefd. „Maar we zijn niet zo'n supermoderne harmonie. We spelen niet van dat pingpongwerk”, aldus de voorzitter. „In de superieure afdeling vraag je je vaak af: 'Waar is de muziek?'. De herkenbaarheid is ook belangrijk. Daarom spelen we morgen ook de Radetzki-mars”, valt bestuurslid G.Bemelmans hem bij.

Nachtmerrie

● Voor Nico Vossen en zijn gezin in Heerlen begon nieuwjaarsdag als een nachtmerrie. Toen hij zo rond de klok van acht uur 's avonds met zijn echtgenote en drie kinderen het zebraad op de Heerenweg wilde oversteken, moest het echtpaar met gevaar voor eigen leven hun kinderen voor de wielen van een aanstormende automobilist weggraaien. Het politierapport geeft de schrijnende details. Toen het Heerlense gezin wilde oversteken stond het voetgangerslicht op groen. Het stoplicht voor de auto's op rood. Voor dat rode licht wachtten geduldig drie voertuigen. Zonet een vierde autobestuurder die uit de richting van Brunssum kwam rijden. Die vond al dat 'stompzinnige' wachten maar niets en passeerde zowel zijn voorgangers als het rode licht. Met een bijna fataal gevolg voor de Heerlense familie. Gelukkig was Nico Vossen zo alert om het kenteken te onthouden. Met dat gegeven en de verklaringen van de getuigen zal het voor de bestuurder van de bewuste Golf moeilijk worden om zijn 'gelijk' te halen...

Terug

● Een betere ervaring deed een bewoonster van de Dr. Plesmanstraat in het Aarbeld in Heerlen. Zij verloor op 2 januari haar bos met sleutels toen ze van huis op weg was naar het winkelcentrum aan de Van Weerden Poelmanstraat. Een enorme zoektocht leidde niet tot resultaat. Uiteindelijk werd naar het politiebureau gegaan om daar de vermissing van de sleutels bekend te maken. Donderdagavond al kreeg ze een telefoontje van de Heerlense politie, de sleutels waren afgegeven aan het bureau. „Wie heeft daarvoor gezorgd”, vroeg de Heerlense aan de politie, maar de eerlijke vinder had geen naam en adres achtergelaten. „Ik vind het heel prettig te ervaren dat er mensen zijn die zich de moeite nemen gevonden voorwerpen naar het politiebureau te brengen. Voor mij een goed begin van het nieuwe jaar”, aldus de dankbare Heerlense.

Bouwen

● Dat de Landgraafse wethouder Wiel Heinrichs een ambitieus baasje is, weet iedereen die ooit met hem te maken heeft gehad. In een speciale editie van het huis-aan-huisblad *Landgraaf Actueel* (het voormalige *Ensu-weetje*) ter gelegenheid van alweer tiende verjaardag van *Landgraaf*, blikte Heinrichs terug op het eerste decennium. Redelijk tevreden, maar nog altijd even ambitieus... Bijvoorbeeld wat de Landgraafse nieuwbouwplannen betreft. Liefst 1.800 woningen wil de wethouder er nog bij bouwen.

Bouwen (2)

● Heinrichs: „Ik denk dan aan een duizendtal woningen op het voormalige IAO-terrein en aan vijfthonderd in Parkheide.” Op die laatste locatie kunnen we ons dat nog voorstellen, maar duizend woningen op dat braakliggende stukje grond, midden in Nieuwenhagen? Dan moet of half Nieuwenhagen tegen de vlakte of er verrijst straks een wolkenkrabber. „Nee, dat is een foutje”, stelt gemeentevervoerder Harry Gielen gerust. „Er komen maar 400 woningen op het oude IAO-terrein. Dan is het wel vol, ook.”

Stjoekke

● In het Kerkraadse vond onlangs de laatste ronde plaats van Stjoekke i Kirchroa 1991 nabij het stuwmeer van Erenstein. Zeven basisscholen uit de gemeente trimden het vorig jaar acht keer 4,1 kilometer op uitnodiging van de Stichting Sportraad Kerkraade. Naast de schoolleugers trimden ook veel volwassenen over afstanden van 4,1 of 8,2 kilometer. De Stichting Sportraad is zeer tevreden over 'het Stjoekke'. Gemiddeld waren er 125 sporters per keer op het parcours te vinden. De wisselbeker '91 ging naar de lagere schoolleugers van basisschool Chevremont. Deze kinderen wacht dit jaar – een extra uitdaging, wie tweemaal wilt mag de wisseltoefel houden. Voor meer informatie 045-467533.

Begravenis van oud-raadslid Sjeng Benen

openbare werken, recreatie en natuurschoon. Hij handelde als een goede democraat.” Voor zijn verdiensten voor de Gulpense gemeenschap kreeg Benen in 1972 de eremedaal in goud in de Orde van Oranje Nassau. Bij zijn afscheid als gemeentebestuurder kreeg hij de eremedaal van de gemeente Gulpen.

GULPEN – In de St. Petruskerk in Gulpen vindt vanmorgen om half elf de plechtige uitvaartdienst plaats van Sjeng Benen. Hij overleed maandag op 81-jarige leeftijd in zijn woonplaats. De heer Benen was van 1946 tot 1974 raadslid in de voormalige gemeente Gulpen. In deze periode van 28 jaar was hij acht jaar wethouder, van september 1958 tot september 1966, samen met wijlen Sjef Habets. Bij zijn afscheid als raadslid karakteriseerde burgemeester Fons Teheux de heer Benen als iemand met 'een eigen gezicht'. „Hij sprak altijd 'recht voor de raap', met een warm hart voor

Directeur Hagenouw boos over mogelijke bezuiniging

GGD dreigt Landgraaf met korten op hulp

DOOR JOOS PHILIPPENS EN RIK VAN DRUTEN

LANDGRAAF – De GGD Oostelijk Zuid-Limburg is boos op B en W van Landgraaf die de begroting van de GGD niet willen goedkeuren. Directeur Hagenouw dreigt de hulp aan jongeren, bejaarden en randgroepen in Landgraaf te beëindigen.

„Ik raad de gemeenteraad van Landgraaf af dit voorstel over te nemen”, zegt Hagenouw. „In dat geval zullen we in onze Landgraafse activiteiten moet snijden. Het ambulancevervoer zal heus wel buiten schot blijven, maar allerlei specifieke hulp gaat verloren. En dat treft juist een aantal probleemgroepen. En dat terwijl ook in Landgraaf de drugproblematiek stijgt en de vergrijzing toeneemt.”

De Landgraafse wethouder Thei Gybels zegt echter bereid te zijn die consequentie te nemen. „De raad heeft duidelijk uitgesproken dat als er bezuiniging moet worden ook regionale voorzieningen daar niet aan ontkomen.”

Het Landgraafse college vindt dat de GGD niet genoeg bezuinigt. Bovendien valt uit de voorgestelde begroting niet op te maken waar eventueel bezuinigd zou kunnen worden, verwijt het Landgraafse gemeentebestuur de GGD.

Kritiek

In een advies aan de raadscommissie Welzijnszaken zeggen B en W dat de GGD de meermalen afgegeven signalen om te zoeken naar mogelijkheden om de kosten te beperken en de inkomsten op te voeren, onvoldoende heeft opgepakt. De commissie vergadert dinsdag over het collegevoorstel.

Heerlen-Noord over centrum Hoensbroek

HOENSBROEK – De fractie Groepering Heerlen-Noord houdt op donderdag 9 januari een vergadering, die onder meer gaat over de herinrichting van het winkelcentrum in Hoensbroek. De voor iedereen toegankelijke bijeenkomst begint om 21.00 uur in café Het Karrewiel aan de Heerenweg.

Negen van de elf gemeenten die deelnemen in het samenwerkingsverband GGD Oostelijk Zuid-Limburg hebben de begroting van de GGD inmiddels goedgekeurd, zij het niet zonder kritiek.

Volgens Hagenouw kan Landgraaf de begroting van de GGD niet eenzijdig afkeuren. „Daarvoor is een unaniem besluit van alle gemeenten voor nodig.” Gybels: „Heerlen gaat waarschijnlijk precies hetzelfde doen als Landgraaf. Dat moet toch tenminste een duidelijk signaal aan de GGD zijn.”

Hagenouw verwijt Landgraaf verder dat de kritiek zonder enige waarschuwing vooraf komt. „Tijdens overleg met een Landgraafse delegatie onder leiding van wethouder Gybels is niets gebleken van de kritiek die we nu te horen krijgen.”

Gybels bestrijdt dat. „In dat gesprek hebben we een aantal mogelijkheden aangegeven waar naar onze mening bezuinigd kan worden. Daarop is een reactie van de GGD gekomen, maar die vinden we niet bevredigend.”

Op 15 januari vergadert het algemeen bestuur van de GGD, dat bestaat uit vertegenwoordigers van de elf gemeenten. „Dat kan nog een leuke bijeenkomst worden”, voorzien zowel Hagenouw als Gybels.

Onderzoek

De GGD voorziet grote problemen als na de bezuinigingen van het ministerie van WVC op de PNL-gelden, ook de gemeenten nog eens minder geld ter beschikking stellen aan de GGD.

Begin dit jaar wordt onderzoek verricht naar de GGD-taken en de omvang daarvan. Dat moet resulteren in een standaardpakket voor alle gemeenten. Daarnaast kan elke gemeente aanvullende afspraken maken. De GGD wil de nieuwe opzet al per 1 januari 1993 laten ingaan.

● Op veel plaatsen in de regio worden de komende dagen kerstdennen verzameld voor de traditionele kerstboomverbranding. ARCHIEFFOTO: DRIES LINNSEN

BRUNSSUM

● In gemeenschapshuis In 't Ven wordt zondag 5 januari om 11 uur de nieuwjaarsontmoeting gehouden.

● Op donderdag 9 januari houdt de Activiteiten Commissie Treebeek de jaarlijkse kerstboomverbranding op het voormalige mijnterrein in Treebeek. Kinderen kunnen van 17 tot 18.30 uur kerstbomen inleveren, die om 19 uur verbrand worden.

● Harmonieorkest Brunssum geeft morgen, 5 januari, een lunchconcert in gemeenschapshuis Concordia aan de Prins Hendriklaan. Aanvang 11.30 uur. Toegang is gratis.

SIMPELVELD

● Stichting SWOBS start woensdag 8 januari met een derde zwemles voor 50-plussers in het instructiebad te Bochtolt. De prijs bedraagt 39 gulden voor drie maanden. Aanmeldingen via 045-441765/440940

KERKRADE

● Op donderdag 9 en vrijdag 10

januari geven balletleerlingen van de muziekschool Kerkraade en Landgraaf een balletvoorstelling. Deze begint om 19 uur in het Wijngrachttheater. Kaarten zijn verkrijgbaar bij de scholen en kosten vijf gulden.

BINGELRADE

● Harmonie St.-Cecilia houdt zondag 5 januari een nieuwjaarsconcert in het Ontmoetingscentrum. Aanvang 11.15 uur.

EYGELSHOVEN

● Harmonie St.-Caecilia opent zondag haar jubileumjaar met een nieuwjaarsconcert in verenigingslokaal A Genne Kom om 11.00 uur.

Geslaagd

HEERLEN – Aan de Universiteit van Amsterdam slaagde drs J. Th. Klinkenberg uit Heerlen voor het examen historicus economische en sociale geschiedenis.

● Aan de Technische Universiteit Eindhoven slaagden voor het doctoraal examen van de faculteit Technische Bedrijfskunde: M. Rietrae uit Nuth en P. Philips uit Heerlen.

● Bij de faculteit Elektrotechniek slaagden voor het doctoraal examen: F. Dumont uit Kerkraade, K. Verstappen en P. Verhaak uit Heerlen en R. Van Zandvoort uit Voerendaal.

● Voor het doctoraal examen van de faculteit Wiskunde en informatica voor de studierichting technische wiskunde slaagde: M. Rhoen, Brunssum

● Ook aan de TU Eindhoven slaagde de Kerkradenaar P. Scheren in de vakrichting Chemische Technologie.

Bestuur

De Katholieke Schoolvereniging Heerlen en Omstreken heeft een nieuw bestuur. De samenstelling is als volgt: voorzitter P. Bismans, vice-voorzitter H. Vermeer, secretaris H. Rademakers-Borghouts, penningmeester J. Bogman, pastoraal vertegenwoordiger H. Brouwers. Een plaats is nog vacant.

Expositie 80 schilders

BRUNSSUM – In cultureel centrum d'r Brikke-oave in Brunssum is van 5 januari tot en met 21 januari het werk van tachtig amateurschilders te bezichtigen. Het gaat om een overzichtstentoonstelling van de Brunssumse schildersclub Broma.

Centraal figuur bij de expositie is broeder Marius die in 1973 de schildersclub in Brunssum stichtte.

De nu 85-jarige broeder verblijft momenteel in een Maastrichts kloosterbejaardenoord en komt nog elke woensdagochtend naar Brunssum om les te geven.

Burgemeester Henk Riem van Brunssum opent op zondag 5 januari om 15 uur de tentoonstelling.

in gesprek

Herindeling

De conclusie van uw verslaggeefster in het Limburgs Dagblad van 2 januari dat de wonden die door de gemeentelijke herindeling werden veroorzaakt merendeels genezen zijn, is op Wijnandsrade niet van toepassing. In 1982 werd dit dorp met Hulsberg en Schimmert ingelijfd bij Nuth. Het huidige gemeentebestuur is vooral gericht op de kern Nuth.

Ruim vijf miljoen voor het Nuthse gemeentehuis, een nieuwe sporthal en de herinrichting van de markt in Nuth voor ettelijke miljoenen. Voornamelijk uit gelden die door de andere dorpen werden ingebracht, bijvoorbeeld het geld dat gespaard werd uit Centrale-Antennebonneminten in Hulsberg en Wijnandsrade.

In de dorpen is het bedroevend. Kijk maar eens naar het wegen- en groenonderhoud, de straatverlichting, de plannen om het idyllische Wijnandsrade om te toveren tot een groeikern met stedelijke allure. Sportverenigingen in Nuth (bijvoorbeeld hockey) worden op hun wenken bediend, maar Scouting Wijnandsrade heeft na jarenlang soebatten zelf voor een accommodatie moeten zorgen.

Uw verslaggeefster heeft alleen maar gesproken met bestuurders. Die hebben er alle belang bij om te schilderen hoe goed het gaat. De burger mist het contact met het gemeentebestuur. Nu is het gemeentehuis nog slechts enkele uren open en mevrouw de burgemeester is alleen te spreken als het haar uitkomt.

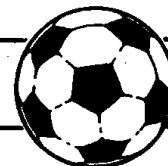
Als burgemeester Strous stelt dat het wethoudersschap na de herindeling professioneler is geworden en bekwaamere mensen aantrekt, dan is dat niet op Nuth van toepassing. Wijnandsrade had voor de herindeling een college van B en W waaraan het Nuthse college bij lange na niet kan tippen.

De tevredenheid van de bevolking was groot. Dat is nu wel even anders!

Indien de herindeling kon worden teruggedraaid, was dit het beste wat Wijnandsrade deze eeuw kon overkomen.

Helaas geven politici hun mislukken nimmer ruitertlijk toe.

WIJANDSRAD, J. J. A. Jetten.

Jan van Tuyl: 'Parijs-Kaapstad is niet meer zo leuk' Rally bedreigt kinderlevens

BOUAR - Jan van Tuyl en Bert Winkler vinden de rally Parijs-Kaapstad de laatste dagen te gevaarlijk. Niet voor zichzelf, maar voor de kinderen in donker Afrika. „Het is niet meer zo leuk,” verzuchtte Van Tuyl na de etappe van Sarh naar Bouar in de Centraal Afrikaanse Republiek. „Ik rijd liever door de woestijn.” Hij en navigator Winkler besturen de tweede auto van het team Tijsterman, die moet zorgen voor snelle assistentie. „We rijden door allerlei dorpen. Die mensen zijn helemaal geen verkeer gewend. Zeker geen auto's en motoren, die met meer dan honderd kilometer per uur scheuren. Wij kiezen zelf voor de risico's, maar ik zou niet graag verantwoordelijkheid dragen voor de dood van een paar Afrikanen.”

Bovendien is inhalen op de smalle wegen nauwelijks mogelijk. „We rijden in de file,” viel Kees Tijsterman in. „De race is gelopen. Een van de Mitsubishi's wint.”

Gewonden

Wat het gevaar betreft, geven de feiten Van Tuyl gelijk. Tijdens de etappe over 663 kilometer, waarvan bijna een kwart als klassementsproef, raakten twee kinderen gewond doordat ze werden aangereid. Het ene kind was licht gewond, het andere ernstig. Zij zijn voor hun herstel afhankelijk van de behandeling in een ziekenhuis in Tjassad. Ritwinnar Ari Vatanen vertelde, alsof het niets bijzonders was, dat hij het eerste gedeelte gemedeld 153 kilometer per uur kon rijden. Een aantal jaren geleden nam de organisatie zich nog voor de bewoende wereld zoveel mogelijk te mijden in verband met de hoge snelheden.

Gisteren passeerde de karavaan de grens met de Centraal Afrikaanse Republiek, waar president Jean-Bedel Bokassa in het recente verleden uitgroeide tot een morbide en ongekend wrede dictator. Bokassa is verdreven. Een berooid land is gebleven, dat ondanks de papieren onafhankelijkheid niet zonder Frankrijk kan. Bouar getuigt duidelijk van de Franse aanwezigheid. In het dorpje is de grootste Franse militaire basis van het Afrikaanse land.

Voor Van Tuyl is de tocht door donker Afrika de enige reden voor deelneming. De wedstrijd naar Dakar had hij na zeven edities wel gezien. Als handelaar doet hij nogal wat zaken in Afrika. Als grapje beloofde hij een collega in Zuid-Afrika een aantal brochures persoonlijk te kopiëren.

Hij aankomst te Sahr, donderdagochtend, had het Nederlandse duo ruim vier uur op de koploper verloren. Na dertig kilometer ging de radiotelefoon stuk, alle auto's passeerden de gele Toyota. Van Tuyl en Winkler repareerden en startten een nieuwe inhaalrace. Op de smalle wegen lieten zij nog een stuk of veertig vrachtwagens achter zich. Jan van Tuyl, Brusselaar met een Nederlands paspoort, coureur/monteur, 50 jaar, zeven keer Parijs-Dakar, en Bert Winkler, in Laren geboren, 28 jaar, navigator, finishten na twaalfen.

Vanwaar die haast van pakweg de nummer vijftig in het klassement? „Als we een kwartier later waren binnengekomen, hadden we tien uur straf tijd gekregen. We willen een beetje voorin het klassement blijven, anders hebben de Tijster-

mannen niets meer aan ons,” aldus Winkler. De deelnemers startten namelijk beurtelings, de besten in het klassement als eersten. De chauffeur nam voor de gelegenheid alle risico's, ramde een paar bomen, week af van de weg en kwam redelijk gehavend aan.

Bosbrand

Vrijdag was het spannendste moment een bosbrand aan beide zijden van de smalle weg. „Ik voelde mijn wangen gloeien door het open raam,” aldus Winkler.

Over organisator Gilbert Sabine hebben ze weinig positiefs te melden. Geen persoonlijkheid. „Men zegt wel eens dat de zoon het bedrijf van zijn vader kapotmaakt,” zegt Van Tuyl. „Gilbert maakt de zaak zijn zoon stuk.” Als voorbeeld geven de twee de organisatie rond het konvooi naar N'Djamena, dat nodig was wegens politieke onrust in het gebied. „Hij ging twee uur discussiëren met motorrijders die niet verder wilden. Thierry zou gezegd hebben: doorrijden, nu met een, geen gezeur.”

● Hubert Auriol, leider in het algemeen klassement, doet met zijn Mitsubishi enig stof opwaaien.

Oranje met kampioenenmaker Fritz Sdunek naar Barcelona

Boksbond contracteert coach van Vanderlijde

ROTTERDAM - Fritz Sdunek, de persoonlijke trainer van Arnold Vanderlijde, zal ook in de aanloop naar en tijdens de Olympische Spelen van Barcelona fungeren als coach van de Nederlandse amateurbokstop. De voormalige Oostduitser, die in november de Nederlandse ploeg al begeleidde bij de wereldkampioenschappen in Sydney, is mede op voorstel van Vanderlijde naar voren geschoven als de meest geschikte opvolger van de in oktober ontslagen bondscoach Stan van den Driessche. De overeenkomst van de Nederlandse boksbond met Sdunek geldt in principe voor het kalenderjaar 1992.

Hij treedt op parttime-basis in dienst van de boksbond. 's Morgens werkt hij als ingenieur bij het chemieconcern Bayer in Leverkusen,

de rest van de dag traint en coacht hij de boksers van die club, die uitkomt in de Bundesliga.

Europees kampioen Arnold Vanderlijde, reeds genomineerd voor de Spelen, en de Arnhemmer Orhan Delibas, Olympisch kandidaat, maken deel uit van het team van Leverkusen. Het ligt in de bedoeling, dat 'kampioenenmaker' Sdunek met een zekere regelmaat trainingsweekenden belegt op Papendal en Nederlandse afvaardigingen begeleidt in interlands en toernooien.

Sdunek heeft de leden van de selectiecommissie verzekerd niets uitstaande te hebben met de dopingaffaire die Gunther Debert, de topsport-coördinator van de Duitse amateurboksbond, onlangs zijn baan kostte. De bond beschikt over concrete aanwijzingen dat Debert als bondscoach van de DDR betrokken was bij het systematisch toedienen van doping aan boksers. Sdunek was jarenlang de rechterhand van Debert en tweede man in de hoek bij DDR-boksers.

sures, gezakt naar de 116e plaats op de wereldranglijst.

● **VOETBAL** - Sparta heeft ook op de tweede dag van het zaalvoetbaltoernooi in Innsbruck twee keer verloren. Zowel tegen FC Tirol als tegen Austria Salzburg was de uitslag 1-5.

● **VOETBAL** - Robert Prosinecki is aan de banden van zijn rechterknie geopereerd. De Joegoslav, die met Rode Ster Belgrado de Europese bekerfinale won, heeft door zijn blessure na zijn transfer slechts drie competitiewedstrijden en twee duels in het toernooi om de UEFA-beker voor Real Madrid gespeeld.

● **TENNIS** - Pat Cash heeft een contract met de Hamburgse club Ah der Alster getekend voor het spelen van wedstrijden in de Duitse competitie. Cash ontvangt voor zijn handtekening 55.000 gulden. De Australiër won Wimbledon in 1987, maar is sindsdien, mede door blessures, gezakt naar de 116e plaats op de wereldranglijst.

● **VOETBAL** - Heracles heeft Azing Griever (46) aangesteld als opvolger van de per 1 januari vertrokken manager technische zaken Ad Zonderland. Griever heeft tussen '84 en '82 in het doel gestaan van GVAV, FC Groningen en Heerenveen.

● **DAMMEN** - Niet Ludwig Pietershove, maar Anatoli Gantwarg heeft het sneldamtoernooi van Venlo op zijn naam geschreven. Maarten de Heer was met een zeventiende plaats de beste Limburger.

● **ZEILEN** - De broers Willem en Gerhard Potma bezetten na twee races in de strijd om de wereldtitel zeilen in de Flying Dutchmanklasse de vijfde plaats in het klassement. De tiende plaats in de openingsrace bij de Nieuwzeelandse plaats Tauranga liet het duo volgen door de vijfde positie in de tweede race. De Duitsers Willem en Kemlin leidden.

6-4, Fragnière-Maleeva/Hlasek - Sukova/Novacek 4-8. Wellington, mannen, 350.000 gulden, kwartfinales: Targov-Haarhuis 7-6 6-3, Volkov-Nmacek 6-3 6-4, Washington-Nargiso 6-3 3-2, Nargiso geeft geblesseerd op, Koslovski-Evernden 3-6 6-1 6-2.

Brisbane, vrouwen, 270.000 gulden, kwartfinales: McQuillan-Kohde-Kilch 6-3 6-3, Magdalena Maleeva-Zrubakova 6-4 7-5, Graham-Endo 6-2 6-3, Proviss-Temesvari 6-3 6-0.

Adelaide, mannen, 350.000 gulden, kwartfinales: Ivanisjevic-Rosset 6-4 7-6, Shelton-Gilbert 7-5 6-4, Bergström-Delaitre 6-1 6-3, Steeb-Engqvist 7-6 7-6.

Heemskerk, Nationaal Indoor Jeugdtoernooi: JE16 Boesten-Goderus 6-4, 5-6, 1-6; Drentje-Rovers 3-6, 3-6; Wassen-Nieuwhoff 6-3, 6-3; Schalken-Thiessen 6-2, 6-2; kwartfinales: Wassen-Scholten 6-3, 6-3; Schalken-Pijnenburg 6-2, 4-6, 6-2; ME16 Mostard-Vioen 6-5, 4-6, 6-1; JE14 Ricker-Greeve 0-6, 4-6; JE12 Pelt-Riemersma 6-4, 6-2; Onk-Heinhuis 6-4, 6-4; kwartfinales: Pelt-Kandel 4-6, 6-5, 6-5; Onk-Scholten 4-6, 5-6; ME12 Bruls-Gansseman 4-6, 6-4, 6-4; kwartfinales: Bruls-Van Beusekom 6-0, 6-2.

TENNIS
Perth, Hopmancup, finale: Zwitserland-Tsjechoslowakije 2-1; Fragnière-Maleeva - Sukova 6-2 6-4, Hlasek-Novacek 6-4

trainerscarrousel

MUNSTERGELEEN - Derdeklasser SVM uit Munstergeleen heeft het contract met trainer Wil Rouwet met een jaar verlengd. Het wordt het derde seizoen

dat Rouwet werkzaam zal zijn bij SVM.

SITTARD - De voetbalvereniging Almania uit Broeksittard heeft de verbintenis met trainer Hans Engbersen met twee jaar verlengd. Engbersen gaat zijn tweede jaar in bij de tweedeklasser.

● Fritz Sdunek en Arnold Vanderlijde slaan ook in het Olympisch jaar de handen in elkaar. Foto: Foto: CHRISTA HALBESMA

Haarhuis gewipt in Wellington

Immigranten bezorgen Zwitserland Hopmancup

PERTH - Zwitserland heeft voor de eerste keer de Hopmancup voor

gemengde tennisteams gewonnen. In de finale tegen Tsjechoslowakije was in Perth de beslissing na de enkelspelen al gevallen. Manuela Fragnière-Maleeva won de eerste partij met 6-2 6-4 van Helena Sukova. Vervolgens wees Jakob Hlasek met 6-4 6-4 Karel Novacek terug.

Twee immigranten grepen voor Zwitserland de hoofdprijs, bestaande uit 220.000 gulden en een met diamanten ingelegde tennisbal. Manuela Fragnière-Maleeva komt uit Bulgarije, maar nam door haar huwelijks enkele jaren geleden met haar trainer de Zwitserse nationaliteit aan. Jakob Hlasek zag in Tsjechoslowakije het levenslicht en verhuisde als vierjarige met zijn ouders naar Zürich.

Zwitserland, eind deze maand in Den Haag met vermoedelijk Hlasek en Rosset tegenstander van Nederland in de hoofdgroep van het mannentoernooi om de Davis Cup, volgde Joegoslavië als beheerder van de Hopmancup op. Monica Seles en Goran Prpic zegevierden vorig jaar, maar konden hun titel wegens de

problemen in hun land niet verdedigen.

Het Duitse droompaar Boris Becker/Steffi Graf, dat in de halve finales van Tsjechoslowakije verloor, likte zijn wonden. De met griep tobende Graf kwam gisteren haar houterkamer niet af. Becker kon slechts licht trainen wegens tegen Novacek opgelopen knieletsel. Hij vliegt in het weekeinde naar Melbourne, waar Becker - als de blessure niet verergert - vanaf 13 januari zijn open Australische tennistitel zal verdedigen. Graf mag van de dokter voorlopig nog niet vliegen.

Paul Haarhuis is tijdens het met 350.000 gulden gedoteerde tennistoernooi van Wellington in de kwartfinales blijven steken. De Eindhovenenaar, tweede op de plaatslijst, verloor in twee sets van de ongeplaatste Amerikaan Jeff Tarrango: 6-7 3-6. Haarhuis gaf zich in de eerste set pas na felle strijd gewonnen. De tiebreak verloor hij uiteindelijk met 12-14.

Heerenveen verder met Korbach

HEERENVEEN - Het bestuur van SC Heerenveen is van plan ook volgend seizoen door te gaan met hoofdtrainer Fritz Korbach. Korbach kwam halverwege het seizoen 1989-1990 van Go Ahead Eagles naar Heerenveen en promoveerde met Heerenveen via de nacompetitie naar de eredivisie. Na degradatie, vorig seizoen, uit de eredivisie is het streven er dit seizoen op gericht terug te keren op het hoogste plan.

Commodore mag terugkomen

HAARLEM - Commodore Den Helder mag bij de Haarlemse Basketbalweek nog eenmaal terugkomen. De Nederlandse kampioen won gisteren in de verliezersronde met 100-94 van Levi's WBL en gaat zondag op voor de vijfde plaats. Werd donderdag in de kwartfinale verrast van Bowling Green State University verloren, nu lieten de Helderse spelers zich niet van de wijs brengen door de opnieuw striemende fluitconcerten. Okke te Velde hield het hoofd koel en scoorde in de spannende slotfase de beslissende punten.

Duits skiteam extra beveiligd

KRANJSKA GORA - Het Duitse skiteam wordt dit weekeinde in Kranjska Gora, waar de reuzeslalom en slalom in de strijd om de wereldbeker skiën voor mannen op het programma staan, extra beschermd. Door de organisatie zijn in het Slovenische skioord speciale veiligheidsmaatregelen getroffen. De Duitsers worden streng bewaakt uit voorzorg voor mogelijke aanslagen door Serviërs, omdat Duitsland Slovenië en Kroatië als zelfstandige staten heeft erkend. Servië heeft die erkenning hevig bekritiseerd.

Piquet start eigen renstal

MONACO - Nelson Piquet begint een eigen racesteam. Dat maakte de meervoudige wereldkampioen Formule 1 gisteren bekend. De 39-jarige Braziliaan richt een Formule 3-renstal op. Daarmee wil hij zijn beschermeling Olivier Beretta op weg helpen naar de Formule 1. Het Piquet Racingteam heeft als basis het Britse Snetterton-circuit gekozen. Piquet, titelhouder in 1981, 1983 en 1987, heeft zijn jonge landgenoot al geruime tijd onder zijn hoede. Beretta won vorig jaar in Pau al een Formule 3-race.

Volleybalsters experimenteren

BREMEN - De Nederlandse damesvolleybalploeg heeft ook de tweede wedstrijd van het toernooi in Bremen verloren. Coach Murphy relativeerde het verlies van 2-3 (15-11 14-16 3-15 en 10-15) tegen het gastland Duitsland opnieuw met de mededeling dat 'het in deze fase uitsluitend gaat om de experimentele waarde'. Oranje won in de bijna anderhalf uur durende partij de eerste twee sets. Pas nadat Murphy zijn jeugdspelsters had ingezet, onder wie de pas 16-jarige Jettie Fokkens, kon Duitsland het initiatief naar zich toetrekken.

Markies van Samaranch

MADRID - Juan Antonio Samaranch, voorzitter van het Internationaal Olympisch Comité, is door de Spaanse koning Juan Carlos in de adelstand verheven. Hij draagt voortaan de erfelijke titel 'Markies van Samaranch'. Volgens officiële bronnen werd de 71-jarige Catalaan onderscheiden voor zijn werk ter bevordering van de sport en toenadering tussen volken. De Spaanse regering heeft eind vorig jaar formeel toegestemd.

Wassen-Schalke halve finale in Heemskerk

HEEMSKERK - In het nationale tennistoernooi van Heemskerk ontmoeten Rogier Wassen en Sjeng Schalken elkaar vandaag de halve finale bij de jongens tot en met 16 jaar. Wassen boekt overwinningen tegen achtervolgers Menno Nieuwhoff (6-6 3-6) en Edgar Scholten (6-3, 6-3). Schalken won tegen Guido Thiessen met tweemaal 6-2. Tegen Sander Pijnenburg had hij drie sets (6-2, 4-6, 6-2) nodig voor de winst.

Bij de meisjes tot en met 16 jaar staat Lili Mostard in de kwartfinale na de overwinning op Floortje Vioen (6-5, 4-6, 6-1). Bij de jeugd tot en met 12 jaar staan de Limburgers Remy Pelt en Brecht Bruls bij de laatste vier.

Daniel Jongen en Hans Coumar zijn nog in de strijd voor een plaats in het Astenhofstoernooi. Asten te bereiken. In de tweede ronde versloeg Jongen, die eert van Bas Bergmans (8-2) gewonnen had, provinciegenoot Marj Merry met 8-5. Hans Coumar schakelde de Brabander Manens Peters uit met 8-3.

knvb-beker

VANDAAG
Tijde ronde:
Rijnsdijk-Eindhoven

MORGEN
Derde ronde:
Ajax-FC Den Haag

Vierde ronde:
Rheden-VVV
FC Utrecht-Emmen
Sparta-Vitesse
RBC-Feyenoord

eerste divisie

MORGEN
TOP-NAC

oefenvoetbal

VANDAAG
Aster-MVV 20.00

MORGEN
Fortuna-Cambuur in Nunhem 14.30

Albion-Schimmert 11.30
RHC-Versluis 14.00

DINSDAG
Albion-Haslou 19.30

PARLIJS-KAAPSTAD

Nieuw, Centraal Afrikaanse Republiek, volgende etappe, Sahr-Bouar. Auto's: 1. Vatanen/Berglund (Citroën) 6 min. 55 sec. straf tijd, 2. Waldegard/Gallagher (Citroën) op 1.45, 3. Weber/Hilmer (Mitsubishi) 3.31, 4. Weber/Hilmer (Mitsubishi) 4.43, 5. Auriol/Monnet (Mitsubishi) 4.43, 6. Servia/Puig (Lada) 6.38, 7. Ickx/Lemoyne (Citroën) 7.43, 8. Lartigue/Destaillats (Citroën) 10.04, 9. Ambrosino/Guehenec (Citroën) 10.06, 10. Wamburgue/Vanouroux (Toyota) 10.25, 11. Tijsterman/Tijsterman (Toyota) 30.08, 12. Van Tuyl/Winkler (Toyota) 42.31. Klassement: 1. Auriol 14.06.22, 2. Weber 32.08, 3. Shinozuka 32.35, 4. Waldegard 13.25, 5. Vatanen 32.47, 6. Lartigue 34.31, 7. Ickx 42.49, 8. Servia 50.08, 9. Ambrosino 51.14, 10. Wamburgue 54.12, 11. Tijsterman 17.28, 12. Van Tuyl 22.09.58. Motors: 1. Charbonnet (Suzuki) 1.13.27, 2. Orioli (Cagiva) 0.15, 3. Sotelo (Gilera) 6.57, 4. Morales (Cagiva) 1.01, 5. Peterhansel (Yamaha) 1.22, 6. Arcarons (Cagiva) 1.28, 7. Wagner (Suzuki) 1.29, 8. Cavandoli (Yamaha) 1.57, 9. Magnaldi 2.11, 10. Lartigue (Yamaha) 2.18. Klassement: 1. Peterhansel 24.47.22, 2. Laporte (Cagiva) 6.49, 3. Arcarons 23.14, 4. Morales (Cagiva) 23.42, 5. Magnaldi 32.53, 6. Pizarro

sport in cijfers

(Yamaha) 49.19, 7. Lalay (Yamaha) 1.09.13, 8. Magnaldi 1.23.42, 9. Wagner 1.26.45, 10. Orioli 3.02.46.

BASKETBAL

Haarlem, Basketbalweek, achtste dag. Veriezersronde: Commodore Den Helder-Levi's WBL 100-94 (51-52). Kwartfinales: Pro-Specs Den Bosch-Hapoel Eilat 97-90 (50-42).

VOLLEYBAL

Bremen, internationaal toernooi vrouwen, derde speeldag: Nederland-Duitsland 2-3 (15-7 15-11 14-16 3-15 10-15); Cuba-Roemenië 3-1 (15-3 15-5 13-15 15-7). Stand: Rusland 2-4 (6-2), Cuba 2-4 (6-2), Duitsland 3-4 (7-7), Nederland 2-0 (3-6) Roemenië 3-0 (4-9).

SCHAATSEN

Heerenveen, NK afstanden. Vrouwen, 1500 m: 1. Voetlink 2.08.19, 2. Van Gen-

nip 2.09.57, 3. Van Schie 2.10.26, 4. Stam 2.11.53, 5. Zijlstra 2.11.95, 6. Zwolle 2.12.19, 7. Ossendrijver 2.12.98, 8. Bijlma 2.13.11, 9. Grimbergen 2.13.89, 10. Van der Voort 2.15.03, 11. Thomas 2.16.29, 12. De Vries 2.17.03, 13. Brunia 2.17.80, 14. Meijer 2.41.92 (val).

Mannen, 1500 m: 1. Ritma 1.56.77, 2. Visser 1.56.80, 3. Zandstra 1.56.12, 4. Bos 1.56.72, 5. Straathof 1.56.89, 6. Van der Burg 1.57.39, 7. Veldkamp 1.57.91, 8. Schreuder 1.58.54, 9. Van den Brink 1.58.58, 10. Duba 1.58.88, 11. Leeuwangh 1.59.23, 12. Oetens 1.59.69, 13. Heermeen 1.59.97, 14. Jan Terpstra 2.00.36, 15. De Vries 2.00.83, 16. Andries Kramer 2.01.35, 17. Nijdam 2.01.58, 18. Van der Vlies 2.01.62, 19. Groeneveld 2.01.96, 20. Fortijk 2.02.44.

TENNIS

Perth, Hopmancup, finale: Zwitserland-Tsjechoslowakije 2-1; Fragnière-Maleeva - Sukova 6-2 6-4, Hlasek-Novacek 6-4

Sandra Voetelink geeft Yvonne van Gennip het nakijken

Ben van der Burg uitgeschaatst

• Sandra Voetelink schaatst in een rechtstreeks duel op de 1500 meter weg van Yvonne van Gennip.

HEERENVEEN – Herr dr. Müller-Wohlfahrt, arts te München, kreeg Stephen Roche weer aan het fietsen en Boris Becker aan het tennissen, maar Ben van der Burg niet aan het schaatsen. Gistermorgen even over elven strandde Van der Burg's desperate poging in Heerenveen om zich in de olympische 1500 meter-ploeg te rijden. Na krap twee minuten was de met een heupblessure tobende rijder uit Den Hoorn een niets- en tegelijk ook alleszeggende zesde plaats rijker en vele illusies armer. Adieu Albertville, adieu seizoen, en misschien ook wel adieu carrière.

Voorlopig hangen zijn schaatsen in de hoogste wilg, die er in het Westland te vinden is. De volgende afspraak met Müller-Wohlfahrt is afgezegd. „Het enige, wat ik nu wil, is rust. Ik ga eerst een stapje terugdoen. Misschien dat ik er dan weer zin in krijg. Wie weet herstel ik nog zodanig, dat ik me tijdens het NK allround kan plaatsen voor het wereldkampioenschap in Calgary, maar dat zien we later wel”, aldus de 23-jarige Van der Burg, die in 1990 nationaal kampioen op de 1500 en 5000 meter werd, alsmede eerste bij het NK allround en tweede op het WK in Innsbruck.

In het NK eiste Sandra Voetelink kersen een hoofdrol op. Wie in eigen land Yvonne van Gennip op een van haar gouden afstanden verslaat, moet van goeden huize komen. Als dat ook nog gebeurt in een rechtstreeks duel, krijgt die verrichting werkelijk allure. Sandra Voetelink greep op de 1500 meter het eerste nationale afstandskampioenschap in haar loopbaan (2.08.19). Juniorentitels sprint en allround werden al eens haar deel. Na de afstandskampioenschappen – op de eerste dag werd ze tweede op de 500 meter – kan geen Olympische keuze meer om haar heen.

Alleen de begeleidingscommissie kernploegen was nog niet geheel overtuigd. Voorzitter Dick van Zanten wil Voetelink wel eens op de vijf kilometer in actie zien alvorens haar aan te wijzen voor de Europese titelstrijd. Haar prestatie, vandaag, wordt vergeleken met die van haar naamgenoot Zwolle, die in het klassement over twee afstanden (1500 en 3000 meter) achter de al geselecteerde Van Gennip, Lia van Schie en Carla Zijlstra vierde staat. De naam van Voetelink komt op dat lijstje niet voor, omdat zij op de openingsdag van het Heerenveense toernooi afzag van de drie kilometer.

Mario Piqué te duur voor VVV

VENLO – Mario Piqué komt niet naar VVV. De 25-jarige middenvelder van Go Ahead Eagles, die bij de Deventer club op de reservebank zat, is na enkele proeftrainingen inclusief anderhalve oefenwedstrijd afgetest. Trainer Henk Rayer vindt Piqué 'best een aardige voetballer met mogelijkheden', maar de huursom van veertig mille voor vier maanden acht hij 'te gortig'.

De VVV-trainer kan morgen voor het bekerduel in Rheden tegen de plaatselijke hoofdklasser wel beschikken over Michel Haan die zijn officieel debuut zal maken. Niet van de partij is Rob van der Kaay die bij een val met de fiets zijn kniebanden bleesde. Maurice Rayer, Niels Geresstein en Geert Braem ontbreken wegens griep.

Manager Wiel Teeuwen, die half december met hartklachten in het ziekenhuis werd opgenomen, laat zich weer dagelijks in stadion De Koel zien. 'Veel wandelen en afslanken' luidt het devies van de arts. Wiel Teeuwen blijft overigens bij zijn besluit om na dit seizoen te stoppen. De club is op zoek naar een opvolger.

Opstelling VVV: Roex, Verberne, Weerts, Polman, Ruttien, Smits, Vanderbroeck, Spee, Venetiaan, Haan, Driessen. Reserve: Custers, Van Leenders, Graef, Orië, Hanfada.

Rotterdam stopt superreeks Eaters

Van onze correspondent THEO KEYDENER

ROTTERDAM/HEERLEN – Na een ongeslagen reeks van veertien wedstrijden heeft Meetpoint/Eaters de eerste nederlaag geleden. In Rotterdam tegen Gunco Panda's gingen de Geleense ijshockeys onderuit met 7-5 (3-2, 2-2, 2-1). De wedstrijd in de Weenahal vertoonde drie periodes lang een gelijkopgaande, spannende strijd. Het was het eerste verlies van Meetpoint/Eaters sinds de komst van coach Cliff Stewart.

De Eaters kwamen door een doelpunt van Hein de Pont vrij snel op voorprong, die enkele minuten later door Appie Boot ongedaan werd gemaakt: 1-1. Rotterdam, dat enkele weken geleden in eigen huis tegen de Limburgers een punt verspeelde, liep vervolgens door twee doelpunten van Sevcik uit tot 3-1. Even voor tijd verkleinde Rick Boh de marge tot 3-2.

In de tweede 'act' schoof de Can-

dees Troy Binnie 3-3 achter de Rotterdamse doelman. Geleen knokte verder en ont kwam aan een achterstand toen het knap een minderheidsituatie uitspeelde. De Brabander Mari Saris bracht de Geleens opnieuw aan de leiding: 3-4.

Beide teams hadden voldoende kansen, maar alleen Tijnagel kon voor de thuisclub scoren. Met een 4-4 tussenstand werd voor de laatste maal gerust. De beslissing viel in de derde periode. Enkele defensiefouten liidden de nederlaag van de Eaters in. Hille, Herkenrath en Sevcik tilden de score voor de Zuidhollanders naar 7-5. Eaters' enige doelpunt in deze periode scoorde Troy Binnie. De nieuwkomers De Klein en Janssen waren alleen in de eerste twee periodes van de partij. Risto Mollen, nog altijd gekweld door blessures, bleef aan de kant. QL

Eatersverdediger en Belgisch international Mike Pellegrims is door de tuchtkommissie voorwaardelijk voor vier wedstrijden geschorst met een proeftijd tot eind december.

Henk Duut en Anton Janssen tevreden over heroptreden

Fortuna met minimaal verschil voorbij EHC

Van onze correspondent MAARTEN DE KEVER

HOENSBROEK – Fortuna Sittard heeft gisteravond in de eerste oefenwedstrijd na de winterstop tegen hoofdklasser EHC niet kunnen overtuigen. De tegenstand van de Hoensbroekse was dermate groot, dat er door de eredivisieploeg maar een keer gescoord kon worden. Dat was na 22 minuten in de eerste helft, toen een voorzet van Fuat Usta door EHC-verdediger Antoine Nöllgen in eigen doel werd gewerkt. Daarna kreeg Fortuna nog enkele goede mogelijkheden, maar het ontbrak aan zelfvertrouwen bij het afwerken.

EHC, dat in tegenstelling tot de meeste amateurteams die tegen een profclub spelen, niet in zijn schulp kroop, had ook een aantal goede mogelijkheden. De kansen bleven echter onbenut.

Bij Fortuna maakten Henk Duut en Anton Janssen hun comeback.

Vooraf eerstgenoemde toonde zich tevreden. Duut: „Het gaat me, in tegenstelling tot een half jaar geleden, gemakkelijk af. Ik hoef me niet meer te forceren en ben in ieder geval klaar voor de tweede helft van de competitie.”

Anton Janssen, de linkerspits, stap-

te na afloop met gemengde gevoelens van het veld. „Het is natuurlijk even wennen. Als je na vier maanden weer eens op het veld staat mis je wedstrijddrives, aan de andere kant ben ik blij dat ik weer eens kon voetballen. Van mijn blessure heb ik gelukkig geen last meer. Na elke wedstrijd en training komt er wel weer vocht in de knie, maar dat is niet noemenswaardig.”

Basisopstelling EHC: Veldman, Nöllgen, Grassi, Wijnen, Ijpelaar, Derrez, Muermans, Merk, Looijens, Adam, Coolen. Opstelling Fortuna Sittard: Hesp, Maessen, Duut, Vergoossen (46. Samuel), Paul Janssen, Usta (46. Barmentloo), Driessen, Mordang, Sneekes, Losada (75. Custers), Anton Janssen.

• Meetpoint/Eaters, hier in de persoon van goalie Jef Vijfschaft, ging voor het eerst sinds lange tijd onderuit.

Van onze sportredactie

HEERENVEEN – Falco Zandstra, Bart Veldkamp, Thomas Bos en Rintje Ritsma vertegenwoordigen Nederland tijdens het Europees kampioenschap schaatsen over twee weken in Heerenveen. Voor Zandstra en Ritsma is het de eerste keer, dat ze aan een EK meedoen. Ritsma, de kampioen van de 1500 meter, heeft het aan Leo Visser te danken, dat hij erbij kan zijn.

Leo Visser laat EK links liggen

Visser heeft afgezien van deelname aan het toernooi in de Thialf-hal. Hij geeft de voorkeur aan zijn voorbereiding op de Olympische Spelen. Bovendien moet hij van 10 tot en met

14 januari nog voor zijn werkgever (KLM) op pad naar Tokio.

Visser: „De Spelen zijn voor mij heilig. Ze zijn de enige reden, dat ik nu nog schaats. Ik ben bang, dat de naam aan het EK ten koste gaat van mijn prestaties in Albertville.”

De Spelen beginnen op 8 februari. De Nederlandse schaatsers leggen na het EK de de laatste hand aan de voorbereiding in Davos.

Voor het laatste tweëntwintig ploegen in Tour

PARIS – Dit jaar worden voor het laatste tweëntwintig ploegen toegelaten tot de Ronde van Frankrijk. Zestien krijgen aan de hand van de FICP-rangschikking na de Ronde van Spanje direct een startbewijs. Evenals voorgaande jaren wordt het verstrekken van wild cards bepaald door de stand van de wereldranglijst na de Ronde van Italië en de Dauphiné Libéré.

„In 1993 komen twintig ploegen van negen renners aan de start”, aldus directeur Leblanc. Evenals voorgaande jaren is de Tour de France gedoteerd met 3,5 miljoen gulden. Voor de winnaar ligt 700.000 gulden klaar.

Roda JC scoort slechts twee keer tegen SVN

Van onze correspondent WILLY WINGEN

LANDGRAAF – In het oefenduel tegen hoofdklasser SVN werd opnieuw duidelijk hoe moeilijk Roda JC dit seizoen tot scoren komt. De Kerkraadse ploeg sloot het treffen weliswaar winnend af (0-2), maar had net als vijf dagen geleden tegen de nationale ploeg van Nigeria de grootste moeite om een vrij compacte verdediging open te splitsen.

Trainer Adrie Koster zag met het oog op het belangrijk bekerduel tegen FC Groningen, komende woensdag, ook dat Roda JC met name in de eerste helft veel te traag speelde. SVN bood knap tegenstand, hield het spelveld klein en bleef bijna moeiteloos overeind. SVN kroop slechts een maal door het oog van de naald toen de loeier van Gene Hanssen buiten bereik van doelman Leon Pruisscher op de lat uiteen spatte. Ook Stefan Janssen was na een splijtende pass van Hanssen dicht bij de openingstreffer. Hij liet de bal echter klungelig van zijn voet springen.

Roda-trainer Koster: „In de eerste helft verliep de opbouw veel te traag. De bal werd te lang rond gespeeld en de spelers maakten veel te weinig gebruik van de diepte. Gelukkig veranderde dat na rust, waardoor er prompt wat kansen ontstonden.”

Pas na een dik uur brak Roda JC de score open. De vrijwel onzichtbare Max Huiberts schoof de bal in de voeten van Michel Broeders en diens voorzet werd door Graham Arnold simpel verlengd: 0-1. Ajah Wilson Ogechukwu en Stefan Janssen hadden de voorsprong nog verder kunnen uitbouwen, maar faalden hopeeloos. Roda ontsnapte zelfs aan de gelijkmaker toen Broeders Bernd Körfer in het strafschopgebied onderuit haalde en arbiter Goffin alle SVN-protesten wegwaaipte. Pas in de slotminuut slaagde Ogechukwu er eindelijk in om het hakballetje van Arnold na Hofmans voorzet in een doelpunt om te zetten: 0-2. Er waren vierhonderd toeschouwers.

Opstelling SVN: Pruisscher (46. Reumkens), Pluijmen, Van Hoof, Duijff, Reintjens (46. Mennens), Joosten, Zenden, Körfer, Dautzenberg, Neilsen (68. Schaepkens), Hensels.

Opstelling Roda JC: Smits, Senden (49. P. Janssen), Trost, Verhagen (46. Ajah Wilson Ogechukwu), Luijpers, Broeders, Hofman, Hanssen, Arnold, S. Janssen, Huiberts.

(ADVERTENTIE)

IJSSTADION GELEEN

Zondag 5 januari '92, 18.00 uur

MEETPOINT Eaters tegen

Agpo Trappers Tilburg

'Eén foutieve beslissing wordt uitgebreid op TV herhaald'

Frans Houben fluitend verder

ECHT - „Wij, de scheidsrechters, zijn er aan gewend. Eén foutieve beslissing van ons komt 's avonds uitgebreid op TV, net als het fantastische doelpunt van de spits, die overigens eerst vier keer gefaald heeft." Thuis in Maria-Hoop, een kerkdorp in de gemeente Echt, relativeert Frans Houben de kritiek, die er ook aan zijn adres wel eens is. In de laatste maanden zelfs een paar keer, nadat hij vele seizoenen als regelrechte topser op de velden rondliep.

„De kritiek komt overigens uit een bepaalde hoek, in ieder geval niet van de mensen, die de rapporten maken. De beoordelingen over mij verschillen niet met vorige jaren." Anderzijds is hij toch de eerste om toe te geven, dat zijn optreden bij De Graafschap contra Feyenoord, om de wedstrijd op 3 november vorig jaar maar als voorbeeld te noemen, zeker niet de schoonheidsprins verdiende. Het feit, dat hij Blinker van Feyenoord vroegtijdig naar de kleedkamer stuurde was overigens volkomen terecht.

en gene al denken, dat ik een paar collega's heb voor wie een uitzondering gemaakt is, maar dat is verklaarbaar. Cees Bakker fluit langer dan ik internationaal. Engeland en Spanje, die vanwege hun voetbalreputatie ieder zeven arbiters op deze lijst hebben, kregen dispensatie om andere redenen. De betreffende bonden konden op het geplande tijdstip geen voldoende opvolgers presenteren. Kijk, ik had misschien nog wel een jeugdinterland toegewezen kunnen krijgen of een wedstrijd uit een EC-toernooi voor zover de kwartfinale hierin nog niet bereikt is, maar dan vind ik het toch beter dat men een jongere de kans geeft."

Frans Houben wil het niet met zoveel woorden zeggen, maar als hij over tweeëneenhalf jaar ook in het Nederlandse voetbal de VUT-gerechtigde leeftijd bereikt heeft, kan hij toch terugkijken op een achtjarige loopbaan in de betaalde sector. In ieder geval, toen hij halverwege de jaren zeventig zijn debuut maakte in Montfort bij de wedstrijd tussen RKSNA 4 en RKVV 2 in de derde klasse van de Afdeling Limburg, kon hij onmogelijk vermoeden ooit nog eens in de top te acteren.

„Achteraf zeg ik, misschien had ik zelfs eerder aan een loopbaan als scheidsrechter moeten beginnen, maar gedane zaken nemen geen keer. Ik had als voetballer bij MHD, de club uit mijn woonplaats, alsook naderhand bij het Roermondse EMS, waar mijn broer Ton als trainer fungeerde, ook een leuke tijd. Als ik op het laatste niet vaak door blessures was getroffen, had ik misschien nog wel een langere periode als speler op het veld gestaan."

Zijn beroepswerkzaamheden als leraar aan een school voor moeilijk lerende kinderen in Sittard, naast zijn rol als arbiter in 's lands

● Schijn bedriegt. Voor Frans Houben is het einde van zijn loopbaan als arbiter in het betaald voetbal nog lang niet aangebroken. „Dat is pas na afloop van het seizoen 1993-1994." Foto: JAN-PAUL KUIT

hoogste voetbalklasse eisen veel tijd op. Desondanks steekt Frans Houben nog vele uren in vakbondswerk. De scheidsrechter in Nederland zal voorlopig weliswaar nog een betaalde hobbyist blijven temidden van de de miljoenen in de respectievelijke elftallen, „maar ik heb in de loop der jaren toch al vooruitgang meegeemaakt."

Frans Houben bedoelt hiermee niet direct de honorering, want vierhonderdvijftig gulden voor een wedstrijd op dergelijk niveau is allerminst een goudmijn.

Romario, Gullit, Van Basten, Kieft, Bergkamp en ga zo nog maar een poosje door, halen voor zo'n fooi hun neus op. De vierhonderdvijftig gulden, exclusief kilometervergoeding, heeft bovendien in de praktijk een beduidend lagere waarde. Arbiters mogen met rood en geel zwaaien, maar zij krijgen ook een blauwe enveloppe in de bus. Met andere woorden: de belasting speelt eveneens mee.

„Als je de uren telt, die je soms onderweg bent, gekoppeld aan de de training in de vorm van duurlopen of bezigheid op de hometrainer, is er nauwelijks sprake van een bijverdienste. Leraren die bijlessen geven, boekhouders die na hun kantooruren nog elders werkzaam zijn of monteurs, die in hun vrije tijd bij kennissen aan auto's sleutelen steken iets meer in hun zak. Het is niettemin al heel wat, dat er voor ons een verzekering afgesloten is kunnen worden. Stel, je raakt zodanig geblesseerd dat je twee of drie maanden uit de roulatie bent, krijg je toch je wedstrijdvergoeding. Alleen de eerste twee wedstrijden gelden in dit geval als eigen risico. Het zal bovendien niet lang meer duren of ook in Nederland zal de scheidsrechter op doordeweekse dagen betaald verloor krijgen om optimaal naar de wedstrijd te kunnen toelevan. Dat is hard nodig, want zoals het tot dusver gebruikelijk is kun je nauwelijks van een redelijke situatie spreken."

Ziet hij de volledige professionalisering van het korps naderbij komen?

„Italië begint volgend jaar met prof-scheidsrechters", zegt hij. „Ze gaan honderd- tot honderd-

vijftigduizend gulden per seizoen verdienen. Geen probleem in dat land, waar zelfs clubs uit de op een na hoogste klasse twintigduizend man op de tribunes hebben. Ik heb het dan niet eens over AC Milan, Inter of Napoli te hebben. Toch wordt in arbitrale kringen binnen de KNVB gedacht aan navolging van het Italiaanse voorbeeld, althans zeker een aanzet hiertoe."

Voorlopig heeft Frans Houben niettemin andere zaken aan het hoofd, te beginnen met zijn eerste optreden na de winterstop. Het betreft Sparta-Vitesse, morgenmiddag, in het kader van de vierde ronde om de KNVB-beker. Een week later volgt het competitietreffen Feyenoord-FC Den Haag. „Pittige duels, naar het zich laat aanzien, maar ik ben er klaar voor, zoals ik dat voor iedere andere wedstrijd ben."

De wederwaardigheden worden na afloop dan ook weer heel netjes in zijn plakboek bijgewerkt. Zowel nationaal als internationaal heeft Frans Houben een schat aan ervaringen opgedaan. Zijn eerste optreden in het Nou Campstadion van Barcelona was trouwens zijn eerste wedstrijd op internationaal niveau.

„Ik fungeerde als een van de grensrechters, die Bep Thomas terzijde stonden. Barcelona won, toen nog zonder Johan Cruyff als trainer, won met 2-0 van Dynamo Moskou. De sfeer was geweldig. Vind je het gek, als tachtigduizend Catalanen op de tribunes zitten?" In Boekarest, nog niet zo lang geleden, was de sfeer na afloop van het duel tussen Dynamo en Anderlecht heel anders. „Ik bedoel, grimmiger. John Blankenstein was de scheidsrechter. Cees Bakker en ik waren de grensrechters. Het was voor het eerst, dat er ginds een wedstrijd bij kunstlicht werd gespeeld. Vroeger mocht dat niet. Het kostte te veel. Toen wij in de Roemeense hoofdstad arriveerden, zei de voorzitter van Dynamo ons al, dat zijn landgenoten na de opstand tegen Ceausescu moeite hadden om met de verworven vrijheid te kunnen omgaan. Ik wil het verder niet over de situatie in het land hebben, want er blijken ook na Ceausescu nog veel tegenstellingen te bestaan. Wat ik wel weet, is dat de chaos in het stadion groot was nadat Dynamo, net als twee weken eerder in Brussel, met 1-0 de vlag had moeten strijken. De afrastering werd vernield, delen van de tribune in brand gestoken en uit woede over de nederlaag van hun favorieten keerde een deel van het publiek zich tegen ons. Wij moesten sprintend naar het kleedlokaal om aan de volkswoede te ontsnappen. Naderhand zijn wij in de spelersbus van Dynamo gestapt om op die wijze onopgemerkt naar het hotel gebracht te kunnen worden. Je mag best weten, dat ik mij toen allesbehalve prettig voelde."

door
WIEL
VERHESEN

„Ik verzuimde alleen nog een keer geel te trekken voor Kraay van De Graafschap. Het zou zijn tweede kaart die dag geweest zijn met als automatisch gevolg rood. Moet je echter op zo'n gebeurtenis beoordelen worden? Als je tien wedstrijden achter elkaar voortreffelijk werk levert hoor je niks, althans niet van degenen die je in het andere geval meteen onderuit halen. FC Twente-Ajax, zei je? Ik heb een prima rapport hierover."

Het stoort de bijna 45-jarige arbiter alleen, dat het eerder genoemd optreden in Doetinchem in verband wordt gebracht met het verdwijnen van zijn naam op de internationale lijst. „Stel je voor. Een keer een onvolgende en meteen afvoeren. Zo erg in het in scheidsrechtersland nu ook weer niet. Ik ben vanaf nieuwjaarsdag geen internationaal arbiter meer, omdat ik de maximumleeftijd hiervoor in februari bereik. Nu zie ik deze

Meesterschap van volleybalbondscoach Murphy ligt in de mentale preparatie

'Team is geen sociale werkplaats'

Van onze correspondent
PAUL DEMELINNE

APELDOORN - Een miljoen gulden. Dat jaarlijkse prijskaartje hangt aan het 'Plan-2000' van volleybalcoach Peter Murphy. Een concept waarin de keuzeheer van de nationale vrouwenselectie, de te volgen koers aangeeft naar een bestendige positie bij de wereldtop. Afgelopen weekeinde hield de gedreven succescoach voor een breed aanwezig forum op het internationale toernooi in Apeldoorn, een gloedvol referaat: „Dit is het moment voor de final countdown. De voedingsbodem is momenteel beter dan ooit om van volleybal een van de werkelijk grote sporten in Nederland te maken".

Drie maanden geleden loodste Murphy zijn ploeg tijdens de EK in Italië naar een zilveren medaille en plaatsing voor de Olympische Spelen van Barcelona. De oogst van een knuppelharde, zes maanden omvattende voorbereiding, die de Udenaer achteraf omschreef als: 'een periode van vrieze, bittere ellende'. Noot eerder reikte de Nederlandse vrouwenploeg zo hoog. In 1989 wist Oranje zich zelfs niet eens te kwalificeren voor het EK eindtoernooi. Kort daarna lag het hoofd van de toenmalige bondscoach Wuqiang Pang op het hakblok. De Chinees, innemend maar te soft, verdween via de achterdeur naar een ondergeschikte functie bij de mannenselectie. En Peter Murphy wisselde gretig de blazer van technisch bondsdirecteur weer in voor een trainingspak. Het veldwerk trok hem meer dan plannen bedenken vanachter een bureau.

Murphy's Meiden

De 44-jarige, in Canada geboren oefenmeester heeft een imposante staat van dienst opgebouwd. Typerend voor de eigen weg die Peter Murphy als trainer insloeg, bezocht hij aanvankelijk voor eigen rekening WK en EK toernooien om kennis te verzamelen. Met de mannenploeg van Orion uit Doetinchem maakte hij furore door de jarenlange randstadhegemonie te doorbreken. Murphy had enige tijd de mannen B-selectie onder zijn hoede, maar vertrok na onenigheid met de bond. Om in 1983 teruggehaald te worden als

hoofdcoach van de Oranjevrouwen. Twee jaar later brak, met het behalen van Europees brons in eigen land, een ware euforie rond 'Murphy's Meiden' los. Het team werd sportploeg van het jaar. De behaalde plak vormde het memorabele begin van topsport als speerpuntbeleid bij de bond. In de loop der jaren heeft Peter Murphy zich ontwikkeld als Nederland's best onderlegde volleybaltrainer. Hij maakt deel uit van de Coach-Commission van de FIVB, de wereldfederatie en is een veelgevraagde gastpreker op symposia en congressen.

Synergie

Murphy's meesterschap ligt op het gebied van de mentale preparatie. Zijn theorie over groepsdynamiek en teamspirit is samen te vatten in het begrip synergie: „Dat is het besef dat we elkaar nodig hebben om beter te worden. Het geheel dient sterker te zijn dan de som der delen. Een volleybalteam overleeft alleen als het een eenheid is. Gebaseerd op zelfvertrouwen, omdat de spelers hebben geleerd open om te gaan met spanning en stress." In dat complexe vormingsproces manifesteert Murphy zich met een harde aanpak. Hij hanteert de confrontatie, het conflictmiddel om de geestkracht van zijn speelsters te stalen. Maar wel op een integere, eerlijke wijze. „Topsport is per definitie niet leuk. Om een winnaar te worden moet je uit het goede hout gesneden zijn. Het Nederlands team is geen sociale werk-

● Murphy met één van zijn meiden, Cynthia Boersma

plaats. Alleen de sterken blijven over." International Henriette Weersing over haar trainer: „Hij observeert je, zonder dat je iets merkt. Zegt dan soms iets waarvan je denkt: hoe weet hij dat nou? Zijn sterkste punt is gewoon mensenkennis."

IJskonijn

In de trainingszaal accepteerde de Udenaer geen fouten: „Ik ga zo lang door tot een oefening perfect loopt. Want zoals je traint, speel je.

En trainen doen we altijd voor de laatste bal." Zoals bleek op 6 oktober jongleden. In de sporttempel Pala Eur van Rome was Oranje in de halve finale van het Europees kampioenschap verwikkeld in een bloedstollend gevecht met Italië.

Op matchpoint, in de vierde set, was Nederland individueel even de weg kwijt. Liefst zes keer ging het mis. Maar als ploeg raakte Oranje niet in paniek. Keer op keer werd in een helse kakofonie de opslag op koele wijze terugver-

overd. Tot Henriette Weersing de laatste, verlossende bal binnentimmerde. Bij strategie en ijskonnijn Peter Murphy ontlaaide zich enkele uren later alle doorgestane emoties met een verboden, maar gelukzalige duik in het Trevi-fontein. Hij bekocht de kwajongensstreek na een verloren sprintje tegen een politieagent met een kortstondig, nachtelijk verblijf op een wijkbureau.

Analoog aan de periode 83-85 heeft Murphy in de afgelopen

twee jaar opnieuw een bewijs van exceptioneel vakmanschap afgeleverd. Mei 1990 werd in Spanje beslag gelegd op de Challenge Cup. Een paar maanden nadien verworft Oranje internationaal aanzien met een voortreffelijke negende plaats tijdens de wereldkampioenschappen in China. Nederland eindigde daar als beste westeuropese natie na de onaantastbare Russinnen. Geen toevalstreffer, want die status bleef een jaar later fier overeind op het EK van 1991.

Foto: KLAUS KÄRCHER

„Volleybalprestaties zijn voor 75 procent te berekenen, mits aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan," filosofeerde Peter Murphy onlangs, „de laatste stap is het moeilijkst. Dan treedt de wet van de verminderde meeropbrengst in werking. Moet er zeer veel geïnvesteerd worden om een klein stukje verder te kunnen komen." Mede daarom luidde Murphy enige weken geleden de noodbel, op zoek naar een ruimer budget voor een compacte, maar hevige aanloopcampagne naar de Olympische Spelen. De Brabander heeft op zijn verlanglijstje onder meer een trip naar Zuid-Korea en een survivaltocht in Noorwegen staan. Bert Funk, de nieuwe bondsvoorzitter, wil best tegemoet komen aan het verzoek om twee ton extra, maar heeft de benodigde fondsen nog niet kunnen ophoesten. Met: „We staan volledig achter de wensen van Peter Murphy en doen ons uiterste best deze te honoreren," vroeg de praeses eerder deze week om wat meer geduld.

In Barcelona heeft de bondscoach het vizier gericht op de vijfde plaats. Rusland, China, Cuba en de Verenigde Staten zijn op dit moment nog onbereikbare grootmachten voor de Oranjevrouwen. „Het is realistisch om de strijd aan te gaan met de mondiale subtop, zoals Brazilië en Japan," merkt Murphy op. Voor de periode na de Olympische Spelen gloort in de visie van de bevoegde veldheer een gouden toekomst. Het perspectief is weerspiegeld in zijn 'Plan 2000'. Volgens Murphy is het nodig noch wenselijk om de internationals uit de competitie te halen, zoals bij de mannen. „Een dergelijke maatregel zou de doodsteek voor het vrouwenvolleybal in Nederland tot gevolg hebben." Wel staat de bondscoach een nauwe samenwerking tussen nationaal team en clubs voor ogen.

Twee centrale sessies en drie clubtrainingen dienen te resulteren in een wekelijks trainingsvolume van twintig uur. Daarmee appelleert Murphy aan een radicale koerswijziging bij de topclubs. Tot nu toe heeft alleen hofleverancier Avéro/OS uit Sneek een dergelijke aanpak kunnen realiseren. Murphy: „Clubs die streven naar succes zullen, hoe dan ook, mee moeten gaan. Investeren in een professionele trainer en een semi-professionele manager. Zich verenigen in een superliga, met eigen wetten. Desnoods losgekoppeld van de logge bondstructuur. Want er is domweg geen weg terug."

Terwijl mannen een waterpijp roken en lui achterover hangen in dikke kussens, kronkelen vrouwen met een weelderig figuur zich op Oosterse muziek. In een opzweepende dans draaien de donkerharige schonen met hun nauwelijks bedekte lichaam; schudden hun buik en werpen de mannen begerige blikken toe. Een bekende scène in Amerikaanse films die zich afspelen in Arabië, en die ook aan vrijwel alle vakantiegangers in Tunesië en Turkije voorgeschoteld wordt.

Maar daarmee houdt de kennis van buikdansen bij de meeste Nederlanders op: dat het gaat om Oosterse vrouwen uit de harem.

Wie weet er bijvoorbeeld dat Nederland een blad heeft over buikdansen, met de toepasselijke naam 'Navel'? Dat er duizenden vrouwen lessen nemen en dagelijks trainen om de 'jummy' (het buikschudden) en 'stomach-rol' (het doen rollen van de maag en buikspieren) onder de knie te krijgen.

Het buikdansen speelt zich in Europa vooral af in dansscholen, Oosterse restaurants en voorstellingen waar alleen liefhebbers op afkomen. Een wereld op zich. En zo kan het gebeuren dat een Heerlense vrouw wereldfaam geniet in buikdanskringen, zelfs in de Oriënt, terwijl haar naam mensen in eigen land niets zegt.

Heerlense geeft les in Egypte

Buikdansen over grenzen

door

MARIËTTE STUIJTS

'Shahrazad Huisman' staat er bij de de bel. De vrouw die in dit Keulse appartement woont is de Heerlense Ineke Huisman.

Binnen ruikt het naar wierook en verse koffie; aan de wand hangen een sitar en Duitse kerstboomlampjes. Voor haar donkere zontje met de Afrikaanse naam Semben, draait ze een bandje met oer-Hollandse kinderliedjes, 'Zeg ken jij de mosselman.'

Het is kenmerkend voor dat wat Ineke Huisman wil: een vermenging van culturen. „Ik voel me al lang geen Limburgse meer, ik ben een wereldburger, ik zie geen grenzen.”

Haar smalle gezicht is, misschien door de lange donkere haren, niet oosters en niet Europees.

Ze lijkt er inderdaad in geslaagd te zijn grenzen tussen Occident en Oriënt te slechten. Zo goed zelfs dat de Heerlense vrouw in april van dit jaar lessen zal geven in Egypte, een bakermat van de buikdanskultuur.

In het boek 'Bauchtanz' van Dietlinde Bedauia Karkuti dat onlangs in Duitsland verscheen, is een hoofdstuk aan Shahrazad, alias Ineke Huisman, gewijd. 'Haar optreden is explosief, vaak wild en tegelijkertijd doordrongen van een virtueuse lichaamsbeheersing,' aldus de schrijfster, die meedeelt dat buikdanseressen van het niveau van Ineke Huisman 'in de hele wereld op één hand te tellen zijn'.

Ook in de aankondiging van het Internationaal Egyptisch Dansfestival, wordt ze gerekend tot 'de beroemdste leraren voor oriëntaalse dans en Egyptische folklore.'

Shahrazad heeft haar nu dertienjarige dansloopbaan nauwkeurig vastgelegd in plakboeken met kranteknipfels. Elk berichtje is bewaard, zelfs een tienregelige aankondiging, met kleurenfoto, van een 'thuiswedstrijd' in de Heerlense stadsschouwburg.

Haar leeftijd wil ze niet – meer – in de krant hebben. „Dat zou

misschien niet goed zijn voor mijn carrière. Alhoewel, de beroemdste danseres van Egypte is 63 jaar...”

Oosterse prinsen

Gezeten op het puntje van een sofa strooit ze haar belevenissen zonder valse bescheidenheid over de interviewer uit. Verhalen over optredens voor Oosterse prinsen en een Maleisische vorst; over emotionele reacties op haar voorstellingen.

Het hoogtepunt is een optreden in 1987 voor vijftienduizend mensen in de Royal Albert Hall in Londen op een Perzisch nieuwjaarsfeest. „Het was een heel emotioneel optreden. De zoon van de man die het organiseerde was in Iran gedood wegens culturele activiteiten die ayatollah Chomeini verboden had. De vader maakte duidelijk dat wanneer hij niet meer mocht genieten van kunst, hij zelf evenmin nog wilde leven.”

Ook optredens op bruiloften in Egypte, Marokko en Tunesië

zijn in haar geheugen gegrift. „Een bruiloft is daar een magnifieke gebeurtenis, vol pracht en praal,” droomt ze weg in het koude Keulen, de met kohl omlijnde ogen gesloten. „De bruid wordt in een grote processie naar een troon gevoerd door muzikanten, danseressen en vele honderden gasten.”

Haar activiteiten zijn de afgelopen jaren steeds meer van optreden naar les geven verschoven. „Vroeger danste ik een paar keer per week in restaurants, dat doe ik niet meer omdat ik geen opvuller wil zijn.” Gemiddeld treedt ze nog een keer per maand op met haar groep 'de dochters van Salomon'.

Ze geeft les in haar dansstudio Marsallah in Keulen, maar wordt ook uitgenodigd voor workshops over bijna de hele wereld. Afgelopen zomer werkte ze onder meer in Frankrijk, Canada, de Verenigde Staten en Zwitserland. Voor komend jaar staan behalve het dansfestival in Egypte lessen in Maastricht,

Amsterdam en Kopenhagen op het programma.

Over hoe het komt dat juist zij, als Europese die pas na haar twintigste met buikdansen begonnen is, nu zelfs in Egypte lessen gaat geven, zegt ze veel te hebben nagedacht. „Ik ben een fanatiekeling wat de achtergronden betreft.” En terwijl ze op een wandrek vol boeken wijst: „Ik lees heel veel over die cultuur, ik vreet het gewoon. Dat betekent dat ik in mijn lessen niet alleen bewegingen kan voordoen, maar ook een verhaal kan vertellen over de achtergronden.”

Daar komt bij dat er in Egypte zelf weinig leraressen zijn. „Oosterse danseressen denken niet aan lessen. Ze leren het zichzelf op jeugdige leeftijd, doen de bewegingen na. Daardoor kennen ze vaak alleen lokale dansen. Dan gaan ze door met optreden tot ze erbij neervallen. Het idee om les te gaan geven komt pas in ze op als ze oud zijn.”

Idealen

Voor Ineke Huisman is buikdansen heel veel meer dan bewegingen nadoen. Danseressen die zich niet verdiepen in de achtergronden noemt ze misprijzend 'tralala-danseressen'.

„Voor mij gaan de geestelijke aspecten steeds verder. Door een steeds hogere concentratie, moeilijker ritmes, raak ik een andere bewustzijnsstoestand. Natuurlijk horen de bekende glans, glitter en warmte er ook bij, maar ik raak steeds meer geïnteresseerd in de dingen achter het buikdansen. Weet je bijvoorbeeld dat buikdansen voor de twaalfde eeuw, voordat het decadent werd, hoog in aanzien stond. Het kon mensen genezen, gaf ze macht. Naar die tijd wil ik terug. Ik wil dansen voor hogere idealen, om mensen te verenigen, voor vrede, tegen discriminatie.”

Wie dacht er nog dat buikdansen te maken had met lekker met je heupen draaien en je buik schudden?

Terwijl ze haar huilende zontje de borst geeft, vertelt ze dat ze weet dat ze die hogere idealen niet alleen kan verwezenlijken. Vriendelijk lachend maar doodserius zegt ze dat ze voor een optreden haar voorouders uitnodigt om haar te komen helpen. „Voorouders, jullie zitten in me, help me.”

De Heerlense heeft zich duidelijk niet alleen vereenzelvigd met de uiterlijkheden van een andere cultuur maar vooral met mystieke aspecten daarvan: religie en filosofie.

Sprookje

In diverse buikdansbladen wordt het leven van danseres Shahrazad (de beroemde verhalenvertelster uit het boek 1001 nacht, beter bekend als 'Sheherazade') vergeleken met een sprookje uit 1001 nacht. Een geromantiseerde versie die Ineke Huisman graag in stand houdt. Geen woord over tegenslagen of mislukkingen.

Een jeugd in Heerlen in een gezin dat veel met muziek, literatuur en kunst bezig was. Vader Huisman was edelsmid, moeder speelde veel piano en er was een uitgebreide kunst- en boekencollectie in huis. „Er kwamen bij ons veel handelaren in edelstenen uit Maleisië en Indonesië over de vloer. Ze vertelden verhalen

over het Oosten en over tempeldanseressen, die me zeer boeiden. Ik begon voor de spiegel te dansen en leerde een boek over dit onderwerp van buiten.”

Tijdens haar studie aan de kunstacademie in Maastricht verdiept Ineke Huisman zich in haar vrije tijd in het tempeldansen en de achtergronden. Onweerstaanbaar aangetrokken door het mystieke Oosten, vertrekt ze naar India. Ze komt er onder andere in contact met hindoeïsme, boeddhisme en transcendente meditatie.

Terug in Nederland wordt ze gegrepen door het buikdansen. Ze neemt lessen en gaat optreden. Sinds tien jaar leeft ze van het buikdansen.

Ondertussen blijft ze terugkeren naar de bakermat van deze dansvorm; in totaal maakt ze veertien reizen door Egypte, Tunesië, Marokko, India, Afghanistan en Pakistan.

Islam

Geheel vereenzelvigd met de Arabische cultuur, bekeert ze zich eind jaren tachtig na een reis in Marokko tot de islam. „Ik merkte dat je de godsdienst van buitenaf niet echt kon leren kennen. Na mijn officiële bekering was ik van plan het dansen op te geven; de koran en een aantal strenge moslims leken het van me te verwachten. Maar in Duitsland rekenden mijn leerlingen en publiek op me. Dat bracht me erg in verwarring.”

Inmiddels beschouwt ze het moslim-fundamentalisme zeer kritisch, vindt het niet realistisch. „Fundamentalistische moslims verbieden het dansen, maar er zijn ook andere richtingen van de islam, Indiaas georiënteerd, die God juist verenigen met dans en muziek. In de strenge islam heeft muziek geen spirituele waarde, in India daarentegen geldt musiceren als een hoge vorm van yoga. Verder denk ik dat de manier waarop de islam tegenwoordig wordt uitgelegd ver van de oorsprong afstaat. Machtsvertoon en -misbruik horen niet bij de oorspronkelijke leer.”

Vandaar ook dat ze blijft dansen en les geven in haar eigen dansstudio met de naam Marsallah – ‘een uitroep van bewondering voor God’.

Ze verwacht dat Europa een belangrijke rol gaat spelen bij de toekomst van het buikdansen, omdat het hier gedaan wordt door vrouwen die zich intellectueel kunnen ontwikkelen en zich verdiepen in de Oriënt, zonder onder de onderdrukking te lijden van strenge godsdienstige regels en sociale gebruiken. „De oriëntaalse dans wordt uit de sfeer van prostitutie in de sfeer van schone kunsten gehaald.”

Onder haar Keulse leerlingen heeft ze behalve veel Marokkaanse en Turkse vrouwen ook veel Duitse.

„Er is heel veel belangstelling voor buikdansen. Dat komt door de cultuur die erachter zit. Buikdansen is toch iets anders dan aerobics.”

En, weer filosofisch: „Ik maak vaak een vergelijking met water. Stilstaand water gaat stinken. Wij bestaan voor negentig procent uit water. Bij buikdansen gaat 't water stromen, het vormt zelfs mooie fonteintjes. Het verjongt je, het geeft pep.”

Van Maasmechelen tot De Panne en van Bastogne tot Knokke-Heist. Voor wie daar nog aan mocht twijfelen, in het land van Hoegaarden en Pajotten is er onderhand geen parochiezaaltje, feesttent of sporthal meer te vinden waar ze niet tenminste driemaal op de planken hebben gestaan. The Scabs is de naam, bijna vijftien jaar geleden als hemelbestormend punkkwartet omhooggeklauterd uit de donkere repetitiebunkers van het dodelijk saaie provinciestadje Diest. Maar sinds vorig jaar

verrassenderwijs gekatapulteerd tot de bovenmeesters van de momenteel zo florerende Vlaamse rockschool. En dat schept verplichtingen, nietwaar, vooral nu de smalle grenzen van Belgenland de vier dertigers danig beginnen te knellen. Op naar 'Olland dus, bij wijze van de zo vurig verhoopte eerste sprong voorwaarts. Met de Gooise Matras als onontbeerlijke springplank. Een reportage over een dagje Hilversum in de *slipstream* van een stelletje sympathieke Vlaamse rockgasten van de oude stempel.

Vier Vlaamse rockhelden op avontuur in 'Olland'

● The Scabs met veel oog voor de camera. Van links naar rechts Willy Willy, Frankie Saenen, Fons Symons en Guy Swinnen.

Ach, het kan verkeren in het wondere wereldje van de hedendaagse rock. Wat heet. Op de kop af 1936 stuks gingen er over de toonbank van hun in 1986 verschenen mini-album *Rockery*. Maar zie, amper vier jaar later konden de platenboeren aan beide zijden van de taalgrens de glinsterende schijfjes van The Scabs niet meer aanslepen. Meer dan dertigduizend exemplaren van *Royalty in Exile* baanden zich met het grootste gemak een weg naar de hifi-torens in de Vlaamse en Waalse huiskamers. Niet alleen goed voor een even dikke als onverwachte gouden plak, maar en passant óók een absoluut record voor een Belgische rockband.

En het sprookje is nog lang niet over, want de kersverse opvolger *Jumping The Tracks* passeerde zelfs nog vóórdat die het licht zag de gouden kaap van 25.000 nieuwe eigenaars. Het moge duidelijk zijn, aan de vooravond van hun derde lustrum gaan The Scabs door het leven als de *big shots* van de Vlaamse popbizz. Al willen ze van die laatste kwalificatie zelf niets weten.

Dikke nekken

Nee, dikke nekken – de Vlaamse equivalent van braniemakers – hebben ze nog niet. Integendeel, naar Hollandse maatstaven zijn ze zelfs veel te bescheiden, zanger-gitarist Guy 'El Sympatico' Swinnen, kruisrider op de solo-gitaar Willy Willy ('a guy so nice they named him twice'), bassist Fons Symons en drummer Frankie Saenen. „Euh, nee, niemand van ons heeft een zwembad in de tuin. De Vlaamse roddelblaadjes lopen ons nog steeds voorbij en voor het doorknappen van een lintje zijn we nog nooit gevraagd. Stel je voor,” lacht Guy (31) bijna verlegen z'n tanden bloot. In het Hilversumse filiaal van de Belgische platenmaatschappij Play It Again Sam voldoet hij zelfs in de verste verte niet aan het roestige cliché van de onaantastbare rockster.

Zelfs zijn bewogen punkverleden is Swinnen niet aan te zien. Zijn vriendelijkheid is gemeend en zo nu en dan ontwapenend. De wetenschap dat zijn band nog amper twee uur te gaan heeft voor haar allereerste duik op de Gooise Matras maakt hem niet in het minst nerveus. De belangen zijn niettemin groot. Wat heet. Een opwindende *live-gig* voor de – ook in België – fameuze Twee Meter-sessie van *Vara-deejay* Jan Douwe Kroeske en óók de jeugdhonken van Gulpen tot Surhuistervleen lopen vol voor The Scabs.

Oef

„Oef, mocht dat eens lukken,” veert Willy op. Met zijn gitzwarte manen (coupe Billy Idol), priemende oogjes en enigszins ingevallen gezicht 'smoelt' hij als het Vlaamse evenbeeld van Rolling Stone Keith Richards. „Nee, daar doen we niet moeilijk over. *Allez*, het wordt stilaan de hoogste tijd om onze grenzen nu ook eens letterlijk te gaan verleggen. Internationaal de hoot op? Heel graag. Eerst maar eens bij jullie, om te beginnen. En als dát eenmaal lukt ook in Duitsland en Frankrijk. Wacht nou even, ons nieuwe album wordt ook uitgebracht in Spanje en zelfs

Japan. Maar alles langzaam hè, héél langzaam, stap voor stap. Van die eendagspieken die je in de mondiale popbizz zo vaak ziet, nee, die hebben we zelf nooit beleefd. En die zullen we ook nooit meemaken. Is maar goed ook trouwens, want daar moeten we niets van hebben. Past ook niet bij deze band. Nee, kanjers van instant-hits zullen we nooit scoren.”

Willy's rechtlijnige logica laat zich eenvoudig verklaren. Van punkband *avant la lettre* hebben The Scabs zich immers ontwikkeld tot de personificatie van de ambachtelijke rocksong. Kort-maar-krachtige composities met lekkere kop en dito staart. Hefug scheurende gitaren, maar altijd melodieuze. En, bovenal, zonder ook maar een greintje technologische franje of andere modieuze opsmuk. Geheel indachtig de aloude volkswijsheid dat eerlijkheid zelfs in de rockmuziek nog altijd het langst duurt. Maar die tegelijk de zo fel begeerde internationale doorbraak er niet eenvoudiger op maakt. Per slot van rekening gaan populariteit en eerlijkheid op dit ondermaanse slechts hoogstzelden samen.

„Klopt helemaal, ja. Maar tsja, onze kracht schuilt nu eenmaal precies in dát soort nummers. Die maken we al jaren en dat zullen we blijven doen. Eerlijk gezegd kunnen we ook niets anders, ha ha. Vergeet niet, we zijn al dertigers, hè. Net iets te jong om nog hippie te zijn. Maar zeg nou zelf, wat gaat er nou boven een goudeerlijke, échte rocksong? Niets toch,” doceert Guy met de nodige passie in zijn stem. „Ennuh, *allez*, we bevinden ons in dit opzicht in respectabel gezelschap. Als je toch ziet wat zogenaamde oude lullen als Neil Young en Lou Reed tot op de dag van vandaag presteren. Die lopen

onderhand al tegen de vijftig. Voor mij vormen zij de eerste generatie rockmuzikanten. En dan komen wij ja, ha ha. Op enige afstand weliswaar, maar toch, wij behoren tot die tweede generatie. We kunnen dus nog wel even vooruit. Of ik mijzelf over 25 jaar nog steeds op de planken zie staan? *Zeker en vast.*”

Het feit dat Guy inmiddels een vaste levensgezellin aan zijn zijde weet en zich sinds februari zelfs trotse vader van een tweeling mag noemen, vermag zijn onwrikbare toekomstbeeld als rockartiest niet in het minst bij te stellen. „Ah nee, zeker niet. The Scabs zijn mijn leven. En mijn vrouw weet heel goed hoe belangrijk de band voor mij is. Temeer omdat we een echte en ook hechte vriendenclub zijn. Nee, mijn vrouw en ik zouden een héél slechte relatie hebben als ik puur vanwege mijn nieuwe rol als huisvader de groep zou moeten verlaten. Geen denken aan.”

Wendy van Wanten

Even valt er een stilte. Plots, met vermanende blik: „Trouwens, wij zien allebei ook niet in waarom dat zou moeten. Tuurlijk, de combinatie vader-echtgenoot-rockbeest is verdomd zwaar, zeker nu de kids

nog zo jong zijn. Maar het gaat me steeds beter af, al zeg ik het zelf. Net als Fons (Scabs-bassist, red.) overigens, want die heeft ook al een dochter. Luister, het bestaan van een rockmuzikant mag dan wel hectisch en vaak ook loodzwaar zijn, je moet het in ons geval óók weer niet overschatten. Weet je, wij zijn geen Wendy van

Maar ook Swinnen beseft verduveld goed dat een leven in vaste dienst van de rock & roll allesbehalve gemakkelijk zal zijn. In Nederland moet je nog altijd Herman Brood heten om als rockartiest heelhuids het einde van de maand te halen. En zelfs die ontkomt er niet aan om in zijn vrije uren nog wat bij te klussen als

meér onder de zon dan vreemdelingenhaat alleen. Zo mag de artistieke opgang die de jongste lichting van de gerespecteerde Vlaamse rockschool het voorbije jaar heeft doormaakt, op zijn minst opmerkelijk worden genoemd. Talentvolle bands als The Paranoiacs, The Romans, Noordkaap en Gorki verdringen elkaar om de gevestigde orde – met The Scabs en de Kreuners als vertrouwde exponenten – van de troon te stoten.

Studio Brussel

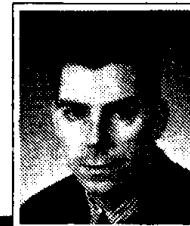
Het kan niet anders of de nog prilte, maar ook in deze contreien inmiddels druk beluisterde Vlaamse rockzender *Studio Brussel* moet daar mede de hand in hebben. Hetzelfde station trouwens dat ook Nederlands eigen rock-trojka Tröckener Keeks, The Scene en De Dijk vaste voet op Belgische bodem heeft bezorgd. Willy knikt instemmend.

Pinkpop

„Dat ben ik met je eens. Zeker voor jonge, veelbelovende Belgische rockbands is die zender ongelooflijk belangrijk. Weet je, het is een puur *rock & roll-station*, dat ze zelfs in Engeland niet kennen. Dat laatste weet ik van mijn zus. Die woont daar, dus zij kan het weten. De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat ook wij als Scabs, althans in eigen land, bepaald niet over *airplay* te klagen hebben. Dat geef ik grif toe. Eigenlijk mag je ons wel de troetelbeestjes van de Vlaamse radio noemen, ha ha. Niet alleen van Studio Brussel trouwens, maar ook de BRT. Nou Nederland nog. Frits Spits was in elk geval al behoorlijk onder de indruk van onze vorige single (*Hard Times*, red.). Helas heeft dat toen niet al te veel opgeleverd. Wát zeg je, volgend jaar op Pinkpop? Man, als

door

LAURENS SCHELLEN

dát zou kunnen. Eén zo'n optreden betekent voor ons evenveel als een heel jaar lang toeren langs het Nederlandse clubcircuit.”

Willy's ogen spuwen vuur: „Wat dacht je. Jan Smeets (Pinkpop-boss, red.) kan op ons bouwen. Ik zeg je, we worden almaar beter en op het podium zijn we op ons sterkst.” Wie het vieraal de voorbije maanden aan het werk heeft gezien, weet dat-ie niet liegt. En wie onverhoopt die morele plicht heeft verzaakt, dient onverwijld te rade te gaan bij de Vlaamse romancier Herman Brusselmans. „Onze grootste fan,” knikt Guy.

Herman Brusselmans

En ach, zelf is Brusselmans bepaald niet te beroerd om zijn diepste Scabs-gevoelens op de hem bekende wijze onder woorden te brengen. „Om mij terug 'onder de normale mensen' te brengen, sommeerde mijn toenmalige Engelse, bloedmooie Nieuwe Verloofde (Miss Understanding '84, doch dat zou pas later blijken) mij mee naar een optreden van de rockband The Scabs in etablissement De Schaatsbaan te Geel. Nu kende ik The Scabs wel, maar alleen van naam (The Scabs), want tot die tijd beperkte ik mij tot klassieke muziek, vooral barok. Doch waar zat ik, welja, vrijdag 30 augustus 1985 te Geel! Ik zal die datum nooit meer vergeten. Dankzij het optreden van The Scabs stroomde mijn lichaam weer vol energie, lei mijn ziel haar klauwen af, verstuurde ik mijn linkerenkel, (Ik! Die anders nooit dans! Jamais!), sloeg ik mijn spinet tot kreupelhout en werd ik voor eeuwig een fan van dat Diestse vieraal...”

Jan Douwe Kroeske

Enfin, de tijd begint te dringen. Play It Again Sam-promotor Corne Bos dirigeert het vieraal de wagen in. Op weg naar het imposante studiocomplex van de NOB, het epicentrum van de Gooise Matras. *Vara-jock* annex studio-kabine de duimen achter de knoppentafel eindelijk omhoog. Toeval bestaat niet, zelfs in de rockbizz. En ach, een kniesoor die er nu nog graag even op wil wijzen dat een scab in onvervalst *slang*-Engels zoveel als onderkruiper betekent.

Het kan aan de veerkracht van de matras liggen, maar zweten dóen ze, The Scabs. Onder het motto dat zelfs het beste voor 'Olland niet goed genoeg is, gaat de *actuele* single Don't You Know een keer of zes door de akoustische mangel. Maar zie, terwijl buiten in de gang Frits Spits nog net zichtbaar voorbijtuift, gaan in de hermetisch afgesloten studiokabine de duimen achter de knoppentafel eindelijk omhoog. Toeval bestaat niet, zelfs in de rockbizz. En ach, een kniesoor die er nu nog graag even op wil wijzen dat een scab in onvervalst *slang*-Engels zoveel als onderkruiper betekent.

● Het gezin Van Vollenhoven in een rijtuig voor het Oude Loo, in 1978.

● Op fietsvakantie naar Schiermonnikoog in 1973.

● Een strandwandeling in 1973.

● Margriet en Pieter in 1968 bij de Onze Lieve Vrouwebasiliek in Maastricht.

● Op 10 januari 1967 treden prinses Margriet en mr Pieter van Vollenhoven in het huwelijk.

● Het jonge paar daalt op 2 december 1966 af in de Staatsmijnen in Limburg.

● In 1982 ontmoeten de prinses en haar echtgenoot de Japanse keizer Hirohito.

● Margriet en Pieter vieren hun 12,5 jarig huwelijk in 1979 tijdens een vakantie in Oostenrijk.

● Het prinselijk gezin in 1983 op bezoek in het Burgers Dierenpark in Arnhem.

● Het verloofde paar in 1965 samen met prins Bernhard, koningin Juliana, premier Marijnen en diens echtgenote in het Catshuis in Den Haag.

Margriet en Pieter vieren 25-jarig huwelijksfeest 'Je moet het samen maken'

„Mijn pad is absoluut niet over rozen gegaan. Het was hikken en ook wel eens snikken.” Dat zegt mr Pieter van Vollenhoven in het boek '25 jaar Margriet en Pieter' van de Baarnse auteur Fred Lammers. Margriet en Pieter vieren 10 januari hun zilveren huwelijksfeest.

Het begin van dat huwelijk is Pieter, de eerste 'gewone' Nederlander van de koninklijke familie, dus niet meegevalen. Zo deden er allerlei roddels de ronde over de Schiedamse fabrikantenzoon. Hij zou zich onder meer in winkels gedragen als een oliesjeik en de klanten van een schoenenzaak op straat hebben laten zetten om zelf rustig te kunnen snuffelen.

Pieter zegt daar nu over: „Ik heb die verhalen met evenveel verbijstering gelezen als ieder ander. Achteraf begrijp ik ook wel hoe ze zijn ontstaan. Natuurlijk heb ik zelf ook fouten gemaakt. Laat daar

geen enkel misverstand over bestaan. Maar veel verhalen zijn verzonden, wellicht door mensen die het in die tijd onjuist vonden dat ik met een prinses was getrouwd. Ik liet die verhalen ook lange tijd wat ze waren, omdat ik het als nieuwkomer niet op mijn weg vond liggen met interviews te beginnen. Ik dacht: laat ik eerst maar eens iets bereiken of presteren.”

Van Vollenhoven zegt verder: „Veel mensen denken misschien aan het sprookje van de burgerjongen die met een prinses trouwde. Een gedeelte van dat sprookje is absoluut van toepassing. Er komen echter wel een paar bladzijden in ons sprookjesboek voor die ik vroeger nooit had gelezen.”

Religie

Lammers belicht in zeven rijk geïllustreerde hoofdstukken het leven van het echtpaar dat

een steun is voor koningin Beatrix. Prinses Margriet gaat vrij openhartig in op religie, iets dat voor haar en haar man van groot belang is.

„Religie is iets heel persoonlijks, maar het is voor mij erg belangrijk. Ik zoek ook naar nieuwe vormen. Mijn man en ik zijn al heel lang aangesloten bij een huisgemeente. Daarbij zijn zo'n achttien mensen betrokken. We komen geregeld bij elkaar om diepgaand te praten over een bijbelgedeelte. Ik geloof dat zo iets heel belangrijk is. Je stelt je in zo'n huisgemeente minder vrijblijvend op dan in een bijbelkring.

Een huisgemeente dient als aanvulling en ondersteuning van de kerk waarbij je bent aangesloten. Het mag daarvoor, vind ik, niet in de plaats komen,” aldus prinses Margriet.

Over het huwelijk zegt de prinses: „Ik geloof niet in een definitie van het huwelijk. Je moet het samen maken, elke dag weer.”

Heerlense therapeut wil eigen filosofische kliniek

Het haardvuur knettert behaaglijk. In de met fluweel beklede stoel ligt een jonge vrouw. Zij bevindt zich in een andere wereld. De man naast haar fluistert zacht dat ze niet bang moet zijn. Dan telt hij terug en de vrouw ontwaakt uit haar hypnose. Ze wrijft haar polsen en knippert onwennig met de ogen. Morgen gaat ze trouwen en de spanningen die zo'n gebeuren met zich meebrengt is voor normale mensen al een behoorlijke belasting. Maar zij heeft jarenlange behandeling bij het Riagg achter de rug voor zware depressies en had nooit gedacht ooit nog eens in dat bootje te stappen. Er was een tijd dat ze alleen maar dood wilde. Bijna alle patiënten die bij Will Heutz, psychotherapeut in Heerlen, in behandeling komen hebben een lange geschiedenis van reguliere psychiatrische behandeling, terugvallen en pogingen tot zelfdoding achter de rug.

● De praktijk van psychotherapeut Will Heutz ligt in een vergeten stukje ongerept Heerlens natuurschoon.

Foto: CHRISTA HALBESMA

DOOR ANGELI POULSSEN

De filosofische praktijk ligt in een wonderbaarlijk mooi stukje Heerlen. In het ven glanzende bladeren van de waterlelies en de bomen hebben juist hun bladeren, in kleuren in alle tinten afgeworpen. Langs het stenen pad komt men bij een houten huisje waar een vrolijke rookpluim uit opstijgt. Binnen is het behaaglijk warm en zorgen kaarsen voor een gedempte sfeerverlichting. Het interieur is stijlvol en huiselijk. Dit is de behandelpraktijk van psychotherapeut Will Heutz. Dikke rijen boeken staan achter ijzer gaas. Symbolisch voor de behandelmethode?

Filosofie

„Nee, ik ben en blijf natuurlijk een klassiek geschoolde wetenschapper,” zegt Heutz. „Maar het verschil met andere methoden is dat ik ook filosofische theorieën en oosterse wijsheid toepas. Ik werk vanuit een open filosofisch fundament, dat wil zeggen dat je mensen niet in hokjes indeelt en overeenkomstig behandelt. Zodra iemand bij mij komt met problemen, laat ik hem eerst vertellen. Ik maak mezelf als het ware klein, zodat de ander volop de ruimte krijgt. 'Aandacht' is een sleutelwoord. Ik staar niet elke tien minuten op mijn horloge en probeer de patiënt zoveel mogelijk op zijn gemak te stellen. Ik neem al mijn patiënten serieus.

Bij de behandeling ga ik uit van de mens zelf, niet van de diagnose van de ziekte. Dat klinkt misschien wel wat zweverig, maar in de meeste gevallen blijkt deze aanpak zelfs bij de grootste probleemgevallen heilzaam te zijn.”

Een van die ernstige gevallen is bijvoorbeeld Wim. Op het eerste gezicht leek hij gelukkig met zijn vrouw en zijn prima baan in de hulpverlening. Maar iets begon te knagen. Depressie en onvrede met zijn bestaan maakten van hem een onhandelbaar en triest mens. Hij werd langdurig ziek. Zijn vrouw drong erop aan dat hij professionele hulp zocht, anders verloor hij ook nog het laatste waar hij waarde aan hechtte: zijn huwelijk. Langdurige therapie bij het Riagg volgde, met als resultaat de diagnose 'manisch depressief' en 'niet te helen'. Hij moest maar met deze ziekte en met de bijbehorende medicijnen zien te leven. Omdat hij daar geen genoeg mee nam, zocht hij verder. Bij Will Heutz vond hij baat.

„Mijn moeder loopt al jaren met dezelfde problematiek. Ik wil echt niet zo worden. Daarom heb ik hulp gezocht en kwam per toeval bij Will terecht. Hij heeft me weer een stuk 'heler' gemaakt, ik ben weer redelijk gelukkig en op zoek naar ander werk, omdat de vorige baan niet zo goed bij me paste. De kosten voor de behandeling heb ik er wel voor over. Het is namelijk niet goedkoop, maar dan maar een

Vertrouwen, sfeer en hypnose helpen zelfs zwaar geesteszieken

jaar niet op vakantie. Mijn gezondheidstoestand gaat voor.”

Financiën

Ook de andere patiënten roemen de behandeling, maar vinden het bedrag dat ze ervoor neer moeten tellen geen kleinigheid. „Ik ben al eens moeten stoppen met de behandeling om financiële redenen,” zegt Jolanda. „Maar ik was al weer dicht bij een zelfmoordpoging toen ik inzag dat ik nog lang niet klaar was. Nu ga ik weer terug naar de filosofische praktijk van Heutz, maar minder frequent, want hoevel Will Heutz zijn patiënten naar draagkracht laat betalen, blijft het natuurlijk een keuze; geld in ruil voor gezondheid.”

Wat is er nu zo anders aan de behandeling dat men er zijn laatste cent voor over heeft? „Will laat je over jezelf nadenken. In feite heel je dan van binnenuit. Door de gesprekken en hypnose-therapie is voor mij een aantal dingen naar buiten gekomen die ik in een heel donker kamertje had weggestopt. Ik haat mijn ouders. Ze proberen mij en mijn gezin kapot te maken.

Maar je eigen ouders haten is zo tegen de heersende moraal in, dat je het steeds maar weer opnieuw met hen probeert. Door de therapie ben ik achter de werkelijke waarde van dingen gekomen en hoewel het nog steeds moeite kost, heb ik besloten mijn ouders niet meer te zien. Sindsdien is het een stuk rustiger. Zo'n besluit vereist heel wat kracht en dat is wat ik hier opdoe. Ik leer naar mezelf te luisteren en tegelijk ook weer open te staan voor mijn vrouw en kinderen,” vertelt Rolf.

Fobie

Janine heeft een heel ander verhaal. Ze is al jaren in behandeling voor straatvreze. Door die fobie bleef ze aan de stoel gekluisterd en nam ze zelfs de telefoon niet meer op. Bij het Riagg droeg men haar op punten te verzamelen. Naar de schuur lopen was bijvoorbeeld drie, autorijden vijftienzeven punten. Per dag moest ze honderd punten halen. „Ik heb me wat afgelopen naar die schuur en terug. Met zo'n methode kun je jezelf natuurlijk gigantisch voor de gek

blijven houden. Bij het Riagg kwam ik echt niet meer verder, hoewel ze wel erg hun best voor me deden. Will Heutz benaderde het probleem op een heel andere manier. Geen gedragstherapie, maar eerst de oorzaken van de fobie proberen op te sporen en in het onderbewuste uitzoeken waar de knelpunten liggen. En dan stapte voor stapje terug naar de bewoende wereld. Hij heeft me zoveel zelfvertrouwen gegeven, dat ik nu zelfs weer auto rijd,” straalt Janine.

Goeroe

Is Heutz dan zo'n goeroe die de wijsheid in pacht heeft? „Nee, ik weet absoluut niet alles en ik kan ook niet iedereen beter maken. Maak ik maak wel tijd vrij voor mijn patiënten en ontvang ze in een warme sfeer. Een ander verschil is de variatie aan behandelmethoden die ik toepas. Eventueel kunnen we een bekwaam paragnostisch genezer bijhalen of andere technieken uitproberen. Voorop blijft het gevoel en vertrouwen van de patiënt staan. Wij zijn als het ware strijdmakkers. Er is wel een patiënt-behandelaar verhouding maar zoveel mogelijk op voet van gelijkwaardigheid. En dat schept vertrouwen. Het is alleen jammer dat de ziekenfondsen de privé-therapeut tot nu toe niet vergoeden. Aangezien ik er mijn brood mee moet verdienen kan ik alleen mensen helpen die behandeling in de praktijk kunnen betalen,” vertelt Heutz.

Overigens is Will niet de enige therapeut die op deze manier werkt. Een aantal andere wetenschappers met dezelfde filosofie en werkwijze hebben zich verenigd onder de naam Filosofisch Instituut Voor Psychotherapie (FIP). Om deze relatief nieuwe manier van werken aan collega-therapeuten door te geven, organiseert het FIP regelmatig lezingen en bijeenkomsten.

Om ook de mensen te kunnen helpen die een intensievere begeleiding nodig hebben dan een tot anderhalf uur per week, wat voor veel mensen financieel niet op te brengen is, Will Heutz graag een eigen kliniek in de regio realiseren. „Met een forse subsidie zou ik inmiddels mijn patiënten kunnen opnemen en hen in een veel kortere tijd kunnen helpen weer terug te keren naar de wereld. Bovendien zou ik veel meer mensen kunnen behandelen en ook degenen die de hulp wel hard nodig hebben, maar het niet kunnen betalen. Het is alleen zo jammer dat deze anti-psychiatrische behandelingsmethode nog zo onbekend is en dat men huiverig is om er geld in te steken. Met mijn resultaten toon ik aan dat men inderdaad hele goede successen kan boeken met deze methode, zelfs bij mensen die in de reguliere psychiatrische zorg als onbehandelbaar zijn opgegeven. Ik geef mezelf nog tien jaar om deze droom waar te maken,” besluit psychotherapeut, psychopatholoog en filosoof Will Heutz.

Planeet Mercurius is een ijzig-hete wereld

DOOR BEN APeldoorn

Enkele weken geleden maakte een team van Amerikaanse astronomen bekend dat Mercurius een poolkap zou kunnen hebben. Er ging bijna een schok door sterrenkundige geleerden. Goed, poolkappen zijn normaal in het zonnestelsel; maar bij Mercurius...

Het planeetje, half zo groot als onze blauwe oase, staat van alle planneteten het dichtst bij de zon. Het jaar op deze hardloper duurt dan ook maar 88 aardse dagen en daar komt nog bij dat een Mercuriusdag 59 aardse dagen lang is, wat trouwens precies twee derde deel is van zijn jaar. Ga er maar aan staan om daar een dagje te liggen zonnen.

Natuurlijk is dat af te raden. In de eerste plaats is er geen greintje

lucht en ten tweede stijgt de temperatuur aan de dagzijde tot waarden (boven 550 graden) waarbij lood en zink vloeibaar zouden zijn.

Omdat Mercurius zich altijd in de buurt van de zon ophoudt is er met telescopen hoegenaamd niets op zijn oppervlak te zien. Ruim vijftien jaar geleden ontthulde het Amerikaanse ruimtevaartuig Mariner-10 een wereld die sterke gelijkenis met onze maan vertoont: niets dan kraters.

Lang niet de gehele planeet werd door de optische ogen van de Mariner in kaart gebracht; de polen bleven buiten het gezichtsveld maar niemand die zich daar druk over maakte. Die planeet is, dacht men, zo lichtledig en zo heet, dat het op die plaatsen wel van hetzelfde laken een pak zou zijn: kraters dus. Dat zal ongetwijfeld wel zo zijn, maar het schijnt dat daar, waar Mercurius (denkbeeldige) rotatie-as door de bol steekt, méér aan de hand is.

Sterrenkundigen vormen een hardnekkig en bovendien vindingrijk volkje. Kun je iets niet (goed) in zichtbaar licht bekijken, dan maar in ander 'licht'; radarstraling bijvoorbeeld.

Experiment

Astronomen van het Jet Propulsion Laboratory (JPL) en van het California Institute of Technology (CalTech) sloegen de handen ineen voor een experiment waarbij het ene team uitzond en het andere team ontving. De CalTech-wetenschappers zonden op 8 augustus 1991, met behulp van de 70 meter grote radiotelescoop van Goldstone, Californië, gedurende acht uur een bundel radarsignalen naar Mercurius met een energie van 500.000 Watt. Dat is veel, maar wat je er, na een slordige 250 miljoen kilometer (vice versa), aan gereflecteerde energie van terug ontvangt, is amper voldoende om er een fietsslampje een seconde van te laten branden.

Voor het minieme ontvangstsignaal gebruikte het JPL-team daarom de uit 27 monster-antennes bestaande 'Very Large Array'-radiotelescoop nabij Socorro in de Amerikaanse staat New Mexico, een paar duizend kilometer zuidoostelijk van Goldstone.

Het duurde enige tijd voordat de door de binnenste planeet van ons zonnestelsel weerkaatste signalen door supercomputers in beelden waren vertaald. Aan de bovenkant van een met lichte en donkere vlekken bezaaide bol prijkte een opvallend heldere vlek.

„Een vuiltje in de software,” meesmuilde een der geleerden. „Dat lijkt wel een ijskap,” dacht een tweede hardop. Om zekerheid te verkrijgen vond ruim twee weken later een tweede 'zend-ontvangst' plaats.

Het heldere vlekje bleef, een beetje veranderd, maar dat bleek perfect overeen te komen met de rotatie-

hoek van Mercurius gedurende de tussenliggende twee weken. Men kon er niet omheen: op één van Mercurius' polen bevindt zich iets dat radarsignalen sterk reflecteert. Alleen 'water-ijz' van bijzonder lage temperatuur is daartoe in staat.

Geen zonlicht

De eerste vraag die men zich stelde is hoe het ter wereld mogelijk is dat er ijs is in een lichtledige wereld. De maan (geheel lichtledig) leert ons dat extreme temperatuurverschillen op oppervlakten van enkele vierkante meters aan de orde van de dag zijn. Daar waar de zon schijnt is de materie bijna 200 graden heet en waar schaduw is kan de oppervlaktetemperatuur wel 150 graden onder nul bedragen.

Zulke extremen zijn op de lichtloze wereld van Mercurius dus ook voorstelbaar; er is geen lucht (beweging) die een temperende werking uitoefent. Daar komt nog bij dat Mercurius zijn 'evenaar' pre-

cies naar de zon heeft gericht; de polen van deze wereld ontvangen vrijwel geen zonlicht. Het zal er ongetwijfeld bitter koud zijn.

Akkoord, koud. Maar waar ijs of rijp is moet (ooit) water of kooldioxide zijn (gewees). De enige verklaring is dat waterdamp in de loop der tijden op de een of andere manier naar de poolstreek getrokken is en daar 'diepgevroren'. De extreem lage temperatuur verhinderde de waterdampmoleculen te ontsnappen uit Mercurius' geringe zwaartekrachtveld.

De waterdamp zou enerzijds afkomstig kunnen zijn van processen op of in Mercurius' korst of daar zijn gebracht door neerstortende kometelichamen. De ultraviolet-spectrometer aan boord van de Mariner-10 heeft in 1975 inderdaad sporen gevonden van waterstof en zuurstof (waar watermoleculen uit bestaan) maar die werden toen toegeschreven aan externe kosmische invloeden.

Nu denkt men dat de met de Mariner-10 gevonden sporen verklaard kunnen worden met de aanwezigheid van een poolkap op Mercurius.

ander-

Z
ij
d
s

1992

DOOR RON BROWN

Een van die jaartallen waar we naar toe moesten leven: 1992. Net als Orwells 1984, of het magische getal van het jaar 2000.

In 1992 moeten de grenzen binnen Europa wegvallen; iets dat bijvoorbeeld bij de Britten al maanden tot onbestemde paniek leidt en bij anderen weer iets te groot enthousiasme oproept.

Maar voorlopig gebeurt er weinig. De top in Maastricht is gekomen en gegaan. Van den Broek en Lubbers zijn niet langer de voorzitters van Europa. De Fransen blijven Nederlanders. Er is na middernacht op 31 december geen 'buitenlandse' horde over de 'weggevalen' grens getrokken. De verwachtingen waren weer eens te hoog.

Het aftellen voor een gemeenschappelijke Europese markt is nu begonnen, zegt men. Het doel – een vrije markt voor goederen, diensten en geld in de twaalf landen van de Europese Gemeenschap – zal voor 31 december 1993 bereikt moeten zijn. Oftewel: Europa moet in 1992 proberen 1993 te halen.

Het zal wel niet lukken. De EG-leden verschillen, zoals gewoonlijk, over te veel zaken van mening, onder meer over de openstelling van hun grenzen voor financiële dienstverlening uit andere EG-landen en over het vrije personenverkeer. Misschien bedenkt iemand weer dat 'het' allemaal in 1994 moet gaan gebeuren.

In 1985 klomk het allemaal nog zo mooi. Door het openstellen van de binnengrenzen zouden de Europese economieën worden gestimuleerd en zouden Europese bedrijven de concurrentie met hun Amerikaanse en Japanse rivalen beter kunnen doorstaan.

Het was de bedoeling dat een Italiaan van Rome naar Kopenhagen zou kunnen reizen zonder bij de grenzen te hoeven stoppen. Eenmaal in de Deense hoofdstad aangekomen zou hij de mogelijkheid moeten hebben een onderneming te beginnen en zijn goederen te exporteren.

Maar zie: in een 'witboek' van de EG staan 282 maatregelen die de lidstaten moeten doorvoeren om uiterlijk per 31 december 1992 tot een open markt te komen. Met nog een jaar te gaan zijn volgens de EG 217 van deze aanbevelingen overgenomen of bijna overgenomen. Maar van de 137 maatregelen waarvoor nationale wetgeving moeten worden aangepast, zijn er slechts 49 in alle landen in wetten vertaald.

Italië loopt het meest achter wat dit betreft; het heeft slechts 67 maatregelen doorgevoerd. Ook Luxemburg, België, Ierland en Nederland hebben tot dusver niet veel haast gemaakt.

Er is natuurlijk al iets bereikt. Voor de export van goederen door Europa is nu nog maar één document nodig, waar de spullen vroeger vergezeld moesten gaan van tientallen paperassen. Ook dat laatste papier moet dit jaar verdwijnen.

Accountants kunnen in een ander EG-land aan de slag, verzekeringsagenten mogen in 1994 iedereen in de Gemeenschap een auto-, inboedel- of ziektekostenverzekering aanpraten, en de meeste EG-landen staan hun ingezetenen toe geld op buitenlandse bankrekeningen te zetten.

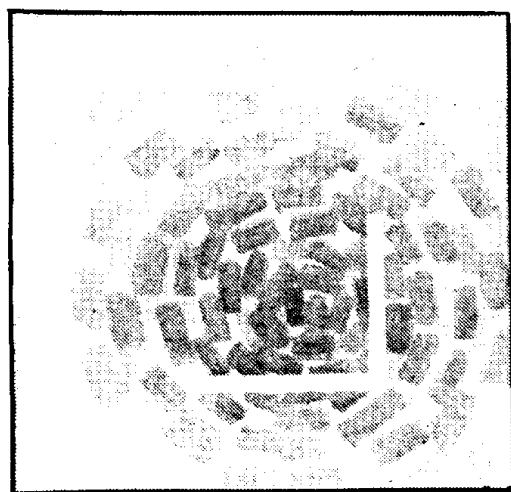
Toch blijven er nog vele problemen bestaan. Beleggingsfondsen mogen niet overal kapitaal werven en de regering zijn het nog niet eens over de mate waarin het vrije personenverkeer werkelijk vrij moet zijn. Groot-Brittannië lijdt aan de gebruikelijke vrees dat de opheffing van grenscontroles leidt tot een toevloed van drugs, criminelen, wapens en terroristen. Het is niet bereid de eigen controles van binnenkomende personen en goederen op te geven en zal dus EG-burgers die binnen de Gemeenschap reizen, gewoon blijven controleren.

Ook Denemarken, Griekenland en Ierland hebben zich niet aangesloten bij het akkoord over grenscontroles. Van de acht ondertekenaars van de overeenkomst is Frankrijk het enige land dat het heeft geratificeerd, d.w.z. dat het is goedgekeurd door het Franse parlement.

De EG-landen hebben nog geen besluit genomen over de manier waarop de buitengrenzen worden gecontroleerd. Ze hebben een procedure opgesteld voor de beoordeling van asielaanvragen, maar van een gemeenschappelijk immigratiebeleid is geen sprake.

Kortom: '1984' was het niet, '1992' wordt het ook niet en we richten onze hoop nu op het jaar 2000.

'St.-Anna en St.-Servaas' voortaan 'Vincent van Gogh'

● Bij de nieuwe naam hoort ook een nieuw logo.

DOOR JAN VAN LIESHOUT

Vanaf maandag 6 januari spreekt u met het Vincent van Gogh Instituut. Sedert 1976, toen de psychiatrische ziekenhuizen in Venray fuseerden, was u verbonden met het Psychiatrisch Centrum Venray. Een naam die nooit is ingeburgerd. In de volksmond bleef het 'St.-Anna' en 'St.-Servaas'. St.-Servaas was de patroon van het gesticht voor mannelijke krankzinnigen dat in 1906 in gebruik werd genomen, St.-Anna de patrones van het gesticht voor vrouwelijke krankzinnigen dat een jaar later gereedkwam.

„Al wie katholiek en gek was in Limburg, Brabant en Gelderland ging sedertdien naar Venray,” blikt Gé Peterink (43), het hoofd van de Afdeling Public Relations en Voorlichting, aan de hand van een speciaal daartoe samengestelde brochure op 85 jaar psychiatrie terug.

Toen was Venray het enige psychiatrisch ziekenhuis in Limburg. Nu zijn er drie: Welterhof in Heerlen, Vijverdal in Maastricht en het Vincent van Gogh Instituut in Venray, waar 1.500 verpleegkundigen 1.300 patiënten verplegen.

Toen was de verpleging van krankzinnigen caritas: dienstbaar zijn uit liefde voor God, indachtig Diens woorden: „Wat je aan de minste der Mijnen doet, heb je aan Mij gedaan.” Nu is het professionele zorg.

Toen was verpleging van krankzinnigen een roeping. Nu is het een

● Gé Peterink: nieuwe naam bleek het 'Ei van Columbus'.

Foto: JAN PAUL KUIT

beroep, waarvoor jonge mannen en vrouwen in Venray sedert 1968 in een gezamenlijk instituut. Den Hoebert, worden opgeleid. In 1971 gaven de Broeders en Zusters van Liefde de leiding aan leken over, in 1991 trokken zij zich voorgoed uit het bestuur terug.

Toen werden psychiatrische patiënten als lichamelijk zieken in bed gestopt. Of in bad. Lauw water had een kalmerende werking. Nu

wordt de patiënt veel meer bezig gehouden; is de behandeling een psychologisch-pedagogisch proces.

Waren psychiatrische patiënten ooit onmondige zieken die rustig moesten worden gehouden, tegenwoordig worden ze als mondige medeburgers met psychische problemen gezien. Bovendien maakte het 'massale' wonen in paviljoens

met weinig privacy plaats voor kleinschaliger woonvormen, zelfs buiten Venray.

In Venlo bewonen patiënten huizen, in Echt een hostel. In Midden-Limburg komt er dit jaar nog een grote vestiging bij.

„Wegens die verschillende locaties is de naam Psychiatrisch Centrum Venray niet langer dekkend,” aldus Gé Peterink.

moest worden en dat de kwaliteit van de zorg voor de patiënt moest worden verhoogd. Structuren werden aangepast. Er kwamen een soort divisiegerichte hoofdafdelingen. Taken en bevoegdheden werden nauwkeuriger omschreven. Er werden opleidingsprogramma's ontwikkeld, opdat effectiever en efficiënter kan worden gewerkt.

Om onze organisatie ook naar buiten duidelijker en herkenbaarder te profileren was een eigen huisstijl gewenst. Het was tot voor kort maar een ratjetoe. Daarom werd een werkgroep ingesteld onder voorzitterschap van drs Leon Dorren, directeur beheerszaken.

Dit voorjaar dubden directie en managementsteam op een nieuwe naam.

Peterink: „Men wilde het onpersoonlijke doorbreken. Daarom zou er een menselijke naam moeten komen. Als voorbeeld werd de Erasmus Universiteit genoemd.”

Coördinerend algemeen manager John Giesels lanceerde de naam van Vincent van Gogh. Zijn opmerking was eerder cynisch dan serieus bedoeld. Was het niet Vincent van Gogh die zijn oor afsneed en aan een prostituee gaf, in een psychiatrisch ziekenhuis werd behandeld en kort na zijn ontslag de hand aan zichzelf sloeg?

„Toch is dat het 'Ei van Columbus',” zei na afloop van de vergadering drs Jean Luc Klompenhouwer, een van de twintig psychiaters van het Psychiatrisch Centrum Venray.

„Hoe meer erover werd nagedacht, des te meer men ervan overtuigd raakte dat die naam het psychiatrische centrum op het lijf was geschreven,” aldus Peterink. „Van Gogh staat voor deskundigheid, kwaliteit en respect: sleutelwoorden die op de nieuwe naam van toepassing zouden moeten zijn. Bovendien is Van Gogh de verpersoonlijking van kwetsbaarheid.

Ook wij staan ten dienste van kwetsbare mensen in kwetsbare omstandigheden en willen kwaliteitswerk afleveren.”

De Erven Van Gogh reageerden aanvankelijk nogal sceptisch. Zij zagen de naam liever niet aan de psychiatrie gekoppeld. Hun houding veranderde, toen hun werd verzekerd dat de naam met respect zou worden behandeld.

Het Reclamebureau Puntkomma uit Nijmegen werd gevraagd om een logo te ontwerpen. Peter de Groot liet onmiddellijk zijn oog op de zoon van Arles vallen, die zo'n grote invloed op het werk van Van Gogh heeft gehad. Illustrator L. Oswald uit Rotterdam wist zich bovendien geïnspireerd door de lampen op het doek 'Café bij avond', dat Van Gogh in september 1888 schilderde. Ze stralen gastvrijheid uit.

Het logo heeft de touche van Van Gogh. Het verschijnt op briefpapier, op brochures en op de naam-borden die maandag zullen worden onthuld. Voorts prijkt het op de busjes waarmee de patiënten worden vervoerd.

Volgens Peterink reageerden huisartsen en specialisten 'enthousiast', „de medewerkers aanvankelijk aarzelend, maar na meer tekst en uitleg overwegend instemmend.”

Frits Hovens, hoofdredacteur van het in Venray verschijnend weekblad 'Peel en Maas', vindt 'dat je die nieuwe naam niet aan de Venrayse mensen kwijt kunt'. „In de volksmond zal het wel St.-Anna en St.-Servaas blijven.”

Hoe dan ook: vanaf maandag spreekt u met het Vincent van Gogh Instituut in Venray. De gemeentelijke bewegwijzering zal dienovereenkomstig worden aangepast. Ook hopen de peetvaders van het Vincent van Gogh Instituut de ANWB-borden te halen.

'Met de duivel valt niet te spotten'

DOOR EELCO VAN DER LINDEN

Satan is terug. Althans in Italië. Pater Gabriël Amorth, een van de bekendste duiveluitdrijvers van Italië, zegt dat hij en zijn 20 collega's het werk niet meer aankunnen. „De demon verbreidt zich, het aantal bezeten neemt toe, en wij exorcisten zijn maar met weinigen en voor het merendeel oud en moe.”

Italië in handen van de duivel? „Het kwade heeft na duizenden jaren van vechten met het goede inderdaad een voorsprong,” aldus een magiër in Turijn, de occulte hoofdstad van ons continent, waar, naar zijn zeggen, de positieve en negatieve krachten elkaar als op een schaakbord bestrijden. „De magische oorlog is intensiever dan ooit, beide spelers lijken bang te zijn voor het eindsignaal...”

Don Amorth is een grote, kale man met felblauwe ogen, een voormalig verzetsstrijder. Hij luide kortgeleden in het jezuïetentijdschrift 'Civiltà Cattolica' de noodklok: 12 miljoen Italianen – een kwart van de bevolking – wenden zich tot de duivel of doen een beroep op occulte figuren als magiërs, kaartlezers en waarzeggers. Het aantal 'bezeten' personen stijgt snel en daarmee ook de behoefte aan exorcisten. Een brief is uitgegaan naar de 266 bisschoppen, opdat ze in hun bisdommen in elk geval een duiveluitdrijver benoemen.

„De Kerk,” zegt don Amorth, „is lange tijd te rationeel geweest; veel theologen en priesters geloven niet dat de duivel bezit kan nemen van een persoon. Maar de duivel bestaat. Hij is een rebellerende engel, de geest van het kwaad, zo zegt het Evangelie.”

Spijkers spugen

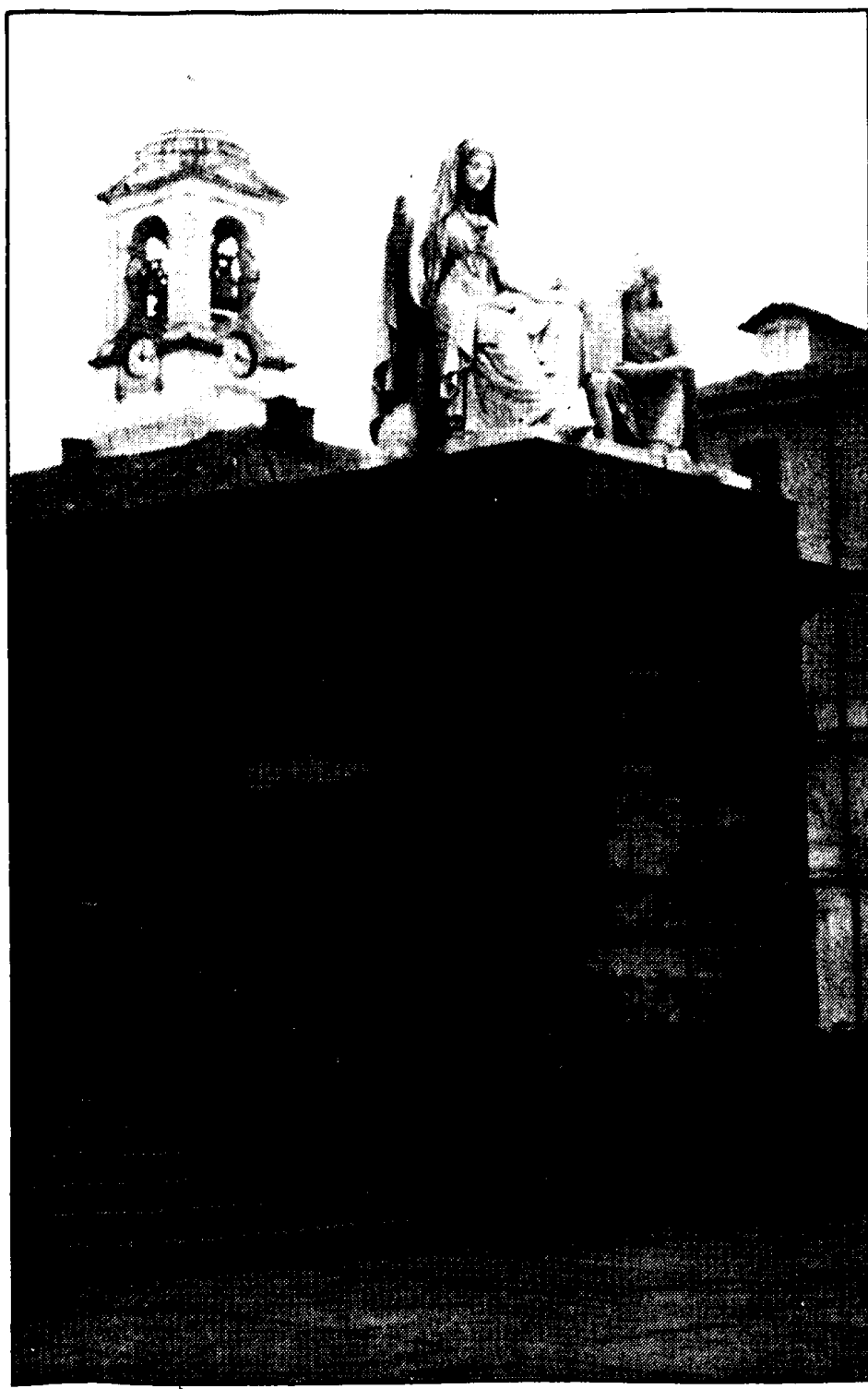
Don Amorth, verbonden aan de Romeinse kerk Immacolata, wordt net als zijn collega's overstromd met telefoontjes van mensen die zeggen de duivel in zich te hebben.

Volgens hem is echter 95 procent van de personen rijp voor de psychiater of de psycholoog. „Dege-nen die zeggen bezeten te zijn, zijn dat bijna nooit. De echte bezetene heeft veel fysieke pijn; vooral aan maag, hoofd en mond. Bovenal heeft die persoon een afkeer van alles wat heilig is: het kruis, wijwater, en de door de exorcist gebruikte olie. Een ander kenmerk is het spreken van hem of haar onbekende talen en het ophoesten van slijm, en soms zelfs van voorwerpen en kleine beesten.”

De manier waarop de persoon op de uitbanner reageert, is zeer verschillend: het hangt af van de mate van bezetenheid. Don Amorth heeft scènes meegemaakt waarbij vier, vijf personen de bezetene moesten vasthouden. „Tijdens een uitdrijving onder leiding van don Candido, een van de bekendste Romeinse exorcisten (nu in ruste), verhiel de vrouw in kwestie zich van haar stoel, draaide als een tol om haar as en sloeg de exorcist met kracht op zijn slaap. Met verdraaide stem vervloekte zij hem en spuugde met onmenselijke kracht spijkers in het rond. De duiveluitdrijver moet niet alleen psychisch, maar ook fysiek sterk zijn. Het is niet verwonderlijk dat sommige uitdrijvers op hun zestigste jaar 'op' zijn.”

De getuigenissen van de duiveluitdrijvers werden altijd door de Kerk met grote scepsis behandeld. Maar het lijkt tijd te keren. Paus Johannes Paulus II is gevoeliger voor demonen dan zijn voorgangers. Hij is zelf een begaafd exorcist; in 1984 verjoeg de paus in het Vaticaan de duivel uit twee personen. Teken aan de wand is dat de onlangs in Nederland verblijvende bisschop Milingo uit Zambia weer zijn mystieke bijeenkomsten mag houden. Tijdens deze sessies, waar honderden mensen op af komen, weet Milingo door gebed te genezen en kwade geesten uit te bannen.

Wojtyla is bezorgd over de leegloop van de kerken en de groei van sekten, satanskerken en andere occulte organisaties. Drie jaar geleden hield hij een rede in Turijn. De paus riep op tot een strijd tegen de duivel, die 'de prins van de wereld wil worden'.

● Occulte groeperingen kennen aan Turijn een bijzondere magische waarde toe. De kerk van de Grote Moeder in Turijn zou het middelpunt zijn.

Het was geen toeval dat de paus de oproep in Turijn deed: in deze stad in het Noordwesten van Italië, aan de voet van de Alpen, houden naar schatting 40.000 personen zich met zwarte magie (duivelverering) bezig. De stad van Fiat en Olivetti geldt al eeuwen als een magisch punt van onze aardkloot. Goed en kwaad strijden er om de macht.

Het is koud en mistig in Turijn. Langs de brede straten en grote pleinen staan sobere, overwegend barokke gebouwen. De stad heeft een strak stratenplan, een overblijfsel uit de Romeinse periode. In de Dom, waar de lijkwade van Christus wordt bewaard, draagt een priester de mis op. Een muntje van 200 lire is nodig om de panelen

te verlichten waarop de wonderbaarlijke geschiedenis van de lijkwade wordt verteld.

Turijn is volgens velen een magische stad. De Rooms-Katholieke Kerk heeft dat, ondanks de aanwezigheid van de lijkwade, echter altijd afgezwakt. Priesters en exorcisten zijn terughoudend in het geven van hun mening, vooral over de duivel. „Satan is hier, zoals hij ook in Rome of Milaan is,” relateert de 76-jarige exorcist don Giuseppe Ruata. Don Ruata heeft net als zijn collega don Giuseppe Capra, exorcist in de kerk van de salesianen in een verpauperd deel van de stad, van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat bezeten in behandeling. Bijzonderheden willen ze niet kwijt; het werk van de exorcist vraagt totale discretie. In de baseliek van de salesianen, waar paus Johannes Paulus II zijn oproep deed de strijd met de duivel aan te binden, heerst een mystieke sfeer. De gebeden zijn indringend en soms raken personen in trance. „Is de duivel in Turijn meer present dan in andere steden?” De vrouw op het bordes van de kerk zet grote ogen op, omklemt haar rozenkrans nog eens extra, slaat een kruis en mompelt iets van 'gaat heen en doe boete voor uw onvoorzichtigheid'.

„Turijn is niet een magische stad, het is de magische stad,” Coboldo, lid van Damanhur, een gemeenschap van magiërs, op een veertigtal kilometers buiten Turijn, plukt bedachtzaam aan zijn baard. „Op de plek waar Turijn is verzeen, hadden Egyptenaren, vluchtelingen uit het vernietigde Troje, en Kelten hun heilige oorden. Turijn is door de eeuwen heen een referentiepunt geweest voor magiërs uit de meest verschillende culturen. De Heilige Graal, het Gulden Vlies, de Steen der Wijsheid, al deze goddelijke symbolen hebben hun sporen hier achtergelaten.” „Turijn ligt precies op een kruispunt van drie zogenaamde 'synchronische lijnen', energiebanen die over de planeet aarde lopen,” zegt Coboldo. „Deze lijnen kunnen worden vergeleken met een soort zenuwstelsel van de aarde; het zijn energiebanen die de grote krachten in de kosmos kunnen versnellen. Ze kunnen de ge-

beurtenissen op aarde beïnvloeden en ideeën, gedachten en gemoedstoestanden transporteren. Daarom zijn hier tal van occulte – serieuze en minder serieuze – groepen actief.”

Turijn maakt volgens de esoterische leer deel uit van twee driehoeken. Samen met Lyon en Praag vormt ze de 'Driehoek van de Witte Magie' en met Londen en San Francisco de 'Driehoek van de Zwarte Magie'. Dit maakt, volgens de kenners, Turijn tot een van de belangrijkste polen op deze planeet waar goed en kwaad hun eeuwig durende strijd leveren.

Beslissend punt

De gemeenschap of de 'staat' Damanhur telt 400 leden. Ze is net als Turijn gebouwd op een knooppunt van synchronische lijnen, 15 jaar geleden. Spiritueel leider is Oberto Airaudi. Turijns meest begaafde magiër en genezer door handoplegging. Hij wilde zich voorbereiden op het nieuwe tijdperk dat, volgens de tekens van de dierenriem, Waterman zal zijn. Na 2000 jaar loopt het tijdperk van de Vissen ten einde. De beweging hangt de zogenaamde 'New Age-filosofie' aan: een mengsel van elementen uit tal van godsdiensten (magia, zonder hun belemmerende dogma's, zegt Coboldo) en esoterisme. Innerlijke verheffing, redding van het milieu, leven in harmonie met de natuur en reïncarnatie zijn kernelementen. De magie staat centraal: op de huizen van Damanhur zijn grote beesten en esoterische spreuken geschilderd; in de 'Open Tempel', een heilige plek vol beelden geïnspireerd op goden van oude volken, worden riten gehouden onder leiding van Oberto Airaudi. Een duivelse onderneming? Volgens de Rooms-Katholieke Kerk wel. De 'demonoloog' Corrado Balducci is ervan overtuigd dat de volgelingen van 'New Age' een pact met de duivel hebben gesloten. „Onder een ecologische saus gaat een macabere strategie schuil. Die moet leiden naar de komst, in het jaar 2000, van de antichrist.” De Kerk is alert en zou ook achter de onlangs gepleegde 'overval' op Damanhur zitten. Meer dan 200 agenten van de militaire politie beconten de gemeenschap. „Ze wil-

Kwart van Italiaanse bevolking wendt zich tot satan of magiër

den weten of hier kinderen werden geofferd, maar hebben ook gezocht naar drugs en de boekhouding minitueus gecontroleerd,” zegt Coboldo gelaten.

Volgens Coboldo zijn de leden van Damanhur juist vreedzame wezens die de magie en het para-normale gebruiken om de natuur en haar krachten beter te leren kennen. „Magie is voor ons alleen maar positief en dus altijd 'wit', verdedigt Coboldo zijn gemeenschap. „Maar let op, de strijd tussen goed en kwaad, tussen wit en zwart, leven en dood, zo kenmerkend voor Turijn, lijkt op een beslissend punt aangeland te zijn.”

„Turijn is als een schaakbord waar op goede en kwade krachten zich met elkaar meten. In de stad zijn uitgesproken witte en zwarte plekken. Na duizenden jaren van strijd slaat de balans door naar het negatieve. De magische oorlogen herhalen zich om de tien jaar in plaats van, zoals vroeger, om de veertig jaar. Het lijkt alsof de spelers zich haasten omdat het eindsignaal nadert...” „Het is zaak,” vervolgt Coboldo, „dat de positieve krachten het centrum van het schaakbord bezetten. Daarvoor zijn behendige spelers nodig die beschikken over een 'vrije wil'; tot keuzes in staat zijn.” Wie zijn die spelers? „Iedereen die, zoals wij, zich werkelijk vrij weet te maken. Vergeet niet dat de evolutie van de mensheid op het spel staat; het gevaar bestaat dat de mens zal worden gereduceerd tot een slaaf van het kwade.” Een bel onderbreekt de woorden van Coboldo: ze herinnert de bewoners van Damanhur aan de ondergang van de zon – de energieën veranderen. Coboldo kijkt strak naar een klein meisje dat knielt voor het altaar van de Open Tempel. De stilte is totaal.

TOERISME MTRO OPEN DAG

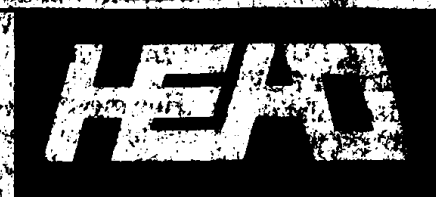
**Middelbare
beroepsopleiding
tot ondernemer in
toerisme en recreatie**

zaterdag 11 januari 1992

van 10.00 - 15.00 uur
Nobelstraat 31, Heerlen
Telefoon: 045-716944

ECONOMISCH COLLEGE

MBO op hoog niveau!

STICHTING HOGER
ECONOMISCH EN
ADMINISTRATIEF
ONDERWIJS LIMBURG

HBO-cursussen aan de Avond-HEAO Limburg

Certificaten uit het propedeuse programma van de Avond-HEAO:

Inleiding Commercieel Engels

- grammatica
- handelscorrespondentie
- lees- en spreekvaardigheid

Inleiding in de Automatisering van de Informatieverzorging (AIV)

- theorie:**
- inleiding hard- en software
 - gebruik van bestanden
 - organisatie en informatiesystemen
 - inleiding systeemontwikkeling
- praktikum:**
- spreadsheetpakket LOTUS 123
 - pakket voor gegevensbeheer dBase III

periode: 20 januari - 1 juli 1992
14 lessen van 18.30 uur - 21.45 uur
AIV op maandag- of dinsdagavond
Engels op dondagavond

cursusprijs: Engels f 500,-
AIV f 650,- (incl. praktijk)
beide f 1000,-

toelatingstoets: minimaal MEO, HAVO of VWO

**Brochure op aanvraag. Informatieavond donderdag 9 januari
19.30 - 20.30 uur.**
Inschrijven voor 14 januari. Maximaal 25 deelnemers per cursus.

HEAO LIMBURG
Horystraat 5, Sittard
Postbus 5280, 6130 PG Sittard
Telefoon 046-510641

AMBI/PDI-OPLEIDINGEN

Aanbiedingen te: Heerlen, Maastricht, Sittard, Venlo, Eindhoven, Nijmegen.

- AMBI-PDI modules:**
HE1, HE2, HE3, HE4, HE5, HE6, HE7, HE8, HE9, HE10, HE11, HE12, HE13, HE14, HE15, HE16, HE17, HE18, HE19, HE20, HE21, HE22, HE23, HE24, HE25, HE26, HE27, HE28, HE29, HE30, HE31, HE32, HE33, HE34, HE35, HE36, HE37, HE38, HE39, HE40, HE41, HE42, HE43, HE44, HE45, HE46, HE47, HE48, HE49, HE50, HE51, HE52, HE53, HE54, HE55, HE56, HE57, HE58, HE59, HE60, HE61, HE62, HE63, HE64, HE65, HE66, HE67, HE68, HE69, HE70, HE71, HE72, HE73, HE74, HE75, HE76, HE77, HE78, HE79, HE80, HE81, HE82, HE83, HE84, HE85, HE86, HE87, HE88, HE89, HE90, HE91, HE92, HE93, HE94, HE95, HE96, HE97, HE98, HE99, HE100, HE101, HE102, HE103, HE104, HE105, HE106, HE107, HE108, HE109, HE110, HE111, HE112, HE113, HE114, HE115, HE116, HE117, HE118, HE119, HE120, HE121, HE122, HE123, HE124, HE125, HE126, HE127, HE128, HE129, HE130, HE131, HE132, HE133, HE134, HE135, HE136, HE137, HE138, HE139, HE140, HE141, HE142, HE143, HE144, HE145, HE146, HE147, HE148, HE149, HE150, HE151, HE152, HE153, HE154, HE155, HE156, HE157, HE158, HE159, HE160, HE161, HE162, HE163, HE164, HE165, HE166, HE167, HE168, HE169, HE170, HE171, HE172, HE173, HE174, HE175, HE176, HE177, HE178, HE179, HE180, HE181, HE182, HE183, HE184, HE185, HE186, HE187, HE188, HE189, HE190, HE191, HE192, HE193, HE194, HE195, HE196, HE197, HE198, HE199, HE200, HE201, HE202, HE203, HE204, HE205, HE206, HE207, HE208, HE209, HE210, HE211, HE212, HE213, HE214, HE215, HE216, HE217, HE218, HE219, HE220, HE221, HE222, HE223, HE224, HE225, HE226, HE227, HE228, HE229, HE230, HE231, HE232, HE233, HE234, HE235, HE236, HE237, HE238, HE239, HE240, HE241, HE242, HE243, HE244, HE245, HE246, HE247, HE248, HE249, HE250, HE251, HE252, HE253, HE254, HE255, HE256, HE257, HE258, HE259, HE260, HE261, HE262, HE263, HE264, HE265, HE266, HE267, HE268, HE269, HE270, HE271, HE272, HE273, HE274, HE275, HE276, HE277, HE278, HE279, HE280, HE281, HE282, HE283, HE284, HE285, HE286, HE287, HE288, HE289, HE290, HE291, HE292, HE293, HE294, HE295, HE296, HE297, HE298, HE299, HE300, HE301, HE302, HE303, HE304, HE305, HE306, HE307, HE308, HE309, HE310, HE311, HE312, HE313, HE314, HE315, HE316, HE317, HE318, HE319, HE320, HE321, HE322, HE323, HE324, HE325, HE326, HE327, HE328, HE329, HE330, HE331, HE332, HE333, HE334, HE335, HE336, HE337, HE338, HE339, HE340, HE341, HE342, HE343, HE344, HE345, HE346, HE347, HE348, HE349, HE350, HE351, HE352, HE353, HE354, HE355, HE356, HE357, HE358, HE359, HE360, HE361, HE362, HE363, HE364, HE365, HE366, HE367, HE368, HE369, HE370, HE371, HE372, HE373, HE374, HE375, HE376, HE377, HE378, HE379, HE380, HE381, HE382, HE383, HE384, HE385, HE386, HE387, HE388, HE389, HE390, HE391, HE392, HE393, HE394, HE395, HE396, HE397, HE398, HE399, HE400, HE401, HE402, HE403, HE404, HE405, HE406, HE407, HE408, HE409, HE410, HE411, HE412, HE413, HE414, HE415, HE416, HE417, HE418, HE419, HE420, HE421, HE422, HE423, HE424, HE425, HE426, HE427, HE428, HE429, HE430, HE431, HE432, HE433, HE434, HE435, HE436, HE437, HE438, HE439, HE440, HE441, HE442, HE443, HE444, HE445, HE446, HE447, HE448, HE449, HE450, HE451, HE452, HE453, HE454, HE455, HE456, HE457, HE458, HE459, HE460, HE461, HE462, HE463, HE464, HE465, HE466, HE467, HE468, HE469, HE470, HE471, HE472, HE473, HE474, HE475, HE476, HE477, HE478, HE479, HE480, HE481, HE482, HE483, HE484, HE485, HE486, HE487, HE488, HE489, HE490, HE491, HE492, HE493, HE494, HE495, HE496, HE497, HE498, HE499, HE500, HE501, HE502, HE503, HE504, HE505, HE506, HE507, HE508, HE509, HE510, HE511, HE512, HE513, HE514, HE515, HE516, HE517, HE518, HE519, HE520, HE521, HE522, HE523, HE524, HE525, HE526, HE527, HE528, HE529, HE530, HE531, HE532, HE533, HE534, HE535, HE536, HE537, HE538, HE539, HE540, HE541, HE542, HE543, HE544, HE545, HE546, HE547, HE548, HE549, HE550, HE551, HE552, HE553, HE554, HE555, HE556, HE557, HE558, HE559, HE560, HE561, HE562, HE563, HE564, HE565, HE566, HE567, HE568, HE569, HE570, HE571, HE572, HE573, HE574, HE575, HE576, HE577, HE578, HE579, HE580, HE581, HE582, HE583, HE584, HE585, HE586, HE587, HE588, HE589, HE590, HE591, HE592, HE593, HE594, HE595, HE596, HE597, HE598, HE599, HE600, HE601, HE602, HE603, HE604, HE605, HE606, HE607, HE608, HE609, HE610, HE611, HE612, HE613, HE614, HE615, HE616, HE617, HE618, HE619, HE620, HE621, HE622, HE623, HE624, HE625, HE626, HE627, HE628, HE629, HE630, HE631, HE632, HE633, HE634, HE635, HE636, HE637, HE638, HE639, HE640, HE641, HE642, HE643, HE644, HE645, HE646, HE647, HE648, HE649, HE650, HE651, HE652, HE653, HE654, HE655, HE656, HE657, HE658, HE659, HE660, HE661, HE662, HE663, HE664, HE665, HE666, HE667, HE668, HE669, HE670, HE671, HE672, HE673, HE674, HE675, HE676, HE677, HE678, HE679, HE680, HE681, HE682, HE683, HE684, HE685, HE686, HE687, HE688, HE689, HE690, HE691, HE692, HE693, HE694, HE695, HE696, HE697, HE698, HE699, HE700, HE701, HE702, HE703, HE704, HE705, HE706, HE707, HE708, HE709, HE710, HE711, HE712, HE713, HE714, HE715, HE716, HE717, HE718, HE719, HE720, HE721, HE722, HE723, HE724, HE725, HE726, HE727, HE728, HE729, HE730, HE731, HE732, HE733, HE734, HE735, HE736, HE737, HE738, HE739, HE740, HE741, HE742, HE743, HE744, HE745, HE746, HE747, HE748, HE749, HE750, HE751, HE752, HE753, HE754, HE755, HE756, HE757, HE758, HE759, HE760, HE761, HE762, HE763, HE764, HE765, HE766, HE767, HE768, HE769, HE770, HE771, HE772, HE773, HE774, HE775, HE776, HE777, HE778, HE779, HE780, HE781, HE782, HE783, HE784, HE785, HE786, HE787, HE788, HE789, HE790, HE791, HE792, HE793, HE794, HE795, HE796, HE797, HE798, HE799, HE800, HE801, HE802, HE803, HE804, HE805, HE806, HE807, HE808, HE809, HE810, HE811, HE812, HE813, HE814, HE815, HE816, HE817, HE818, HE819, HE820, HE821, HE822, HE823, HE824, HE825, HE826, HE827, HE828, HE829, HE830, HE831, HE832, HE833, HE834, HE835, HE836, HE837, HE838, HE839, HE840, HE841, HE842, HE843, HE844, HE845, HE846, HE847, HE848, HE849, HE850, HE851, HE852, HE853, HE854, HE855, HE856, HE857, HE858, HE859, HE860, HE861, HE862, HE863, HE864, HE865, HE866, HE867, HE868, HE869, HE870, HE871, HE872, HE873, HE874, HE875, HE876, HE877, HE878, HE879, HE880, HE881, HE882, HE883, HE884, HE885, HE886, HE887, HE888, HE889, HE890, HE891, HE892, HE893, HE894, HE895, HE896, HE897, HE898, HE899, HE900, HE901, HE902, HE903, HE904, HE905, HE906, HE907, HE908, HE909, HE910, HE911, HE912, HE913, HE914, HE915, HE916, HE917, HE918, HE919, HE920, HE921, HE922, HE923, HE924, HE925, HE926, HE927, HE928, HE929, HE930, HE931, HE932, HE933, HE934, HE935, HE936, HE937, HE938, HE939, HE940, HE941, HE942, HE943, HE944, HE945, HE946, HE947, HE948, HE949, HE950, HE951, HE952, HE953, HE954, HE955, HE956, HE957, HE958, HE959, HE960, HE961, HE962, HE963, HE964, HE965, HE966, HE967, HE968, HE969, HE970, HE971, HE972, HE973, HE974, HE975, HE976, HE977, HE978, HE979, HE980, HE981, HE982, HE983, HE984, HE985, HE986, HE987, HE988, HE989, HE990, HE991, HE992, HE993, HE994, HE995, HE996, HE997, HE998, HE999, HE1000, HE1001, HE1002, HE1003, HE1004, HE1005, HE1006, HE1007, HE1008, HE1009, HE1010, HE1011, HE1012, HE1013, HE1014, HE1015, HE1016, HE1017, HE1018, HE1019, HE1020, HE1021, HE1022, HE1023, HE1024, HE1025, HE1026, HE1027, HE1028, HE1029, HE1030, HE1031, HE1032, HE1033, HE1034, HE1035, HE1036, HE1037, HE1038, HE1039, HE1040, HE1041, HE1042, HE1043, HE1044, HE1045, HE1046, HE1047, HE1048, HE1049, HE1050, HE1051, HE1052, HE1053, HE1054, HE1055, HE1056, HE1057, HE1058, HE1059, HE1060, HE1061, HE1062, HE1063, HE1064, HE1065, HE1066, HE1067, HE1068, HE1069, HE1070, HE1071, HE1072, HE1073, HE1074, HE1075, HE1076, HE1077, HE1078, HE1079, HE1080, HE1081, HE1082, HE1083, HE1084, HE1085, HE1086, HE1087, HE1088, HE1089, HE1090, HE1091, HE1092, HE1093, HE1094, HE1095, HE1096, HE1097, HE1098, HE1099, HE1100, HE1101, HE1102, HE1103, HE1104, HE1105, HE1106, HE1107, HE1108, HE1109, HE1110, HE1111, HE1112, HE1113, HE1114, HE1115, HE1116, HE1117, HE1118, HE1119, HE1120, HE1121, HE1122, HE1123, HE1124, HE1125, HE1126, HE1127, HE1128, HE1129, HE1130, HE1131, HE1132, HE1133, HE1134, HE1135, HE1136, HE1137, HE1138, HE1139, HE1140, HE1141, HE1142, HE1143, HE1144, HE1145, HE1146, HE1147, HE1148, HE1149, HE1150, HE1151, HE1152, HE1153, HE1154, HE1155, HE1156, HE1157, HE1158, HE1159, HE1160, HE1161, HE1162, HE1163, HE1164, HE1165, HE1166, HE1167, HE1168, HE1169, HE1170, HE1171, HE1172, HE1173, HE1174, HE1175, HE1176, HE1177, HE1178, HE1179, HE1180, HE1181, HE1182, HE1183, HE1184, HE1185, HE1186, HE1187, HE1188, HE1189, HE1190, HE1191, HE1192, HE1193, HE1194, HE1195, HE1196, HE1197, HE1198, HE1199, HE1200, HE1201, HE1202, HE1203, HE1204, HE1205, HE1206, HE1207, HE1208, HE1209, HE1210, HE1211, HE1212, HE1213, HE1214, HE1215, HE1216, HE1217, HE1218, HE1219, HE1220, HE1221, HE1222, HE1223, HE1224, HE1225, HE1226, HE1227, HE1228, HE1229, HE1230, HE1231, HE1232, HE1233, HE1234, HE1235, HE1236, HE1237, HE1238, HE1239, HE1240, HE1241, HE1242, HE1243, HE1244, HE1245, HE1246, HE1247, HE1248, HE1249, HE1250, HE1251, HE1252, HE1253, HE1254, HE1255, HE1256, HE1257, HE1258, HE1259, HE1260, HE1261, HE1262, HE1263, HE1264, HE1265, HE1266, HE1267, HE1268, HE1269, HE1270, HE1271, HE1272, HE1273, HE1274, HE1275, HE1276, HE1277, HE1278, HE1279, HE1280, HE1281, HE1282, HE1283, HE1284, HE1285, HE1286, HE1287, HE1288, HE1289, HE1290, HE1291, HE1292, HE1293, HE1294, HE1295, HE1296, HE1297, HE1298, HE1299, HE1300, HE1301, HE1302, HE1303, HE1304, HE1305, HE1306, HE1307, HE1308, HE1309, HE1310, HE1311, HE1312, HE1313, HE1314, HE1315, HE1316, HE1317, HE1318, HE1319, HE1320, HE1321, HE1322, HE1323, HE1324, HE1325, HE1326, HE1327, HE1328, HE1329, HE1330, HE1331, HE1332, HE1333, HE1334, HE1335, HE1336, HE1337, HE1338, HE1339, HE1340, HE1341, HE1342, HE1343, HE1344, HE1345, HE1346, HE1347, HE1348, HE1349, HE1350, HE1351, HE1352, HE1353, HE1354, HE1355, HE1356, HE1357, HE1358, HE1359, HE1360, HE1361, HE1362, HE1363, HE1364, HE1365, HE1366, HE1367, HE1368, HE1369, HE1370, HE1371, HE1372, HE1373, HE1374, HE1375, HE1376, HE1377, HE1378, HE1379, HE1380, HE1381, HE1382, HE1383, HE1384, HE1385, HE1386, HE1387, HE1388, HE1389, HE1390, HE1391, HE1392, HE1393, HE1394, HE1395, HE1396, HE1397, HE1398, HE1399, HE1400, HE1401, HE1402, HE1403, HE1404, HE1405, HE1406, HE1407, HE1408, HE1409, HE1410, HE1411, HE1412, HE1413, HE1414, HE1415, HE1416, HE1417, HE1418, HE1419, HE1420, HE1421, HE1422, HE1423, HE1424, HE1425, HE1426, HE1427, HE1428, HE1429, HE1430, HE1431, HE1432, HE1433, HE1434, HE1435, HE1436, HE1437, HE1438, HE1439, HE1440, HE1441, HE1442, HE1443, HE1444, HE1445, HE1446, HE1447, HE1448, HE1449, HE1450, HE1451, HE1452, HE1453, HE1454, HE1455, HE1456, HE1457, HE1458, HE1459, HE1460, HE1461, HE1462, HE1463, HE1464, HE1465, HE1466, HE1467, HE1468, HE1469, HE1470, HE1471, HE1472, HE1473, HE1474, HE1475, HE1476, HE1477, HE1478, HE1479, HE1480, HE1481, HE1482, HE1483, HE1484, HE1485, HE1486, HE1487, HE1488, HE1489, HE1490, HE1491, HE1492, HE1493, HE1494, HE1495, HE1496, HE1497, HE1498, HE1499, HE1500, HE1501, HE1502, HE1503, HE1504, HE1505, HE1506, HE1507, HE1508, HE1509, HE1510, HE1511, HE1512, HE1513, HE1514, HE1515, HE1516, HE1517, HE1518, HE1519, HE1520, HE1521, HE1522, HE1523, HE1524, HE1525, HE1526, HE1527, HE1528, HE1529, HE1530, HE1531, HE1532, HE1533, HE1534, HE1535, HE1536, HE1537, HE1538, HE1539, HE1540, HE1541, HE1542, HE1543, HE1544, HE1545, HE1546, HE1547, HE1548, HE1549, HE1550, HE1551, HE1552, HE1553, HE1554, HE1555, HE1556, HE1557, HE1558, HE1559, HE1560, HE1561, HE1562, HE1563, HE1564, HE1565, HE1566, HE1567, HE1568, HE1569, HE1570, HE1571, HE1572, HE1573, HE1574, HE1575, HE1576, HE1577, HE1578, HE1579, HE1580, HE1581, HE1582, HE1583, HE1584, HE1585, HE1586, HE1587, HE1588, HE1589, HE1590, HE1591, HE1592, HE1593, HE1594, HE1595, HE1596, HE1597, HE1598, HE1599, HE1600, HE1601, HE1602, HE1603, HE1604, HE1605, HE1606, HE1607, HE1608, HE1609, HE1610, HE1611, HE1612, HE1613, HE1614, HE1615, HE1616, HE1617, HE1618, HE1619, HE1620, HE1621, HE1622, HE1623, HE1624, HE1625, HE1626, HE1627, HE1628, HE1629, HE1630, HE1631, HE1632, HE1633, HE1634, HE1635, HE1636, HE1637, HE1638, HE1639, HE1640, HE1641, HE1642, HE1643, HE1644, HE1645, HE1646, HE1647, HE1648, HE1649, HE1650, HE1651, HE1652, HE1653, HE1654, HE1655, HE1656, HE1657, HE1658, HE1659, HE1660, HE1661, HE1662, HE1663, HE1664, HE1665, HE1666, HE1667, HE1668, HE1669, HE1670, HE1671, HE1672, HE1673, HE1674, HE1675, HE1676, HE1677, HE1678, HE1679, HE1680, HE1681, HE1682, HE1683, HE1684, HE1685, HE1686, HE1687, HE1688, HE1689, HE1690, HE1691, HE1692, HE1693, HE1694, HE1695, HE1696, HE1697, HE1698, HE1699, HE1700, HE1701, HE1702, HE1703, HE1704, HE1705, HE1706, HE1707, HE1708, HE1709, HE1710, HE1711, HE1712, HE1713, HE1714, HE1715, HE1716, HE1717, HE1718, HE1719, HE1720, HE1721, HE1722, HE1723, HE1724, HE1725, HE1726, HE1727, HE1728, HE1729, HE1730, HE1731, HE1732, HE1733, HE1734, HE1735, HE1736, HE1737, HE1738, HE1739, HE1740, HE1741, HE1742, HE1743, HE1744, HE1745, HE1746, HE1747, HE1748, HE1749, HE1750, HE1751, HE1752, HE1753, HE1754, HE1755, HE1756, HE1757, HE1758, HE1759, HE1760, HE1761, HE1762, HE1763, HE1764, HE1765, HE1766, HE1767, HE1768, HE1769, HE1770, HE1771, HE1772, HE1773, HE1774, HE1775, HE1776, HE1777, HE1778, HE1779, HE1780, HE1781, HE1782, HE1783, HE1784, HE1785, HE1786, HE1787, HE1788, HE1789, HE1790, HE1791, HE1792, HE1793, HE1794, HE1795, HE1796, HE1797, HE1798, HE1799, HE1800, HE1801, HE1802, HE1803, HE1804, HE1805, HE1806, HE1807, HE1808, HE1809, HE1810, HE1811, HE1812, HE1813, HE1814, HE1815, HE1816, HE1817, HE1818, HE1819, HE1820, HE1821, HE1822, HE1823, HE1824, HE1825, HE1826, HE1827, HE1828, HE1829, HE1830, HE1831, HE1832, HE1833, HE1834, HE1835, HE1836, HE1837, HE1838, HE1839, HE1840, HE1841, HE1842, HE1843, HE1844, HE1845, HE1846, HE1847, HE1848, HE1849, HE1850, HE1851, HE1852, HE1853, HE1854, HE1855, HE1856, HE1857, HE1858, HE1859, HE1860, HE1861, HE1862, HE1863, HE1864, HE1865, HE1866, HE1867, HE1868, HE1869, HE1870, HE1871, HE1872, HE1873, HE1874, HE1875, HE1876, HE1877, HE1878, HE1879, HE1880, HE1881, HE1882, HE1883, HE1884, HE1885, HE1886, HE1887, HE1888, HE1889, HE1890, HE1891, HE1892, HE1893, HE1894, HE1895, HE1896, HE1897, HE1898, HE1899, HE1900, HE1901, HE1902, HE1903, HE1904, HE1905, HE1906, HE1907, HE1908, HE1909, HE1910, HE1911, HE1912, HE1913, HE1914, HE1915, HE1916, HE1917, HE1918, HE1919, HE1920, HE1921, HE1922, HE1923, HE1924, HE1925, HE1926, HE1927, HE1928, HE1929, HE1930, HE1931, HE1932, HE1933, HE1934, HE1935, HE1936, HE1937, HE1938, HE1939, HE1940, HE1941, HE1942, HE1943, HE1944, HE1945, HE1946, HE1947, HE1948, HE1949, HE1950, HE1951, HE1952, HE1953, HE1954, HE1955, HE1956, HE1957, HE1958, HE1959, HE1960, HE1961, HE1962, HE1963, HE1964, HE1965, HE1966, HE1967, HE1968, HE1969, HE1970, HE1971, HE1972, HE1973, HE1974, HE1975, HE1976, HE1977, HE1978, HE1979, HE1980, HE1981, HE1982, HE1983, HE1984, HE1985, HE1986, HE1987, HE1988, HE1989, HE1990, HE1991, HE1992, HE1

Vredesactivist Kees Koning en de consequenties van het zesde gebod

**'Het doden van medemensen
is het grootste kwaad op aarde'**

rees Koning zit weer eens in de bak. De fulltime vredesactivist is inmiddels bewoner van het Huis van Bewaring in Den Bosch. Het begon destijds met zijn poging een aantal straatlagers te vernieuwen op de lichtmachbasis Weensrecht. Sindsdien wordt hij hernaalde malen betrafd op soortgelijke eetes, die hij uitvoert om de mensheid ervan te oerterngen dat het afgelopen moet zijn met het doden van mensen, het oorlogen en met legers.

"Het stukje geschiedenis dat ik heb meegemaakt, staat helemaal in het teken van het volkomen negeren van het 'gij zult niet doden'. Het doden is gewoon gelegitimeerd. Oorlog voeren is niet meer een uit de hand gelopen zaak, maar wordt heel weloverwogen, bijna industrieel voorbereid. En daarin is het mensenleven totaal ondergeschikt gemaakt aan strategische belangen. In 2000 jaar verwachtten dat het na 2000 jaar joods-christelijke beschaving een keer 'doorgedrongen' zou zijn." Kees Koning, een leven in het teken van het zesde gebod.

DOOR THEO HAKKERT

Of het gehavende T-shirt waarin
het woortje, maar zijn lentspreuk.
Het net sloper van wapentuit is
tristefiel, maar de produktie er-
van. De tekst is nog net doot de
afloper van zijn baard heen te le-
zen. Het al rustig achterover ge-
eet in het kantoortje van zijn
tautachappiek werken, gehuld in
een t-shirt pak, getwofelen zoeken,
aan teken. Idealist, eiken. Maar ook
tautachappiek gezegend met het bewon
het waardig vermogen zijn er-
acties te relativeren. Bepaald
niet wereldvreemde dromer, al
het hie's nachts wel eens een bete-
ter wereld.

Ik heb deze week een droom gehad. Een visionaire droom. Of een droom met een visioen, dat kan ik niet goed at elkaar houden. 's Avonds, was die bus met vrouwen al Zaglad op televisie. Ze waren onder andere bij het Europees parlement in Brussel geweest met de dienst 'Giet ons onze zonen terug'. Ik heb daar lang over zitten nadenken. 's Avonds, 's Nachts kwam die droom.

Hij vouwt zijn handen achter het hoofd, sluit zijn ogen, roept de beelden andermaal voor zijn geest op.

„Ik zie die bus vanuit Brussel tegen-
gaand, richting Belgrado en Za-
greb. Maar de bus is niet alleen.
Alle autowegen, alle aanvoerwe-
gen zitten vol met autobussen. Ik
geen uit alle wegen volzitten met
bussen vol vrouwen voor vrede uit
Bosnië. Later zal Nederland zich
erbij aan. Ik zie colonnes met bus-
sen uit Frankrijk, uit Duitsland.
Honderden bussen. Alles op weg
naar Joegoslavië.“

„We komen in Belgrado aan. Er wordt een kathedraal bezet. Er worden telegrammen verstuurd naar kerkeijke voormensen van katholieke, protestantse, mohammedaanse en joodse overheden. Komt uit jullie schuip, kom naar

A high-contrast, black and white photograph of a man with a beard and sunglasses, wearing a jacket, with his hand on his head. The image is characterized by extreme contrast, with deep blacks and bright whites, giving it a graphic, almost stencil-like quality. The man is looking down, and his hand is resting on his forehead. The texture of his beard and the jacket is visible through the high contrast.

● Kees
Koning
als pro-
fessor
geen
door de
toetsen
Zeker niet
op het
punt dat
ik denk
dat het
niet
volstaat

reisde hij juist naar het Midden Oosten.

„Ik wilde gewoon bij de bevolking van Irak zijn en ze laten voelen dat ze niet helemaal alleen stonden, dat niet de hele wereld tegen hen samenspande. Maar toen we er uit eindelijk heen gingen, dacht ik terug aan de jaren '35-'40 toen honderden Nederlanders naar Spanje

trokken om te helpen vechten. Nou, vechten is nog altijd veel ris-
kanter dan ongewapend solidari-
teit bewijzen. Als het nou eens zou
lukken om, net als in Spanje, dui-
zenden mensen van de hele wereld
daar naar toe te krijgen."

„Ik dacht: als we eind november nu met enkele tientallen zijn, tegen de Kerst met enige honderden en na Kerst met enkele duizenden. Dan zal de kans redelijk zijn dat het invloed uitoefent op de besluitvorming. Maar het is helemaal een fiasco geworden. We zijn niet maximaal honderd mensen geweest in plaats van duizenden.“

Boetenzoon uit de Beemster, geboren in 1931. De vooroorlogse christijaren. Ik heb geen herinneringen aan de Beemster. Toen de melktank over de kop ging, verhuisden mijn ouders naar Amsterdam, waar ze met veel kunst- en vliegwerk een melkwinkel begonnen. Dat ging met halve centen tegelijk. Het was bepaald geen vetpot, maar dat speelde in je kindertijd niet zo'n grote rol. De oorlogsjaren hebben een diepe indruk gemaakt en daar ben ik nooit van losgekomen. Het toekomstbeeld was: 'als de oorlog maar eenmaal voorbij is', maar toen kwam er geen hemel op aarde. Toen kwam Korea. En al vrij snel na de oorlog het gedonder met de tegenstellingen tussen Oost- en West-Europa. Het culmineerde allemaal in de rieting van de Vietnam oorlog, waar het eind van weg was.

Waar je zulke barbaarse beelden ook van kreeg. Toen dat achter de rug was, kreeg je het idee dat we

oorlogsmoe zouden zijn. Toen zelfs het grote, zwaar bewapende Amerika met zijn staat tussen de benen uit Vietnam vertrok, zou het wel voorbij zijn. Vervolgens de ontspanning. Maar zelfs na het ontvallen van de Berlijnse muur hadden we weinig vertrouwen in de euforie die ontstond, omdat je de twijfels had over het doorgaan van proeven met atoomexplosies."

De jonge Kees werd priester. Aan moechenier zelt's. Totdat hij een boek las dat hem, in een klap zowel van de kerk als het lager af deed keren. „Plus XII was voor mij het toppunt van heiligheid. Helemaal boven, alle kritiek verheven. On-aantastbaar. Heilig, heilig en nog eens heilig. Als hij via de radio het arbi et arbi-uitspraak, gng de hele zaak op de knieën. Toen las ik het boek van Rolf Hoechhuth. Der Stellvertreter.

Op ongelooflijk indringende wijze beschreef deze man hoe Pius XII zijn taak heeft laten liggen. Wat van hem verwacht had moeten worden, dat hij zijn vinger had geheven richting Auschwitz en de Duitse bevolking had opgeroepen er mee op te houden, heeft hij niet gedaan. Hij heeft in zijn omgang met Hitler en zijn trawanten ongelooflijk voorzichtig gemanoeuvrerd om zichzelf niet in de val van de smidde."

„Pius XII is voor mij niet het beeld van een persoon, maar van het hele kerkelijke autoritaire gedoe, dat op basis van een voorrekwende heiligheid de voornaamste taak die hem te doen stond, heeft laten liggen en daarmee de grootste blaam over zich heeft afgeropen. Sindsdien sta ik ontzettend los van het hele verschijnsel kerk en alles wat er mee samenhangt! En ik verwacht daar niets meer van.”

„Er wordt vanuit kerk-dijke hoek wel eindeloos touwgetrokken om abortus en euthanasie, terwijl de kerk de meest grootschalige vorm van de onmenselijke verdere van mo-

selijk even laat voor wat het is. Met pijn en moeite doet men het, voornamelijk om aanspraak te maken daar op het gewapens. Maar het absolute verband van dat water gewond als oplossing van de problemen en problemen is onwaarschijnlijk geweest.

Iedereen voelt de waanzin er van aan. Als men vanuit kerkelijke kring lawaai maakt over eutanasie en abortus, dan hebben ze dat recht gewoon niet. Omdat ze tegen de meest grove schending van het recht op bestaan, door het voel niet nemen van nihilisme, niet de stem verheffen."

"Van de politiek verwacht ik ook niets. Maar we leven in een democratie. Wanneer je als idealist zegt dat het in het leven nog niet te maken is, dat er definitief een punt wordt gezet achter alle leugentje moedpartijen die men oorlog pleegt te noemen en het heel niet anders te wereldt out te krijgen, dan kun je dat alleen bereiken als de publieke opinie erop voor is. Op dat ogenblik is er geen politieke partij met totale entousiasme in zijn programma te vinden. Als je dat doet, heb je als partij onmogelijk gemaakt, want te groot zijn stemmen meer. Het heel niet anders is een heilige koelbannen om te zien levende."

„Vredesactivist ben ik geworden na mijn India-periode. Ik kwam in India terug, tegen mijn wil, in 1963. Ik liep met mijn ziel onder de arm. Ik kwam bij een Emmaüs-gemeen-

Verloof van tijd bij hen ik gaan denken, in de eerste plaats in de goede, loze weerbaarheid. Ik kwam daar mensen tegen die zich dienstbaar maakten in Woensdrecht. Van de verkeer kwam ik daar ook terecht. Ik maakte er kennis met de Fransciscanen vreesdeacht en dat is het mee belevende. Daar maakte ik voor het eerst kennis met degenen. Voor wie het vreesdeachtewerk niet iets was wat hij of zij deed, maar voor wie het de hoogste heiligheden

travels. Disappearing the stick and the tobacco were a warning to the packmen to be on their guard. But the packmen were not alarmed. "It was a good thing," the packman explained, "that I didn't get caught. I might have been put in jail."

[illegible][illegible][illegible]

REFERENCES

Het gebaar

CONCLUSIONS

[illegible]

Hispanic students are more likely than non-Hispanic students to be enrolled in two-year colleges, and more likely to be enrolled in community colleges than in four-year colleges. Hispanic students are also more likely than non-Hispanic students to be enrolled in public colleges and universities, and less likely to be enrolled in private colleges and universities. Hispanic students are also more likely than non-Hispanic students to be enrolled in colleges and universities that are located in the South and West, and less likely to be enrolled in colleges and universities that are located in the Northeast and Midwest.

1. The first step in the process is to
 determine the scope of the project.
 This involves identifying the goals
 and objectives of the project, as
 well as the resources available.
 Once the scope is defined, the next
 step is to develop a detailed plan.
 This plan should outline the tasks
 to be completed, the timeline, and
 the responsibilities of each team
 member. Finally, the project is
 executed, and progress is monitored
 throughout.

the 1990s, the number of people in the United States who are obese has increased by 50 percent. Obesity is a leading cause of heart disease, diabetes, and other chronic diseases. The World Health Organization (WHO) estimates that obesity is responsible for 2.8 million deaths each year. In the United States, obesity is a leading cause of disability. The Centers for Disease Control and Prevention (CDC) estimates that obesity is responsible for 10 percent of the disability in the United States. Obesity is also a leading cause of health care costs. The CDC estimates that obesity is responsible for \$147 billion in health care costs each year. Obesity is a complex problem that requires a multifaceted approach. The WHO recommends a combination of lifestyle changes, such as diet and exercise, and medical interventions, such as surgery, to treat obesity. The CDC recommends a combination of lifestyle changes, such as diet and exercise, and medical interventions, such as surgery, to treat obesity. Obesity is a complex problem that requires a multifaceted approach. The WHO recommends a combination of lifestyle changes, such as diet and exercise, and medical interventions, such as surgery, to treat obesity. The CDC recommends a combination of lifestyle changes, such as diet and exercise, and medical interventions, such as surgery, to treat obesity.

There is a need for the development of a new generation of teachers who are able to work in a more flexible and dynamic way, able to work in teams, able to work in a more open and flexible way, able to work in a more open and flexible way, able to work in a more open and flexible way.

Elizabeth Taylor, having received information that the American Embassy in London was not doing much for the benefit of the poor, decided to do it herself. She was joined by her husband, Richard, and together they set up the Elizabeth Taylor Foundation for the Deaf. The foundation has since been renamed the Richard and Elizabeth Taylor Foundation for the Deaf. The foundation has since been renamed the Richard and Elizabeth Taylor Foundation for the Deaf.

Watt was the most interesting character. He had a long, straight nose, a large, ornate, rectangular mustache, a topknot, a ring in the lower lip, and a diamond earring. He wore a jacket of velvet lined with red and a pair of boots of black kid that made him look like a knight. As he rode the horse, he was a splendid sight. As he rode, he kept his feet like a ballerina, his hands like a juggler, and his head like a top. He was a perfect example of a man who had been in the army for twenty years.

The first time I visited the island, it was in the late 1960s, when I was with H. Allen and Florida's first environmental coalition, the Friends of the Everglades. I had just finished graduate school and was looking for a place to do my dissertation. I had heard that the Everglades were a great place to study, and I was looking for a place to do my dissertation.

1. *What is the purpose of the study?*
 2. *What are the research questions or hypotheses?*
 3. *What is the study design?*
 4. *What is the sample size and how was it selected?*
 5. *What are the variables being studied?*
 6. *What are the data collection methods?*
 7. *What are the results of the study?*
 8. *What are the conclusions and implications of the study?*

Zu den 14.000 bis 15.000 Mitgliedern der Partei gehören 10.000 bis 12.000 aktive Mitglieder. Die Partei ist in 14.000 bis 15.000 Ortsgruppen und 14.000 bis 15.000 Kreise unterteilt. Die Partei ist in 14.000 bis 15.000 Kreise unterteilt. Die Partei ist in 14.000 bis 15.000 Kreise unterteilt.

VAKANTIE & RECREATIE

Advertentiecombinatie van 49 Nederlandse Regionale Dagbladen. Voor informatie en reserveringen: RDP, postbus 2, 1800 AA Alkmaar. Tel.: 072-196314/206/292 fax: 072-113295

WADDENEILANDEN

TERSCHELLING t.h. div. stacar. op caravanteinrichting met was- en toilet, speeltoestellen, kampwinkel, caravans zijn voorzien van 2 slpk., dvc, verw., koek., ktv, tuinst., voll. inger.; vrij voor 18/7 en na 15/8; huur min. f 230,- max. f 575,- p.w.; Pasen v.a. f 330,- p.w. Inl. 05620-2562. WA-61R

TERSCHELLING / AMELAND: t.h. grote luxe stacaravans, 2 en 3 slpk. voll. inger. Vrij voor 18-7 en na 8-8. Tel. 05180-1581, b.g.g. 05620-2562. WA-61R

AMELAND/TERSCHELLING: t.h. stacaravans, 2 slpk., gaskachel, str. water en wc, voll. inger. Inl. (05180) 1206 (n.o. zond.). WA-61R

TERSCHELLING: t.h. 2 rustig gel. 4-pers. vakantie-woningen *** v.v. alle comfort en l. luxe app. *** 2-pers., huisdieren toegestaan. Tel. 05620-3277. WA-61R

FRIESLAND

FRIESE MEREN: Verhuur van bungalows en open zeilboten. Bij het huren van een bungalow van 3-4 tot 25-5; 13-6 tot 10-7; 21-8 tot 30-10 een zeilboot of visboot gratis. De zeilboot met dekzeil is ook ideaal voor het maken van trektochten. Vraag: Kleurenfolder: Sierp de Vries Terhema, 05668-265. FR-61R

vakantietententum 't Hout' **** P P P P
Tentiden van de bossen van de Friese Wouden ligt VAKANTIECENTRUM 'T HOUT. Prachtig gelegen bij het dorp Bakkeveen. Wij bieden u mooie afgezonderde campingplaatsen en 4-6 pers. bungalowverhuur. Zeer veel activiteiten, o.a. grootvermild zwembad en recreatieteam, dus zeer KINOVREDELIJK. Gratis folder op 05180-1287. FR-61R

Geestmeester t.h. NWE ST. BUNGALOWS, 8 pers., vrijst. m. priv. aant. pl. Rust. gel., dir. aan open vaarw. in uniek meersgeb. Ook verh. platbodenschepen. Inl. (05154) 3368. FR-61R

ZEILSCHOOL PEAN: Binnenkort start voor ervaren zeilers scholen tussen 17 en 25 jaar onze opleiding tot zeil-instructeur/trice. Bel voor uitgebreide info (05663) 1392. FR-61R

ZEILSCHOLEN PEAN: Al meer dan 20 jaar een vertrouwde naam. Zeil- en surflessen voor de jeugd, volwassenen en gezinnen ABWB/veiligheids erkend. Inl. en folder (05663) 1392. FR-61R

DRENTHE

GENIETEN VAN EEN VAKANTIE IN EIGEN LAND? Recreatiebungalowpark DEN EN DUIN te NORG is gelegen in de afwisselende natuur van Noordwest-Drenthe en biedt o.m. mogelijkheden voor een prachtige wandel- en fietsvakantie. Ook voor een midweek of een lang weekend. Voor inlichtingen en ideefolder tel. 05920-13184. Langeloordruinen L17, 9331 VH Norg. Tevens gezellige groepsruimte aanwezig (tot 25 pers.) voor familiefeesten of reünies. DR-61R

Stacaravans/zomerhuizen v.a. 375,- hoogseiz. Gez. camp., zwemb., 4 sterren ANWB. Info/folder De Zorg Vlied, Wateren, gem. Dieren, 05612-1368 b.g.g. 05212-7258. DR-61R

GEEN PRETPARK: Luxe 5' bung.'s met grote tuin aan bos. Ideaal wandel- en fietsgebied voor rustzoekers. Boek nu voor 1992. Krokus-vak. f 468. Tel. 05280-65803. DR-61R

RUST - RUIMTE - PRIVACY

BUNGALOW WICO
Schoonoord (Dr.): comf. vrijst. bung.'s a.d. boer. Prijsen: f 225,- tot f 700,- p.w. all-in. Inl. H. Lampe, 05918-1336. DR-61R

BUNGALOWPARK NULVELD-PESSE: ANWB-erk. bung.'s Geh. j. luxe bung.'s t.h. inf. en id. folder: Heem-raadschapsh. 85, Amstelveen, 020-645954/0413840. DR-61R

OVERIJSEL

PONYPARK SLAGHAREN voor een onvergetelijke vakantie! Vakantiehuisjes voor week-, midweek- en weekendverhuur met gratis gebruik van ruim 40 fantastische attracties, de nieuwe wildwaterbaan, spannende watersporten, gezellige familiefeesten en het unieke fuulgebied voor sprankelend veel zwempiezier! Ga lange uur postbureau of postagentschap en haal gratis de nieuwe vakantiefolder. Of bel 05231-3000. OV-61R

HOLTEN: t.h. in de bossen van 'mooi Holten' rustig en vrij gelegen comf. bung.'s 4, 6 pers. dichtbij zwemb., veel fiets- en wandelmog. heden. Inl. tel.: 05483-63592. OV-61R

Holten. Vak.oord 'De Lindenbergh' FOLDER '92 LIGT VOOR U KLAAR. Vraag gratis folder over de 33 vrijstaande in het bos gelegen vakbungalows met alle comfort zowel in als buiten de bung., zoals ktv., inl. vido, verw., zwembad, speeltuin, kantine, wasserette, midweek-golf, sportveld, reor. team, enz. Nog mogelijk! Vraag in voor- en nazeeizoen 05-PLUSSEERS belangrijke korting. Postweg 1, 7451 TS of bel 05483-61364. OV-61R

GEZINSCAMPING

verw. zwembad-terreinen waterrij. tennis, reor. team. Folder aanv. 05729-1564. EFR

GEELDERLAND

RECR.CENTR. "HET EIBERNST" EIBERGEN (ACHTERHOEK)
Verh. van 2-11 pers. bung./stacaravans en kampeerp. Inl. + gr. folder: Kerkdijk 1, 7252 DB Eibergen. (05454) 71269/71269. GE-61R

BUNGALOWPARK HET WITTE HUIS A. D. BOSRAND *** ANWB, voll. ingerichte bung.'s en caravans, 4-6-10 pers. v.a. f 375 all-in, 4 pers. in de bossen met verw. zwemb., nabij Veluwemeer, honden toegest. Doornapik (nabij Nunspeet). Tel. (05258) 1471. GE-61R

NOORD-HOLLAND

ST. MAARTENSZEE PARK DUINLAND: bungalow, gratis zwembad/strandpaleis, weekend/midweek v.a. f 320. Hoogseiz. v.a. f 1.095. Tel. (02246) 3109. NH-61R

ZEELAND

T.H. BUNGALOWS OP SCHOUWEN-DUIVELAND: a.h. Gravelingmer, enk. min. v. Noordzeestrand. Voordelige huurpr. Info (01119) 1886 of fax 1355. ZE-61R

ROOMPOT RECREATIE: Reserveer een winter- of zomervakantie aan strand en zee. Vraag de 36 pagina's grote brochure aan vol kampeer- en bungalowvakanties. Gratis toegang subtiel zwembad. 01107-4208. ZE-61R

BAARLE-NASSAU, VAKANTIE-ORDE DE STREEK: 4-6 of 12 pers. vakantiehuisjes in land. bos. Hoogseiz. v.a. f 465, p.w. Kamp. v.a. f 289, p.w. Fietspark met voor elk wat wils. Tel. (05440) 6244. ZE-61R

aanvullende vakantie voor het land. Aanvullende camping DE LEISTERT IN NOGGE: Over- en onderdak 20°C en verw. bungalow, zwembad, tennis, fietsen, honden toegest. Tel. (05440) 6244. ZE-61R

aanvullende vakantie voor het land. Aanvullende camping DE LEISTERT IN NOGGE: Over- en onderdak 20°C en verw. bungalow, zwembad, tennis, fietsen, honden toegest. Tel. (05440) 6244. ZE-61R

aanvullende vakantie voor het land. Aanvullende camping DE LEISTERT IN NOGGE: Over- en onderdak 20°C en verw. bungalow, zwembad, tennis, fietsen, honden toegest. Tel. (05440) 6244. ZE-61R

aanvullende vakantie voor het land. Aanvullende camping DE LEISTERT IN NOGGE: Over- en onderdak 20°C en verw. bungalow, zwembad, tennis, fietsen, honden toegest. Tel. (05440) 6244. ZE-61R

"DE BOUSBERG" LANDGRAAF Z-LIMBURG

gezinscamping met zwemb., speelt., tennis en volop georganiseerde recreatie in prachtig natuurgebied. Ook bungalows (snel boeken). Tel.: (045) 311213. LI-61R

HUIZE HEERKUIL: St. Geertruid 4 gezell. fam. app. max. 5 pers. voll. inger. midden in de natuur vlakbij Maastricht. Inl.: 04408-2968. LI-61R

GEZINSCAMPING 'De Ruige Hoek': Verw. zwemb. en speelbad, speeltuin, tennisbaan, recreatieteam. Ook t.h. 5-pers. chalets. Maasbree (bij Venlo), 04765-2360. LI-61R

4-6-pers. sta-caravans te huur

camping HIGH CHAPARELL Oirsbeek, 12 km van Valkenburg. VOORDEEL van 27 juni tot 11 juli 2 weken v.a. f 550. Inl. 04492-2044. LI-61R

BELGIË LUXEMBURG

CAMPING HOHENBUSCH **** ANWB te huur op fijne gezinscamping nieuwe 6-pers. stacaravans met toilet en douche, compleet ingericht met k.d.v., nieuw verwarmd zwembad met bubbelbad, v.a. mei verw. Bel direct voor gratis folder: tel. 09-3280227523, fax: 09-3280227499. BL-61R

CARAVANS te huur: Prachtige natuur bij La Roche (Ardennen) op kleine camping 100 km van Maastricht. Ook met eigen tent of caravan. Tel. 01172-1446. BL-61R

KASTELEN, CHALETEN en (STA)CARAVANS in de Ardennen: Franse Ardèche-Dordogne 4 tot 30 pers. per week/wend. VOOR-EN-NAZEEIZEN EXTRA KORTINGEN! Bel NUI Natuurreizen 04406-42428. BL-61R

RENT A TENT. Voll. inger. bung.tenten op campings in Belg., Lux., Dld., Nrd-Frankr.

05765-1071, P019, 7470 AA Loenen. FA61R

05765-1071, P019, 7470 AA Loenen. BL61R

FRANKRIJK

I.R.S.: vakantiehuisen v. particulieren Z.O. Frankrijk, tel. 040-511320, tel. Fr. 09-3375391652, fax: 75391049 Ned. spr. FA-61R

LOT / DORDOGNE

Gezellige familiecamping 'Le Ch'tim', ANWB*** met zwembad, tennis, winkel, bar, snacks, 70 plaatsen en 10 caravans te huur. Inl. 05972-1895. FA-61R

Gids '92: SEJOUR EN FRANCE: Gidsje met alle vak.woningen. Veel teus. Ld. SGR. Tel. (085) 257800. Gratis gids. FA-61R

TSJECHOSLOWAKIE

Voor wie eens wat anders wil: TSJECHOSLOWAKIE. gezell. grensoversch. motel en -dichtbij. Vraag gratis gratis autoreis magazine met 36 pag. verblifend voordeel in bungalows, hotels, appartementen en op campings. 05700-35188. EURO-DYNAMIC (GARANTIEFONDS) TS-61R

DUITSLAND

Hotel Grossfeld: t.h. in 't Bergstadje net over de grens. Het best geoutilleerde, luxe familiehotel in Bad Bentheim met zijn heerlijke, bosrijke omgeving. Kamers met ligbad, toilet, kfr., min-bar, telefoon. Zwembad (29°), sauna, solarium, bowling, bar en Konditor. Tevens fietsverhuur. Luxe 4-daags midweekarr. (3 n.) DM 255,- p.p. Inl. elke dag gerechtigd ontbijt en culinair diner. Eveneens aantrekkelijke weekend- en 6-daagse arrangementen. Bel 063-35 32 46 (NL) of 06-48 58 22 828 (BRD) voor gratis prospectus. Fax: 09-49 89 22 43 48 of bezoek onze stand bij Reisbureau Benthelm.

RENT A TENT. Voll. inger. bung.tenten op campings in Belg., Lux., Dld., Nrd-Frankr. 05765-1071, P019, 7470 AA Loenen. DU61R

KROKUSVAKANTIE in een Beiers kasteel. 8-daagse busreis, volpens., incl. excursies f 895,-. Interaction 043-639230/639231. DU-61R

EGGEBERG/SAUERLAND: te huur bungalows van af 2 v/m 7 p. in rustig park, Ned. Beheer. Vandeel of excursiegebied, ca. 250 km vanaf Amstern. Spec. korting in mei of sept. Info/doc.: C. Hage, tel. 05753-2098. DU-61R

OOSTENRIJK

ZEER VOORDEELIGE VAKANTIEWONINGEN van Oostenrijkse families voor winter- of zomervakantie v.a. f 16 p.p.d. Krokus bezet. Tel. 05910-22293. OS-61R

WINTERSPORT

8-dagse SKIREIS Tsjechooslowakije. Busreis volpens. v.a. f 395. Cross-country langlaufocht v.a. f 595. Interaction: 043-639230/639231. WI-61R

DE WINTERSPORT-SPECIALIST 10 dgn. bus, haltpensioen en 7-dagse skipes v.a. f 499 in Oostenrijk, Frankrijk en Italië. Vraag de brochure bij Bizz Travel: 050-144255 (lid SGR). WI-61R

ITALIË
ITALIË-GARDAMEER: een fijne vakantie aan het meer in onze app. of vak.huisjes. Eigen strand, zwembad, theehoei sportmogelijk. en recreatieprogramma! Ned. beheer. Gratis brochure: ITALIË Bakenbergseweg 176, 6814 MR ARNHEM. Tel. 085-420774 (fax 085-513311). IT-61R

Levico - Caldonazzo - Ledro Gardameer - Kalterersee 200 vak.woningen en hotels v.a. f 20 p.p.n. Vakantie VALSUGANA. Tel. (03463) 51161 GR. GDS. IT-61R

SPANJE

Hotel/app. Montemar Pineda Spanje Het beste aan de Costa! Ma. en vrijd. per luxe touringcar 10, 13, 14 en 17 dagen L.O. en v.p. Bel nu voor informatie. SP-61R

Van Hult/Montemar Tel. 073-124171. SP-61R

GRATIS ZOMERGIDS. Buspendels 10-17 dgn., 2x p.w. v.a. 29-2 (Krokus) app. v.a. f 199,- hotel v.a. f 289,- camp. v.a. f 319,-. Boosten Reizen, SGR tel. 045-22777. SP-61R

COSTA BRAVA v.a. f 210,-

Barcelona v.a. f 210,- Salou v.a. f 225,- Costa Blanca v.a. f 250,- Retourprijzen per pers. (bijna) dagelijks naar Spanje, 29 bestemmingen. Luxe bussen. Toilet - video - airco - royal class

Iberbus (020) 6241010 SP-61R

SPANJE vakanties per Royal Class bus. Vraag de nieuwe FOLDER van Nederlandscher scherpst geprijsde specialist, met reizen van april tot oktober 1992. Vast gereserveerde plaatsen in de bus, dus nooit dicht. Verdeling roken/niet roken. Zeer VOORDEELIG door rechtstreekse verkoop. Lid Garantiefonds. Bel SOLMAR TOURS 040-460560. Ook voor Benidorm nog mogelijkheden in jan./febr. en maart. SP-61R

DENEMARKEN

je reinste rust en ruimte... Daar moet u zich thuis voelen! TROLL TRAVEL, de Deense vakantiewoningenspecialist, biedt u een rustige vakantie met meer dan 6000 woningen, verspreid over Denemarken. En het is nog goed, naar boek dan wilt vlieg! Vraag de nieuwste brochure aan en reserveer bij TROLL TRAVEL, tel. 040-460560, fax: 040-460560, of Schiedamschenweg 10, 1013 CA Amsterdam. Trolletravels, 3332 JB ZWINDRECHT, telefoon 078-191700 of 078-191549.

SCANDINAVIE

NOORWEGEN 1992 25 jaar NORDIC TOURS per EIGEN AUTO & BOOT of per vliegtuig. Uitgebreid programma bij uw A.N.V.R.-reisbureau of Reisbureau B.B.I. GRONINGEN, Vismarkt 30, 9711 KT Groningen, 050-126318/180246. SK-61R

GR BRITANNIE IERLAND

IERLAND 29 jaar SHAMROCK TOURS, het meest uitgebreide IERLAND-REISPROGRAMMA '92. Dagelijkse partijtjes en boot. Programma bij uw A.N.V.R.-reisbureau of Reisbureau B.B.I. GRONINGEN, Vismarkt 30, 9711 KT Groningen, 050-180246/128318 (Lid SGR). GB-61R

ORIEKENLAND CYPRUS

CORFU zomer '92 vak.woningen 2-6 pers. vlak aan zee, v.a. f 145 p.w. evt. ook vlieg- of busreis. NIEUW: 7-dagse vatselandtour, gratis folder. ROSS HOLIDAYS, tel. 05908-10019. Lid SGR. GC-61R

VER. STATEN CANADA

USA/CANADA 1992 Brochure boordvol campers, auto's, hotels, vlieguren, cruises, all-in- en combinatiereizen. Bel voor info: Cadusa Reizen, Vinkeveen 02949-1635/3544. VC-61R

"SMARAGD TRAVEL"

Java Bali 22/30 dgn. v.a. f 3.500. Tel. 02280-12231 IN-61R

Aktieve rondreizen Sumatra, Java, Bali, Lombok, Sunda eilanden, Sulawesi 22-34 dagen v.a. f 2995 incl. vliegtuig, vervoer, en- vooitje hotels etc. Div. vertrekdata. Folder? Doser (071) 126400. Lid SGR IN-61R

NIEUW-GUINEA (Irian Jaya) en andere delen van Oost-Indonesië

Vlieguren van 4/5 weken met bezoeken aan o.a. Jakarta, Blak, Jayapura, Baliemvallei, Manokwari, Fakrak, Keimana, Ambon, Saperua, BANDA-EILANDEN, Bali. Inf. St. Nw-Guinea, Postbus 11, 1790 AA Den Burg, Texel. Tel. (02220) 17266. IN-61R

Indonesië Tours '92/93

De nieuwe brochure van de Indonesiëspecialisten bij uitstek ligt voor u klaar! 112 pagina's kleurrijke informatie over onze VOLLEDIGE VERZORGDE rondreizen, inclusief alle maaltijden, excursies en Nederlandse reisleiding. Tevens hebben wij in dit programma rondreizen opgenomen naar India, Nepal, Thailand, Maleisië en Sri Lanka.

INFORMATIEVE DIA-PRESENTATIES INDOONESIË

Iedere zaterdag dia-presentatie in Heemstede. Ook komen wij in het land met onze diashow en wel in: Eindhoven 18-1 + 30-1 + 6-2; Maastricht 2-2; Venlo 18-2; Heerlen 18-2.

Komt u ook? Bel ons even: 023-339151. Vraag de brochure aan bij uw ANVR-reisbureau of bij De Boer & Wendel B.V. de Indonesiëspecialisten. Raadhuisstraat 53 - 2101 HD Heemstede - ANVR/GAR.FONDS/ATA 023-339151

ZEELAND

zeeland Standnr. 30/31
Kom naar Zeeland op de vakantiebours. Of knip deze advertentie uit en stuur 'm op. U ontvangt dan gratis de vakantieverblijvengids. Provinciale VVV Zeeland, Postbus 123, 4330 AC Middelburg. Tel. 01180-33000.

FIETSVAKANTIES

De nieuwe reis programma's 1992 zijn **EEN** reizen Europa en de nieuwe Wegwijzer. Nieuw is het 1992 zullen u een heel stuk op weg helpen. **AKTIEVE FIETSVAKANTIE** **BEGINT** **IN WOERDEN** Bel voor informatie 03480-21844. **FIETSVAKANTIE - WINKEL** Spoorlaan 19, tegenover het station, 3445 AE Woerden

DUITSLAND

Hotel Grossfeld: t.h. in 't Bergstadje net over de grens. Het best geoutilleerde, luxe familiehotel in Bad Bentheim met zijn heerlijke, bosrijke omgeving. Kamers met ligbad, toilet, kfr., min-bar, telefoon. Zwembad (29°), sauna, solarium, bowling, bar en Konditor. Tevens fietsverhuur. Luxe 4-daags midweekarr. (3 n.) DM 255,- p.p. Inl. elke dag gerechtigd ontbijt en culinair diner. Eveneens aantrekkelijke weekend- en 6-daagse arrangementen. Bel 063-35 32 46 (NL) of 06-48 58 22 828 (BRD) voor gratis prospectus. Fax: 09-49 89 22 43 48 of bezoek onze stand bij Reisbureau Benthelm.

RENT A TENT. Voll. inger. bung.tenten op campings in Belg., Lux., Dld., Nrd-Frankr. 05765-1071, P019, 7470 AA Loenen. DU61R

KROKUSVAKANTIE in een Beiers kasteel. 8-daagse busreis, volpens., incl. excursies f 895,-. Interaction 043-639230/639231. DU-61R

EGGEBERG/SAUERLAND: te huur bungalows van af 2 v/m 7 p. in rustig park, Ned. Beheer. Vandeel of excursiegebied, ca. 250 km vanaf Amstern. Spec. korting in mei of sept. Info/doc.: C. Hage, tel. 05753-2098. DU-61R

OOSTENRIJK

ZEER VOORDEELIGE VAKANTIEWONINGEN van Oostenrijkse families voor winter- of zomervakantie v.a. f 16 p.p.d. Krokus bezet. Tel. 05910-22293. OS-61R

WINTERSPORT

8-dagse SKIREIS Tsjechooslowakije. Busreis volpens. v.a. f 395. Cross-country langlaufocht v.a. f 595. Interaction: 043-639230/639231. WI-61R

DE WINTERSPORT-SPECIALIST

10 dgn. bus, haltpensioen en 7-dagse skipes v.a. f 499 in Oostenrijk, Frankrijk en Italië. Vraag de brochure bij Bizz Travel: 050-144255 (lid SGR). WI-61R

ITALIË

ITALIË-GARDAMEER: een fijne vakantie aan het meer in onze app. of vak.huisjes. Eigen strand, zwembad, theehoei sportmogelijk. en recreatieprogramma! Ned. beheer. Gratis brochure: ITALIË Bakenbergseweg 176, 6814 MR ARNHEM. Tel. 085-420774 (fax 085-513311). IT-61R

Levico - Caldonazzo - Ledro Gardameer - Kalterersee 200 vak.woningen en hotels v.a. f 20 p.p.n. Vakantie VALSUGANA. Tel. (03463) 51161 GR. GDS. IT-61R

SPANJE

Hotel/app. Montemar Pineda Spanje Het beste aan de Costa! Ma. en vrijd. per luxe touringcar 10, 13, 14 en 17 dagen L.O. en v.p. Bel nu voor informatie. SP-61R

Van Hult/Montemar Tel. 073-124171. SP-61R

GRATIS ZOMERGIDS. Buspendels 10-17 dgn., 2x p.w. v.a. 29-2 (Krokus) app. v.a. f 199,- hotel v.a. f 289,- camp. v.a. f 319,-. Boosten Reizen, SGR tel. 045-22777. SP-61R

COSTA BRAVA v.a. f 210,-

Barcelona v.a. f 210,- Salou v.a. f 225,- Costa Blanca v.a. f 250,- Retourprijzen per pers. (bijna) dagelijks naar Spanje, 29 bestemmingen. Luxe bussen. Toilet - video - airco - royal class

Iberbus (020) 6241010 SP-61R

SPANJE

'Eigenlijk zijn het net kinderen'
Ziekenboek voor
bonsaiboompjes

Plant ziek? Daar ga je niet snel mee naar de dokter. Maar een bonsai is niet zo maar een plant: een bonsai is een troetelkind. En troetelkinderen verdienen alle aandacht, ook al zijn het maar kunstmatig gevormde boompjes. De bonsaidokter van Boskoop: „Eigenlijk zijn het net kinderen.”

DOOR HELEEN DE BRUIJN

De ware liefhebber van bonsai-boompjes is niks gek genoeg. De boompjes, naar men aanneemt van oorsprong Chinees, kweek je in potten en behandel je als troetelkinderen, want ze zijn duur en bijzonder veeleisend.

„Een baby laat je ook niet een paar dagen zonder eten, want dan gaat-ie dood,” zegt Edo de Groot, bonsaidokter en groothandelaar in de peperdure boompjes. „Zo gaat het bij jonge bonsai ook. Naarmate ze ouder worden, zijn ze minder kwetsbaar: een tienjarige bonsai kan best tegen een stootje en een volwassen boomje houdt het twee weken zonder voedsel ook wel uit, maar ze worden er natuurlijk niet beter op.”

De Groot houdt er in zijn zaak in Boskoop een heuse ziekenboek op na. Eigenaren van een bonsai komen hun boomje brengen als dat ziek is of dood dreigt te gaan. De Groot houdt de patiënten dan een periode die kan variëren van een week tot langer dan een maand in zijn kliniek, om ze op te lappen. Ook tijdens de vakantie kun je je bonsai met een gerust hart bij Edo de Groot achterlaten, want die zal, staat in de folder, 'uw bonsai als een goed huisvader verzorgen en beschermen'.

Jaarlijks krijgt de bonsaidokter uit Boskoop zo'n driehonderd patiënten in zijn ziekenboek. Meer dan de helft gaat genezen terug naar huis. De kosten van de verzorging in de ziekenboek variëren van f 12,50,- voor zeventien dagen tot maximaal f 70,- voor tweëndertig dagen, afhankelijk van de grootte van de boom en het soort.

„De mensen komen hier met de raarste verhalen,” vertelt De Groot. „Zo van: 'ik heb hem maar geen water gegeven, want ze moeten toch klein blijven', en 'de bloemist zei dat ik hem maar bovenop een kast moest zetten en er niets aan doen, dan blijven ze het mooist'. Of over een bonsai met heel veel luis: 'ja maar je gaat toch niet met een spuitbus tegen zo'n duur boomje staan spuiten!'”

Kunst
Bonsai, wat letterlijk plant-in-pot betekent, zijn eigenlijk miniatuurboompjes die op een kunstmatige manier klein gehouden worden. Vooral in Japan is begin 1800 de bonsai-kunst tot grote bloei gekomen. De kleine boompjes werden zo gebogen, gebonden en gesnoeid dat ze een perfecte vorm kregen. Het kweken vereist grote vakmanschap en in Japan vind je dan ook echte 'meesters' in de bonsai-kunst, en bestaan er zelfs bonsai-dorpen, waar leerlin-

● Edo de Groot verzorgt en beschermt de hem toevertrouwde bonsaiboompjes 'als een goed huisvader'.

gen zich de kunst eigen kunnen maken.

Bonsai-boompjes winnen steeds meer aan populariteit, ook bij particulieren, maar die zijn degenen die vaak problemen hebben met het onderhouden van een bonsai. Volgens De Groot weten mensen vaak niet

waar ze aan beginnen als ze een bonsai kopen of krijgen.

„De boompjes kunnen een leeftijd bereiken van maximaal 300 jaar, en men denkt dan ook meteen dat ze jaren goed blijven, maar je kunt dat alleen maar bereiken met

een hele goede verzorging. Als hier iemand met een zieke bonsai verschijnt, vragen we eerst waar ie heeft gestaan. Meestal stond hij te donker of te licht, te warm, te koud, kreeg hij te veel of te weinig water of deden insecten zich er tegoeed aan: noem maar op. En als ik dan vraag of ze misschien ook nog op vakantie zijn geweest, dan blijkt dat ze hun boomje vaak gewoon zijn vergeten.”

Vochtig

Aan De Groot de taak om ze weer op te kalfateren. Soms is dat met een paar weken bekeken en volstaat een regelmatige en goede verzorging: altijd vochtig houden en genoeg voeding geven. De vaak kale en verdroorde boompjes krijgen dan hun blaadjes terug en zijn er gauw weer bovenop. „Maar er komen hier ook wel hopeloze gevallen voor, dan is de bonsai bijvoorbeeld echt helemaal uitgedroogd, de stam is dan steenhard, daar is vaak weinig meer aan te doen.” En het domste wat je kunt doen is, volgens De Groot, een bonsai buiten in de vorst laten staan. „Dat doe je met een gewone potplant toch ook niet?”

Mevrouw de Valk uit Rotterdam heeft haar zieke bonsai van ongeveer 19 jaar oud in Boskoop gebracht. Ze had hem te logeren van haar dochter die ging emigreren. „Eigenlijk wist ik maar heel weinig van bonsai-boompjes en hij stond bij mij boven de verwarming, dat is niet goed, veel te warm. Later kreeg het boomje ook nog luis, zodat het er echt slecht uit begon te zien.” Via vrienden kwam ze bij Edo de Groot terecht, die hem een paar maanden heeft verzorgd: hij kreeg nieuwe aarde en werd opnieuw gesnoeid, maar de boom werd niet echt goed meer. De Valk: „Ik heb hem nog wel mee naar huis genomen, maar hij is na verloop van tijd dood gegaan. Het kostte me eigenlijk toch te veel werk.”

Om te voorkomen dat bij Edo de Groot gekochte bonsai in de ziekenboek terecht komen, voorziet hij z'n klanten van zoveel mogelijk informatie over verzorging en onderhoud. Want eigenlijk kun je je niet veroorloven de boompjes te verwaarlozen, daarvoor zijn ze te kostbaar. Een kleine bonsai van ongeveer vijftien centimeter kost al gauw twaalf gulden. „De prijzen hangen voornamelijk af van de grootte en de vorm. Zijn ze goed gelukt, komen ze van een meester? Vooral dat laatste maakt een bonsai al al gauw veel duurder. Bonsaiboompjes van rond de tien jaar oud variëren in prijs van zeventig tot tweehonderd gulden.”

De bonsaidokter heeft zelf een boom staan van hondervijftien jaar oud. Heel mooi, dat wel, maar die kost dan ook achttienduisend gulden. Hijzelf ziet het liefst dat mensen beginnen met bonsai van een jaar of tien oud. „Die zijn al mooi van vorm, niet zo erg kwetsbaar en redelijk eenvoudig te verzorgen.”

Consumentendag op
Keulse Meubelbeurs

DOOR THEA WAMELINK

Sinds enkele jaren wordt in Keulen de Internationale Meubelbeurs (in januari) afgesloten met een kijkdag voor de consument. Deze vakbeurs is op meubel- en keukengebied de grootste ter wereld. Steeds meer Nederlanders maken er jaarlijks een zondagstripje van. Dit jaar valt de kijkdag op zondag 26 januari.

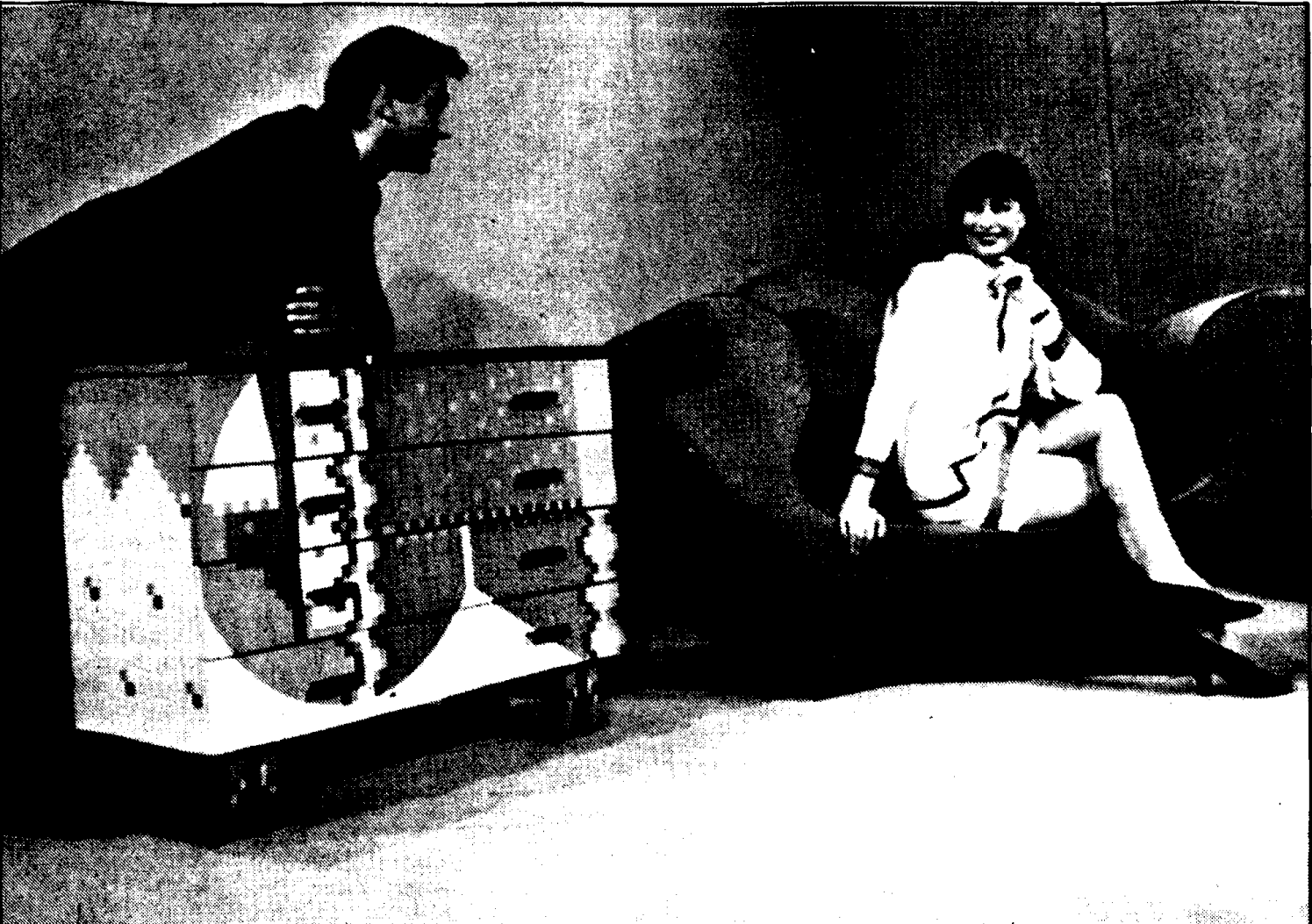
Ongeveer 1400 ondernemingen uit meer dan 30 landen laten daar niet alleen meubels zien maar ook allerlei woon- en inrichtingsideeën. Drie van de veertien hallen zijn helemaal ingericht als Avantgarde Design Centrum, met veel moderne, trendy ontwerpen.

Maar ook voor liefhebbers van stijlmeubelen of rustieke interieurs is er van alles te zien. Er is ook een hal met alleen maar tafels en stoelen, een andere met slaapkamermeubelen, weer een andere met tienermeubelen en met kin-

derkamers. Ook meubelen in bouwpakket zijn op de komende Wereldwoondag in Keulen het bekijken waard.

Wie naar keukens wil komen kijken kan in hal 14 volop terecht. Alle grote keukenfabrikanten, voornamelijk uit Europa, staan er bij elkaar. De hedendaagse keukens is al lang geen nuchter werkvertrek meer, maar ontwikkelt zich steeds sterker tot communicatiecentrum, en trefpunt voor het hele gezin. Ook op dit gebied is er voor elk wat wils. Een high-tech inrichting, een romantisch-knusse keuken of in massief houten stijl, het is er allemaal te vinden. De keus in materialen loopt uiteen van eikenhout, via lichte, goedkope houtsoorten tot hoogglans kunststof en mat geborsteld roestvaststaal.

Met de trein ben je snel in de Duitse Domstad en vanaf het station sta je met de speciale tram 'Köln-Messe Express', lijn 14, binnen een kwartier voor de ingang van de Oosthallen.

● Deze tweezitsfauteuil van ontwerper Ron Arad is evenals de commode van Alessandro Mendini in Keulen te zien.

Thermometers

Er zijn verschillende thermometers, elk met een eigen functie. De standaard overthermometer geeft bijvoorbeeld tot 300 graden Celsius aan.

Voor de magnetron is er een kunststof exemplaar die in het gerecht kan worden gestoken om te controleren of het gaar is. Met vleesthermometer kan men bepalen of vlees rare, medium, of welldone is.

Serviesdecors in de afwasmachine

Serviesgoed is tegenwoordig in de prachtigste decors, in een keur van opvallende kleuren te koop. Wanneer dat uitgevoerd is in het zogeheten opglazuur (een decor dat op het reeds voorgelazuurde servies aangebracht is), loop je wel het risico dat na een aantal machine-afwasbeurten die fraaie versiering gaat verbleken.

Dit kan gedeeltelijk voorkomen worden door een reinigingsproduct zonder bleekmiddel te gebruiken. Niet alleen de afwastemperatuur is daarbij echter van belang, ook de temperatuur waarbij gedroogd wordt is van invloed op de levensduur van het decor. Die mag niet boven de 50 graden C uitkomen. Er zijn tegenwoordig afwasmachines die de

ze mogelijkheid bieden, zoals de Eco-uitvoering in de serie Favorit van AEG.

De geleidelijke afkoeling van het afwaswater behoedt het servies in de tussenspoelfase voor een 'koudeschok' en voorkomt daardoor de kans op barsten en scheuren van de fraaie borden, schoteltjes en kopjes.

DOE MEE SCHRIJF MEE BEZUINIG MEE

Stooktabel week:
van zondag: 22 december t/m zaterdag: 28 december 1991

Bij een normaal jaarverbruik in m³ van:	hoort een streefverbruik voor de afgelopen week van: (meterkaart kolom 3)	Het weekstreefverbruik kost u:	en een totaal streefverbruik sinds 13 oktober 1991 (meterkaart kolom 5)
800	23	f 13,11	264
900	26	f 14,82	298
1000	29	f 16,53	331
1100	32	f 18,24	366
1200	35	f 19,95	398
1300	38	f 21,66	432
1400	41	f 23,37	465
1500	44	f 25,08	499
1600	47	f 26,79	532
1700	50	f 28,50	568
1800	53	f 30,21	602
1900	56	f 31,92	635
2000	59	f 33,63	670
2200	65	f 37,05	736
2400	71	f 40,47	802
2600	77	f 43,89	871
2800	83	f 47,31	938
3000	89	f 50,73	1005
3300	98	f 55,86	1106
3600	107	f 60,99	1209
3900	116	f 66,12	1308
4200	125	f 71,25	1409
4600	137	f 78,09	1544
5000	149	f 84,93	1684
5500	164	f 93,48	1848
6000	179	f102,03	2017
6500	194	f110,58	2185

Tip: Tochtstrips. U stookt niet voor de vogels!!!

Hypotheekrente 31 december 1991

Het jaar 1991 heeft een opvallende rust te zien gegeven ten aanzien van de hoogte van de hypotheekrente. Na wat wijzigingen in het eerste kwartaal is het algemeen renteniveau ongewijzigd gebleven. Pas in de laatste week kwam weer enige ontwikkeling, maar dan alleen voor de variabele rentetarieven. De hypotheekrente voor langer dan een jaar was bleef ongewijzigd. De kapitaalmarktrenten, waarop de meerderjarige hypotheekrente veelal wordt gebaseerd, zijn sinds het eerste kwartaal met ongeveer 0,3 procent gedaald. Deze verlagingen hebben echter geen gevolgen gehad voor de hypotheekrente. Met percentages van even onder de 10 procent kende 1991 de hoogste rente sinds 1982.

Naam bank		rente vast gedur.	afsl. prov. in pct.	rentepercentages		
				opgave bank	nwr bij fisc. besparing van constant 35,1% 50%	
ABN-AMRO	ospaarhyp.	5 jaar	1,00	9,80	5,94	3,92
ABN-AMRO	spraakhyp.	10 jaar	1,00	9,80	5,94	3,92
ABN-AMRO	spraakhyp.	15 jaar	1,00	10,20	6,23	4,15
ABN-AMRO	ann. hyp.	variabel	1,00	9,60	6,56	5,08
ABN-AMRO	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,60	6,56	5,08
ABP	spraakhyp.	5 jaar	1,00	9,50	5,75	3,77
ABP	spraakhyp.	10 jaar	1,00	9,50	5,75	3,77
ABP	spraakhyp.	15 jaar	1,00	9,50	5,75	3,77
ABP	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,30	6,35	4,92
ABP	ann. hyp.	10 jaar	1,00	9,30	6,35	4,92
AEGON	spraakhyp.	5 10 jr.	1,00	9,70	5,92	3,91
AEGON	spraakhyp.	15,20 jr.	1,00	9,70	5,92	3,91
Bouwff. Limb. Gem.	spraak vasth.	5 jaar	1,00	9,40	5,69	3,73
Bouwff. Limb. Gem.	spraak vasth.	10 jaar	1,00	9,30	5,62	3,67
Bouwff. Limb. Gem.	spraak vasth.	15 jaar	1,00	9,40	5,69	3,73
Bouwff. Limb. Gem.	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,20	6,28	4,87
Bouwff. Limb. Gem.	ann. hyp.	10 jaar	1,00	9,10	6,21	4,82
CDK-bank	spraakhyp.	5 jaar	1,00	9,80	5,99	3,96
CDK-bank	spraakhyp.	10 jaar	1,00	9,90	6,06	4,02
CDK-bank	ann. hyp.	1 jaar	1,00	9,40	6,42	4,97
CDK-bank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,60	6,56	5,08
Centraal Beheer	spraak gar.h.	5 10 jr	0,25	9,70	5,86	3,87
Centraal Beheer	spraak gar.h.	15,20 jr	0,25	9,70	5,86	3,87
Centrale Volksbank	spraakhyp.	5 jaar	1,00	9,40	5,65	3,67
Centrale Volksbank	spraakhyp.	10 jaar	1,00	9,50	5,89	3,79
Centrale Volksbank	ann. hyp.	2 jaar	1,00	9,20	6,28	4,87
Centrale Volksbank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,30	6,35	4,92
Direktbank	besp.dir.h.	5 jaar	1,00	9,80	5,90	3,86
Nationale Ned.	spraakhyp.	5 10 jr	1,00	9,70	5,92	3,91
Nationale Ned.	spraakhyp.	15,20 jr	1,00	9,70	5,92	3,91
NMB	spraakhyp.	5 jaar	1,00	9,80	5,94	3,92
NMB	spraakhyp.	10 jaar	1,00	9,80	5,94	3,92
NMB	ann. hyp.	1 jaar	1,00	9,50	6,49	5,03
NMB	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,60	6,56	5,08
Postbank	spraakhyp.	5 jaar	1,00	9,70	5,91	3,90
Postbank	spraakhyp.	7 jaar	1,00	9,70	5,91	3,90
Postbank	spraakhyp.	12 jaar	1,00	9,90	6,05	4,01
Postbank	ann. hyp.	2 jaar	1,00	9,40	6,30	4,87
Postbank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,50	6,37	4,93
RABO hypotheekbank	spraak opt.h.	3 jaar	1,00	9,80	5,97	3,94
RABO hypotheekbank	spraak opt.h.	10 jaar	1,00	9,80	5,97	3,94
RABO hypotheekbank	spraak opt.h.	stabiel	1,00	9,80	5,97	4,94
RABO (adviesrente)	ann. hyp.	var'1 jr	1,00	9,70	6,62	5,13
RABO (adviesrente)	ann. hyp.	4,5 jr	1,00	9,60	6,56	5,08
SNS Bank	spraakhyp.	5 jaar	1,00	9,70	5,87	3,85
SNS Bank	spraakhyp.	7 jaar	1,00	9,70	5,87	3,85
SNS Bank	ann. hyp.	1 jaar	1,00	9,50	6,49	5,03
SNS Bank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,50	6,49	5,03
Westland Utrecht	lage last h.	7 jaar	1,00	9,50	5,74	3,76
Zwolsche Algemene	ZA-hyp plan	5 jaar	1,00	9,50	5,76	3,78
Zwolsche Algemene	ZA-hyp plan	10 jaar	1,00	9,50	5,76	3,78
SNS Bank	spraakhyp.	5 jaar	1,00	9,70	5,87	3,85
Bouwff. Hypotheken	sp.vasthyp.	5 jaar	1,00	9,50	5,77	3,79
Bouwff. Hypotheken	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,30	6,35	4,92

De vermelde tarieven hebben betrekking op hypotheek met gemeentegarantie. De netto werkelijke rente (nwr) is gebaseerd op de netto lasten van de hypotheek. De vermelde nwr-percentages gelden voor een man van 30-jarige leeftijd en een hypotheek ad. f 150.000,-. Voor vrouwen en/of bij andere leeftijden kunnen andere nwr-percentages gelden. Bij andere hypotheekbedragen wordt de nwr bij een aantal instellingen enigszins af.

©Copyright 'Vereniging Eigen Huis' te Amersfoort

(ADVERTENTIE)

C & C

- ★ tegelhandel
- ★ sanitair
- ★ tegelzetters-bedrijf

Laat UW complete badkamer ONZE zorg zijn.

EXCLUSIEF BETAALBAAR - BETAALBAAR EXCLUSIEF

Klein Haasdal 67, 6333 AJ Schimmert Telefoon: (04404) 1916
Gesloten van 23-12 t/m 3-1 (04404) 1996

Limburgs Dagblad

woonpiccolo's

Voor meer informatie zie eerste piccolopagina of bel
045-719966
Voor méér resultaat

Postbus 3100, 6401 DP Heerlen, Fax 045-739364

Onroerend goed te huur aangeboden

Te huur in Spaubeek
royale bovenwoning
 met 2 slaapkamers en tuin. Inl. tussen 14.00-17.00 uur:
 tel. 045-212706.

Te huur WINKELPAND 70
 m² in centrum Brunssum.
 Tel. 045-251789.

Te huur WONINGEN, ka-
 mers, appartementen, villa's
 boerderijen, winkels, heren-
 huizen, kantoren. Bel.
 04920-25997.

Te h. 3 mooi gemeub. KA-
MERS (woonk. en
 slpk.) voor net pers. Kaspe-
 renstr. 31, Kerkrade-West.

Onr. goed te koop aangeb./gevr.

Wij zoeken dringend

voor onze klanten, huizen in Kerkrade, Landgraaf, Simpel-
 veld, Bocholtz en Vaals!

Bij alle klanten voor wie wij tot nu toe succesvol bezig
 waren bedanken wij ons bij deze nogmaals van harte.

Immobilien Van Lier/

Radermacher GmbH

Tel. 0949-24073017 van 9.00-13.00 uur.

*** Huizenkopers opgelet! ***

Voor een veilige aankoop, een snelle taxatie en de beste
 hypotheek: Uw ideale partner en adviseur!

VAN DE PAS MAKELAARDIJ
HYPOTHEECENTRUM LIMBURG
 Burg, de Hesselplein 13, Heerlen
 Telefoon: 045 - 741616

Van de Pas,
de makelaar van de koper!

Snel en goed Uw huis verkopen?

Jos Storms O.G. Past.Vonckenstr.44 Geleen 046-742550

Geen Verkoop! Geen kosten

Voerendaal - Kunrade

Te koop op unieke locatie, blijvend vrij uitzicht, vrijst.
 gesch. herenhuis plm. 520 m². Gepl. hal; 40 m² woon-
 kamer met luxe houten vloer, open haard; wit kunststof
 keuken incl. app.; bijkeuken; ruime inp. garage; met berg-
 ruimte. 1e verd. 3 slaapkam. badk. met ligbad, aparte
 douche en 2e toilet. 2e verd. bereikbaar via vaste trap.
 Grote zolder/hobbyr. Pand is geïsoleerd. Rondom uitst.
 aangelegde tuin. Vr.pr. f 269.000,-. Aankomst 1-11-92
 Tel. 045-752031 na 18.00 uur.

Maaseik

Vrijst. woonhuis met veel grond, werkpl. en aparte studio.
 Ind. hal, living met tegelv. en schuifpui naar terras, eetka-
 mer, kantoor, inger. keuken, badk. met toilet, c.v., rolluiken.
 1e Verdieping; overloop, 4 slaapkamers, vr.pr. f 420.000,-.
 Tel. 09-3211864707.

Nuth, Donatusstraat 43 C

Te koop halfvrijst. woonh. 386 m², gunstig gelegen, dubbel
 glas, zeer goede staat van onderh. Woonk. open keuken
 incl. app., 3 slaapk. badkrm. met 2e toilet, grote zolder, soutt.
 met gar., kelder, 2e keuken. Prijs f 159.000,- k.k.
 Tel. 045-243064.

Bungalow

Vrijst. 720m². rondom mooi aangel. tuin, div. terr. vijver etc.
 opt. priv. Living ca. 56m². open hrd. part., travertijn vloer,
 schuifpui, luxe keuken met hetel. oven, keram. kookpl.
 wasemkap, koelk. vaatw. 3 slaapkam. badk. ligb. douche-
 cab. apart toilet. Sout.: slpk. luxe san. apart toilet,
 c.v. ruimte was/berg/prov.k. kelder, verw. gar. hele sout.
 plavuizen, alle ramen zonwering, thermo begl.
 WIJLRE, 04459-2239. vr.pr. f 349.000,- k.k.

Uw huis verkopen met behulp van de
echte makelaar
 Bel de onroerend goed lijn
046 - 750 000 !
 Peters & Partners Geleen
Geen verkoop -
Geen kosten

Te koop
Gevraagd
Bouwgrond
 en/of slooppanden
 Vlotte afwikkeling mogelijk
 Tel. 045-220550.

Een greep uit ons woningaanbod...

Sittard
 Koekoekstraat 19. Zeer ruime drive-in woning
 op gemeentelijke locatie. Door de indeling ook
 zeer geschikt voor kantoor- of praktijkruimte.
 langds doorlopende weg naar centrum. Beg.
 grond, garage, hal, linkerkamer met open haard,
 grote woonkamer met open haard, 2e verd.
 2 ruime slaapkamers, 1e slaapkamer en
 badkamer met douche en 2e toilet. Direct te
 aanvaarden.
 Vraagprijs: f 119.000,- k.k.

Geleen
 Burg. Lemmensstraat 88. Wegens ziekte van
 exploitanten ter overname aangeboden goed
 renderend cafe-hotel-restaurant, met overname
 vaste personeelskosten. Ook zeer geschikt voor
 Chinese- of Grieks restaurant. Het geheel ver-
 keert in goede staat en het dak is recent ver-
 nieuwd.
 Vraagprijs: f 215.000,- k.k.
 (koopje)
 Overname inventaris in overleg.

Stein
 Kuiperstraat 1. Fraai vrijstaand woonhuis met
 garage en grote carport met lichtkeuzes. Grote
 voorruimte en kleine achtertuin (beteugeld terras).
 Perc. oppervl. 2,35 are. Bouwjaar 1974. Hal-
 entree met toilet, woonkamer met open haard,
 Ind. 3 slaapkamers, badkamer met douche en
 2e toilet. Vloertrap naar zolder, verwarmingske-
 tel 1984, 1 slaapkamer met dakterras, deels
 dubbele beglazing en rolluiken. Aankomst 1
 feb. 1992.
 Vraagprijs: f 168.500,- k.k.
 of serieus bod.

Umond
 Splijtstraat 11. In rustige gekwaliceerde woon-
 buurt gelegen vrijstaand woonhuis met grote
 garage. 1-vormige woonkamer met open haard
 met complete eiken inrichting, bijkeuken, fraai
 aangelegde tuin met vijverpartij, betegeld terras
 en optimale privacy bediening, tuin, sleuwerich-
 ting. Gehele pand v.v. rolluiken. 3 ruime slaap-
 kamers en luxe badkamer met groot acryl-
 bad. Vloertrap naar geheel geïsoleerde zolder.
 Pand met beslist van binnen gezien worden.
 Vraagprijs: f 225.000,- k.k.

Op al onze objecten verzorgen wij tevens de financiering tegen de meest gunstige tarieven, o.a. RABO (starthy-
 potheek v.a. 8,6%) en BLG (9,1%-10 jr. vast). Ook financieren wij uw Belgisch onroerend goed i.s.m. CERA-Leu-
 ven.

Te k. vrijstaande

Bungalow

te Hulsberg

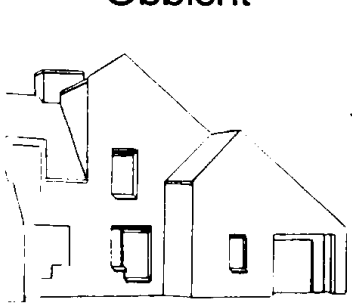
Parallelweg-Zuid 67.
 Opp. ca. 730 m². L-vorm.
 woonk. in veld 42 m² met
 openhaard, keuken 12 m², 3
 slaapk. resp. 14, 9, 8 m².
 badkamer m. douche, ligbad
 2 wastafels, inpad, garage,
 berging, overal plavuizen,
 vloer, zonnige tuin met ter-
 rassen en vijver, pr.n.o.t.k.
 Tel. 04406-16773.

Te k. Weyenweg 121

Brunssum

Royaal woonh. met event.
 kant. ruimte. Ind.: kelder,
 beg.gr. hal, w.c. keuk. ruim-
 te van plm. 40m², berging
 tuin 60m. diep, 1e verd.:
 woonk. keuk. w.c. 2e verd.:
 4 slaapkam. bad, cv-ruimte,
 f 125.000,- k.k.
 Tel. 045-215480.

Obbicht

Burg. Venckenstraat 30.
 Te k. halfvrijstaande woning
 met aparte architectuur en
 voor vrij uitzicht. Bouwjaar
 1988. Indeling: Hal; toilet,
 woonkamer met ged. open
 keuken (plm. 41 m²); 3
 slaapkamers (plm. 14, 11,
 7 1/2 m²); badkamer met lig-
 bad en 2e toilet. Vaste trap
 naar zolder met mogelijk-
 heid 4e slaapkamer en/of
 hobbyruimte. Garage met
 veel berging. Woning
 geheel geïsoleerd. Woning-
 scheiding met ankerloze
 spouw. Perceel opp. 284 m².
 Tuin op zuiden met achter-
 om. Prijs f 172.000,- k.k.
 Tel. 04498-56835
 na 18.00 uur en weekeinde.

Bouwgrond

lijzen (gem Vbg) Front plm.
 24 m. Opp. ca. 960 m².
 Koopoms f 125,- p.m².
 Geen BTW.

Makko Gulpen

(NVM-makelaar) Rijksweg
 67 Gulpen. Tel. 04450-2182

Weekend-Huis

Perf. staat op 290 m²,
 2 slks. zold., berg, douche,
 magnetief ver uit. Onder
 Epen bij Sippenaeken
 f 70.000,-

Makko Gulpen

(NVM-makelaar) Rijksweg
 67, Gulpen Tel. 04450-2182

Vaesrade

Te k. gunstig gel. vrijstaand
 woonhuis met tuin, c.v., ga-
 rage, kelder en zolder, bwj.
 65. Tot. opp. 560 m². Inl.
 046-750789 na 18 uur.

Te k. gevraagd HUIZEN
 voor Duitse gezinnen. Euro
 Immobilen, tel. 045-414015

15 jaar vaste rentel 8,9% of
 9,1% Bel. 045-712255. Na
 kanturen Dhr. J. Wetsels
 045-440731. STIENSTRA
 Hypotheek Service.

Te k. Drouwendermond.
 Noorderblokken 32:
 WOONBOEDERIJTJE met
 weiland en 3 garages op
 2319 m² eigen grond. Tel.
 05999-12977.

Premie A WONING regeling
 1979, afl. hyp. f 535,- p.
 mind. Tel. 04750-22201.

Echtpaar met baby zoekt
 koopwoning tot f 180.000,-
 in Brunssum

Br.o.nr. B-0112 L.D. Post-
 bus 2610, 6401 DC Heerlen.

Uw woonhuis verkopen?
 Woonhuizen gevraagd in
 alle prijsklassen, geen ver-
 koop geen kosten. BOPA
 O/G Tel. 045-324133

Te k. halfvrijst ZAKENPAND
 plm. 50m² met aparte bo-
 venwoning. O.L. Vrouwestr. 147
 Kerkrade. Zeer geschikt
 voor shoarma-grillroom.
 Prijs f 165.000,- k.k. Vrij per
 1.4.1992. Tel. 045-711129.

Te koop een rustig gelegen
 WOONHUIS met kleine tuin
 en huisweide (ca. 750 m²).
 Indeling: beg.gr.: keuken,
 gang, 2 woonkamers, serre,
 waskeuken en kelder. Etage
 3 slaapkamers en zolder.
 Prijs in overl. Ten essen
 32, Heerlen. Inl. tel.: 04405-
 3367 of 045-753624.

Exclusieve VILLA Spaanse
 stijl te koop te Hasselt, Lim-
 burg, f 1.000.000,-. Tel. 09-
 3211361754 Mevr. Kerkhofs.

HEERLEN. In centrum ge-
 gelegen kantoor of winkel-
 pand (230 m²) geen horeca!
 en bovengenoemde kamers.
 Vraagprijs f 350.000,- k.k.
 Mak.kantoor
 046-335840

OBBICT, Past. Meulle-
 nersplein 1, te koop vrijst.
 woonhuis. 04498-54358.

SCHINVELD. Bedrijfspand
 met bovenwoning, met eigen
 ingang. Centraal gelegen,
 grote etalage-pui; evt. ook
 horeca. Vraagprijs
 f 198.000,- k.k. Mak.kantoor
 Janssen. Tel. 046-335840.

Gemmenich. Beneheide,
 gelegen bij het mooie Drie-
 landenpunt, bouwen wij soli-
 de prachtige bungalows.
 Kijkdagen zat en zond. van
 14.00-16.00 uur. Aannemer
 HENS. Tel. 09-3287659512.

f 1000,- voor de TIP, dat
 leidt tot aankoop van een
 vrijst. oude woning, rustig,
 landelijk gelegen, grote tuin,
 tot f 180.000,-. Tel.
 04492-2686.

Bouwmat/machines

Kanteldeuren en rolluiken
 bestellen? STRATEN Voer-
 endaal bellen. Ook voor in-
 dustrie. Tenelenweg 8-10.
 Tel. 045-750187.

KANTELDEUREN, roldeu-
 ren, sectiedeuren met of
 zonder afstandsbediening in
 23 maten direct leverbaar.
 Afstandsbediening compu-
 ter gestuurd, geschikt voor
 alle soorten garagedeuren
 compl. met zender voor uw
 auto. Fa. Straten, Eijkskens-
 weg 18, Geulle. 043-641044

Speciale aanbieding
 VLOERTEGELS. Te keus
 30x30 cm, mooie kleuren
 f 29,50 p/m² incl. BTW.
 Franco thuisbez., lijn en
 voegsel wordt gr gratis bij
 levering. Tegelhandel, De
 Hut 7, Gulpen. 04450-1970.

In/om de tuin
 DOMPELPOMPEN voor
 kelders en vijvers, 7.000 liter
 per uur, 220 V, f 225,-. J.
 Knops, Rijksweg Zuid 195,
 Sittard. Tel. 046-512718.

Je huis
in de krant
brengt mensen
over de vloer.

VERKOCHT

Info:

VAN DER VENNE

VASTGOED

Kantoor Born
 tel.: 04498-58465

Altijd telefonisch
 bereikbaar!

Wij wensen al
 onze relaties
 een voorspoedig 1992
 en goede zaken!

Als u in 1992 overweegt een huis te kopen, doet u er
 goed aan eerst een krachtig fundament te leggen: maak een
 afspraak met De Hypotheker.

Hij is absoluut objectief en doet zaken met vrijwel alle
 banken en hypotheekinstellingen. Gratis berekent hij welke
 hypotheek het beste bij u past en bij wie u het voordeligst uit
 bent. Vervolgens regelt hij kosteloos de hele zaak van A tot Z.
 Dat bespaart u dus een hoop tijd, zorgen en geld.

Dus wat er in het nieuwe jaar ook gebeuren
 mag, één ding staat zo vast als een huis:

VOOR EEN HYPOTHEEK GA JE NAAR DE HYPOTHEKER. De Hypotheker

De Hypotheker Heerlen, Bongerd 22, M. Beijersberg. 045 - 741454.

De Hypotheker Maastricht, Markt 28, H.G. van den Boom, 043 - 255252.

BETSTAADE BOUW • BESTAANDE BOUW • BESTAANDE BOUW • BESTAANDE BOUW •

Beter wonen begint met Stienstra

Stienstra heeft een zeer uitgebreid
huizenaanbod in elke prijsklasse in
heel Zuid-Limburg. In deze aanbie-
ding is slechts een beperkt aantal ge-
noemd. Vind u het huis van uw keuze
niet of zoekt u in een andere regio?
Vraag dan ons huizenmagazine aan
maak uw wensen aan ons kenbaar.

BOCHOLTZ H
 In jonge wijk gel. vrijst. woonhuis
 met gar. L-vorm. woonk. en ged.
 open keuken tot. ca. 40 m². 3
 slaapk. Badk. met douche. Vaste
 trap naar ruime zolder. Opt.
 geïsol. Uittst. onderhouden. Opp.
 342 m². Bwjr. 1987.
 Prijs f 235.200,- k.k. 5915

BRUNSSUM H
 Langeberg. Centraal gel. half-
 vrijst. woonhuis. Gar. geschikt
 voor 2 auto's. Berging. Prov. kel-
 der. Doorzonwoning. en deels
 open keuken. Open serre. 3
 slaapk. Vliering. Grotendeels
 hardh. koz. met dubb. begl. en
 roll. Prijs f 125.000,- k.k. 5929

BRUNSSUM H
 Royaal woonhuis met voortuin
 en berging. Woonk. en open keu-
 ken ca. 35 m². 2 grote slaapk.
 Badk. met ligb. en douche.
 Prijs f 105.000,- k.k. 6004

HEERLEN H
 Heerlerbaan. Appartement op 2e
 verd. Berging. Overdekte par-
 keerpl. op part. Woonk. ca. 27
 m². Aparte keuken. 2 slaapk.
 Badk. met douche/cabine. Berg-
 ing. Prijs f 125.000,- k.k. 5894

HEERLEN H
 Molenberg. Centraal gel. tussen-
 woning met tuin en achterom.
 Kelder. Woonk. ca. 23 m². Gesl.
 keuk. 2 slaapk. Badk. Ruime
 zolderk. Geh. met alum. koz. en
 dubb. begl. Prijs f 97.500,- k.k. 5970

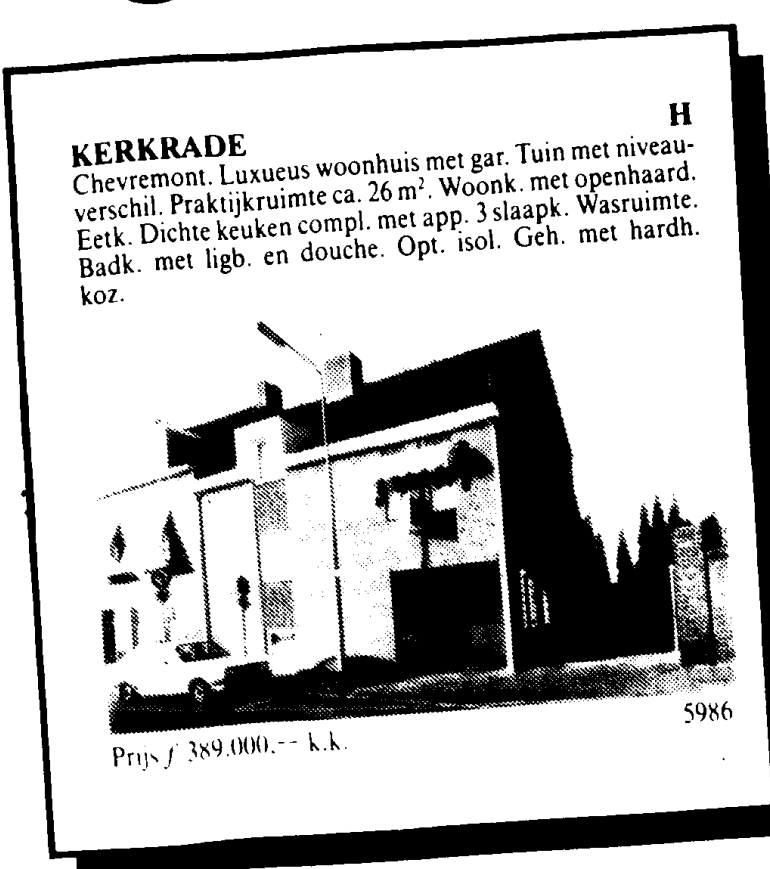
HEERLEN H
 Comfortabele vrijst. semi-
 bungalow met gar. Prov. kelder.
 Hobbyruimte. Ruime hal. L-
 vorm. woonk. met parketvl. en
 openhaard. Gesl. keuk. met
 bad, 4 slaapk. 2 badk. Ged.
 dubb. begl. Prijs f 329.000,- k.k. 5641

HEERLEN H
 Centrum. Royaal luxe apparte-
 ment in Residentie Herle. Kelder-
 berging. Part.; luxe entree met
 lift. Appartement: Woonk. ca. 33
 m² met balkon. Moderne keuk.
 Bijkeuken. 2 ruime slaapk., 1
 met balkon. Luxe bad. met ligb.
 en douche. Prijs f 165.000,- k.k. 5251

HEERLEN H
 Heksenberg. Halfvrijst. woon-
 huis met gar. Tuin. Kelder.
 Woonk. met geborsteld eiken
 parketvl. Luxe keuken met in-
 stall. Badk. met ligb. 2 slaapk.,
 mogelijkh. voor 3e slaapk. Ged.
 roll. Prijs f 105.000,- k.k. 5764

Prijs f 225.000,- k.k. 5834

Prijs f 389.000,- k.k. 5986

KLIMMEN H
 Rustig gel. woonhuis met tuin.
 Inpad. bereikb. gar. Terras.
 Ruime hal. L-vorm. woonk. Mo-
 derne keuk. Sout.: 3 slaapk. 2
 badk. Bergruimen. Dak in 1989
 vervangen. Uittst. onderhouden.

HEERLEN H
 Noord. Royaal woonhuis met
 tuin en overdekt terras. Dubb.
 gar. ca. 80 m² met rolpoort.
 Woonk. ca. 40 m². Keuken, 3
 slaapk., 1 met schuifpui naar ter-
 ras. Luxe badk. met ligb. en 2e
 toilet. Vaste trap naar royale
 zolder/4e slaapk. Opt. geïsol.
 Hardh. koz. met therm. begl.
 Prijs f 159.000,- k.k. 5869

HEERLEN H
 Ubach o/Worms. Uittst. onder-
 houden woonhuis met tuin, tuin-
 berging en gar. Living ca. 30 m²
 met parketvl. Woonk. met compl.
 install. 3 slaapk. Badk. met ligb.
 en 2e toilet. Vaste trap naar zol-
 der. Prijs f 147.000,- k.k. 5943

LANDGRAAF H
 Ubach o/Worms. Uittst. onder-
 houden woonhuis met tuin, tuin-
 berging en gar. Living ca. 30 m²
 met parketvl. Woonk. met compl.
 install. 3 slaapk. Badk. met ligb.
 en 2e toilet. Vaste trap naar zol-
 der. Prijs f 147.000,- k.k. 5943

LANDGRAAF H
 Schaesberg. Royaal halfvrijst.
 woonhuis met tuin en dubb. gar.
 Living ca. 40 m². met plav. vl.
 Exclusieve keuk. met alle app. 3
 royale slaapk. Luxe badk.
 Grotendeels dubb. begl. en roll.
 Luxe afgewerkt. Prijs f 246.500,- k.k. 6000

LANDGRAAF H
 Nieuwenhagen. Uittst. gel. en
 goed onderhouden appartement
 met balkon. Berging. Living ca.
 25 m². Dichte keuk. met kunstst.
 install. 2 slaapk. Badk. met
 douche. Prijs f 128.800,- k.k. 5960

LANDGRAAF H
 Schaesberg. Uittst. onderhouden
 woonhuis met tuin ca. 35 m².
 Kelder. Living ca. 35 m². met
 openhaard. Keuk. met compl.
 luxe install. Bijkeuken. 3 slaapk.
 Badk. met ligb. en 2e toilet. Vaste
 trap naar zolder en 4e slaapk.

MECHELEN H
 Perfect onderhouden gesch.
 monumetaal vakwerkhuis met kel-
 der en grote gar. Woonk. ca. 24
 m². Eetkeuk. met compl. luxe
 eiken install. Berging. 4 slaapk. 2
 badk. Zolder. Opp. ca. 235 m².
 Bwjr. ca. 1630.
 Prijs f 245.000,- k.k. 5926

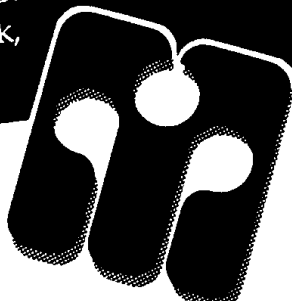
SCHINVELD H
 Goed gel. woonhuis geschikt
 voor 2 fam. met gar., stallen en
 tuin ca. 690 m². Woonhuis 1:
 Sout. Woonk. Gesl. keuk. 5
 slaapk./hobbyk. 2 badk. Woon-
 huis 2: Woonk. Keuk. 1 slaapk.
 Badk.

SCHINVEL

HUIS VERKOPEN ?

Uw NVM-makelaar bellen !

Dankzij het unieke NVM-uitwisselingsysteem is Uw pand bekend bij 8 NVM-makelaars in de regio Heerlen. Dit verhoogt Uw verkoopkansen aanzienlijk, zonder extra kosten.

Deze 8 NVM-makelaars werken aan de verkoop van Uw huis !

1. Aquina	Heerlen	045-715566
2. ABC	Heerlen	045-712040
3. Leenaers	Heerlen	045-717237
4. Van de Pas	Heerlen	045-741616
5. De La Haye	Hoensbroek	045-223434
6. Pickée	Landgraaf	045-326767
7. Simons	Landgraaf	045-318182
8. Ernens	Voerendaal	045-752142

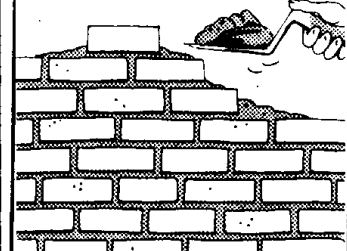

DRAAG EEN STEENTJE BIJ!

een school in het kinderdorp JOAO PESSOA BRAZILIE

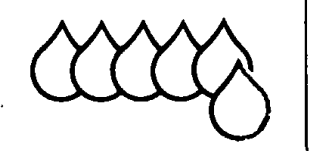
Het comité Heerlen van SOS-Kinderdorp zal in Joao Pessoa de bestaande kleuter- en lagere school uitbreiden. In de toekomst is de school ook bestemd voor de kinderen uit de sloppenwijken in de buurt van het kinderdorp. Teneinde ooit een verandering in de levenssituatie van deze kinderen te brengen is veel geld nodig. Het comité Heerlen van SOS-Kinderdorp vraagt daarom uw hulp.

DOOR \$20.00 OVER TE MAKEN, KOOPT U SYMBOLISCH EEN STEEN VOOR DE SCHOOL.

U kunt dit bedrag overmaken naar Rabobank Heerlen, nr. 11.99.11.191 t.a.v. SOS-Kinderdorp, schoolactie (grootrekening Rabobank: 10.30.850). Inlichtingen: Mevr. I. Philips-Leufkens, Comité Heerlen SOS-Kinderdorp. Tel.: 045-412736.

GEZOND BETER WORDEN BEGINT MET JUISTE INFORMATIE

KONINKLIJKE VERENIGING HOMEOPATHIE NEDERLAND
Antwoordnummer 16156
1000 TE Amsterdam
Telefoon (020) 17.83.08

HEERLEN

Vraagprijs f 109.000,- k.k.

Souterrain: geheel onderkelderde en verdeeld in prov. k., hobbykelder, c.v.-ruimte, stalling. Beg. gr.: entree, woonkamer, keuken, toilet, ruime tuin met achtergevel. 1e verd.: 3 slaapk., badkamer met douche en vaste wastafel. 2e verd.: viering. Alg.: zeer goede staat van onderhoud, perceelsovername 135 m². Goede buurt. Aanvaarding uiterlijk 1-9-92.

SCHINNEN

Vraagprijs f 99.000,- k.k.

Goed onderhouden tussenwoning met achtergevel, berging en tuin. INDELING: Souterrain: provisie-kelder. Beg. gr.: entree, woonkamer, keuken, toilet, ruime tuin, meubel. 1e verd.: 3 slaapk., badkamer met douche en vaste wastafel. 2e verd.: bergzolder. Alg.: goede staat van onderhoud, perceelsovername 134 m². Goede buurt. Aanvaarding terstond.

HEERLEN

Vraagprijs f 124.500,- k.k.

Goed onderhouden tussenwoning, type split-level, met grote oprijtuin (zuid-westen) en achtergevel. INDELING: Beg. gr.: oprijtuin, entree, berging, c.v.-ruimte, garage. Niv. 1: ruime keuken met kunststof installatie, tuin achtergevel. Niv. 2: woonkamer met balkon. Niv. 3: badkamer, toilet, slaapkamer. Niv. 4: bergkassen grote slaapkamer (circa 21 m²) ook eenvoudig in 2 slaapkamers te splitsen. Alg.: goede staat van onderhoud, perceelsovername 135 m². Goede buurt met op loopafstand diverse voorzieningen. Aanvaarding op korte termijn.

HOENSBROEK (centrum) Te huur

Luxe etagewoning in het "Hartje van Hoensbroek"

INDELING: Trapoplaats, hal, woonkamer, luxe keuken, twee slaapkamers, betegelde badkamer met douche, toilet, bergingen (zowel op verdieping als parterre), balkon, c.v.-installatie, geheel voorzien van dubbele beglazing, mechanische ventilatie, aanvaarding per 1-2-1992; huurprijs f 770,39 excl. Belastingen kunnen zich via ons kantoor inschrijven.

SCHINNEN

Vraagprijs f 135.000,- k.k.

Het ruim woonhuis met tuin en verdere aanhorigheden. Een woonhuis wat beslist van binnen gezien moet worden.

INDELING: Souterrain: gr. provisie-kelder. Beg. gr.: entree, ruime woonkamer, keuken, c.v.-ruimte, toilet, binnentuin, een hoger gelegen hobbyruimte, grote m.v., een vaste trap bereikbare zeer grote geïsoleerde zolder, c.q. slaapkamer 51 m². Alg.: zeer goede staat van onderhoud, kindvriendelijke buurt. Gedeeltelijk rijkssubsidie overdraagbaar.

HEERLEN

Vraagprijs f 137.500,- k.k.

Uitstekend onderhouden woonhuis met berging, grote garage en tuin. INDELING: Beg. gr.: entree, woonkamer, keuken, toilet, tuin, ruime garage met berging, tuin, achtergevel. 1e verd.: 3 slaapk., badkamer met ligbad. 2e verd.: d.m.v. vaste trap berg-/hobbyzolder. Alg.: zeer goede staat van onderhoud, kindvriendelijke buurt. Gedeeltelijk rijkssubsidie overdraagbaar.

SWEIKHUIZEN

Vraagprijs f 182.500,- k.k.

Halfvrijstaand fraai landelijk gelegen woonhuis met terras/tuin, garage: een huis wat beslist qua ligging gezien moet worden.

INDELING: Souterrain: geheel onderkelderde en ingedeeld in provisie- en wasruimte. Beg. gr.: entree, bet. toilet, woonkamer, hobby- en c.v.-ruimte. 1e verd.: 3 slaapk., badkamer met ligbad, berging, c.v.-ruimte. 2e verd.: d.m.v. vaste trap bereikbare ruime zolder welke ingericht is in een 4e slaapkamer en c.v.-ruimte. Alg.: fraaie ligging, landelijk.

Steens / De la Haye / Wald / Dogge

ASSURANTIE-ADVISEURS • MAKELAARDIJ ONROEREND GOED

GEOPEND: maandag t/m vrijdag kantooruren 's zaterdags 10.00-12.30 uur

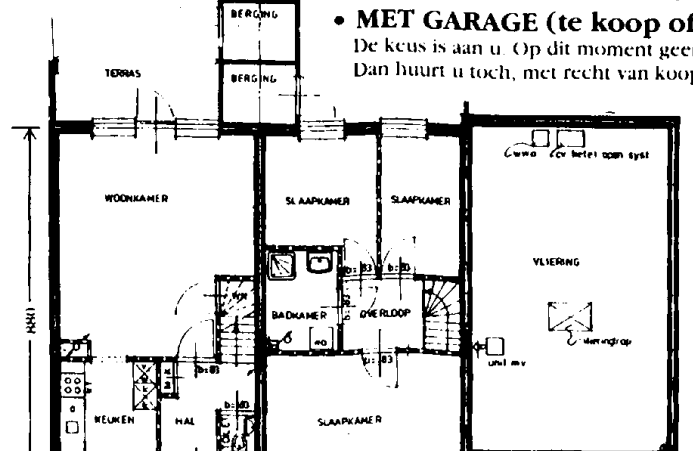
HOENSBROEK
HOOFDSTRAAT 88
6432 GH HOENSBROEK
TEL. 045-223434
FAX 045-230033

Ruime woningen in Hoensbroek voor een krappe prijs.

RUIM EIGEN HUIS.

Wilt u zo mag je een huis in deze prijsklasse, maar wel met 3 slaapkamers, badkamer en een grote viering, best noemen. Bovendien wordt gebouwd met duurzame materialen, ankerloze spouwmuur en optimale isolatie. U ziet het op kwaliteit wordt niet bespaard.

- INSPRAAK BIJ AFBOW. Dus b.v. tegels in de kleur die u wilt en andere zaken die nu niet dat persoonlijke tijde aan uw geven.
- MET GARAGE (te koop of te huur). De keus is aan u. Op dit moment geen financiële ruimte om te kopen? Dan huurt u toch, met recht van koop!

KRAPPE PRIJS.

f 144.000,-

Dat mag u wel zeggen. En vrij op naam, dus geen extra kosten. Bovendien: subsidie-mogelijkheid tot max f 41.000,-!!!

PRIMA PLEKJE.

In het centrum van Hoensbroek, aan de Stationsstraat, op loopafstand van het station en alles gemakkelijk dichtbij. En ook dichtbij de uitvalswegen en alle openbare voorzieningen.

DAAR MOET U MEER VAN WETEN?

Bel ons kantoor in Hoensbroek, 045-223434.

Wij zullen u graag alles vertellen en voorrekenen. Ook over de (lage) maandlasten.

Steens / De la Haye / Wald / Dogge

MAKELAARDIJ ONROEREND GOED • ASSURANTIE-ADVISEURS

Geopend Maandag t/m vrijdag kantooruren 's zaterdags 10.00-12.30 uur

HOENSBROEK
HOOFDSTRAAT 88
6432 GH HOENSBROEK
TEL. 045-223434 FAX 045-230033

ALCOHOL EN VERKEER DAT KUN JE NIET MAKEN

PAUL SIMONS

MAKELAARDIJ BV
ASSURANTIËN-TAXATIES
HYPOTHEKEN-FINANCIËN.

EUROPAPAG WJUD 214 UBACH OVER WORMS

Brunssum: Tussennluggend woonhuis met berging en tuin. Ind. o.a. hal, woonk., keuken, badkam. en 3 slaapk. Perceel is ook aan achterzijde met auto bereikbaar. Prijs: f 95.000,- k.k.

Ubach over Worms

Perfekt onderhouden halfvrijst. woonh. met c.v., garage, berg. en tuin. Ind. o.a. L-woonk., keuken, badk., 2 slaapk. en zolder. Vr. pr. f 135.000,- k.k.

Heerlen:

Modern halfvrijst. woonh. met garage en leuke tuin in een jonge woonwijk. Ind. o.a. ruime woonk., open keuk. met luxe install., 3 slaapk., badk. en ruime hobbyzolder (via vaste trap) met diverse mogelijkheden. Vr.pr. f 172.500,- k.k.

Hulsberg:

Goed en rustig gel. halfvrijst. woonh. met ruimte geschikt voor diverse doeleinden, berging en tuin. Ind. o.a. hal, woonkamer, open keuk. met aanbouwinstall., 3 slaapk. en zolder. Vr.pr. f 185.000,- k.k.

Hulsberg:

Vrijstaand landhuis met speelse indeling, degelijk gebouwd en perfekt gesitueerd. Pand heeft ruime living (55 m2) met niveauverschil, open keuken met aanbouwinstall., kelder(s) annex sauna, grote garage, 3 slaapk., functionele badk. en knusse vide met mogelijkheid tot 4e slaapk./study etc. Vr.pr. f 365.000,- k.k.

045-318182

piccolo's

Voor meer resultaat!

Pickée, Van Huis Uit Aktief!

BRUNSSUM: nabij centrum. Halfvrijstaand woonhuis met c.v.-gas, berging en tuin. Ind. o.a. provisie-kelder, woonkamer, serre, keuken, bijkeuken, 3 slpk. en badkamer. Vaste trap naar zolder. Vraagprijs: f 129.000,- k.k.

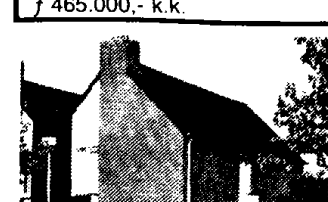

BRUNSSUM: vrijstaand woonhuis met c.v.-gas, garage en tuin. Gelegen aan de rand van het centrum. Ind. Souterrain: div. berg- en hobby-ruimte. Part. en 1e verd.: woonk. met parketvloer, keuken, groot terras, 4 slpk., badkamer. Prijs: f 199.500,- k.k.

EYGLSHOVEN: prachtig gelegen halfvrijstaande woning met gas-c.v., garage met extra bergingruimte en mooie tuin (op 't zuiden gelegen). Uitstekend geïsoleerd, ankerloze woningsscheidende muur. Ind. o.a. L-vormige woonk. met keuken (tot ca. 43 m²). Bijkeuken, berging: 3 slpk., badk. met o.a. ligbad en douche; vaste trap naar de zolder. Grote hobbyruimte (mogelijkheid 4e slpk.). Koopprijs vanaf f 244.000,- v.o.n.

HEERLEN-ZUID: vrijstaand herenhuis aan de buitenrand van het centrum. Rustig en blijvend goed gelegen. Ged. geïsoleerd. Uitstekend onderhouden. Ind. o.a. sout.: (ook van buitenaf bereikbaar), grote garage, waskeuken, 2 slpk., badk. Beg. grond en 1e verd.: royale living (ca. 78 m²) met leistenen vloer, open haard partij, luxe keukeninst. met app., 2 slpk., luxe badk. met o.a. ligbad en douche. Prachtig aangelegde tuin (zuid-westen) met diverse terrassen. Prijs f 465.000,- k.k.

HEERLEN: rustig gelegen halfvrijstaand woonhuis met c.v.-gas, garage en tuin. Geheel geïsoleerd en uitst. onderh. Ind. o.a. L-vormige woon- en eetkamer met een goed uitgevoerde keukeninst. met app.; bijkeuken, vier slpk., badkamer en zolder (vaste trap). Prijs: f 198.500,- k.k.

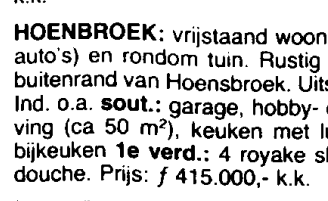
HEERLEN: woonhuis met c.v.-gas, garage/berging en tuin. Ind. o.a. provisie-kelder, woonkamer en suite, serre en keuken. 1e verd.: 3 slpk., badkamer. 2e verd.: 2 zolderkamers en zolderruimte. Vraagprijs f 128.500,- k.k.

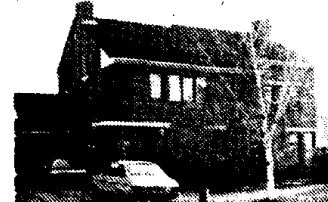
HEERLEN: te koop 16 autoboxen (bouwjaar ca. 1967). Gemiddelde huurobrengst ca. f 11.520,- per jaar. Vraagprijs: f 105.000,- k.k.

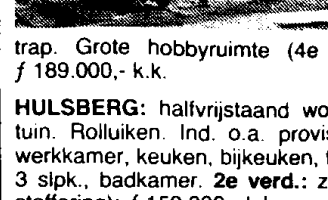
HOENSBROEK: vrijstaand woonhuis met c.v.-gas, grote garage (2 auto's) en rondom tuin. Rustig en blijvend goed gelegen aan de buitenrand van Hoensbroek. Uitstekend onderhouden. Geïsoleerd. Ind. o.a. sout.: garage, hobby- en c.v.-ruimte. Part.: royale hal, living (ca. 50 m²), keuken met luxe keukeninst. met compl. app., bijkeuken. 1e verd.: 4 royale slpk., badkamer met o.a. ligbad en douche. Prijs: f 415.000,- k.k.

HOENSBROEK: ruim halfvrijstaand woonhuis met gas-c.v., garage en tuin. Gelegen aan de rand van het centrum. Bouwjaar 1981. Goed onderhouden, geïsoleerd. Ind. o.a. entree, hal, ruime L-vormige woonk., keuken met een keukeninstal. met app., bijkeuken. 1e verd.: 3 slpk., badkamer. 2e verd.: vaste trap. Grote hobbyruimte (4e slpk.). Zolderruimte. Vraagprijs: f 189.000,- k.k.

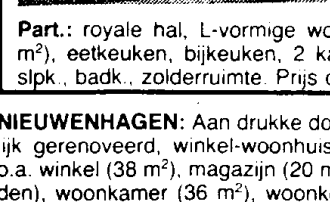
HULSBURG: halfvrijstaand woonhuis met gas-c.v., berging en tuin. Rolluiken. Ind. o.a. provisie-kelder, L-vormige woonkamer, werkruimte, keuken, bijkeuken, tuinkamer en wasruimte. 1e verd.: 3 slpk., badkamer. 2e verd.: zolderruimte. Vraagprijs (incl. ged. stoffering): f 159.000,- k.k.

HULSBURG: vrijstaande semibungalow met praktijkruimte, olie-c.v., inpandige garage (2 auto's). Rondom tuin (1187 m²). Uitstekend onderhouden. Ind. o.a. souterr.: provisie-, was- en hobbyruimte. Partierre: royale hal; L-vormige woonk., eet-keuken, slpk., badk. met o.a. ligbad en douche. 2 kantoorruimten (gescheiden entree), ook als slpk. te gebruiken. 1e verd.: 2 gr. slpk., zolderruimte. Prijs f 420.000,- k.k.

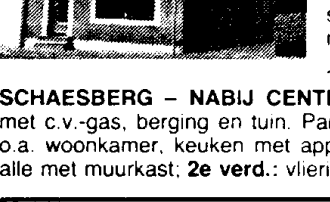
KLIMMEN: prachtig gelegen vrijstaand landhuis met gas-c.v., 2 garages (inpandig), zwembad en grote, goed aangelegde tuin (totaal 2091 m²). Ind. o.a. sout.: 2 garages, berg-, wijn- en provisie-ruimte. Part.: royale hal; L-vormige woonk. met open haard (± 50 m²), eetkeuken, bijkeuken; 2 kantoorruimten. 1e verd.: drie slpk., badk., zolderruimte. Prijs op aanvraag.

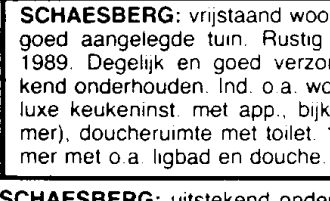
NIJEUWENHAGEN: Aan drukke doorgangsweg gelegen, gedeeltelijk gerenoveerd, winkel-woonhuis met gas-c.v. en garage. Ind. o.a. winkel (38 m²), magazijn (20 m²), kan bij winkel getrokken worden), woonkamer (36 m²), woonkeuken, berging, badkamer, vier ruime slpk., zolder. Vraagprijs: f 139.000,- k.k.

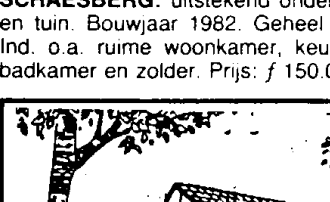
NIJEUWENHAGEN: vrijstaand woonhuis met c.v.-gas, garage en tuin. Grotendeels voorzien van kunststof ramen met dubb. begl.; rolluiken. Ind. o.a. provisie-kelder, woonkamer (40 m²), eetkeuken met een complete keukeninstallatie met app., 3 slpk., badkamer, grote zolderkamer en bergingruimte. Prijs: f 169.500,- k.k.

SCHAESBERG - NABIJ CENTRUM: tussengelegen woonhuis met c.v.-gas, berging en tuin. Pand is achterom bereikbaar. Ind. o.a. woonkamer, keuken met app. Tuinkamer. 1e verd.: 4 slpk. alle met muurkast. 2e verd.: viering. Prijs: f 119.000,- k.k.

SCHAESBERG: vrijstaand woonhuis met c.v.-gas, garage en goed aangelegde tuin. Rustig en goed gelegen. Bouwjaar 1989. Degelijk en goed verzorgd uitvoeringsniveau. Uitstekend onderhouden. Ind. o.a. woon-eetkamer met parketvloer, luxe keukeninst. met app., bijkeuken, werkruimte (logeerkamer), doucheruimte met toilet. 1e verd.: drie slaapk., badkamer met o.a. ligbad en douche. Koopprijs: f 298.500,- k.k.

SCHAESBERG: uitstekend onderhouden woonhuis met c.v.-gas en tuin. Bouwjaar 1982. Geheel geïsoleerd, ged. dubbele begl. Ind. o.a. ruime woonkamer, keuken, bijkeuken/berging, 3 slpk. badkamer en zolder. Prijs: f 150.000,- k.k.

PREMIE-A SCHAESBERG: nog 1 kavel, goed gelegen (nabij Eikse), met gas-c.v., berging en tuin (garage mogelijk). Indeling: entree, hal, woonkamer, keuken en berging. 1e verd.: 3 slaapk., een badkamer. 2e verd.: ruime zolder bereikbaar via vlieztrap. Muren, dak en begane grondvloer zijn geïsoleerd. Dubb. beglazing in woonk. en keuken. Door de premie-A-regeling 1991 is de woning blijvend betaalbaar. Prijs f 133.950,- v.o.n. (excl. renteverlies). Premie-A-subsidie max. f 41.000,-.

BOUWTERREINEN

SCHAESBERG-ONDERSTE MOLT: bouwterreinen. Uitstekend en rustig gelegen. Goed bereikbaar. Nabij centrum. Bestemd voor vrijstaande woningen/bungalows. Variërend van ca. 500 m² tot 1013 m². Prijsen vanaf f 102.000,- v.o.n.

KERKRADE-WEST: bouwterreinen vanaf ca. 500 m² tot 650 m². Koopprijs vanaf f 60.000,- k.k.

KERKRADE - BOUWTERREIN: perceelsovername 433 m². Prijs f 45.000,- k.k.

Taxaties, makelaardij o.g., hypotheek-adviescentraal. Maandag tot en met vrijdag van 8.30 tot 17.30 uur. Ook 's zaterdags geopend van 9.00 tot 15.00 uur.

En verder volgens afspraak.

Heerlenseweg 22, 6371 HS, postbus 31193, 6370 AD Landgraaf.

Pickée makelaardij bv

045-326767

UW HULP LEGT WEL DEGELIJK GEWICHT IN DE SCHAAL.

Honger is niet te verteren

MENSEN IN NOOD

06-300123

SCHINVELD f 55.000,- k.k. Bouwterrein voor het bouwen van een vrijstaande woning, opp. ca. 1425 m², front ca. 13 mtr.

BEDRIJFSPAND Te huur

HEERLEN-CENTRUM: Tijdelijke verkoop c.q. opslagruimte. Opp. beg. gr.: ca. 200 m². 1 verd.: ca. 200 m². Aanvaarding direct. Prijs en condities op aanvraag.

- Makelaar o.g.
- Bedrijfsobjecten
- Woningen
- Taxaties
- Hypotheken
- Verzekeringen

Wie weet wat hij wil, beslist om z'n eigen makelaar mee te nemen.

makelaardij ERNENS

Hoolstraat 42, Voerendaal
Tel.: 045-752142

Met een NVM-makelaar koop je zonder zorgen.

ZONDER

VIETNAM: THE ANTI-COMMUNIST STRATEGY OF 1975-1980

VPRO brengt televisie-special rond 'All in the family'

Archie Bunker jubileert

DOOR FRED VAN GARDEREN

HILVERSUM – Archie Bunker stond in de jaren zeventig model voor heel veel huisvaders. Ook bij ons. Als de vooroordelen weer eens over de tafel vlogen tijdens het avondeten, kreeg mijn vader vaak het verwijt: 'Je lijkt Archie Bunker wel'. Het werd dan verdacht stil in zijn hoek. Hij had een afwijkende mening ten opzichte van zijn kinderen, maar zo rechts was hij toch niet? Nee hoor, viel best mee. Ook wij kinderen, maakten met dat verwijt ons schuldig aan een deel van de Archieziekte, want op dat moment dachten wij ook in hokjes.

De extreem rechtse meningen die Archie Bunker (gespeeld door Carroll O'Connor) er op na hield, waren goed voor twaalf jaar topamusement. Want 'All in the Family' was weliswaar een sitcom (situation comedy), maar het plezier kwam voornamelijk voort uit de afwijkende meningen van de hoofdrolspeler en de daarvoor ontstane (herkenbare) ruzies met zijn schoonzoon Mike Stivic (Rob Reiner).

Stivic, een Pool en student (en daarom werkloos), had het zwaar te verduren. Stivic was een minderheid waartoe Bunker niet behoorde en was dus verkeerd. Zo deugden ook The Jefferson's, de burens, niet, omdat ze zwart waren. Bunker stampte door het leven als een zwaar beschonken olifant. Hij en president Nixon waren okee, maar van de rest deugde maar weinig. Zijn vrouw Edith (Jean Stapleton) en dochter Gloria (Sally Struthers) hadden een dagtaak aan het stichten van vrede die door hun man en vader zo vaak in gevaar werd gebracht.

Watergate

Tijdens de serie speelde de Watergate-affaire, die uiteindelijk voor de val van Nixon zorgde.

● Twintig jaar 'All in the family'. Ter gelegenheid hiervan brengt de VPRO zondagavond een special rond Archie Bunker (Carroll O'Connor) en zijn tv-familie.

Dat gegeven was in die tijd een 'hot item' in de woonkamer van The Bunkers. Mike pestte

zijn schoonvader die de schuld gaf aan het communistische tuig dat journalisten nu een-

maal zijn. Het werden de hoogtijdagen van 'All in the Family'.

In de loop der tijd veranderde er veel bij The Bunkers. Het gezin uit Queens New York had de eerste vier jaar als buren The Jeffersons (met zoon Lionel Mike Evans als vriend van Mike en moeder Louise Isabel Sanford als hartsvriendin van Edith).

In die tijd kwam ook Ediths nicht Maude (Bea Arthur) regelmatig bij hen over de vloer.

Maude was de enige die op Archies overheersing een antwoord had. Haar dominantie sprak zo aan dat CBS de huidige Golden Girl (Dorothy) al ras een eigen show gaf, getiteld Maude.

Doodvonnis

Nadat The Jeffersons in 1975 verhuisden naar het duurere Manhattan, kregen The Bunkers eerst Italiaanse en later Puerto Ricaanse buren. Archie, van oorsprong werkzaam op een scheepswerf, opende weer later met barkeeper Harry van zijn stamkroeg Kelsey's Bar zijn eigen café Archies Place.

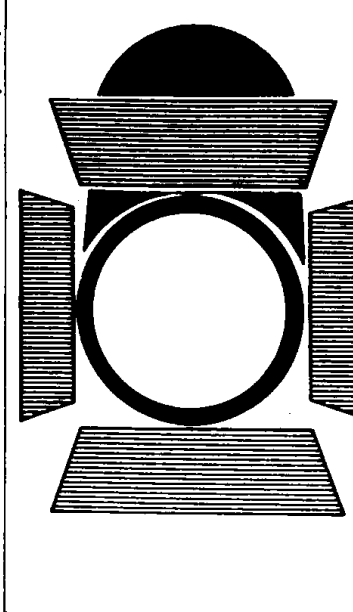
Maar toen was het grote succes al vervlogen.

En toen de makers, onder leiding van de bekende producer Norman Lear, in 1981 Edith plotsklaps lieten overlijden, ondertekenden ze daarmee het doodvonnis van de serie.

'All in the Family' werd in de Verenigde Staten voor het eerst op 12 januari 1971 door CBS uitgezonden en verscheen vanaf die tijd tot september 1983 vrijwel wekelijks op tv. In Nederland werd de serie ook een groot succes. De VPRO zond 'All in the Family' van februari 1976 tot september 1979 uit en in de loop van 1980 nog een aantal afleveringen.

Interviews

De VPRO zendt zondagavond om 22.08 uur via Nederland 2 de jubileumaflevering 'All in the Family, 20th Anniversary Special' uit. Daarin fragmenten van vroeger, interviews met de hoofdrolspelers en gesprekken met willekeurige Amerikanen over het effect van de serie op hun leven.

Pavarotti en Jostiband meest gewaardeerd

Hoog rapportcijfer voor NCRV en de EO

Van onze rlv-redactie

HILVERSUM – De tv-programma's Pavarotti in Hyde Park (NOS) en Jostiband (NCRV) werden in 1991 door de kijkers het hoogst gewaardeerd. Dat blijkt uit het jaaroverzicht van de afdeling Kijk- en Luisteronderzoek van de NOS. Beide programma's kregen van de kijkers maar liefst een 8,4 als rapportcijfer. Dat de Jostiband uiteindelijk op de eerste plaats is gekomen, dankt de NCRV aan de iets hogere kijkdichtheid van het programma (meer mensen waardeerden het programma dus zo hoog).

In het NCRV-programma Jostiband, dat op 16 december werd uitgezonden, is het jubileumconcert te zien van het uit 170 leden bestaande orkest van geestelijk gehandicapten. Het programma trok ruim een miljoen kijkers.

De NCRV heeft in de lijst van 25 best gewaardeerde uitzendingen

maar liefst zeven programma's staan. De Evangelische Omroep komt op een goede tweede plaats met vijf programma's. Opvallend is voorts dat elke publieke omroep minimaal één keer in de top-lijst voorkomt. RTL4 ontbreekt omdat van deze omroep geen waarderingcijfers worden bijgehouden. Deze zender zegt daar geen belangstelling voor te hebben.

Opvallend is de aanwezigheid van De Zomer van '45 (14e) in de lijst. Doorgaans is de kans groter dat programma's met een klein geïnteresseerd publiek een hoog rapportcijfer krijgen. De aflevering van de NCRV-serie wist echter met zo'n 2,3 miljoen kijkers toch een hoog waarderingcijfer te scoren.

Overigens komt geen van deze 25 programma's voor in de lijst van vijftig best bekeken programma's (elders op deze pagina). De Zomer van '45 kwam daarvoor slechts 93.000 kijkers tekort.

STER sluit jaar af met lagere omzet

RTL4 verwacht over '91 bescheiden winst

Van onze rlv-redactie

HILVERSUM – RTL4 verwacht 1991 af te kunnen sluiten met 'een bescheiden winst'. In het tweede jaar van het bestaan kan het commerciële station dus al beginnen met de investeringen terug te verdienen. Hoe

groot de winst precies is, wil RTL4 niet meedelen.

De STER sluit dit jaar af met een bruto-omzet die honderd miljoen gulden lager is dan de omzet van 1990. STER-directeur P. Kenninck wil het precieze eindresultaat van dit boekjaar echter pas meedelen nadat het STER-bestuur en het Commissariaat voor de Media op de hoogte zijn gesteld. De STER verwacht een herstel in het eerste kwartaal van 1992.

Televisie

De daling in de inkomsten van de Stichting Ether Reclame is volgens Kenninck geheel en al terug te voeren op minder inkomsten uit reclamezendtijd voor televisie. De radio-opbrengst steeg licht.

Vorig jaar haalde de STER nog een bruto-opbrengst van 545,6 miljoen gulden. Het nettoresultaat bedroeg dat jaar 453,4 miljoen.

Ook vergeleken met het nettoresultaat over 1990 komt de STER dit jaar op zo'n honderd miljoen gulden lager uit.

Neergaand

Vorig jaar al moest de toenmalige STER-directeur C. Smeeke meedelen dat zijn organisatie voor het eerst in het vijfentwintigjarige bestaan de omzet zag dalen. Dit jaar geeft dus voor de tweede keer in de STER-historie een neergaande lijn te zien.

In 1989 had de STER tot dusverre het hoogste nettoresultaat met 477,1 miljoen gulden. In dat jaar (oktober) begon RTL4 met uitzenden. Dit jaar komt de STER uit op een nettoresultaat van rond de 353 miljoen. Het resultaat over dit jaar komt overeen met schattingen die de STER-directeur enige maanden geleden al maakte.

Frisdrankgigant sponsort Top 40

HILVERSUM – Coca Cola sponsort Veronica's Top 40. De frisdrankgigant en de omroep zijn overeengekomen dat voorafgaande aan het programma gedurende vijf seconden het limonade-logo te zien zal zijn. In België is Coca Cola sponsor van de Top 30, elke zaterdagmiddag op Radio 2.

Sponsoring van tv-programma's via zogenoemde billboards (staande beelden met het logo van de sponsorende fabrikant) is toegestaan sinds in oktober jl. de Europese televisierichtlijn in werking trad.

DOOR ELS SMIT

Nieuwe cd met liedjes van duo Tol en Tol

Annie Schilder kan best zonder BZN

BAARN – "This is Annie Schilder". Gelukkig maar. Anders zouden we denken dat we een ander voor ons hadden. Op haar laatste solo-cd, de vijfde alweer, staat ze, met krulles, breeduit lachend afgebeeld. Het gaat goed met Annie. „En ik heb er geen spijt van,” zegt ze vooruitlopend op de vraag die haar stevast wordt gesteld: „Heb je er nu wel verstandig aan gedaan weg te gaan bij de BZN”.

Zo vreselijk veel is er qua geluid trouwens niet eens veranderd. Het merendeel van de liedjes op 'This is', waaronder 'Love is all', is geschreven door het duo Tol en Tol, dat indertijd al borg stond voor menige hit van BZN. Twee andere componisten leverden een bijdrage aan de cd: Michel Fugain en Andrew Lloyd Webber. Hoe kom je aan die mensen?

„Via Tol en Tol: die zoeken die liedjes voor me uit, denken: 'Dat zou wel bij haar stem passen.' Meestal klopt dat. We werken al zo lang met elkaar.”

Frans

Dat liedje van Michel Fugain vind ik hartstikke leuk. Gaat dat niet over de rode sjaal?

„t Zou best kunnen.”

Weet je dat niet?

„Nee, mijn Frans is niet geweldig. Ik weet wel zo'n beetje waar het over gaat, maar elk woord precies, nee.”

Hoe kun je het dan toch in zo goed verstaanbaar Frans zingen?

„Ik zing ook in het Grieks. Dat klinkt ook alsof het heel wat is. Dat komt zo: ze hoeven me een liedje maar een keer voor te zingen en ik zing het zo na: de melodie, de tekst. Dat is echt een gave.”

Dan moet je, toen je weg was bij BZN het vak hebben gemist.

„Ik heb het verschrikkelijk gemist. Eerst niet. Toen was ik echt blij dat ik ermee was gestopt. Mensen geloven dat niet, konden ook niet begrijpen dat ik er mee ophield. Maar het werd na acht jaar veel te zwaar. Het is mis-schien moeilijk voor te stellen.

Maar we werden geleefd. Soms stonden we in een studio op te treden en we wisten niet eens

voor welke omroep en voor welk programma. Al dat reizen, al die toernees. Ik had ze voor geen goud willen missen, maar het waren tropenjaren en op een gegeven moment was het op. Bovendien had ik een klein kindje waarvoor ik wilde zorgen. Als ze zo klein zijn, hebben ze recht op je zorg. Je stopt niet zo maar. Het was geen lichtvaardige beslissing. Dat kun je wel nagaan, want ik gooide ook nog eens een goed inkomen weg. Maar ik kon het niet meer opbrengen. Het is me door veel mensen niet in dank afgenomen. Maar hoe moet je het uitleggen? Nu nog denk ik wel eens: ze zien je vier minuten op de televisie. Maar mij kost zo'n optreden twee, drie dagen. Je moet je kleding uitzoeken, repeteren, wachten.”

Toch ben je op een dag weer begonnen met je oude vak.

„Ik heb het geprobeerd, hoor.”

Wai?

„Haken.”

t Ging niet?

„Ik ben aan een spreij begonnen. Nooit afgekegen. En toen belde de VARA. Artsen zonder Grenzen was net opgericht en ze vroegen of ik het begeleidende liedje wilde zingen. Laat ik dat dan maar eens doen, dacht ik. Het

pakte goed uit. En, zo gaat het vaak: van werken komt werken. Maar het eerste anderhalf jaar heb ik geen live-optredens gedaan. Ik heb geleerd van de periode bij BZN. Goed nagedacht en besloten: ik wil de zaken kunnen blijven overzien. Ik wil niet

meer dan hooguit drie keer per week optreden.”

Hoe heette dat liedje van Artsen zonder Grenzen ook alweer?

„Eeuwige Kerst.”

Nederlands?

● Annie Schilder: „Ik wil niet meer dan hooguit drie keer per week optreden.”

beginnen met nee. Maar ik zou er wel erg goed naar kijken: of de melodie klopt en of de tekst klopt en of ze met elkaar kloppen.”

Het is dus niet zo dat je op voorhand zegt: Geen Nederlands?

„Nee, waarom?”

Omdat het 't beeld dat mensen van je hebben zou kunnen schaden.

„Nee hoor. Ik heb dat meer met m'n haar.”

Met je haar?

„Ik zou het niet moeten wagen om m'n haar steil te gaan dragen. Wat een brieven zouden daar op komen. Of dat ik ineens in een sexy pakje het toneel op zou stappen... Ik weet zeker dat mensen dan toch eens even goed zouden kijken, m'n liedjes zelfs anders zouden beoordelen.”

Beleid

Wat ga je in 1992 doen?

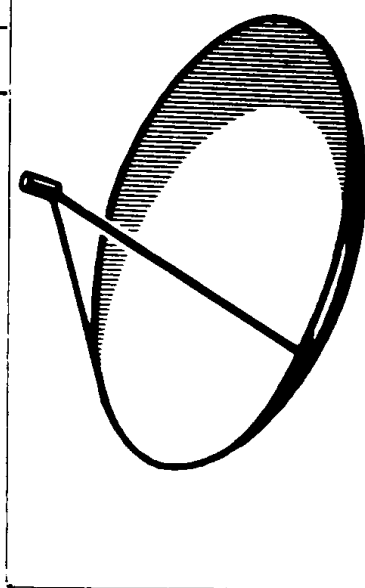
„Een goed beleid uitspitten. Waar en wanneer ik ga optreden.”

Met een muziekbond?

„Nee, met een orkest. Er is een aantal orkesten dat verscheidene artiesten begeleidt. Het Daylight-orkest bijvoorbeeld. De planning is een heel karwei, maar gelukkig wordt dat geregeld door de managements.”

Ik heb ooit gelezen dat je zei dat je harder was geworden.

„Ach, harder geworden. Misschien durf ik eerder nee te zeggen als het te veel wordt. Maar dat gaat nu veel gemakkelijker, omdat ik alleen ben. Als je in een band zit, heb je altijd met anderen te maken. Je laat elkaar niet vallen, want dan schaad je elkaar. Nu heb ik de mogelijkheid de zaak te overzien. Nu is m'n hobby m'n vak. En ik krijg er applaus voor. Dat miste ik heel erg: het applaus. Je hoort het wel vaker zeggen, maar het is waar: het werkt verslavend. Het is zo'n bevestiging. Ik denk dat ik een goede balans aan het vinden ben. De omstandigheden zijn ook veranderd. Anja is nu negen. En die begint nu: 'Wanneer is de tipparade?' En dat is natuurlijk hartstikke leuk.”

Nederland 1

13.00-13.12 Nieuws voor doven en slechthorenden.
15.35 Wijnwereld - Spaanse wijnen. Cursus. Vandaag: Sherry.
16.00 •• Journaal.
16.10 Hollands decor. Een wandeling of fietstocht n.a.v. een boek. Afl.: De Biesbosch. (herh.).
16.20 Heb ik iets gemist? Hoogtepunten van AVRO programma's.
17.03 Gophers. Tekenfilmserie. Afl. 11: Hogere sferen.
17.28 Het geheim. Serie. Afl. 3 (Slot).
17.45 Ko de Boswachtershow. Natuur- en milieumagazine voor kinderen met Burny Bos en Paul Kooy.
18.00 Boggle. Woordspel.
18.33 Sportpanorama.
18.58 Wildlife international. Natuurfilmserie. Afl.: Canada, call of the sea, reportage over het nauw van Georgia. (herh.).
19.28 Growing pains. Comedyserie. Afl.: Second chance. Ben maakt videopunten van Terence Young. Het lukt Spectre, een internationaal misdaad-syndicaat, om een Britse straatjager en twee atombommen te stelen. Spectre eist een grote som geld in ruil anders zullen er twee grote wereldsteden gebombardeerd worden. James Bond wordt nu ingezet om de bommen te vinden en de misdadigers te ontmaskeren. Met: Sean Connery, Claudine Auger, Adolfo Celi e.a.
22.38 Karel. Talkshow.
23.28 The drowning pool. Amerikaanse speelfilm uit 1976 van Stuart Rosenberg. Privédetective Lew Harper wordt ingehuurd door een ex-vriendin om uit te zoeken wie haar man de brief heeft gestuurd waarin zijn van overspel wordt beticht. Dit blijkt echter geen zaak zonder gevaar te zijn. Met: Paul Newman, Joanne Woodward, Tony Franciosa e.a.
01.15-01.20 •• Journaal.

Nederland 2

13.00-13.12 Nieuws voor doven en slechthorenden.
15.15 Met Witterman. Interviews. (herh.).
16.00 •• Journaal.
16.08 Museumsschatten. Vandaag: Iconografie bij de meester v.d. Spes Nostra. (herh.).
16.17 Teddy Ruxpin. Tekenfilmserie. Afl.: De zwarte doos. (herh.).
16.36 Hier is Aubrey. Tekenfilm.
16.44 De kleine wijzer. Kennis-quiz met kinderen.
17.08 De jongen van Andromeda. Jeugdserie. Slot. Drom ligt nog levenloos in zijn ruimteschip terwijl het monster halstarrig doorgaat met de vulkaan te laten ontploffen.
17.32 Man over de vloer. Comedyserie. Afl.: Om te huilen. Er is een be-langrijke voetbalwedstrijd op tv en Robin heeft helemaal geen zin om met Chrissy te gaan babysitten.
18.00 •• Journaal.
18.19 Kassa! Consumentenrubriek.
18.56 Linga. Woordspel.
19.21 Jules unlimited. Serie over nieuwe techniek en natuur.
19.51 Flying doctors. Serie. Afl.: Zijn laatste vlucht. David heeft na lang twijfelen de knoop doorgehakt en besluit Coopers Crossing te verlaten...
20.39 (TT) Zeg 'ns AAA. Comedyserie. Afl.: De clown. Dokter Lydie heeft een groot probleem. Maar Koos en Jopie helpen haar uit de brand.
21.06 Op leven en dood. Serie. Afl.: Niemand mag dit weten. Judith en Frans zijn net getrouwd, samen hebben ze grote plannen. Frans krijgt een nieuwe baan, ze kopen een huis en Judith blijkt zwanger te zijn.
22.07 Achter het nieuws. Actualiteit-nrubriek.
22.40 Twee voor twaalf. Quiz.
23.22 Het Dame Edna spektakel. Showprogramma met gasten.
00.04 Alien nation. Sf-serie. Afl.: Contact. Nog voordat professor Charles Tower een belangrijke ontdekking wereldkundig kan maken, wordt hij op gruwelijke wijze vermoord.
00.49 Natuurmonument. Nachtorchis in natuurmonument Botshol.
00.56-01.01 •• Journaal.

Nederland 3

08.55-09.00 Nieuws voor doven en slechthorenden.
12.55-16.00 Studio sport. Rechtstreeks verslag van de N.K. schaatsen.
17.55 Nieuws voor doven en slechthorenden.
18.00 •• Journaal.
18.15 Samenstaar.
18.30 Jeugdjournaal-extra.
18.55 Trekking van de lottogetallen.
19.00 Frida. Noorse jeugdfilm uit 1989 van Brit Nesheim. Deel 2.
19.28 Een bericht van de Wilde Ganzen.
19.30 Schoonhouden tot welke prijs? Werken aan werk over de toenemende concurrentie tussen dege-meentereiniging en het bedrijfsleven.
20.00 •• Journaal.
20.24 Kenmerk. Actualiteitsrubriek.
20.55 Tekens op de vloer. Reportage over de voorbereidingen op en de uitvoering van een toneelstuk van en met mongoloïde acteur Henk Lijmbach.
21.45 'T is een vreemdeling zeker. Informatieve serie portretten van nederlanders met een buitenlandse afkomst. Afl. 3: De Antilliaanse film- en toneelregisseur Felix de Rooy.
22.00 •• Journaal.
22.15 Studio sport.
22.45-22.50 Nieuws voor doven en slechthorenden

● John Leddy in 'Zeg 'ns AAA'. (Nederland 2 - 20.39 uur).

RTL4

07.00 Ochtendprogrammering.
08.00 Telekids. Kinderprogramma. Met o.a. gekke berichten uit het buitenland, het spelletje pictionary, kook- en boekentips, het Telekidspodium en een reportage. Verder o.a. de tekenfilms Toef & Toetje, My little pony, Tiny Toons, Batman en Bionic Six.
12.00 Classique.
12.30 Get a life. Comedyserie. (herh.).
12.55 Flaming Star. Amerikaanse speelfilm uit 1960 met Elvis Presley.
14.25 Eurocops. Int. politiereiserie.
15.25 Lenny. Comedyserie.
15.55 Mini Playback show. Kinderen imiteren hun favoriete artiest(e) of groep. (herh.).
17.00 Een eigen huis... een plek onder de zon. Serie doe-het-zelf programma's. In iedere uitzending zal een onderdeel van een huis worden aangepast en opgeknapt. Naast praktische zaken is er aandacht voor zaken die komen kijken bij het kopen van een huis. Verder zijn er korte documentaires over fabricageprocessen van allerlei materialen die in een huis worden gebruikt en diverse voorbeelden op het gebied van inrichting.
17.30 Tineke. Rechtstreekse en gevarieerde weekendprogramma.
18.00 Nieuws.
18.15 Tineke. Deel 2.
19.30 Nieuws.
19.45 Liedje op het eerste gezicht. Spelprogramma waarin drie jongens en drie meisjes aan elkaar worden voorgesteld.
20.30 De zaterdagavondshow. Reeks programma's over de ins en outs van de nederlandse muziek- en showbiz.
21.35 Hunter. Detective serie.
22.30 Inside out: Playboy late night. Reeks erotische programma's.
23.20 Nieuws.
23.35 Crimes of Passion. Amerikaanse speelfilm uit 1984. Met: Kathleen Turner, John Laughlin e.a.
01.20 •• Il commissario. Italiaanse speelfilm uit 1962. Met: Alberto Sordi, Mini Doro e.a.
03.00 Nachtprogramma.

België/TV 1

10.30 Het slimme kanaal: Vak-Werk; 11.00 Bijbelen: een computer, ook in jouw klas? Deel 2.
11.30 Taal en communicatie. Serie. Afl. 3.
12.00-12.40 Babel. Wekelijkse nieuwsbrief voor migranten.
15.45 Het gebeurde morgen. Amerikaanse speelfilm uit 1944 van René Clair. Met: Dick Powell, Darnell, E. Kennedy e.a.
17.05 Laura en Luis. Jeugdserie. Deel 1.
17.55 Nieuws.
18.00 Tik tak. Animatieserie. Afl. 4.
18.05 Schoolslag. Spelprogramma.
18.40 Vlaanderen vakantiedland. Toeristische portretten: Appartements-toerisme aan zee; Rhodos.
19.20 Joker/lotto, paardenkoersen, mededelingen en programma-overzicht.
19.30 Journaal/Sport.
20.00 Kwislijn.
20.05 RIP. Komische serie rond een begrafenisonderbreking in Vlaanderen anno 1929. Afl. 1: Innige deelneming.
20.30 Kleine offers. Amerikaanse tv-film van David Greene. Met: Farrah Fawcett, John Sea, Gordon Clapp e.a. Deel 1.
22.00 De Wet van Wijs. Humori-sche sketches van Luk Wijs. Afl. 1. Met o.a. Moemoe, Tv-dokter, Boeien van Belgen, Ons roemrijk verleden e.a.
22.30 Vandaag/Sport.
22.55 Kleine offers. Deel 2.
00.30-00.35 Coda. Lady, van Lionel Richie, uitgevoerd door het Paul Dee Combo.

België/TV 2

20.00-22.30 World Music awards. Registratie van de uitreiking van de muziekprijzen die in mei jl. plaatsvond in Monte Carlo. Met optredens van o.a. Phil Collins, Elton John, Cliff Richard, Status Quo, Techno-tronic, Kylie Minogue, Lisa Stansfield, Si-nead O'Connor e.v.a.

België/RTBF 1

10.00 Hasret. 10.30 Cursus Ned. Herh. 11.00 Cursus Sp. Herh. 11.30 Si j'étais. 11.35 Vacances. Aansl.: Clips à la une. 12.00 Vidéotheque. Herh. 13.00 Journal. 13.10 Objectif Europe. 13.45 Sayonara. Amerikaanse speelfilm uit 1957. 16.05 Magazine. 16.35 Jean-Jacques Annaud tourne L'aman. Herh. 17.35 Noubou noubou. 17.55 Felix. 18.20 Gourmandises. 18.40 Télétoirisme. 19.30 Journal. 20.05 Le jardin extraordinaire. 20.45 Duo d'enfer. 22.20 Contacts. 22.25 Concert au Kremlin. 23.25-23.50 Nws.

België/Télé 21

13.00 La pensée socialiste. Herh. 13.30 Le coeur et l'esprit. 14.00 Théâtre Wallon. 16.05 Art 21: Stan Laurel. 17.05 Sindbad. Herh. 17.35 L'impreinte de Staline (2). 18.30 Carlos Gardel. Herh. 19.30 Journal. 20.00 Hommage à Freddie Mercury. 21.10 Coup de film. 21.30 Nws. 22.00-23.45 A comme Allemagne - Le piège de Venus, Duitse speelfilm uit 1988.

TV 5

07.00 Nws. 07.20 Corps accord, yoga. 07.35 Cursus Fr. 07.55 Clin d'oeil. 08.00 Can. Nws. 08.20 Nws. 08.30 Azimuts. (herh.). 09.00 Quebec inc. 09.30 Objectif. 10.00 Civilization: Le Zen (1). 11.00 Generation 90: Les héros du Chaos. 12.00 Nws. 12.05 Reflets - images d'ailleurs. 13.00 Nws. 13.15 Horizon 93. 13.45 Ramdam. 14.15 Hotel. 14.30 Les rituels, tv-film (2, slot). 16.05 Nws. 16.15 Flash varicelle. 16.45 Génies en herbe. 17.10 Felix. 17.40 Clips Radio 21. 18.15 Correspondances. 18.30 Nws. 18.50 Clin d'oeil. 19.00 Objectif Europe. 19.30 Belg. Nws. 20.00 Thalassa. 21.00 Nws. 21.30 Empire inc. tv-film (1). 23.00 Nws. 23.20 Caractères. 00.20 Ramdam. (herh.).

RAI UNO

06.55 Ochtend-/middagprogramma. 18.00 Flash. 18.05 Lotto. 18.10 Piu sani piu belli. 19.25 Parole e vita. 19.40 Almanacco del giorno dopo. 19.50 Che tempo fa. 20.00 Giornale. 20.25 Sport. 20.40 Da santa caterina valfurva. 22.45 Linea notte. 23.00 Speciale. 00.00 Notte. 00.30 La signora del venerdì. 02.00 Una domenica si. 03.25 Orgoglio e pregiudizio. 05.20 Benvenuti alle dune. 05.45 Divertimenti. 06.00 Europa Europa.

BBC 1

08.25 Nieuws. 08.30 Crystal Tipps and Alistair. Afl.: Springcleaning. 08.35 Wiz bang, serie. 08.45 The Jetsons, tekenfilm. Afl.: The little man. (herh.). 09.05 Eggs 'n' baker, culinaire serie. 09.35 Thunderscats, tekenfilmserie. Afl.: Good and ugly. (herh.). 10.00 Going live! gevarieerd kinderprogramma. 13.12 Weerbericht. 13.15 Grandstand. 13.20 Voetbal: 3e ronde FA-Cup; 13.40 Paardenkoersen; 13.55 Voetbal; 14.05 Nws; 14.10 Paardenkoersen; 14.25 Skispringen; 14.40 Paardenkoersen; 14.55 WK Darts; 15.30 Fietscrossen; 16.00 Skispringen; 16.50 Voetbal; 17.00 Cross-country; 17.35 Voetbal. 18.05 Nieuws. 18.20 Noel's house party. 19.10 (TT) War games, Amerikaanse speelfilm uit 1983. Met: Matthew Broderick, Dabney Coleman, Ally Sheedy e.a. 20.55 (TT) Moon and sun, serie. Afl.: Crystal clear it's murder. 21.50 (TT) Baby boom, Amerikaanse speelfilm uit 1987. Met:

Diane Keaton, Harold Ramis, Sam Shepard e.a. 23.35 (TT) Nieuws en sport. 23.55 Match of the day. The road to Wembley, FA Cup voetbal derde ronde. 01.05 (TT) Chase, Amerikaanse speelfilm uit 1985. Met: Jennifer O'Neill, Robert S. Woods, Michael Parks e.a. 02.35-02.40 Weerbericht.

BBC 2

09.45 Open university. 12.05 I'd like to teach the world to sing. (herh.). 12.45 Just another day. (herh.). 13.15 Ride in the whirlwind, Amerikaanse speelfilm uit 1965. Met: Cameron Mitchell, Jack Nicholson, Tom Filer e.a. 14.35 Animation now. Try again and succes. (herh.). 14.45 Heirs and graces, serie. Vandaag: Berkeley Castle. (herh.). 15.15 Network East. 15.45 Mahabharat, serie. 16.25 Foxfire, Amerikaanse tv-film uit 1987. Met: Jessica Tandy, Hume Cronyn, John Denver e.a. 17.55 W.K. Darts. 19.45 Crufts 92 championships, serie. Afl. 1. 20.15 Nieuws en sport. 20.30 Tortelier masterclass, serie. Afl. 1: Sonate in F van Brahms. (herh.). 21.15 Freddie Mercury: A tribute, muziekspecial. (herh.). 22.05 Moving pictures, portret van de Amerikaanse regisseur Sam Peckinpah. 23.35 (TT) Pat Garrett and Billy the Kid, Amerikaanse speelfilm uit 1973. Met: James Coburn, Kris Kristofferson, Richard Jaeckel e.a. 01.30-02.35 W.K. Darts.

Sportnet

08.00 Eurobics. 08.30 Basketball. 09.30 NBA Basketball. 10.00 Pilote. 10.30 Atletiek. 12.00 Diversen. 12.30 NBA Basketball. 14.00 Autosport. 15.00 Strandvolleybal. 16.00 Telfennies. 18.00 Powersports int. 19.00 F1 GP film The Phoenix. 19.30 Bowlen. 20.00 Paardesport. 21.00 American football. 22.00 Live golf. 01.00 Boksen. 02.00 Go. 03.00 IJshockey NHL. 05.00 Honkbal. 07.00 Tennis. 07.30-08.00 Pilote.

Eurosport

09.00 Int. motorsport. 10.00 W.K. Alpine skiën heren; W.K. skispringen; W.K. acrobatisch skien; autorally Parijs-Kaapstad. 18.00 W.K. Alpine skiën heren; W.K. skispringen. 19.30 Motor-sport. 20.30 W.K. Triathlon. 21.30 Rally Parijs-Kaapstad. 22.00 Boksen. 23.00 Alpine skiën; W.K. skispringen. 00.30 Rally Parijs-Kaapstad.

Super Channel

06.30 US market wrap. 06.40 Business insiders. 07.05 Business view. 07.30 The mix. 09.30 All mixed up! 14.00 Sport. 15.50 Sports news. 16.00 World sport special. 16.30 Video travel guides. 17.00 Youthaquake global. 17.30 Metal hammer hard rock club. 18.30 Travel magz. 19.00 Videofashion. 19.30 E-Europe reports. 20.00 Too scared to scream, film. 22.00 World news. 22.30 Film Europe. 23.00 Hang loose. 23.30 Absolutely live. 00.30 Sports news. 00.40 The mix all night.

MTV Europe

07.00 Awake on the wildside. 11.00 The big picture. 11.30 US top 20 video countdown. 13.30 R.P.O. 14.00 Ray Cokes. 17.00 Y! Raps. 18.00 Rockumentary. 18.30 The big picture. 19.00 European top 20. 21.00 Saturday night live. 22.00 Partyzone. 01.00 Kristiane Backer. 03.00-08.00 Night videos.

CNN

07.30 Moneyline. 09.00 World business this week. 11.10 Larry King. 12.40 Int. correspondents. 14.10 The big story. 15.10 Health week. 15.40 Moneyweek. 16.10 Science and technology week. 16.40 Style. 17.10 Showbiz this week. 18.40 Evans and Novak. 19.00 World business this week. 19.40 Newsmaker Saturday. 20.10 Health-week. 20.40 Style. 21.10 Your money. 21.40 Int. correspondents. 23.40 Newsmaker Saturday. 00.40 Pinnacle. 01.10 The big story. 03.10 Showbiz this week. 05.10 The Capital gang.

radio

12.35 persoverzicht. 12.45 Ak-tueel. 13.00 Hipradio. 16.00 Pro-en contra, jeugdmagazine. 17.05 Forum - Cultureel magazine. 18.00 Uit de regio. 18.10 BRF Aktuell. 18.35 Vrije Tribune. 18.45 Philo-sophie and Ethik. 19.00 Saturday Night Rock Show. 21.05-21.07 Uitslagen Belgische lotto.

RTL Radio

6.00 Guten Morgen Deutschland. 8.00 Radio-Sport. Muziek en actualiteiten. 12.00 Wunschnits zum Nulltarif. Verzekeringen. 15.00 Sport. Show. Voetbal en andere sportevenementen. 18.00 American top 40. Actuele hitparade uit de USA. 21.00 Je t'aime. 24.00-6.00 Kuscheleer. De mooiste love songs.

WDR 4

4.05 Radiowecker. 6.00 Nieuws. 6.05 Morgenmelodie. 8.00 Nieuws. Zum Tage. 8.07 Welkom Nieuwjaar. 8.55 Overprijzing. 9.00 Nieuws. 9.05 Der Musikpavillon (10.00 Nieuws). 12.00 Nieuws. 12.05 Pop Report met Gabi Lang. 14.00 Nieuws en economisch praatje. 15.07 Orchester der Welt. 15.00 Café Carlton (16.00 nieuws). 17.00 Der Tag um Funf, aansl. Funf Uhr Tee (18.00 Nieuws). 19.00 Auf ein Wort, aansl. Abend-melodie (19.30 voor de kinderen). 20.00 Nieuws. 20.05 Konzert. 22.00 Nieuws. 22.05 Musik zum Traumen. 22.30-04.05 ARO-Nacht-express.

België/Radio 2

6.00 Nieuws. 6.05 Welkom week-end. 6.30, 7.00, 7.30 nieuws. 7.45 In 't spionnetje. 8.00 Nieuws. 8.10 Ochtendkuren met Somers en Verschuren. 10.00 Nieuws. 10.03 De zoete inval, radiokwis met Luc Ap-permont. 11.30 Vlaamse top tien. 12.00 Radio twee top dertig (met om 13.00 nieuws). 14.00 Radio Riswijk. 17.00 Nieuws. 17.10 Fris van Lefever met retromuziek en hits van vroeger. (18.00 nieuws). 20.00 Hartelijk. Wensen en verzoeken van luisteraars (22.00 nieuws en lotto). 23.30 Nachtradio (Nieuws om 24.00 en 5.00 uur).

België/BRF

(Nieuws om 6.30, 7.00, 8.00, 9.00, 11.00, 12.30, 14.00, 16.00, 17.00, 18.30 en 21.00 uur). 6.35 Radio-ontbijt. 7.15 Verzoek-platen (7.30 uit de regio; 7.45 agenda; 8.10 persbericht; overpeizing). 9.05 LP-Markt. 10.00 Muziekprogramma. 12.00 Agenda voor Brussel, aansl. Muziek bei Tisch (12.15 agenda Oostkanton).

Duitsland 1

09.00 Tagesschau.
09.03 Europas Steinbock soll leben.
09.45 •• Tele-Gym. Afl. 18.
10.00 Tagesschau.
10.03 Das tägliche Brot. Herh.
11.35 ARD-Ratgeber.
11.00 Tagesschau.
11.03 (TT) Overboard - Ein Gold-fisch fällt ins Wasser. Amerikaanse speelfilm uit 1987.
12.55 Persoverzicht.
10.00 Tagesschau.
13.05 Europamagazin.
13.30 Europas Jugend forscht für die Umwelt.
14.15 Strassenbahnen der Welt. Doc-serie. Vandaag: San Francisco.
14.30 •• Kinderquatsch mit Mi-chael. Kindertalkshow.
15.00 (TT) Gesundheit! Medizin im Ersten. Thema: Pijn.
15.45 Erstens.
16.00 Disney Club: Chip & Chap - Die Ritter des Rechts. Afl.: Eins, zwei, drei: fertig der Kartoffelbrei; Duck Tales - Neues aus Entenhausen. Afl.: Im Goldrausch; Ein perfektes Paar. Afl.: Der Gangsterschreck; Classic cartoon: Der Plakatenkleber.
17.23 Hier und Heute unterwegs.
17.00 Tagesschau.
17.55 Sportschau-Telegramm.
18.07 Sportschau.
19.30 Markt.
19.30 Verstehen Sie Spass?
19.58 Programma-overzicht.
20.00 (TT) Tagesschau.
20.15 Der Unschuldengel. Kome-die. Deel 2 (Slot).
21.44 Tagesthem-Telegramm.
21.45 •• Trekking van de lotto.
21.50 Tagesthem.
22.10 (TT) Das Wort zum Sonntag.
22.15 •• Mary. Show.
22.45 No way out - Es gibt kein zu-rück. Amerikaanse speelfilm uit 1987. Met: Kevin Costner, Gene Hackman, Sean Young e.a.
00.35 Tagesschau.
00.38 Der Teufel mit der weissen Weste. Frans-Italiaanse speelfilm uit 1962. Met: Jean-Paul Belmondo, Serge Reggiani, Fabienne Dali e.a.
02.10 Tagesschau.
02.15-02.20 Z.E.N. Winter in der Rhön: An der Kapelle.

Duitsland 2

08.00 Nachbarn in Europa.
09.00 Tagesschau.
09.03-09.48 Euro. Europa-magazine.
10.00 Tagesschau.
10.03 Die Reportage: Das tägliche Brot. (herh.).
10.35 ARD-Ratgeber.
11.03 (TT) Overboard - Ein Gold-fisch fällt ins Wasser. Amerikaanse speelfilm uit 1987 van Garry Marsh-hall. Met: Goldie Hawn, Kurt Russell, Edward Herrmann e.a. (herh.).
12.55 ZDF Sport extra. Internationaal Vierschachtoernooi. Derde wedstrijd vanuit Innsbruck.
15.30 Weltstars auf dem Eis. Sa-menvatting vanuit Garmisch-Parten-kirchen.
16.30 Im Rampenlicht. Portretten van vier toneelspelers: Günter Strack, Ruth Maria Kubitschek, Heiner Lau-terbach en Rolf Schimpf.
16.58 Programma-overzicht.
17.00 Heute.
17.05 Länderspiegel.
17.45 ...bittet zu Tisch. Vandaag: Ac-trice Judy Winter.
17.55 Die Löwen der Alhambra. Se-rie. Afl. 4: Die Verräter. Aansl.: Pro-gramma-overzicht. (VPS 18.50).
19.00 Heute.
19.20 Mit Herz und Schauze. Serie. Afl.: Nicht kleckern - klotzen.
19.50 Mit Herz und Schauze. Serie. Vervolg.
20.15 •• Melodien für Millionen. Muziekprogramma. Presentatie: Dieter Thomas Heck. Met het orkest van Paul Kuhn, Ute Mann Singers, Ivan Rebhoff en het Balalaika Ensemble e.a.
22.00 Heute-journal.
22.15 Das aktuelle Sport-Studio. Aansl.: Lotto. (VPS 23.34).
23.35 SOKO 5113. Politieserie. Afl.: Kokain. Bij het onderzoek naar de moord op de cocaïneverslaafde schol-lier Birgit Krause leidt het spoor naar haar zus Petra, die contact heeft met de medescholier Karsten, die als dealer bezig is.
00.45 Heute.
00.50-02.25 Der Phantastische Film: Die Hexen von Bay Cove. Ameri-kaanse speelfilm uit 1987 van Carl Schenkell. Met: Pamela Sue Martin, Tim Matheson, Inga Swenson e.a.

Duitsland 3 West

12.30 Teletekstoverzicht. 12.40 ■ Der letzte Gangster, Amerikaanse speelfilm uit 1937 van Edward Ludwig. Met: Edward G. Robinson, James Stewart, Rose Stradner e.a. 14.00 Rückblende: Vor 45 Jahren erschien Der Spiegel, documentaire. 14.15 West 3 aktuell. 14.20 Das war's - diese Woche. 15.00 Sport 3 extra, met volleybal voor da-mes in Bremen; alpine skiën te Kranjska Gora; rodelen vanuit Winterberg. 17.00 Die Barden Westafrikas, docu-mentaire over het Kora-Festival in Conakry. 17.20 Peter Ludwig, filmpor-tret. 17.30 Aktuelle Minute. 17.31 The making of the last emperor, reportage over hoe de speelfilm The last emperor werd gemaakt. 18.30 (TT) Die Sen-dung mit der Maus, kinderprogramma. 18.58 Programma-overzicht. 19.00 Ak-tuelle Stunde met om 19.35 Sport uit Westen. 20.00 Alles klar, Herr Kom-missar? Willy Millowitsch als kommis-saris Kleffisch, filmportret van een Duits acteur. 20.30 Lyrics, kitsch-revue. (herh.). 21.40 Die Karibik - Die neue Welt, 500 Jahre nach Kolumbus, docu-mentaire serie. Afl. 3: Fern von Afrika, over Afrikaanse tradities en culturele erfenissen in het Caribisch gebied. 22.30 Konstantin Melnikov (1890-1974), cultureel portret. 23.15 ■ Ein Mann namens Harry Brent, serie. Afl. 3. 00.20 Laatste nieuws.

Duitsland 3 SWF

15.00 Sport 3 extra. 17.00 Nimm's Drite. 17.30 Inleiding tot de programmase-rie: Alles Alltag. 18.00 Die Erben des Karawenen-Kardinals, documentaire over de missie in Afrika. 18.30 Glas-kasten im Südwest-Journal. 19.00 VIP-Tips, quiz. 19.30 Kunst des Hellens - Kunst des Lebens, documentaire over alternatieve geneeswijzen. 20.15 Wie-derschen mit Brideshead, serie. Afl. 6: Ein Ruck an der Leine. 21.05 Nieuws. 21.10 Patricia Kaas, portret. 21.55 Pro-minenz. 22.55 Der kleine Gesellschaft-sabend, praatshow. 23.25 Ohne Filter extra: The Allman Brothers Band. 00.25 Laatste nieuws. 00.30 Non-Stop-Fernsehen.

RTL Plus

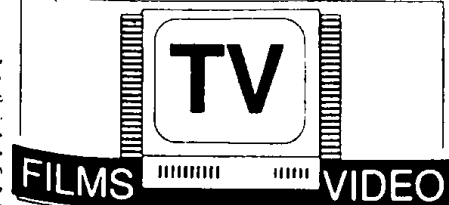
06.25 Nozzles. Tekenfilmserie.
06.45 Transformers. Tekenfilmserie.
07.05 Märchen aus aller Welt. Afl.: Der Goldbarren.
07.30 Piff und Herkules. Tekenfilm-serie. 8.00 Konfetti, met Die Flinsto-ne Kids; Yogi Bär en Scooby Doo.
09.20 Klack. Kinderspelshow.
10.10 Tom & Jerry Kids. Tekenfilm-serie.
10.35 Turbo Teen. Tekenfilmserie.
11.00 Marvel Universum. Met de te-kenfilms: Der mächtige Thor; Das Land der fantastischen Drachen; Ru-de Dog und seine Bande; Spiderman und seine aussergewöhnlichen Freunde.
12.35 He Man. Tekenfilmserie.
13.00 Teenage mutant hero turtles. Tekenfilmserie.
13.30 Super Mario Brothers. Serie. Afl.: Rowdy Roddys verrottete Pfei-fen/Krokodil Lobo/De kleine Mario.
14.00 Sheriff Lario. Misdaadserie. Afl.: Die tollste Frau der Welt.
15.05 BJ und der Bär. Serie. Afl.: Der Ausbruch.
16.00 Daktari. Serie. Afl.: Wo sind Ju-dy und Clarence.
17.00 Der Preiss ist heiss. Quiz.
17.45 Inside bunte.
18.15 Wunderbare Jahre. Serie. Afl.: Umzugsorgen.
18.45 RTL aktuell.
19.20 Houston knights. Serie. Afl.: Schmerzhafte Liebe.
20.15 Heisser Sand auf Sylt. Duitse speelfilm uit 1968. Met: Horst Tap-pert, Charlotte Kerr e.a.
21.50 Alles Nichts Oder?! - Best of. Compilatie van deze shows.
23.00 Liebesgrüsse aus der Leder-hose (6). Duitse erotische speelfilm uit 1981. Met: Ursula Barlen, Nicole Kaiser, Knut Richter e.a.
00.45 Her mit den römischen Skia-vinnen. Engelse speelfilm uit 1971. Met: Frankie Howerd, Michael Hor-den, Lance Percival e.a.
02.15 Männermagazin M.
02.55 Liebesgrüsse aus der Leder-hose (6). Herh.
04.30 Ein Ehemann dreht durch. En-gelse speelfilm uit 1986. Met: Julie Walters, Ian Charleson, Vincenzo Ri-cotta e.a.

● Ivan Rebhoff. (Duitsland 2 - 20.15 uur).

SAT 1

06.00 Quäbeet. Kinderprogramma.
06.05 Potatoes Heads Kids. Tekenfilm-serie. 06.25 My little pony. Tekenfilm-serie. 06.50 Ollies total verrückte Farm. 07.20 Thunderscats. 07.55 Bat-man. Amerikaanse serie. Herh. 08.25 Verliebt in eine Hexe. Amerikaanse se-rie. Herh. 09.00 Zorro - Der schwarze Rächer. Amerikaanse serie. 09.30 ■ Dick und Doof. Amerikaanse slapstick-serie. 10.00 Cagney & Lacey. Ameri-kaanse misdaadserie. Herh. 10.55 Abenteuer Tiere. Natuurserie. Herh. 11.50 Glücksrad. 12.35 Wirtschaftsfo-rum. 13.05 Zaubler der Berge. 13.35 Raumschiff Enterprise. Amerikaanse sf-serie. Herh. 14.30 Männerwirtschaft. Amerikaanse serie. Herh. 15.00 SAT 1 Blick. 15.05 Tarzans Kampf ums Le-ben. Amerikaanse avonturenfilm uit 1958. 16.45 Wunderbilder aus der Tier-welt. 17.15 klip-klap. Amateurvideo's. 17.45 Punkt. Punkt. Punkt. Woordspel. 18.15 Bingo. 18.45 Guten abend Deutschland. 19.20 Glücksrad. 20.05 WetterNews. 20.15 ■ Der Hexer. Duit-se misdaadfilm uit 1964. Herh. 21.50 SAT 1 Blick. 22.00 Jux & Dallerei. Talk-show. 23.00 Les Baisseuses - Früheife Verführerinnen. Belgische erotische film uit 1975. 00.30 Das Lustschloß im Spessart. Duitse sexfilm uit 1977. Herh. 01.50 23.00 Les Baisseuses - Früheife Verführerinnen. Herh. van 23.00 uur. 03.05 Programma-informa-tie/Videotext.

RTL4

12.55 Flaming Star. Amerikaanse Elvis Presley-film uit 1960 van Don Siegel. Elvis als halfbloed indian die met zichzelf en met zijn half-broer in conflict komt als de strijd tussen blanken en indianen los-barst. Vaak als beste Presley-film betiteld.

BRT 1

15.45 It Happened Tomorrow. Amerikaanse film uit 1944 van René Clair. Journalist hoopt te profite-ren van het feit dat hij, hoogst eige-naardig, de krant van de volgende dag in handen krijgt. Zijn eigen overlijdensbericht staat er in. Met Dick Powell en Linda Darnell.

RTL Plus

DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS

TOPVERKOPERS (handelsagenten)

Tunap Deutschland Vertriebs GmbH. & Co. KG is een vooraanstaande onderneming met eigen vestigingen in verschillende Europese landen. De gestadige groei van de afzet in Nederland vraagt om een overeenkomstige uitbreiding van onze buitendienstorganisatie. Daarom bieden wij u als handelsagent, voor de provincie Limburg, de mogelijkheid om samen met ons de nieuwe opdracht aan te pakken.

Wij bieden u:

- een doelgerichte opleiding, een grondige inwerkperiode,
- regelmatige verkooptrainingen en een zeer goede werksfeer;
- verkooppraktijk in de omgeving van uw woonplaats;
- de verkoop van speciale chemotechnische producten van een uitstekende kwaliteit;
- de kans om op zelfstandige basis uw eigen inkomen te bepalen.

Wij verwachten van u:

- sterke contactuele eigenschappen;
- doorzettingsvermogen en durf;
- commercieel en technisch inzicht;
- succesvolle verkoopervaring;
- een leeftijd tussen 25 en 35 jaar;
- NIMA-opleiding strekt tot aanbeveling.

Wanneer u de juiste persoon bent, dan willen wij graag met u kennis maken.

Stuur uw sollicitatie naar:
TUNAP Deutschland Vertriebs GmbH. & Co. KG,
t.a.v. dhr. J.H. Nijland, manager Nederland
Postbus 79, 1760 AB Anna Paulowna. Tel. 02233-3403.

TUNAP

Deutschland
Vertriebs GmbH. & Co. KG.

De Rijksuniversiteit Limburg staat te horen en te zien bekend om haar unieke, probleemgerichte onderwijsinstelling. Het is een jonge universiteit die zich internationaal georiënteerd is en een innovatief onderwijsprogramma kent. Er zijn vijf faculteiten, waaronder de in 1982 opgerichte Faculteit der Gezondheidswetenschappen. Als universitaire instelling met een multidisciplinaire aanpak, wordt het onderzoek naar de relatie tussen voeding en gezondheid steeds belangrijker. Door onderzoek en specifieke opleidingen draagt de Faculteit der Gezondheidswetenschappen bij aan de verbetering van de gezondheid van de mens. Het onderzoek van de faculteit wordt uitgevoerd samen met de Faculteit der Geneeskunde. Tegenwoordig zijn er verschillende onderzoeksprojecten in de voeding en gezondheid. De faculteit telt 200 medewerkers en 2000 studenten.

Rijksuniversiteit Limburg

Internationaal en innovatief

DIËTIST(E) VOOR ONDERZOEK NAAR RELATIE TUSSEN VOEDING EN HARTZIEKTEN

Bij de Vakgroep Humane Biologie van de Faculteit der Gezondheidswetenschappen is een vacature voor een diëtist.

UW FUNCTIE U assisteert bij onderzoek naar de relatie tussen voeding en risico-indicatoren voor coronaire hartziekten. Het betreft gecontroleerde voedingsinterventiestudies met gezonde vrijwilligers. De nadruk ligt op effecten van vetzuren op het lipoproteïne-profiel en de trombose-negatie van het bloed. U bent verantwoordelijk voor het samenstellen en de verstrekking van de te testen voedingen. Onderzoekservaring, alsmede ervaring met het opstellen van diët-

adviezen en het afnemen en verwerken van voedingsanamneses met behulp van een computer strekt tot aanbeveling. U heeft een voltijdse opleiding diëtietiek.

ONS AANBOD Afhankelijk van opleiding en ervaring bedraagt uw salaris maximaal f 3.863,- bruto per maand (schaal 7) op basis van een full-time dienstverband. Het gaat om een dienstverband van 100% voor een periode van één jaar en van 50% voor een periode van een half jaar. Eventueel kan de aanstelling worden verlengd voor een vervolgperiode van een jaar op basis van een full-time dienstverband.

De RL wil meer vrouwen in dienst nemen. Er zijn faciliteiten voor kinderopvang, ouderschapsverlof en flexibele werktijden.

UW REACTIE Uw schriftelijke sollicitatie kunt u binnen 14 dagen richten aan de dienst Personeel en Organisatie van de Rijksuniversiteit Limburg, Postbus 616, 6200 MD Maastricht, onder vermelding van vacaturenummer LD 91/146 op brief en envelop.

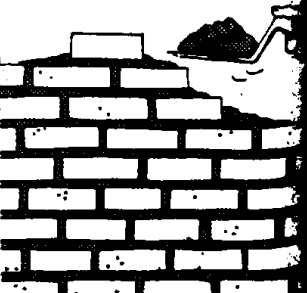
Nader inlichtingen kunt u verkrijgen bij dr. R.P. Mensink, telefoon 043-888455.

DRAAG EEN STEENTJE aan een school in het kinderdorp **JOAO PESSOA** **BRAZILIE**

Het comité Heerlen van SOS Kinderdorpen zal in Joao Pessoa de bestaande kleuter- en lagere school uitbreiden. In de toekomst is de school bestemd voor de kinderen uit sloppenwijken in de buurt van het kinderdorp. Teneinde ooit een verandering in de levenssituatie van deze kinderen te brengen is veel geld nodig. Het comité Heerlen van SOS Kinderdorpen vraagt daarom uw bijdrage.

DOOR \$20.00 OVER TE MAKEN, KOOPT U SYMBOOLISCH EEN STEENTJE VOOR DE SCHOOL.

U kunt dit bedrag overmaken op:
Rabobank Heerlen,
11.99.11.191 t.a.v. SOS Kinderdorpen, schoolactie (girorekening)
Rabobank: 10.30.856. Inlichtingen: Mevr. I. Philips-Leufkens
Comité Heerlen SOS Kinderdorpen. Tel.: 045-412736.

ALARM
06-11
ALS ELKE SECONDE TELT
Maak er verstandig gebruik van.

LET OP! W RUIMT OP!

BELGIË

musterring

Warson meubelen

MAASMECHELEN

België, Rijksweg 397, (Markt)
Telefoon 09-32.11.764159.

Openingsuren: Ma-di-do-vr.
van 9.00-12.00 en 13.00-18.30 uur
Zaterdag 10.00-18.00 en zondag 10.00-17.00 uur.

Woensdag de hele dag gesloten.

Warson is bereikbaar vanuit de autoweg E-39 richting Antwerpen. Afslaan 1ste afrit na de grens. Maasmechelen + 500 meter rechts.

**ZONDAG 5 JANUARI T/M
ZONDAG 2 FEBRUARI A.S.**

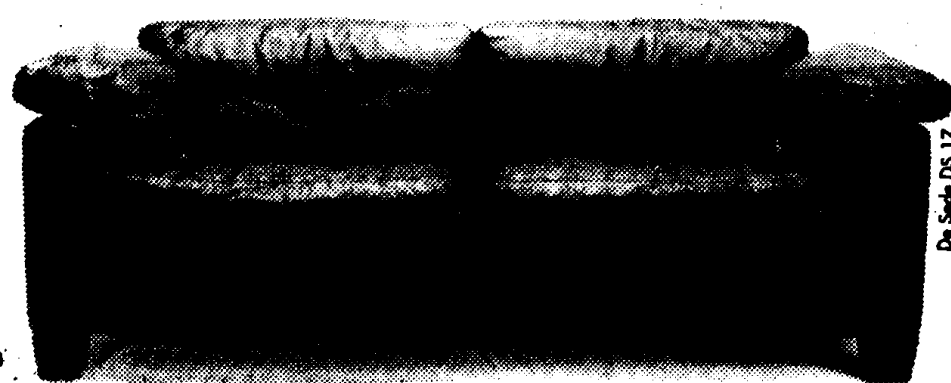

**PAK NU
UW
VOORDEEL!**

**IEDERE ZONDAG
GEOPEND
BLIJVENDE
WARSON
GARANTIE**

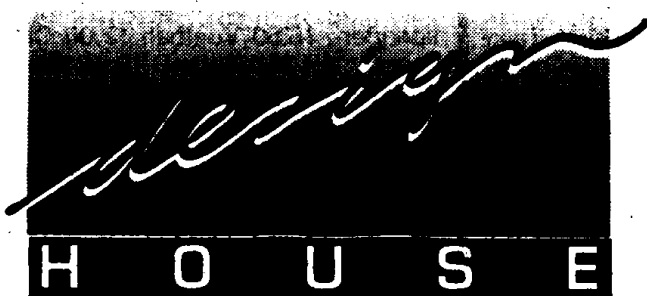
**TOPDESIGNKOLLEKTIES
IN ÉÉN
GIGANTISCH
DESIGNCENTRUM
AAN DE
WOONBOULEVARD
HEERLEN!**

B&B Italia - deSede - Montis -
Leolux - Cassina - Moroso - Behr -
Molteni - Rolf Benz Forum - Arflex -
Artifort - Gelderland - Cappellini -
Tonon - Pastoe - Arco - Metaform -
Hennie de Jong - Kartell - Rosenthal -
Durlat - Interstar - Ligne Roset - JAB -
Sahco Hesslein - Ghyczy - Ploeg -
van Besouw - Flös - Artemide -
Arteluce - Saporiti - Young - Tecno -
Möller Design - Gallina - Banz Bord -
Danskina - Frighetto - Jori.

Designmeubelen worden doorgaans aangeboden in interieurboutiques van bescheiden formaat. Design House doorbreekt deze traditie en brengt de kollekties topmerken compleet bij elkaar in één gigantisch designcentrum.

Aan de Meubelboulevard in Heerlen vindt u het absolute neusje van de zalp op designgebied. Het gevoel dat daarbij hoort... dat zult u toch persoonlijk moeten komen ervaren. Tot gauw!

In de Cramer 188 - Woonboulevard Heerlen. Telefoon 045 - 754200.

Openingsuren: Maandag 13.00 - 18.00 uur. Di. t/m vr. 9.00 - 18.00 uur. Za. 9.30 - 17.00 uur. Donderdag koopavond.

RUGKLACHTEN?

Mogen wij eens met u over een oplossing praten.

Een te zacht of te hard matras kan rugklachten veroorzaken.

FOUT GOED

Het OBAS-matras geeft de juiste steun aan ieder van de partners.

JARENLANGE ERVARING

heeft ons geleerd dat rug- en nekklachten vaak het gevolg zijn van een verkeerd matras, want een standaardmatras is niet voor ieder lichaam geschikt. Het kan aan iemand, die zwaar gebouwd is, goede steun geven en bijna zeker ongeschikt zijn voor een minder zwaar persoon, of omgekeerd. Een van de partners ligt in dat geval pijn of ongemak.

ONZE OPLOSSING

is een matras van OBAS. Een op uw eisen afgestemd 1- of 2-persoonsbed, met 2 totaal verschillende typen matrassen, die precies voor iedere individuele partner geschikt zijn. Dit unieke OBAS-matras, voor u ontworpen en aangepast aan zijn of haar individuele behoeften en voorzien van uw naam, geeft de beste garantie voor een ongestoorde, gezonde en ontspannen slaap. Uw lichaam wordt behoudzaam in de juiste positie gebracht, zodat de rugspieren ontspannen en soepel blijft. Druk op beenderen, spieren, zenuwuiteinden en gewrichten wordt weggenomen.

OBAS STAAT VOOR
Orthopaedic Bedding Advisory Service, adviseurs voor bedden en matrassen. Onder medische en orthopedische begeleiding hebben onze technici duizenden OBAS matrassen ontworpen op basis van gewicht-gegevens, lichaamsbouw en de medische achtergrond van onze klanten. De e.v.t. beschikbare diagnoses van artsen kunnen hierin opgenomen worden.

DE DESKUNDIGEN

maken met vakmanschap onze, schijnbaar gewoon uitzien, topkwaliteit matrassen. Schijn bedriegt: uw OBAS-matras is heel bijzonder! Toch berekenen wij geen hoge prijzen, onze bedden zijn niet duurder dan normale 1- of 2-persoonsbedden van goede kwaliteit. Dat komt omdat wij rechtstreeks en zonder tussenpersoon vanaf de fabriek leveren. Dus, als u rugklachten heeft, uw partner zwaarder is dan u, of u ligt rug- of nekpijn, neem dan contact op met OBAS, of vul de bon in, om zonder enige verplichting informatie te ontvangen.

JA, IK WIL WEER GOED KUNNEN SLAPEN!

en daarom wil ik meer weten over OBAS-matrassen. Ik ga geen enkele verplichting aan.

Naam: _____
Adres: _____
Postcode: _____ Woonplaats: _____

Stuur deze bon in een open envelop aan: OBAS B.V. Antwoordr. 2110, 6460 WB KERKRADE. Een postzegel is niet nodig.

LD.01

Bèn er als de kippen bij..!

Maaseik

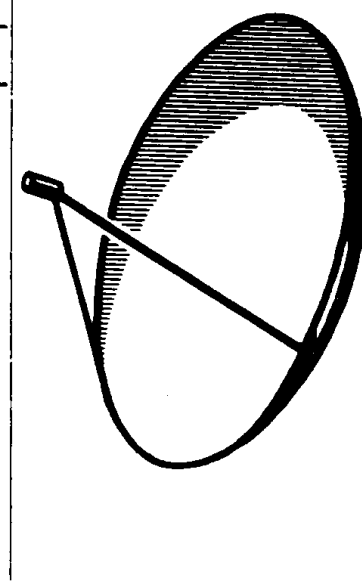
OPRUIMING
van alle actuele
toonkamermodellen 1991
**NU voor waanzinnig
LAGE PRIJZEN**
Alle oosterse tapijten
nu met
30% KORTING.

WENMEEKERS MEUBELN

MAASEIK
BELGIË

Industrieterrein Jagersborg. 3680 Tel. 09-32.11.56.57.15. Wenmeekers is bereikbaar via de borden Jagersborg. OPENINGSTIJDEN: maandag, woensdag, donderdag, zaterdag van 10-17 uur, dinsdag en vrijdag van 10-22 uur, ZONDAG van 10-18 uur.

a biteback special, programma waarin honderd luisteraars en kijkers hun vragen en mening ten gehore kunnen brengen over de BBC. 23.15 Everyman, documentaire serie. 23.55 The Nobel century, serie. 00.45 Mahabharat. (herh.). 01.25-01.30 Weerbericht.

BBC 2

08.25 Crystal Times and Alistair, kinder-serie. 09.30 Zoo Time. (herh.). 08.30 Hallo Spencer, animatieserie. Aft.: Mona is always so mean. (herh.). 08.55 Playdays. 09.15 Two by two. 09.30 Telling tales, oude verhalen. 09.45 Babar, tekenfilmserie. 10.10 Bijbelverhalen naar het Oude Testament. 10.30 Defenders of the earth. 10.50 The best of Blue Peter, kindermagazine. 11.15 Thundercats. 11.40 Strangers, serie met Martin Henderson. 12.05 Bopxops, thematisch muziekprogramma. 12.45 The O-Zone, muziekprogramma. 13.00 The wave, animatiefilm. 13.10 Oliver Twist, animatiefilm. 14.00 Giulio Cesare, opera van Handel. Door het Staats Orkest van Dresden. 18.00 Rugby special. 19.00 Ski Sunday. 19.35 The money programme. 20.15 The 1992 London international boat show. 21.10 Signs of the times. 22.00 Bird, Amerikaanse speelfilm uit 1988 over het leven van jazz-legenden Charlie Parker. 00.35-01.40 Darts. WK voor profs van uit Frimley Green.

Sportnet

08.00 Eurobics. 08.30 Basketball. 09.30 Longitude, watersporten. 10.00 American college football. 12.00 Tele-schuss '92. 12.10 Fight night at the Forum. 13.00 WK Waterskiën. 14.00 Autosport. 15.00 Tennis. 16.30 Spaans voetbal. 18.00 Winter sports-Olympics '92. 18.30 Skiën. 19.00 Pilot. 19.30 Bowlen. 20.00 Paardesport. 21.00 Boksen. 22.30 World sport special. 23.00 Golf. 01.00 NBA Basketball.

Eurosport

09.00 Transworld sport. (herh.). 10.00 WK Alpine skiën heren; WK skiën, slalom dames; Autorally op het ijs - Andros Trophy; WK acrobatisch skiën; Best of basketball; Autorally Parijs-Kaapstad; Autorally op het ijs. (herh.). 18.00 WK Alpine skiën heren; WK skiën, slalom dames; WK skispringen. 19.30 Best of football. 21.30 Autorally Parijs - Kaapstad. 22.00 WK skiën. (herh.). 23.30 Boksen. 00.30-01.00 Autorally Parijs - Kaapstad.

Super Channel

06.30 The mix. 10.00 All mixed up. 11.00 The hour of power. 12.00 The mix. 12.30 Video travel guides. 13.00 Die Welt von Morgen. 13.30 All mixed up. 14.50 Sports news. 15.00 It's winter. 15.30 Touristic magz. 16.00 World sports special. 16.30 Hang loose. 17.00 Youthquake. 17.30 The world tomorrow. 18.00 Business weekly. 18.30 Clip & Klar. 19.30 Thai panorama. 20.00 Sunday feature film. 21.50 Sports news. 22.00 World news. 22.30 Absolutely live! 23.30 Film Europe. 00.00 All mixed up. 00.30 The mix all night.

MTV Europe

06.00 Awake on the wildside. 11.30 Euro. top 20. 13.30 XPO. 14.00 The big picture. 14.30 Ray Cokes. 19.00 US Top 20 video countdown. 21.30 120 Minutes. 23.00 XPO. 23.30 Head-bangers ball. 01.30-07.00 Night videos.

CNN

07.10 Moneyweek. 07.40 Healthweek. 08.10 Showbiz this week. 08.40 Science and technology week. 09.40 The big story. 10.10 Pinnacle. 10.30 World business this week. 11.15 Larry King weekend. 12.10 Showbiz this week. 12.40 Style. 14.30 Inside business. 14.40 Evans and Novak. 15.40 Your money. 16.10 On the menu. 16.40 Newsmaker Sunday. 17.10 Travel guide. 18.00 World business this week. 18.40 Int. correspondents. 19.10 Futurwatch. 19.40 Moneyweek. 20.00 The week in review. 21.00 World report.

radio

België/TV 1

09.00 Samson kerstshow. 10.00 Sunday Proms: Sylvester-gala, hoogtepunt. 11.00 De week in beeld. 11.15 Confrontatie. 12.00 Zeven op zeven. 12.45 Sportmiddag. 13.15 Sneeuwbalenoorlog. Canadese jeugdfilm van André Melancon. 14.45 Korte film. 15.00 1 voor iedereen. Met om: 15.15 ToiSPORT; 15.35 Mijn hart is vol muziek; 16.15 Eurodogshow '91; 16.40 Look; 17.10 ToiSPORT/Op verzoek. 17.30 De Edison tweeling. Jeugdserie. Aft.: Illegal procedures. 17.55 Nieuws. 18.00 Tik tak. Animatieserie. Aft. 5. 18.05 Plons. Aft.: Plons en de kerkuil. 18.10 Merlinia. Jeugdserie. Aft.: De Polycarpiaanse wijze. 18.35 Meester, hij begint weer. Aft. 5. 19.00 De Cosby show. Comedyserie. 19.25 Mededelingen en programma-overzicht. 19.30 Journaal/Sport. 19.45 Sportweekend. 20.30 Made in Vlaanderen: Alfa Papa Tango. Serie. Aft. 6. 21.10 Tijd voor Koen. 1. Truimerei. Schumann. 2. Viens, le soir descend. Enrico Toselli. 3. Peer Gynt: Morgenstimmung. Grieg. 4. Joux interdits. N. Yepes. 5. Nessun dorma. Puccini. 21.30 De Pré historie. Aft.: 1980. 22.00 I.Q. Quiz. 22.30 Vandaag/Sport. 22.55 Ziggurat. Aft.: Kunst: Rembrandt-tenooststelling (Amsterdam); opnamen v.d. film Pieter Daens en Thystes van Hugo Claus in de regio van Dora van der Groen. 23.25-23.35 Coda. Kunstbeschuwing: Zelfportret voor zijn schilderij, van Lovis Corinth.

België/TV 2

14.55-16.30 Sport extra: Veldrijden. Superprestige-veldrit uit Asper, live.

● Marlon Brando in *Apocalypse Now*. (RTL Plus - 22.10 uur).

SAT 1

6.05 Neon Rider. 6.55 My little Pony. 7.25 Grisu, der kleine Drache. 8.00 Police Academy. 8.25 Batman. 9.00 Verliebt in eine Hexe. 9.30 Zoro. 10.00 Dick and Doof. 10.30 Drops, quiz. 11.00 Der Hexer, Wallace-Krimi. 12.10 Bingo. 12.30 Kino News. 12.55 Sat 1 Block. 13.00 Bleib gesund, serie. 13.30 Raumschiff Enterprise. 14.25 Männerwirtschaft. 14.55 Sat 1 Block. 15.00 Black, der schwarze Blitz. 26-delige Canadese serie. 15.30 Dick and Doof als Studenten. 16.35 Sat 1 Block. 16.40 Krieg der Sterne. Science Fictionfilm uit 1977 van George Lucas met Mark Hamill, Harrison Ford, Carrie Fisher, Alec Guinness, David Prowse e.a. 18.45 Sat 1 Block. 18.50 Sportclub. 19.20 Glücksrad. 20.05 WetterNews. 20.15 Dem Teufel ausgeliefert. Australische detectivefilm uit 1986. 22.05 Talk im Turm, talkshow. 23.25 Sat 1 Block. 23.35 Die hemmungslosen Sechse. Serie met sketches. 0.05 Dick and Doof als Studenten. 1.10 Programma-overzicht en Videotekst.

Radio 1

7.05 KRO's Ontbijtshow (7.30 Nws.). 7.53 Ter overweging. 8.08 Groot nieuws. 9.03 De verbeelding. 9.30 De andere wereld van zondagmorgen op één. 10.03 Wegwezen. 11.03 Ophel en vertier (12.30 Nws.). 13.08 Hier en nu. 14.03 Langs de lijn, sport en muziek (17.30 Nws.). 18.08 NOS Aktueel. 19.02 Van 10 tot 80. 20.02 Jazz uit het historisch archief. ca. 20.30 NOS Jazzgeschiedenis. 21.02 The great American songbook. 22.02 New age music magazine. 23.05 Met het oog op morgen. 0.02-7.00 TROS Nachtwacht.

Radio 2

8.02 Vroege vogels. 10.02 Tony van Vreemde. 10.05 Fons Jansen. 11.03 Muziekmozaiek. 12.02 Nederlands op AVRO. 2. 13.02 AVRO Radiojournaal. 14.02 Café op twee. 15.30 Mezzo. 17.02 De taalmeesters. 17.30 Tour de chant. 18.02 Album. 20.02 3 x belien. 20.30 The great American songbook. 21.00-7.00 Zie radio 1.

Radio 3

AKN: 8.02 Popsjop. 10.02 Dolce vita. 12.02 Eeh... 13.02 Popparazzi. 15.02 Paperclip. 17.02 Basta. 18.02 Het stenen tijdschrift. 19.02 Forza. 20.02 Liedekade live. 22.02 Rock City. 23.02-24.00 Liedesjop.

RAI UNO

06.00 Europa Europa. 07.45 Il mondo di quark, natuurdocumentaire. 08.30 La banda dello Zecchino. 09.55 Wereldbeker skiën. 11.00 Eredienst. 11.55 Parole e vita. 12.15 Linea verde. 13.00 TG L'una. 13.30 Nieuws. 14.00 Radiocorriere. 14.15 Domenica in. 18.10 90 Minuto. 20.00 Nieuws. 20.40 Strauss, dramaserie. 22.25 La domenica sportiva. 23.45 Zona Cesarini. 00.30 Nieuws.

BBC 1

09.40 The four great seasons. Vandaag: The great winter, de 5000 jaar durende ijsijd. 10.10 Nieuws. 10.15 Articles of faith, religieuze magazine. 10.30 Kerkdienst. 11.00 Magazine voor dove en slechthorenden. 11.30 Curus Duits. 11.55 Fast feasts. Vandaag: Cheese and apple fondue. 12.00 Into Print. Desktop-publishing. 12.30 Lingo! How to learn a language? 13.30 Landbouwrubriek. 14.00 Nieuws. Aansl.: Paradise. Aft.: Hour of the wolf. 14.55 Tekenfilm. 15.00 EastEnders. 16.00 Match of the day. The road to Wembley, sportmagazine. 18.10 Play it safe. 18.40 Antiques roadshow. 19.25 Nieuws. 19.40 Songs of praise, kooren samenzang. 20.15 Young Sherlock Holmes, Amerikaanse speelfilm uit 1985 van Barry Levinson. Met: Nicholas Rowe, Alan Cox, Sophie Ward e.a. 22.00 Nieuws. 22.15 See for yourself -

Omroep Limburg

9.00 Postbus 94, zoektochten. 11.00 Treftpunt, discussieprogramma. 12.00 Het Concert. 13.00 Overname Radio 1. 14.00-18.00 Omroep Limburg Sport.

België/Radio 2

6.00 Nieuws. 6.05 Goede Morgen, morgen. Een opgewekte muzikale ochtendgreet. (6.30, 7.00, 7.30 Nieuws). 8.00 Nieuws en Lotto-uit-slagen. 8.12 Relax. Non-stop retro-muziek. 9.00 Visum. Toeristisch programma. 10.00 Nieuws. 10.03 De pre-história. 11.00 Kop of Fiat. Personality-show van Michel Follet. 13.00 Nieuws. 13.10 Hittentit. Vlaamse hits van vroeger en nu. 14.00 Fietsat. 17.00 Nieuws. 17.05 Afgelopen (17.45 Nationale Voetbaluitslagen). 18.00 Nieuws. 18.10 Funicul Funicula. 20.00 Vragen staat vrij, zoektochten (22.00 Nieuws). 23.00-6.00 Nachtradio (24.00 en 5.30 Nieuws).

België/BRF

6.35 Frohlicher Auftakt. 7.45 Frohlicher Auftakt. 8.05 Frohlicher Auftakt. 8.30 Glaube und Kirche. 9.05 Mundartsendung. 10.00 Volkslieder. 11.05 Schlagersouvenier. 12.35 BRF-Schlagerparade. 16.05 Domino - die Spielshow.

Nederland 1

11.00-12.00 Eucharistieviering. Vanuit de St. Franciscus Xaveriuskerk te Amersfoort. 13.00-13.12 Nieuws voor dove en slechthorenden. 14.40 Wijnwereld - Spaanse wijnen. 15.05 Staatskamerkoor Moskou. Russisch orthodoxe kerkmuziek van Tsjaikovsky en Rachmaninov door het Staatskamerkoor Moskou o.l.v. Valeri Poljansky. 15.35 (TT) Spoorloos. Programma waarin mensen uit heden en verleden elkaar ontmoeten. 16.00 ●● Journaal. 16.07 Hersens op hol. Serie over het menselijk vernuft. Aft. 4: Chaos in Nederland. 17.00 Kiekieboe. Kleuterprogramma; 17.10 Oren van je kop. Kleuterprogramma; 17.20 Zusters Kokkel. Jeugdserie. 17.40 De sprookjesstoel. Sprookjes van de gebroeders Grimm. Aft. 1: De drie veren. 17.55 (TT) Spoorloos. Vervolg. 18.00 Boggle. Woordspel met Dodi Apeidoorn. 18.25 Nummer 28. Serie over zeven jongeren voor het eerst op kamers in de grote stad. 18.35 Dagboek van een pubereuze gezondheidsfreak. 6-delige Engelse jeugdserie. Aft. 1. 19.00 Perfect Strangers. Amerikaanse comedyserie. Aft.: Griezelskamer. 19.25 (TT) Waku waku. Quiz over dieren met Rob Fruithof. Panel: Stefan Stasse, Hetty Heyting, Frank Mas-meyer en Paula Sleijp. 20.00 ●● Journaal. 20.12 (TT) Spoorloos. Vervolg. 21.10 Brandpunt. Actualiteitenrubriek. 21.50 Inspecteur Dalgliesh. 6-delige misdaadserie naar het boek van P. D. James. Aft.: De melodie des doods (1). Inspecteur Dalgliesh is op vakantie in Norfolk, waar een moordenaar het op jonge vrouwen gemunt heeft. 22.40 Van God verlaten. Documentaire over godsdienst in Albanië, gemaakt door Rob Hof. 23.30-23.35 ●● Journaal.

Nederland 2

09.00 De grote dikke beer vertelt. Tekenfilmserie. Aft. 1: Jan Klaassen wordt rijk. 09.30 Purno de purno. 6-delige tekenfilmserie. Aft. 1: Purno is de lul. 09.45 Hoe zit dat en waarom. Kinderprogramma met filmpjes. 10.00 Mannetje en mannetje. Aft.: 10.05 Ruzie. (The quarrelling book), Amerikaanse korte film. 10.20 Smeekes. (What a mess), Engelse tekenfilmserie. Aft. 1: Smeekes gaat naar het strand. 10.30 Zakken. 7-delige vuilver telling. Aft. 5: De koninklijke zak. 11.00 Muziek op zondag: Time is music, een film over de Amerikaanse componisten Carter & Cage. 12.00 TROS Voetbal Plus. Sportprogramma vanaf een voetbal-lokatie ergens in Nederland. Presentatie: Jack van Gelder. 12.45-13.27 ●● De VARA matinee. Rotterdams Philharmonisch Ork. o.l.v. Valery Gergiev en Vadim Repin, violen. Werken van Prokofjev. 1. Symf. tafereel Dromen. 2. Violconc. nr. 2. 18.00 Journaal. 18.05 Paul Haenen vijf over zes. Cultureel-historisch programma vanuit Amsterdam. 18.42 Eerie, Indiana. 13-delige serie. 19.07 The wonder years. Amerikaanse comedyserie. Aft.: The yearbook. Kevin zit in het redactie-comité dat het jaarboek moet opstellen. Hij bedenkt bijnamen voor een aantal van zijn medestudenten, maar krijgt dan schuldgevoelens. 19.33 Onrust! Hyperrealistisch magazine. Vanavond: Punks in Prague. 20.00 ●● Journaal. 20.10 Lava. Serie met sketches. 20.42 4 Havo, een klas apart. 4-delige documentaireserie over een vierde klas Havo in Hoorn. Aft. 1: De confrontatie. 21.45 Let the blood run free. 13-delige Australische comedyserie. Aft. 1. 22.08 All in the family. 20th anniversary special, jubileum-uitzending van deze Amerikaanse comedyserie rond het gezin van Archie Bunker. 23.20-23.25 ●● Journaal.

Nederland 3

08.55-09.00 Nieuws voor dove en slechthorenden. 09.30 Oso dresi. (De dokter of het huismiddel), magazine over de huismiddeljes van Surinaamse vrouwen. 10.00 Jaouaz. Magazine in het Marokkaans/Arabisch. 10.30 Aktuel. Magazine voor Turken. 11.00-11.30 Studio Salaam. Magazine over de Islam. 12.00 Het Capitool. Analyse van binnen- en buitenlandse nieuws. 12.45-13.05 Algemeen voorlichtingsprogramma. 15.00-17.05 Fidelio. Opera van Beethoven. Koor en Orkest van de Royal Opera House Covent Garden o.l.v. Christoph Dohnanyi met sol. 18.25 Nieuws voor dove en slechthorenden. 18.30 Sesamstraat. 18.45 Studio sport. Met beelden en verslagen van het weekeinde. 20.00 ●● Journaal. 20.10 Op huis aan. (Heading home), Engelse tv-film uit 1990 van David Hare. Viak na de tweede wereldoorlog vertrekt Janetta Wheatland naar Londen. Ze wordt verliefd op de dichter Leonard Meophan en trekt bij hem in. Met: Gary Oldman, Joely Richardson, Stephen Dillane e.a. 21.39 Roccovariaties, van Tsjajkovsky. Slotconcert van de Europese Internationale Dirigenten Meesterklas. 22.00 ●● Journaal. 22.05 Oog in oog. Serie tv-spelen van Eric Oosthoek. Aft. 8: Het schoonste van al, gespeeld door Dora van der Groen. De 70-jarige Rozeke is overvallen in haar flat, in een vervallen volksbuurt waar veel Marokkanen wonen en zij moet nu op het politiebureau komen om de mogelijke dader te identificeren. 22.27 Jan Hanlo, en die man ben ik zelf. Filmportret van deze schrijver door Barbara Hanlo. 23.12 All along the watchtower. Portretten van opmerkelijke bands. Vandaag: The black crows. 23.37-23.42 Nieuws voor dove en slechthorenden.

RTL4

07.00 Ochtendprogramma. 07.30 The world tomorrow. Religieus programma. 08.00 Telekids. Kinderprogramma, gepresenteerd door Irene Moors. 12.00 RTL4 classique. Klassiek concert, uitgevoerd door het RTL Orkest. 14.05 Columbo. Amerikaanse detectiveserie met Peter Falk. 15.20 Match extra. Sport. 15.50 Soundmixshow. Eerste van een reeks afleveringen waarin kandidaten hun favoriete artiest of groep imiteren. (herh.). 17.00 Match. Actueel sportprogramma. 17.15 Olympisch journaal. 17.35 Full House. Serie. 18.00 Zes uur nieuws. 18.20 Bios. Film- en videoprogramma. Presentatie: Marc Jacobs. 19.00 Jake & the Fatman. Amerikaanse serie. 19.55 Match: voetbal. Sportprogramma met hoogtepunt en uitgebreide samenvattingen uit de Spaanse, Engelse en Italiaanse competitie met commentaar van Frits Barend, Hans Kraay en Jan Roelofs. Presentatie: Jur Raaijms. 20.45 Ziek. Nederlandse thriller uit 1988, geregisseerd door Frank Schoutens. 21.20 De reis van je leven. Eerste aflevering van deze quiz waarin iedere keer vier kandidaten een aantal vragen moeten beantwoorden over een bepaald land of een bepaalde streek. De winnaar krijgt een reis aangeboden naar het land dat in de uitzending centraal staat. 22.10 Ursul de Geer. Talkshow met Ursul de Geer als gastheer. 23.00 Laatste nieuws. 23.15 Survival. Engelse natuurserie. 00.10 Dallas. Amerikaanse serie. Rolverdeling: J.R. Ewing: Larry Hagman. Bobby Ewing: Patrick Duffy. Ellie Farlow: Barbara Bel Geddes. Clayton Farlow: Howard Keel. Cliff Barnes: Ken Kercheval e.a. 01.00 Soap. Amerikaanse comedyserie. 01.25 Nachtprogramma.

RTL Plus

06.00 Turbo teen. Tekenfilmserie. 06.25 Die Flintstone Kids. Tekenfilmserie. 06.40 Tom und Jerry Kids. Tekenfilmserie. 07.00 Yogi Bär. Tekenfilmserie. 07.25 Scooby Doo. Tekenfilmserie. 08.00 Li-La-Launebar. Met David der Kabouter, tekenfilmserie. 09.30 Die Reise zum Mittelpunkt der Erde. (Journey to the center of the earth), Amerikaanse speelfilm uit 1987. 11.00 Kunst und Botschaft. 11.05 Käpt'n Senkstakes Abenteuer: Ay, Ay Sheriff. Duitse speelfilm uit 1976. 12.30 Major Dad. Serie. Aft.: Der Pilot und die Krankenschwester. 13.00 Mein Vater ist ein Ausserirdischer. Serie. Aft.: Der Würfel ist weg. 13.25 Familie Munster. Serie. Aft.: Ein grünes Wochenende. 13.50 Ultraman - Mein geheimes Ich. Serie. Aft.: Man soll nicht überleben. Herh. 14.20 Adam 12, Einsatz in L.A. Politiserie. Aft.: Fluchthilfe. 14.45 Das Bibel Quiz. Bijbelquiz. 15.15 Emma-Königin der Südsee. 4-delige miniserie. Deel 1. 16.10 Die Lünneel von der ersten Bank(6): Morgen fällt die Schule aus. Duitse speelfilm uit 1971. Met: Heintje e.a. 17.45 Chefazrt Dr. Westphal - Das turbulente Krankenhaus. Serie. Aft.: Überlebenskämpfe. 18.35 Moment mal, Musik. 18.45 RTL aktuell. 19.10 Ein Tag wie kein anderer. Reiskwis. Vandaag: Thailand. 20.15 Buddy in Hongkong. (Piedone a Hong Kong), Italiaanse speelfilm uit 1975. Met: Bud Spencer e.a. 22.10 Apocalypse Now. Amerikaanse speelfilm uit 1976. Met: Marlon Brando, Robert Duvall, Martin Sheen e.a. 00.45 3 Jahre Kanal 4. 01.10 Der Saustall. (Coup de torchon), Franse speelfilm uit 1981. 03.15 Herodes - Blut über Jerusalem. (Erode il grande), Frans/Italiaanse speelfilm uit 1958. 04.35 Die Mädels vom 9. Bezirk. Serie. Aft.: Jäger und Gejagte.

Duitsland 3 West

11.45 Europamagazin. 12.10 Voll auf der Rolle, jeugdfilm. 13.45 Sonntagsgespräche. 14.00 Humanökologie, beleidsprogramma's bij de radiocursus. Aft. 1: Am Rande des Sandmeeres. 14.45 Luciano Pavarotti, jubileumconcert. 17.00 Ein Clown reist nach Tiflis, documentaire over een circusfestival in het Russische Tiflis. 17.45 100 Meisterwerke: Der Zug der heiligen drei Könige van Benozzo Gozzoli. 17.55 Der letzte Kaiser, serie van Bernardo Bertolucci naar de autobiografie van de laatste Chinese keizer Pu Yi. Deel 4 (slot). 18.57 Programma-overzicht. 19.00 Aktuelle Stunde (19.00-19.15 Sport im Westen). 20.00 FRIZZ - Geschichten aus Europa, magazine. 20.45 Blues-Fest: Koko Taylor Chicago Blues Machine. 21.45 West 3 aktuell. 21.50 Das Boot, Duitse speelfilm van Wolfgang Petersen. Met: Jürgen Prochnow, Herbert-Arthur Grönemeyer, Klaus Wennemann e.a. Herh. 00.13 Nieuws. Aansl.: Zur Nacht.

Duitsland 3 SWF

10.55 Denkanstöße. 11.00 Musik um elf. 1. Ouverture uit Die Hochzeit des Figaro, opera van Mozart; 2. Pianoconc. in A KV 488, Mozart. 11.30 Symfonie nr. 38 in D KV 504, Prager. 12.00 Piraten im karibischen Meer (Reap the wild wind), Amerikaanse speelfilm uit 1942. Met: Ray Milland, John Wayne, Paulette Goddard, e.a. 14.00 Funkkolleg: Fernsehbegeleitprogramm 1992. Humanökologie (1). 15.00 Sport im Dritten extra: Int. zaalvoetbaltoernooi in Stuttgart. 17.00 Alles ist möglich, historische reeks. Aft.: Das Jahrzehnt 1900-1910. 17.45 Leute Leute. Der TV-Jahrmak. 18.30 Südwest-Journal. 19.00 Nur keine Hemmungen, sketches met Michael Schanze. 19.45 Alles Alltag... religieuze serie. Aft. 1. 20.15 Reisezeug zur Kunst: Zypern. Vandaag: Noord-Cyprus. 21.00 Nieuws. 21.05 Thann und sein gotisches Münster, stadportret. Herh. 21.50 Flutlicht, sportmagazine. 22.45 Wortwechsel. 23.30 Weißer Fleck. 00.15 Nieuws. 00.17 Non-Stop-Fernsehen.

Duitsland 1

08.35 Disney Club. Herh. 09.00 Kurz-Geschichte: Der Minirock der Mary Quant. 09.15 (TT) Wir Deutschen. Documentaire serie. Aft. 7: Luther (1450-1550). 1.00 Kopfbal. Spelprogramma. 1.30 (TT) Sendung mit der Maus. 12.00 ●● Pressecub. 12.45 Tagesschau. Met Wochenspiegel. 13.10 Weekoverzicht EINS PLUS. 13.15 ●● Weihnachtsoratorium. Cantate V van Bach. 13.45 Neues vom Süderhof. Serie. Aft. 2: Wo ist Ben? 14.15 Maid Marian and her Merry Men. Engelse jeugdserie over de waarheid achter de Robin Hood-legende. Aft. 1: Wie die Bande zusammengekommen ist. 14.40 A-Z Lifeshow. 14.50 Tagesschau. 15.03 Grizzly Adams: Auf der Flucht. (The capture of Grizzly Adams), Amerikaanse speelfilm uit 1982. 16.40 Film aktuell. 17.00 ARD-Ratgeber. 17.30 Globus - Die Welt von der wir leben. Milieumagazine. 18.00 Tagesschau. 18.05 Wir über uns. 18.10 Sportschau. 18.40 (TT) Lindenstrasse. Duitse serie. Aft. 318: Da Capo. 19.09 Die Goldene 1. 19.10 Weltspiegel. Reportages. 19.50 Sportschau-Telegramm. 19.58 Programma-overzicht. 20.00 (TT) Tagesschau. 20.15 Expeditionen ins Tierreich. Natuurdocumentaire over eilanden in de Stille Oceaan. Aft. 2: Bedröhte Ursprünge. 20.59 Tagesthemens-Telegramm. 21.00 (TT) Begräbnis einer Gräfin. Tv-spel van Heiner Carow. 22.20 Kulturreport. 22.50 Tagesthemens. 23.50 Abgeschaltet. Doc. over de opheffing van de Oostduitse staats-tv. 23.50 Die besten Jahre. Serie. Aft.: Ein Doktor zum Verlieben. 00.40 Tagesschau. 00.45-00.50 Z.E.N. Winter in der Rhön: Sturm kommt auf.

Duitsland 2

08.45 Programma-overzicht. 08.47 Die Welt der Jahrhundertmitte. Documentaire serie. Aft. 5: Westlich des Eisernen Vorhangs. Herh. 09.15 Zur Zeit. Religieuze magazine. 09.30 Eucharistieviering. 10.15 Matinee: Fernsehspielautoren: Eva Maria Mieke: Marienken, 2-delig tv-spel van Eva Maria Mieke. Regie: Karin Brandauer. Deel 1. Herh. Aansl.: Fragen vor 12, interview met Eva Maria Mieke. 12.00 ●● Das Sonntagskonzert: Neujahrsgüsse aus Wien. Werken van Nicolai, Strauss en J. Strauss uitgevoerd door de Wiener Philharmoniker o.l.v. Carlos Kleiber. 12.45 heute. 12.47 ZDF Sport extra. Met: Wereldbeker Skiën dames, reuzenslalom. 13.45 Damals, vor vierzig Jahren. Serie oude weekjournaals. 14.00 Stebenstein. Kinderserie. Aft.: Bunt, bunt, bunt sind alle meine Farben. 14.25 Werner Fend: Mein Dschungelbuch. Natuurfilmserie. Aft.: Achtung, Affen! 14.45 Karfunkel. Kinderserie. Aft.: Sindbad und der fliegende Teppich. 15.15 Magdeburger Offenbarungen. Kultur ist, wenn man trotzdem lacht, portret van Magdeburg. 15.50 Aktion 240. Aansl. Der grosse Preis (VPS 15.59). 16.00 heute. 16.05 ZDF sport extra. Met Wereldbeker Skiën dames, reuzenslalom. 16.45 ML - Mona Lisa. 17.25 Die Löwen der Alhambra. Jeugdserie. Aft. 5: Der Vertrag. 18.57 Programma-overzicht. 19.00 heute. 19.10 Bonn direkt. 19.30 (TT) Diese Drombuschs. Serie. Aft.: Der Makel. 21.00 Unser Lehrer Doktor Specht, Vaterfreuden. Pilotfilm van een 13-delige serie van Werner Masten. 22.30 heute. Met Sport am Sonntag. 22.45 Die Welt der Jahrhundertmitte. Documentaire serie. Aft. 6: Koloniale Endzeit in Asien. 23.15 Rosen für die Lady. (The subject was roses), Amerikaanse speelfilm uit 1968. 01.00 heute.

Duitsland 3, west

17.56 The Last Emperor (4). Laatste deel van dit meesterwerk van Bernardo Bertolucci dat negen Oscars won. De eerste drie delen waren vorige week te zien.

Super Channel

20.00 Tangier. Amerikaanse thriller uit 1982 van Michael L. Briant. Matig verhaal over gewezen CIA-agent die nog een maal in actie mag komen. Met Ronald Fraser en Ronny Cox.

RTL Plus

20.15 Piedone a Hong Kong. Italiaanse film uit 1974 van Steno. Koolos Bud Spencer als Italiaanse agent die naar het Verre Oosten reist om de drugsmafia te bestrijden.

BBC 1

20.15 Young Sherlock Holmes. Amerikaanse film uit 1985 van Barry Levinson. Aardig verhaal over de jeugd van de befaamde speurder. Met Nicholas Rowe en Alan Cox.

● Bud Spencer in *'Piedone a Hong Kong'* (RTL Plus - 20.15 uur).

Duitsland 3, west

21.50 Das Boot. Duitse oorlogsfilm uit 1981 van Wolfgang Petersen. Goede, spannende film over de tot-

gevallen van de bemanning van een Duitse onderzeeboot in de Tweede Wereldoorlog. Met Jürgen Prochnow en Klaus Wennemann.

BBC 2

22.00 Bird. Amerikaanse film uit 1988 van Clint Eastwood. Meesterwerk over het leven van de saxofonist Charlie Parker, een van de grootste jazz-muzikanten aller tijden. Hij stierf halverwege de jaren vijftig op vierendertigjarige leeftijd als gevolg van zijn heroïneverslaving. Met Forest Whitaker en Diane Venora.

RTL Plus

22.10 Apocalypse Now. Amerikaanse oorlogsfilm uit 1979 van Francis Ford Coppola. Nog steeds verreweg de beste Vietnam-film die er is, ondanks het einde dat 'over the top' is. Martin Sheen als commando die met een patrouilleboot de Mekong-rivier afzakt om in opdracht van de Amerikaanse legerleiding een einde te maken aan het eigenzinnige optreden van de briljante colonel Walt E. Kurtz (Marlon Brando). Met name de voice-over is prachtig.

Duitsland 2

23.15 The Subject Was Roses. Amerikaanse film uit 1968 van Ulu Grosbard. Oorlogsveteraan kan thuis niet meer aarden. Met Martin Sheen en Patricia Neal.

RTL Plus

3.15 Erode il grande. Italiaans-Franse bijbelverfilm uit 1959 van Arnaldo Ginno. Met Edmond Purdom en Sylvia Lopez.

